وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

انوار المجالس

پښتو

له نویو زیاتونو او تخریج سره

مؤلف

حضرت صاحب المرتبت شیخ القرآن والحدیث پیر طریقت

Ketabton.com

رهبر شریعت

خلیفہ مجاز

حضرت شیخ المشائخ خلیفہ صاحب داد محمد غزنوی مدظلہ العالی

جلد سوم

خپرونکی

خانقاہ عالیہ مجددیہ عمریہ

ډیره اسماعیل خان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددی کتاب PDf کول خاص دالله {ج}

درضا لپاره دی

دهر لوستونکی او فائده اخستونکی ددعا فه

هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب پېژندنه :

نوم : انوار المجالس .

فرمودات: شیخ القران والحدیث شمس المشائخ خلیفه صاحب الحاج دین محمد مدظله العالیه .

تولونکی او ترتیب کونکی : مولوي سید محمد عمر فاروقي

کمپوزران : مولوي سید محمد عمر (فاروقي) او طالب العلم (سید) محمد بهار .

دري ځله تصحیح : مولوي سید محمد عمر (فاروقي)

څلورم ځل تصحیح : مولوی ولي محمد (تائب)

وچاپ شمېر او کال : ۲۰۰۰ توکه : ۱۴۳۷ / ربیع الثاني - ۱۳۹۴ کال دلوه.

خپرونکي : خانقاه عالیه مجددیه عمریه
(جامعه روح المدارس روحانیه)

واړیکو شمېرې :

افغانستان : ۰۷۷۹۵۰۳۷۰۰، ۰۷۷۷۵۵۹۷۹۱، ۰۷۷۸۲۴۱۲۹۹

دچاپ پول حقوق له مؤلف سره خوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمېره	فهرست	مخ
۱	(٤٢) مجلس /دنعمت دبقاسبب شکرانه او...	۱
۲	دحضرت یونس عَلَيْهِ السَّلَام په قوم راغلی عذاب....	۱
۳	دیوسنت پریښودل دشکست سبب کیدل	۴
۴	(٤٣) مجلس / دلورو مقاماتو دحاصلولو طریقې	۱۲
۵	په کوم زړه چې وعظ اونصحیت اثر نه کوي	۱۵
٦	(٤٤)حقیقي اوکامل مؤمن هغه دی چې....	۲۱
۷	دعلم په زده کړې پسې زیات تکلیف....	۲۵
۸	دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت په دنیا کې....	۲۶
۹	دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه دناز خفګان	۳۰
۱۰	دنیکوخلکو په قبرکې له ملائکو.....	۳۲
۱۱	دحضرت امام احمد بن حنبل رحمه الله....	۳۴
۱۲	(٤٥) مجلس / دآدب بیان	۳۶
۱۳	دظاهر او باطن دصفایي له پاره شرطونه	۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴	باطنی اداب په لانـد ې ډول دي:	۳۸
۱۵	ظـا هري اداب په لانـد ې ډول دي	۴۰
۱٦	(٤٦) مجلس / د اولیـاء کـرامو کـرامـات....	۴۸
۱۷	حضرت سفینه رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ ته زمری لار ورښیي او...	۴۸
۱۸	د حضرت سعد بن معاذ رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ په وفات عرش.	۵۰
۱۹	غره ته د نبي کـریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ خطاب او....	۵۱
۲۰	دبزرګانو په خپلومریدانو نظر وي	۵۵
۲۱	له مرګه وروسته داولیاء کـرامو روحانیت....	۵۶
۲۲	داولیاوو په مجلس انسان له ازلي بدبختي...	۶۰
۲۳	(٤٧) مجلس / دنیکو خلکو سره دتعلق...	۶۶
۲۴	اولیاوو ته چې په کـوم نیت ورغلی وي....	۷۶
۲۵	دبزرګانو امتحانول درسوایي سبب ګرځي	۷۹
۲٦	(٤٨) مجلس / دنیك عمل فایدې او د دنیا....	۸۳
۲۷	د حضرت نبي کـریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ د فقر او.....	۸۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷	حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپلې لور ته.	۸۵
۲۸	مَنْ كَانَ لِلّٰهِ كَانَ اللّٰهُ لَهُ	۸۹
۲۹	(٤٩) مجلس / په خپل عمل بايد مغرور ه..	۹۱
۳۰	حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ خپل زيات عمل څومره..	۹۱
۳۱	ديلعم بن باعور له عبرت ډکه واقعه	۹۴
۳۲	(٥٠) مجلس / گناه زهر قاتل ده که په...	۱۰۳
۳۳	د يو مُخلص عجيبه واقعه	۱۱۹
۳۴	يوصحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د تلاوت په وخت کې.....	۱۱۹
۳۵	د دوه طالبانو حيرانوونکې واقعې	۱۲۲
۳۶	د دنيا گټل مطلقاً ناروا نه دي	۱۲۳
۳۷	حضرت عبدالقادر جيلانی رحمه الله د...	۱۲۵
۳۸	يو بزرگ د تکبير اولی د پاتې.....	۱۲۸
۳۹	(٥١) مجلس / د دين ارزښت او له علماوو...	۱۳۰
۴۰	د جمعې لمانځه ته تلل څومره ثواب....	۱۳۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۱	د خدای پاک ﷻ په لار کې مال لګول...	۱۳۴
۴۲	په دنیاوي تعلیم ولې دومره مصرفونه....	۱۳۶
۴۳	د دورۀ حدیث ټول درسونه په یواځې....	۱۴۰
۴۴	د جوماتونو زیاتره امامان له مسائلو.....	۱۴۰
۴۵	د یو امام عجیبه واقعه	۱۴۳
۴۶	د حضرت نبي کریم ﷺ د هجرت لنډه....	۱۵۵
۴۷	زمونږ پخوانیو مشائخو څومره.....	۱۵۹
۴۸	مصنفینو څومره تکالیف ټپر کړي؟	۱۶۰
۴۹	غیر مقلدین څومره بې ادبه دي؟	۱۶۳
۵۰	(۵۲) مجلس / د محبت علامې اود هغه کتې	۱۶۵
۵۱	د یو صحابي د پوښتنې په مهال د حضرت...	۱۷۰
۵۲	داچې مونږ د الله تعالی ﷻ غلامان یو نو...	۱۷۱
۵۳	الله تعالی ﷻ په خپلو بندګانو څومره....	۱۷۳
۵۴	خلك په دوه قسمه دي	۱۷۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۵	د چاچې له خدای پاک ﷻ سره مینه وي د ..	۱۷۸
۵۶	د هغه سړي علامه چې دده له قرآن کریم..	۱۷۹
۵۷	د هغه چا علامه چې له حضرت رسول....	۱۷۹
۵۸	حضرت مجدد الف ثانی قدس سره نصیحت	۱۸۰
۵۹	داسې خلك مې هم ولیدل چې په درواغو...	۱۸۲
۶۰	حضرت ام المؤمنین رضی الله عنها صحابۀ..	۱۸۴
۶۱	حضرت عمر رضی الله عنه څومره د حضرت نبي...	۱۸۷
۶۲	په یو سُنت د عمل کولو له امله دفیوضاتو..	۱۹۰
۶۳	یو طالب د وېښتانو د نه کمولو له وجې...	۱۹۳
۶۴	د حضرت شرُیح په یوه تنبیه مجرم مړ شو	۱۹۶
۶۵	سپې ته د اویو په ورکولو سره ټول....	۱۹۹
۶۶	ښځه د پېښو له وجې جهنم ته ولاړه	۲۰۰
۶۷	(۵۲) مجلس / دوه لوی نعمتونه او له هغو.....	۲۰۳
۶۸	د حضرت سراج المشائخ د بندیخانې واقعه	۲۰۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶۹	یو فوځي کرنېل حضرت انوارالمشائخ...	۲۰۷
۷۰	د سراج المشائخ صاحب په فراق مریدان...	۲۰۸
۷۱	فارغېدونکي طالبان څه وایي ؟	۲۱۰
۷۲	په حضرت علی ابن حسین به له اوداسه.....	۲۱۵
۷۳	د حضرت ابراهیم خلیل الله علیه السلام زیاته ژړا	۲۱۷
۷۴	(۵٤) مجلس / په انسانانوباندې درې لوی...	۲۲۲
۷۵	دانسان په زندګي کې امتحانونه	۲۲۳
۷۶	حضرت عبدالله بن عباس رضی الله عنه د مرغانو په.	۲۲۶
۷۶	دوه ورونه چې یو د دنیا طالب او بل د ...	۲۳۲
۷۷	نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته یو شامي دخپلې...	۲۳۴
۷۹	په محسوساتو د شیطان د دوکې مثال...	۲۳۵
۸۰	په حضرت ایوب علیه السلام امتحان او په...	۲۳۷
۸۱	خپل تقصیرات یادول د خدای پاک د	۲۴۱
۸۲	(۵۵) مجلس / د آل نسبي او حسبي سره ...	۲۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۳	د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اهـــل (کورنۍ)	۲۴۸
۸۴	د ساداتو مبارکانو په قدر کې په بې....	۲۴۹
۸۵	د اهل له دوهم تفسير نه څوک مراد دي ؟	۲۵۲
۸۶	اصلي مطلب له اولياوو سره کامل محبت ده	۲۶۱
۸۷	د وصول الى الله درې لارې	۲۶۵
۸۸	کله په يوه دعا د سړي ټول کارونه جوړ...	۲۶۷
۸۹	د اولياوو کرامو په معمولي خدمت سره...	۲۶۸
۹۰	نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دنيا له څه شي سره..	۲۷۰
۹۱	مسلمان بايد خپله اسلامي جامه بدله نه..	۲۷۲
۹۲	(۵۶) مجلس /داعتکاف بيان	۲۷۴
۹۳	اعتـــکاف	۲۷۵
۹۴	داعتکاف شرطونه	۲۷۵
۹۵	داعتکاف اداب	۲۷۷
۹۶	داعتکاف محاسن	۲۷۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۷	داعتکاف مفسدات	۲۷۸
۹۸	داعتکاف محظورات	۲۸۱
۹۹	داعتکاف کولو طریقه او موده یې	۲۸۸
۱۰۰	د یو مسلمان د مشکل حل کولو...	۲۹۱
۱۰۱	(۵۷) مجلس / دانسان د کامیابي مهمې...	۲۹۲
۱۰۲	شیطان په عقل فیصله وکړه نوابدي...	۲۹۵
۱۰۳	په آیت کریمه کې د نوح ﷺ تخصیص	۲۹۷
۱۰۴	د بالاکوټ په سیمه زلزله ولې راغله ؟	۲۹۹
۱۰۵	څینې جوماتونه د انګریزي تعلیم له...	۳۰۲
۱۰۶	(۵۸) مجلس / د کابل د حضرات کرامو...	۳۰۵
۱۰۷	(۵۹) مجلس / د جنت او جهنم بیان	۳۱۱
۱۰۸	د تقواځه معنا ده ؟	۳۱۱
۱۰۹	د دنیاوي تکلیف د ختمولو له پاره څومره...	۳۱۲
۱۱۰	د جنت بیان	۳۱۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۱	په جنت کې به هم بازاروي	۳۱۴
۱۱۲	جنتیان چې له بازار څخه کورته ځي.....	۳۱۷
۱۱۳	په جنت کې دادنی جنتي څومره ځای ده	۳۱۸
۱۱۴	په جنت کې به له یوځانه بل ځای ته تلل...	۳۲۰
۱۱۵	جهنم بیان	۳۲۱
۱۱۶	دجهنم ژور والی او رنګ یې	۳۲۲
۱۱۷	دادنی جهنمي څومره عذاب ده ؟	۳۲۵
۱۱۸	دجهنمي وجود به څومره وي ؟	۳۲۶
۱۱۹	ددنیا وي ګټې په لحاظ دعلماء خبرې هم.....	۳۳۰
۱۲۰	(٦٠) مجلس / دانسان ستردښمن اوله هغه.....	۳۳۴
۱۲۱	دنفس په خلاف عمل اختیارول	۳۳۸
۱۲۲	صحابهٔ کرام رضي الله عنهم د نبي کریم علیه السلام...	۳۴۰
۱۲۳	دتوبې ایستلوفضائل	۳۴۳
۱۲۴	حضرت حکیم ثنائی څرنګه د غوث مقام....	۳۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۲) مجلس

د نعمت د بقا سبب شکرانه او د زوال ناشکري ده

کوم نعمت چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ چاته ورپه برخه کړی وي ترڅو چې هغه خلک ناشکري ونکړي ، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه نعمت نه ورنه اخلي اویو وار چې کوم نعمت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له چانه واخلي بیرته یې بیا ترهغه نه ورکوي چې ترڅو یې په اخلاص توبه نوي ایستلې ، دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ انعامات ډېر زیات دي ؛ خوکه د نعمت ناشکري وشوه، دهغه سره داتکلیف پیدا کیږي چې سړی به دهغه څخه محرومیږي ،بیا بیرته چې څوک دهغه مخکښ نعمت تمنا (ارزو) کوي نوهغه به بیا هلته ورکول کیږي چې دخپلو ګناهونو څخه په اخلاص توبه ګار شي ،بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بیرته هغه رحمت اونعمتونه پدغه بنده کوي لکه ددي له پاره څوواقعات بیانه وو:

د حضرت یونس عَلَيْهِ السَّلَامُ په قوم راغلی عذاب بیرته پورته شو

د حضرت یونس عَلَيْهِ السَّلَامُ قوم د پیغمبر خلاف کار کاوه حضرت یونس عَلَيْهِ السَّلَامُ ډېرې زړه تنګي نه چې ددوی نه ډېر تنګ شو خبره یې نه منله د هجرت اراده یې وکړه تردې دمه لا دهجرت کولو حکم دخدای جَلَّ جَلَالُهُ له لوري نه ؤ راغلی دی ډېرې زړه تنګي نه روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو په کشتی کې سپور شو هغه کشتی ددریاب په مابین کې ودریده ،دکشتی چلوونکي وویل چې ددې کشتی عادت دادی چې کله هم یو غلام دخپل چښتن نه له اجازې پرته تښتیدلی وي اوپدغه کشتی کې سپور شي داکشتی بیا په سم ډول تګ نه کوي او کیدای شي چې له یو ناورین سره مخ شي.

نومعلومیږي چې پدغو خلکو کې یو غلام دخپل چښتن بادار نه له اجازې پرته را تښتیدلی دی نودا دټولو خلکو دهلاکت سبب ګرځي چې ترڅو پورې دغه غلام دکشی نه نوي لرې شوی ترهغه وخته پورې داکشی نجات نه پیدا کوي.

حضرت یونس عَلَيْهِ السَّلَامُ پوه شوچې زه دالله تعالی له حکم نه پرته راغلی یم نو وې ویل چې هغه غلام زه یم چې تښتیدلی یم خوچونکې دی پیغمبر ؤ دده هغه نیک صورت ته چې خلکو کتل نودایې زړه ته هم نه لویدله چې دی دې غلام وي اودخپل چښتن له اجازې پرته دې تښتیدلی وي.

تردې پورې چې دوی قرعه اندازي وکړه یعنې نومونه یې ولیکل چې دهر چا نوم وختلو هغه به ددریاب منځ ته ورلویږي ،درې واړې دحضرت یونس عَلَيْهِ السَّلَامُ نوم وخوت پس له هغه درې واړې نوم ختلو نه ،ده دریاب ته توپ کړل ددې له پاره چې هغه نور دکشتی خلک له هلاکت نه بچ شي ،ماهی خوله راپورته کړه حضرت یونس عَلَيْهِ السَّلَامُ یې تیرکړ.

انبیاء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ له ګناهونوڅخه پاک اومعصوم دي ؛ خو حسنات الابرار سیئات المقربین) هغوی له ډیره ګرانښته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتهادي خطايي هم نيول کيږي او دانيول که يې دعشق او محبت په وجه وي دمثال په توګه چې يوڅوک په چا باندې ډير ګران وي له هغه نه بيا هغه محبت په يوه روا جائزه خبره هم کېله من وي، کله چې حضرت يونس عَلَيْهِ السَّلَامُ بې له اذن درب تعالى جَلَّ جَلَالُهُ نه وتلې ؤ،اګرکه ده ګناه نه وه کړې.

خوخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ سمدستې عتاب ورته متوجې کړ؛ خو دى پوه شوچې داتقصير زما نه وشو نوبيرته يې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته رجوع وکړه ،هلاک دې شم خوداسې نه چې دماله وجې نه نورخلک چې په کشتى کې راسره سپاره دي ،هلاک نه شي. خوچې کله دى هغه ماهي تيرکړ،ماهي ته خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ حکم وکړ چې دده له پاره ستاخيته مابند يخانه ګرځولې ده.

ماهي ته خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ حکم وکړ چې ګوره ! حضرت يونس عَلَيْهِ السَّلَامُ دتا دخوراک له پاره نه دى ،چې هضم يې نه کړې ، تردې دريو شپو پورې کم - زيات هلته دماهي په خيټه کې محفوظ و اوبيا يې دماهي په خيټه کې دننه تسبيح شروع کړله اوپه خپل عجز باندې ورته قائل شو اودخپلې خطايې نه يې توبه وښکله اوداکلمات يې وويل :﴿ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنتَ سُبْحَٰنَكَ إِنِّى كُنتُ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴾ [سورة الانبياء آيت ۸۷]

حضرت يونس عَلَيْهِ السَّلَامُ چې دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ له اجازې پرته روان شو اوبيا بيرته خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته راجع شو نو خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په درياب کې دماهي په خيټه کې محفوظ کړ. هغه ماهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرته ددریاب غاړې ته راواچاوه اودکدُو ونه پرې شنه شوه او دکدو دپانو په ذریعه یې له ګرمي نه وساته.

خو بل طرف ته هغه باغي قوم چې ددوی له لاسه حضرت یونس عَلَیْهِ اَلسَّلَامُ هجرت ته مجبور شوی و، کله یې چې عذاب ولیده چې راتلونکی دی نوماشومان اولویان اونورټول حیوانات اوددوی بچي یې دښتې ته راټول کړل تردې پورې چې مېړې اووري یې سره جدا کړل، غواوې اوخوسکیان یې سره جدا کړل، بنځې اوبچیان یې سره جدا کړل اوغټوخلکو دخپلو ګناهونو له وجې په توبه ایستلو شروع وکړه اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته په ژړا شول او وړو ماشومانو له مېندو څخه دجدا والي نه په ژړا شروع وکړه اونورواړه حیوانات له خپلو مېندو څخه دجدا په سبب چغې وهي داسې ژاړګانې اوفضا جوړه شوه چې درب تعالی رحمت بیرته ورته متوجې شو اوهغه راتلونکی عذاب یې بیرته وګرځاوه.

حضرت یونس عَلَیْهِ اَلسَّلَامُ یې دماهي له خیټې نه خلاص کړ اوقوم یې د رالیږل شوي عذاب نه ددوی دتوبې په برکت، خلاص کړل اوبیرته یې خپل رحمت پرې نازل کړ.

[تفسیر مظهري ج ۶/ سورۃ یونس/ ص: ۳۶۷/ مکتبه حقانیه]

دیوسنت پریښودل دشکست سبب کیدل

د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې مجاهدینو یوځل په جهادکې شکست وخوړ اودډېر تکلیف سره مخامخ شول، بیا چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله گوښه شول نوپه خپل مابین کې یې وویل چې دا دشکست وجه څه وه ؟ او حال دادی چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له مسلمانانو سره دکومک او نصرت وعده کړې ده او مونږ نن شکست ولي وخوړ ، صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ چې سوچ وکړ نو وې ویل چې زمونږ اوتاسې نه په دې سفرکې یومسنون (مسواک وهل) عمل پاته شوی دی ؛نوټولو په یوځای توبه ویستله اووېې ویل چې راځئ داعمل (مسواک وهل) شروع کړو اودرسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت راژوندي کړو چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په مونږ باندې رحم وکړي ؛نوټولو په یو وار سره په مسواک وهلو شروع وکړه ،هلته دکفارو جاسوس په دوی پسې راغی ،کله یې چې ددوی حالات ولیدل نوبیرته یې نوروکفاروته حال ورور چې مسلمانان دومره په قهر شوي دي چې غاښونه یې تیره کړل داځل به دتورو پر ځای غاښونه کاروي چې کله دغه خبر ورور سیده په هغوی باندې هم لړزه راغله چې بیا دمقابلې توان نه پکې لیدل کیدی

کله چې دوی دسنت دژوندي کولو په نیت مسواک وهل شروع کړل نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دغه عمل ددوی دکامیابي سبب وګرځاوه ،دکفارو زړونو ته رعب ولویده اوشکست یې وخوړ اوپه شاه وتمبیدل . هر وخت کله هم چې په کومو خلکو باندې تکلیف راغلی ،چې بیرته یې په اخلاص توبه ایستلې ده بیا خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ دهغوخلکو نصرت کړی .

داخبره څوځله مونږ کړې ده چې دغه د فراغت زندګي چې په آزاد طبیعت باندې لمونځ ،اودس ،روژه، سبقونه ،وعظ ،نصیحت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ذکراوبندګي کوو ؛که ددغه نعمت نه مونږ غافله شو اوشکریه یې اداء نکړو ،کیدای شي چې ددغه په سبب په مونږ باندې خداوند متعال جَلَّجَلَالُهُ تکلیف راولي.

که مونږ نورمسلمانان وروڼه دلته دراحت په زندګي کې دي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دهغو خپلو وعدو چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کړې دي لکه دغه آیت کریمه ﴿ وَمَن يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ يَجِدْ فِي ٱلْأَرْضِ مُرَٰغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً ﴾ [سورة النساء آیت ۱۰۰]

ژباړه : او هر څوک چې وطن پریږدي (او لاړ شي) په لاره د الله کې نو وبه مومي (دی) په زمکه کې (په مقابل دهجرت کې)، دآرامي ځایونه ډیر او پراخي (د روزي).

یعنې له مهاجرینو سره دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له لورې وعده ده، رب تعالی هغه وعده رښتونې کړې ده ،تاسو چې کوم مهاجر وغږوئ نووبه وایې چې په وطن کې زمونږ دومره سرمایه اوزندګي نه وه لکه افغاني مهاجروته چې په پاکستان اونورو ملکوکې خداوندمتعال ورکړي ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په خپلو وعدوکې دروغجن نه دی چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره یو واړې چا هجرت وکړ نور غرضونه یې نوي نوبیا خدای پاک هغه وعده ورسره پوره کړې ده لکن چې اوس بیرته بیا تکلیف ورته متوجې کیږي وجه یې داده چې دادخپل نعمت شکرانه یې نه ده اداء کړې.

که چا میرانشاه پخوا لیدلی وي هغوی ته معلومه ده چې دلته پخوا مارکیټونه ، لوړ، لوړ کورونه اوتجارتونه ،نه وۀ، دامنطقې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تولې ځنګلونه اوخرابه وې . ماته سپین زیرو ویل چې پخوا به مونږ تمبې راوړلې نوله دې منقطې ځخه به دغلو له وجې په بدرګه تیریدلوځکه چې توله علاقه شاړه اوویرانه وه؛ خونن ددغې منطقې په خلکو باندې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ځومره وسعت اورحمت نازل کړی دی،داتول په دې وجه چې دي انصارو مهاجرینوته پناه ورکړه ،تکلیفونه یې ورسره وګالل، اوله انصارو سره دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وعده چې وسعت اوفراخي به پرې راولم اوس دومره آزادي راغلې چې هریونن دملینوچښتن دی، دلوړو، لوړو کورونو او نورو نعمتونو ځښتنان دي.

خو لکن دغو اکثروته داغرور پیداشو چې دا زه یم ،ماګتلې، دا لوړ کورونه ماجوړ کړي ،په ماکې داکمال دی، داسې فکر ته نه ورتله چې مادین یوه شعبه ژوندۍ کړه اومادیو مسلمان سره همدردي کوله،دهغه په برکت خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په مادغه وسعت راوست .بیا کېدای شي چې ددغې منطقې له خلکو ځخه ناشکري شوې وي او څه ناخوالي او مشکلات به منځ ته راغلي وي.

یوسړې راته ویل چې اوس په دې منطقه کې ترکاري سمه نه پیداکیږي ،وچه مړۍ نه پیداکیږي ، یو ځای ته دتللو له پاره موټر نه پیداکیږي ، که داچاسره سامان وي دموټر له نیشتوالي له آمله خپل ځای ته نشي رسولی ،سبزي منډیې په ټپه ولاړه ده، داچې کله نعمت زائل شي بیا خلکوته اندازه لګیږي چې دغه ازادي زمونږ خپل کمال و؟ اوکه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نصرت اورحمت و

(c) ketabton.com: The Digital Library

آن تر دې چې دغه مهاجرین یې له دې ځایه پسې واخیستل، په میرانشاه او میرعلي کې په تاریخ ۲۰۱۲ / کې تر تاریخ ۲۰۱۶ پورې داسې بد حال راغی چې په تاریخ کې یې ساری نه لیدل کیږي. نو د واړه ډلې که داسې ؤ چې بیرته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته راجع شي نوزمونږ دایقین ده چې خدای پاک به جَلَّجَلَالُهُ دخپلو وعدو موافق بیرته په دوی رحمتونه نازل کړي اوکه مونږ خپل جرم ونه پیژنو او خپلو ګناهونو ته متوجې نه شوبیا به دغه تکلیفونه ورځ - په ورځ نور هم زیاتیږي. په طالب پورې به مدرسه اور شي ،مدرسه به نه پیداکیږي. یوصوفي به داسې ځای نه شي پیداکولی چې په خپله خوښه هلته ذکر اوعبادت وکړي.

کله چې تحریک رنګ شو نوخلک به ماته راتلل چې دا دومره بیروبار ولې جوړ وې؟ دامریدانو ته ووایه چې ډېردې نه راځي که څه هم دومره زیات هم نه ؤ لکه دا اوس چې دي ،سره له دې چې مونږ نه سیاسي خلک ؤ اونه مو چیرې دحکومت په مقابل کې جلوسونه ایستلي ؤ، نه مو وعظ اونصیحت کړی ؤ،هیڅ مونه ؤ کړي خو په دې خلکو باندې ددې طالبانو وجود هم بوج ؤ. دغه دتیکو خلکو دذکر حلقې هم بوج وې یعنې درندې پرې تمامېدلې، څو،څو ځله به یې راته ویل چې دامدرسه یوځه وخت بنده کړه چې طالبان اومریدان دلته نه راځي ؛خو چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وسعت راوست نن نوپه ازاده توګه سره ژوند کوو خوبیا هم که مونږ نا شکري وکړو ،بیا به مو له عذاب اوتکلیف سره مخا مخ کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ډېرتکلیف څخه ،یقیني وایم چې په ځان نه وم پریشانه ؛خوداچې داملګري به تلل همیشه به پریشانې وه ،هرځوک دعا ته راځي اوبیرته په ژړا باندې ځي ،داډېر تکلیف و ،زما خپل سکنی ماما دلته مشورې ته راغی چې دومره وس نه لرم چې په موټر کې کرایه ورکړم ،په وطن کې هم داسې حالات دي زړه مې نه غواړي چې لاړ شم ، له دغه کیمپ څخه د سختې مجبوري له وجې لاړ.

نو د دغو پریشانیو په وجه یقیني ،ددماغو اومعدې تکلیف راته پیداشو ؛خو خدانخواسته که موږ ناشکره شو تردغه به زیات تکلیفونه راته متوجې کیږي ،بیا به موږ له دې نه په سخت عذاب کې ګرفتارشو،له طالب اومرید څخه به ځان پټوو ، ځکه چې ددوی له وجې موږ ته نور تکلیف نشې جوړ،خدانخواسته بیا به داسې حال راځي نوهر یو چې پدغه خپل جرم قائل شو اودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ طرف ته متوجې شو بیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ډېر رحیم اوکریم ذات دی ، ډېر غیرتي ذات دی ، هغه بیا ددغه دین نصرت کوي ،دخپلو دوستانو نصرت کوي.

حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته یې په اور کې دننه باغ جوړ کړو ، څلویښت شپې په اور کې دننه و ،دمیوې کومه ونه چې پرې ولاړه وه ،هغې میوه وکړه ، نمردیانو په ده اور بل کړی و؛خو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په هغه اور کې ګلان ورته شنه کړل اودراحت ځای یې ورته جوړ کړ. [تفسیر مظهري ج: ۶/ سورة الانبیاء/ص: ۱۳۶/ مکتبه حقانیه]

اصحاب الاخدود ته چې داور کندې جوړېدلې اودوی ورغورځول کیدل ،له غورځیدلو مخکې په جنت کې دوی خپل

ځایونه ولیدل اوهغه اور چې دوی ته تیارشوی و د کفارو دهلاکت سبب وګرځاوه اوډېر کفار ددغه اور له وجې په اسلام باندې مشرف شول. [تفسیرمعارف القرآن ج ۱۰/ سورة البروج ص: ۹۰]

نو رب تعالی جَلَّجَلَالُهُ هرڅه کولای شي ،دهغه په وس کې هرڅه شته، خوچې موږ خدای پاک ته راجع او توبه ګار شو اودا دنعمت شکرانه اداء کړو په دې باندې وپوهیږو چې زموږ سره چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رحمت شته ددغې وجې نه موږ دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بندګي کوو، که دابندګي نه وي ،لکه په مخکې وختو کې انسانان و چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بندګي یې پرېښودله نوبیزوګان اوخنزیران ورنه جوړ شول، رب تعالی چې انسان په خنزیر بدلولای شي ،انسانان په بیزوګانو بدلولی شي نوهغه الله تعالی په موږ هم قادر دی ، ایا موږ ته په دنیا کې عذاب نشې راکولای ؟ له موږ نه بیزوګان نشې جوړولی ؟نور عذابونه موږ ته نشې راکولی ، بلکې موږ خو له هغوی نه په هرڅه کې کمزوري یو.

هغه الله تعالی ده چې کله سپي داصحاب کهفو ملګرتیا غوره کړه؛نو دانسان غوندې قیمتي حیوان یې ورنه جوړ کړ.هغه به جنت ته داخلوي دانسان غوندې کرامت دغه سپي ته ور په نصیب کوي

نوغرض داده چې ترموږ نه په نیکو خلکو باندې ډېر تکلیفونه راځي ،په هغوی باندې زمکې تنګې شوې دي

دامام بخاري رَحِمَهُ اللهُ په واقعاتو کې راځي سره له دې چې څولکه احادیث یې په یاد ووخوییاهم خلکو نه پرېښود ضرر او نقصان به یې ورته رسولو هغه خپل علم پورې سور اور ؤ ، اخیر

خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته سوال کوي: ﴿ اللهم انه قد ضاقت علی الارض بمارحبت فاقبضتني الیك ﴾ خداوند متعاله! په ما باندې زمکه تنګه شوه سره له ازادی نه نو خپل ځان ته مې درخپل کړې.

نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې سوال قبول کړ داختر په شپه کې دمسافري په حالت کې په خر تنګ مومې سیمه کې وفات شو.

[ضیاء البخاري ج: ۱/ ص: ۵۶/ ۵۷]

په ډېرو خلکو باندې دغسې تنګسیاوي راغلې دي خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دي په موږ نه راولي ځکه چې هغوی غټې، غټې هستۍ وي ،هغوی یې برداشت کولای شوای موږ ډېر عاجز یو ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دي زموږ سره دخپل رحمت معامله وکړي ،ابتلاوې دې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په موږ نه راولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۳) مجلس

دلوړو مقاماتو دحاصلولو طريقې اواسباب

ديوغټ ولي الله (بزرګ) نه څوک په داسې عنوان پوښتنه کوي چې دتادې په هغه خداى قسم وې چې ته به يې مخته دريږي ،دده لپاره عبادت کوې تاته خداى پاک داد ولايت لوى مقام څرنګه درپه برخه کړ؟ هغه ددغې خبرې په اوريدلو سره بې اوښه شواوپه زمکه راپريوت ځکه خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دريدل لکه په دنياکې چې موږ په عبادت دريږو داخو خلکوته قدر نه معلومېږي ؛خولمونځ دخداى پاک سره مخامخ خبرې دي دهغه حضور ته دريدل دي ، ددغې وجې نه په بخاري شريف کې راځي چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دقبلې طرف ته په يوديوال ولید،چې چا بلغم توکړې دي؛ نود نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مخ مبارک کې دخفګان اثر پيداشو، په يوه روايت کې راځي:

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى نُخَامَةً فِي القِبْلَةِ، فَشَقَّ ذَلِكَ عَلَيْهِ حَتَّى رُئِيَ فِي وَجْهِهِ، فَقَامَ فَحَكَّهُ بِيَدِهِ، فَقَالَ: «إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَامَ فِي صَلاَتِهِ فَإِنَّهُ يُنَاجِي رَبَّهُ، أَوْ إِنَّ رَبَّهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ القِبْلَةِ، فَلاَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

يَبْزُقَنَّ أَحَدُكُمْ قِبَلَ قِبْلَتِهِ، وَلَكِنْ عَنْ يَسَارِهِ أَوْ تَحْتَ قَدَمَيْهِ، ثُمَّ أَخَذَ طَرَفَ رِدَائِهِ، فَبَصَقَ فِيهِ ثُمَّ رَدَّ بَعْضَهُ عَلَى بَعْضٍ، فَقَالَ: «أَوْ يَفْعَلُ هَكَذَا» ﴾

[صحيح البخاري ج: ۱ /ص: ۵۸ / بَابُ حَكِّ البُزَاقِ بِاليَدِ مِنَ المَسْجِدِ رقم الحديث: ۴۰۵]

ژباړه : له حضرت انس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ روايت دی وايي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د (مسجد په ديوالـه) دقبلې لورې ته بغلم وليدل دا په ده باندې ډيره درنه تمامه شوه او په مخ مبارک کې يې دغضب اثار ښکاره شول نو ور پورته شو په لاس يې وګرول ، (په [۴۰۸] شميره حديث کې دي چې شګه يې را واخيستله اوهغه ديوال يې پرې پاک کړ) او وې ويل (اوپه دې سره قانون اوآدب ذکر کوي) چې کله يو دتاسې په لمانځه ودريږي نو دی له الله تعالی سره مناجات کوي او يا داچې الله تعالی دده او قبلې تر منځ دی ، نو نه دي توپ کوي دقبلې لورې ته بلکې چپ لورې او يا دې له پښو لاندې توپ کوي.

بيا يې دځادر يو لوری را واخيست لاړې يې پکې توپ کړې او يوطرف يې په بل باندې وموښه او وې ويل يا دې داسې کوي.

نودلته په لمانځه کې هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته مخامخ دريدل دي اوکه سړی عقل اوعلم ولري نو ددغو دريدلونه انسان ته داخيرت دورځې دريدل په ياد شي اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حضور ته به پيښږي اوده دزندګي په هکله به پوښتنه ورنه کړي ؛خو چې دچاسره چې دغه فکر پيدا شو چې زه به د رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ حضورته وړاندې کېږم،زما نه به دخپلې زندګي په هکله پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي ،نوطبعي خبره ده چې انسان له خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ نه ډاریږي اوبیا ګناه نه کوي، بیا په عبادت کې کوشش کوي ځکه چې د رب تعالی جَلَّجَلَالُهٗ په حضور کې دریدل اود انبیاء او اولیاء ترمخ دټول مخلوق په وړاندې سوال اوځواب ورکول ډېره مشکله خبره ده. بد عمله انسان بیا دهغه ځای دحاضریدلو توان اوطاقت لري ځکه هم خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ددغو خلکو سره ده او وایي ﴿ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ جَنَّتَانِ ﴾ [سورة الرحمن آیت ۴۶]

وعده کړې دی ، چې څوک ددغې ورځې نه وډارشي ،چې زه به دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ حضور ته وړاندې کېږم، نودهغه له پاره خدای پاک د دوه جنتونو وعده کړې ده. ځکه چې وډار شو نونیک عمل کوي اود بدو اعمالونه ځان ساتي . اودنیک عمل په کولو سره خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ جنت ورکوي اودبد اعمالو په وجه جهنم ورکوي.

نوهغه ولي ته یې چې داقسم ورکړ نو هغه اول ددې خبرې په اوریدلو سره بې هوشه شو اوکله چې راپه هوش کې شو نو خپل حال ورته بیانوي . اولیاء کرام خپل حال چاته نه بیانوي خومجبور یې کړ،نوورته وایې چې په ماکې څوکارونه موجود دي دهغه له وجې نه ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ دامقام راپه نصیب کړی:

اول : داچې کوم شی په ماکې ژوندی ؤ اوترقي یې کوله هغه ما مړکړ اوکوم شی چې مړ ؤ هغه مارا ژوندی کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ما کې خواهشات نفساني ژوندې و،نفس دترقي په لور روان و،گناوې اوخواهشات يې رانه غوښتل

اودوهم داچې زما زړه مړ و ،دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ذکر يې نه کاوه،هغه مارا ژوندی کړاودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت اوذکر باندې شروع شو اوکله چې زړه اصلاح شي نو نفس کمزوری کېږي اودګناه جذبه پکې مړه کېږي دعبادت اواطاعت جذبه پکې ژوندی کېږي

په کوم زړه چې وعظ اونصحيت اثر نه کوي هغه مړوي

حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ ته يوسړی راغی او ورته وايې چې زما زړه ويده دی يعنې زه چې وعظ اونصيحت اورم زما په زړه اثر نه کوي نوداسې څه راته وښيه چې زما زړه را ويښ شي حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ ورته وايې چې قرانکريم اواحاديث مبارک بيانېږي بياهم دتاپه زړه باندې اثر نه کوي؟ دی ورته وايې هو! نوحسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ ورته وايې چې دازړه ويده نه دی ،د ا دمړي په شان دی څکه ودیده چې وښوروي ويښيږي اوبيداريږي خومړ چې هر څومره وښوروي ،لټ په لټ يې واړوي هغه نه بيداريږي

[تذکرة الاولياء فارسي ص: ۳۲ / چاپ ايران]

نو ويده هغه زړونه دي چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه غافل وي اوله لويو ګناهونو څخه ځان ساتې لکن کله چې دی نيک مجلس ته ورشي اووعظ اونصيحت واوري نو زړه يې رابيدارشي اوبيا داخيرت لوري ته متوجې شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خویو قسم داسې زړونه دي چې هغه مړه دي ،هغه که هرڅومره نصیحت اووعظ واوري بیا هم په دوی کې څه بدلون نه راځي ،اثر نه په کې پیداکیږي ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مودې له داسې مړو او کلکو زړونو څخه وساتې زمونږ داکثرو خلکو زړونه مړه دي.

دوهم : کوم شی چې ماته حاضر ؤ، هغه ما غائب فرض کړ اوکوم شی چې غائب و ،هغه ماهمیشه حاضر وګانه .لکه قیامت ، جنت ،دوزخ اوداخرت نور ټول احوال غائب ؤ ،مونږ په سترګو نه دې لیدلي اودنیا اوددنیا شیان حاضر دي مونږ یې په سترګو وینو نوهمیشه د جنت اودوزخ فکر راسره وي ،همیشه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دحساب فکر راسره وي اوچې کوم حاضردي هغه مې شاته واچول ،پدغوکې مې چورت نه واهه نورب تعالی دامقام راته نصیب کړ.

دریم : کوم شی چې فاني ؤ، هغه ما تلپاتي شمېرل اوچې کوم شی ماته په خیال کې راتلل هغه مافاني فرض کړل . دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اطاعت اوبندګي ،له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه ویره دخلکو په خیال کې فاني کیدونکي دي ځکه لمونځ دې وکړ هغه ولاړ تیرشي،صدقه دې ورکړه هغه تیره شي ،روژه یې ونیوه هغه تیره شوه نودخلکو په خیال کې فاني ورځي . پنځه روپۍ ولاړې نوکمې شوې اومادغه ټول باقي بلل ځکه چې د اخیرت له پاره ذخیره او تلپاتي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّهُمْ ذَبَحُوا شَاةً، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا بَقِيَ مِنْهَا» ؟ قَالَتْ: مَا بَقِيَ مِنْهَا إِلَّا كَتِفُهَا قَالَ: «بَقِيَ كُلُّهَا غَيْرَ كَتِفِهَا» ﴾

[مشكاة المصابيح ج: ۱/ ص: ۱۸۵/ رواه الترمذی رقم الحديث ۲۴۷۰]

ژباړه : له ام المؤمنين حضرت عايشې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه روايت دی وايي : چې دوی پسه حلال کړی و نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (اوحکم يې وکړ چې دا صدقه کړی . مانبام) پوښتنه کوي چې غوښه څه پاته ده اوکنه ؟ داورته وايي : چې دايومټ يې پاته دی اونورمو ټول تقسيم کړ. رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايې چې نه ټول پاتې دی اودغه يومټ يې نه دی پاتې . ځکه چې هغه موصدقه کړه اوهغه داخيرت ذخيره شوه .

نوکوم شی چې خلکو ته په خيال کې فاني ورتلل هغه مې تلپاتي فرض کړ ،هغه سرمايه اوګڼه ده اوکوم شی چې خلکوته باقي معلومېږي ،چې ددنيا بنګلي،موټرې ،بڼځه اولاد اوددنيا نور شيان دي . داخلکوته په فکر کې باقي ورځي خوما داټول فاني فرض کړل،چې داټول تيريږي .

اوس چې څوک ددې ولي الله اونيک سړي سوچوته فکر وکړي نوپه ربښتيا هم داسې ده . اولياء الله ډېر هوښيار وي ځکه چې هوښيار خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغو خلکوته ويلې چې دخدای پاک يادونه دتل له پاره او په هر حالت کې کوي ، چې فرمايي : إِنَّ فِي خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ لَءَايَٰتٍ لِّأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿۱۹۰﴾ ٱلَّذِينَ يَذْكُرُونَ ٱللَّهَ قِيَٰمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِى

(c) ketabton.com: The Digital Library

خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَٰذَا بَٰطِلًا سُبْحَٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٩١﴾ [سورة آل عمران]

ژباړه: بېشکه په پیدا کولو د آسمانونو او زمکې کې (سره له هغو شیانو چې په دغو دواړو کې دي) او په اختلاف دشپې او ورځې کې (چې تل اوږدیږي، لنډیږي پر له پسې ځي او راځی کله رڼا کله تیاره کله یخ او کله تودیږي) هرومرو (خامخا) دلائل دي (دالله دقدرت) له پاره دخاوندان د (خالصو) عقلونو.

دغه (عاقلان) هغه کسان دي چې یادوي الله تعالی په ولاړې او په ناستې او په اړخونو خپلو (چې پراته وي).

او فکر کوي دوی په پیدایښت د آسمانونو او زمکې (او دمافیهما) کې، (نو وایي) اې ربه زمونږ! نه دی پیدا کړی تا دغه مخلوق عبث (بې حکمته) نسبت دپاکي دی تاته (له ټولو عیبونو) نو وساته مونږ له عذابه داور (د دوزخ نه)!.

نویوکس چې ولي کېږي هغه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ذکر اوعبادت ولي کېږي؛ نودالله تعالی فرموده، ده چې دوی هوښیار دي اودوی کامل عقل لري اودکامل عقل بیا ښه فیصله وي اودبیکاره عقل بې کاره فیصله وي.

اوس نو دهغه (ولي) د عقل فیصلوته تاسې وګورئ چې کوم شی ژوندی دی هغه ما مړ کړځکه چې دنفس څومره ترقي راځي نوهغه دانسان دهلاکت سبب ګرځي، ځکه چې دښمن دی اوه ښمن به مړ کوي اودانسان زړه اودهغه روح چې دانسان ددنیا اواخیرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکامیابي ذریعه دي نودخپلې کامیابي کوشش به کوي ،ترقي به ورکوي. اوچې کوم شی دخلکو په نزد غائب و ،له ده (ولي) سره هغه همیش موجود و، چې قیامت را روان دی کله چې داسوچ له چا سره پیدا شو نوبیا به هغه له دنیا څخه ډډه کوي اوداخیرت طرف ته یې سوچ اوپام وي.

زموږ خو ټول سوچ دنیاته وي، نوچې چېرته ښۀ موټروینو هم زموږ سره حرص پیداکېږي چې داسې موټر مې وی، ښه بنګله اوښه جایداد وویني نو وایو چې کاش ! دا زما هم وای .نوپه موږ کې ددغوشیان فکر موجود وي داخیرت څخه غافله یو اوهغه خلک چې شپه اوورځ دالله تعالی په بندګي اوعبادت لګیا وي اوداخرت طرف ته یې فکر وي نودخلکو له پامه ساده ورځي او وایې چې دا لیونیان اومجذوبین دي. په خبره نه پوهیږي.

په روایت کې راځي چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دومره ذکر کوئ چې دخلکو له پامه لیونیان ورشئ چې داخولیونیان دي په هیڅ نه پوهیږي،شپه اوورځ په طاعت اوعبادت باندې،په ژړاوتیرې کړي.

نوغرض دادی چې هروخت موږ ته نصیحتونه کېږي نوددغو نصیحتونوسره باید سوچ اوفکر وکړي لکه هغوخلکو چې دځان سره دعقل فیصلې کولې دهغو فیصلو په رنړاکې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دوستي ورته پیداکېږي ،دالله تعالی دوستان ورنه جوړېږي نوموږ هم چې دځان سره داسوچ وکړو چې دغه دنیا خورښتیا فاني ده ،دانفس مې تباکوي اواخیرت را روان دی ، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مانه به سوال اوځواب کېږي ،زه به د رب تعالی حضورته وړاندې کېږم ، زه به د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حضور ته وړاندې کېږم ،په کوم عمل به زمانه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خوشحاله کېږي؟ اوپه کوم عمل به له مانه نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خوشحالېږي ؟

په کوم عمل به له مانه اولیاء اوعلماء خوشحالېږي کله چې داسوچ له انسان سره پیداشو نو دغه انسان کامیابي هم تر لاسره کړه. اوابدي زندګي يې برابرېږي اوخپل اهل اوعیال باید پدغه باندې عادت کړو سهار چې لمونځ وکړی شي باید تر لمر ختلو پورې چې دا دفرض تقدیري وخت هم دی ذکر وکړي .کار دي یوځه وروسته کړي اوله ماذدیګر باید څه ناڅه ذکر وشي اوهمدارنګه بیګا باید څه ناڅه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذکر اوتلاوت وشي .ناوخته دې ځملي اوهغه دابدي زندګي غم دې وخوري دادنیا اوڅه چې په دنیاکې دي داټول ختمیدونکي اوفاني کیدونکي دي بیا مو داولاد اوکورنۍ زندګي ښه کېږي اوزمونږ ماحول به ښه کېږي کله چې کورنۍ نیکه شوه بیابه طبعا په سړې کې دنیکي اثر پیداکېږي ،دچاسره چې کینې په سړې کې هغه اثر پیداکېږي اوچې کورنۍ خرابه شوه ،په کورکې چې لوی بدعمله وي کشر خامخا هغه بد خوی ورنه زده کوي دارنګ چې د مشرانو د دینداري طرف ته سوچ شي نو کشران هم هغه طرف ته هڅه کوي اودینداره کېږي.

وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ وَنُوْرِ عَرْشِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِيْنَ ،(آمِيْن)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۴) مجلس

حقيقي اوکامل مؤمن هغه دی چې دقرآن اوسنتو تابع وي

کامل اوحقيقي مؤمن هغه چاته ويل کېږي چې خپل نفسي خواهشات ټول پرېږدي او دقرآن کريم او نبوي سنتو تابعداري وکړي، بلکې له نفسي خواهشاتو څخه دغه دين ورته محبوب شي لکه په خپل خوراک کې چې خوند ورته پيداکېږي .په چښاک کې خوند ورته پيداکېږي په جماع کې خوند ورته پيداکېږي په دنياوې نعمتونوکې ده ته ذوق اوخوند پيداکېږي

واقعي مؤمن هغه څوک دی چې دغه خپل خواهشات يې ټول دشريعت تابع شي ،اوشريعت دغسې ورته محبوب شي چې هغه ته شريعت ديوه حکم په منلواوعملي کولوکې دزړه خوشحالي پيداکېږي دمثال په ډول هغه ته په لمانځه کې ،په روژه کې ،په تلاوت کې،په ذکر کې د الله تعالی په نورودیني حکمونوکې خوند پيداکېږي دخپلوخواهشاتوپرخلاف ځان دشريعت تابع وګرځوي اوداشريعت دده طبيعت وګرځي هغه داسې چې دده زړه دشريعت سره اشنا شي بل لوري ته نه اوړي

حضرت بشرحافي رحمه الله چې مخکې په (انوار المجالس ج: ۲/ مخ : ۲۵۵) کې واقعه بيان شوې ده اويو لوی بهترين ولی الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تيرشوی دی دی وايي چې زما زړه دالله تعالی سره دومره جوړ ده که زما لاس ددې اراده وکړي چې زما لاس دې پردي شي ته ورسيږي ؛خو چې زړه مې دالله تعالی سره جوړ ده ،زړه مې نه مني چې لاس دې شي ته وروړم .که زه په پښو اراده وکړم چې يوبد ځای ته ورشم خوزما زړه دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ تابع دی زما پښې ددې بدکار طرف ته نشي ورتلای.

نوواقعي مؤمن هغه څوک دی چې خپل خواهشات يې دشريعت اوددين تابع شي ،زړه اونفس دسړې ته يوڅه وايي اوشريعت بل څه ورته وايي ،دی به دنفس تقاضا پريږدي اوپه شريعت به روانيږي.

دغوخلکو ته بيا په دين کې داسې خوند خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ پيداکوي چې هرڅومره تکليفونه په دين کې په دوی ورځي دوی ته هيڅ باک نه ورکوي.

دأحد په غزا کې چې د نبي کريم صَلَّىٰ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره کوم صحابه کرام رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ موجود ؤ پدغو کې داسې صحابه کرام هم ؤ لکه حضرت طلحه ابن عبيدالله رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ چې (۷۳) زخمونه يې په بدن مبارک باندې موجود ؤ.

[حياة الصحابة /ج ۱/ص ۶۳۸/ جراحة طلحة بن عبيدالله رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ و....]

اوهغه چې شهيدان شوي ؤ په هغوی کې خو ځينې داسې صحابۀکرام رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ هم موجود ؤ چې په وجود مبارک يې (۸۳) يا زيات زخمونه موجود ؤ ، لکه حضرت أنس بن النضر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ او مشرکينو داسې مثله کړی ؤ چې نه پيژندل کيده مګر دده خور

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکې په ګوته وپيژاند ، حضرت انس بن مالک رضي الله عنه وايي چې مونږ دغه يقين ده چې دغه ايت ددوي په باره کې نازل شوی:

﴿ مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُواْ مَا عَٰهَدُواْ ٱللَّهَ عَلَيْهِۖ فَمِنْهُم مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُۥ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُۖ وَمَا بَدَّلُواْ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ ﴾

[سورة الاحزاب آيت ۲۳]

ژباړه : ځينې له مؤمنانو څخه (داسې) سړي دي چې رښتيا کړې يې ده خبره چې عهد کړی ؤ دوی له الله تعالی سره په هغه باندې (چې ثبات، استقامت فی القتال دی) پس ځينې له دوی هغه دي چې تر سره يې کړ نذر خپل (چې شهيدان شول) او ځينې له دوی هغه دي چې انتظار کوي (دغه شهادت ته) او بدل يې نه کړ (عهد خپل يوه ذره هم) په بدلولو سره

[حياة الصحابة / ج ۱ / ص ۶۳۸ / جراحة أنس بن النضر رضي الله عنه]

کله چې بيرته مدينې منورې ته راغلل بيا آوازه شوه چې ابو سفيان اونور مشرکين بيا راوګرځيدل اوبيا په دوهم ځل باندې په مدينه منوره حمله کوي . نبي کريم صلى الله عليه وسلم بيا دجهاد اعلان وکړ چې هغه څوک دې جهاد ته را ووزي چې پرون په احد کې شريک و،هغه دې نه راځي چې دأحد په غزا کې شريکت نه دی کړی ،نوصحابه کرام رضي الله عنهم داسې په شوق اوخوند راووتل چې دبني سلمه قبيلې (۴۰) کسان زخميان ؤ چې دځينو په نازکوبدنونو باندې لکه طفيل ابن النعمان رضي الله عنه (۱۳) زخمونه ؤ، داسيد ابن حضير رضي الله عنه په بدن باندې(۹) زخمونه ؤ ، او دنجراش ابن الصمد رضي الله عنه په بدن باندې (۱۰) پرهرونه وودوی پتې لرې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دوا اومعالجه يې پرېښوده ،له رخمونواودردونوسره سره يې دنبي کريم ﷺ خبرې ته لبيک وويلې اوجنګ ته تيار شول ؛نو الله تعالى دهغوخلکو چې د رسول الله ﷺ دامراجابت يې وکړ درضا اعلان وکړدهغوی دپرهرونواودردونوپه مقابل کې يې خپله رضاورپه برخه کړه. [تفسير مظهري ج ۲/ ص ۱۷۸]

اوس دهغو خلکو خواهش دشريعت تابع و ، کنه زړه چېرې دا غواړې چې په بدن دې (۱۹) زخمونه موجود وي اوله بدن څخه دې وينې توئيږي اوبيا دې دجنګ ميدان ته ورشي . داوجه داده چې ددوی په زړونوکې دايمان حقيقت اوعشق پيداوو ؛نوداتکليفونه هيڅ نه ورته ښکاره کيدل ځکه خوند پکې موجود و.

لکه حضرت ابوطلحه بن زبير رضي الله عنه چې د نبي کريم ﷺ ددفاع له پاره خپل ځان توره اوډال ګرځولی ؤ،دهرې خواڅخه به چې غيښې اونيزې راتللې ده به لاس مبارک ورته ونيواوخپل وجود مبارک به يې ورته ډال وګرځاوه، لاس مبارک يې شل شوخوده پرواهم نه درلوده؛خوچې نبي کريم ﷺ محفوظ وي،په خپل بدن يې (۷۳) زخمونه برداشت کړل ،په ژوندهم نه و،وجه داوه چې خواهش يې ددين تابع و، په دين کې خداى پاک خوند ورته پيداکړی و.

نبی کريم ﷺ اوصحابه کرام رضي الله عنهم خو ډېرمخکې تيرشوي دي دازمونږ اوتاسې په نړۍ وخت کې داسې علماء کرام تير شوي دي چې ددين په وجه يې ډېر زيات تکليفونه برداشت ګړي دي چې په واقعاتو يې بې شميره کتابونه ليکل کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعلم په زده کړي پسې زیات تکلیف ته اړتیا ده

دحضرت صاحب (نورالمشایخ شیراغافضل عمرﷺ) دمدرسې (نورالمدارس) یوعالم قصه کوله چې زه هندوستان ته سبق ته تللی وم، په ټول کال کې مې یوجوړ جامې اویوپتکی و.دمخلو توان اوطاقت مې نه درلود پتکی مې داسې شوی ولکه پرې نورې جامې مې نه درلودې بیامې یو پوستین وهغه مې ومنځه هغه ته مې تنې کیښودې هغه مې قمیص کړ په هغه کې به ګرځیدم

دلوبې دورې (دحدیثودوره) طالب وم یوځل په وظیفو په سې تللی وم په یوځنګله کې بیزوګان راباندې راغلل داپوستین یې هم راباندې ځیرې کړ.لوڅ لغړ شوم بیا یوبل طالب یووړوکی څادر راکړ په هغه کې مې درې شپې تیرې کړې.بیا مې په یوه اباسې باندې شپږ ګزه خمتا واخیسته چې څلور ګوتې سور یې و په هغه کې مې دومره تنګ قمیص وګانډه چې ناسته اوولاړه مې نه شوی پکې کولای ددومره تکلیف تیرولو وجه څه وه ؟ ورونو! ددې ټولو تکلیفونو برداشت کولووجه داوه چې په دین کې خوند ورته پیداوو.الله تعالی ورته اسانه کړې وه

دمخکینیو اولیاء کرامو واقعات چې سړی ګوري داسې حالات ورباندې تیر شوي دي چې دبرداشت وړ نه دي لوبې ،تندې،وهل ټکول ،بندېخانې قسم - قسم زحمتونه ورباندې تیرشوي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوچې له خدای ﷻ سره یې تعلق اوترون ؤنودزحمتونوپه ځاې به دوی خوندونه اخستل خودامقام ترلاسه کول هم خوشې خبره نده بلکې ډیرعشق اومینه غواړي هغه هم الهي اودیني عشق اومینه.

څوک چې دین ته تابع شو،دایمان حقیقت یې زړه ته ولویده بیا پدغه کې خوند ورته پیداکیږي.

دخدای ﷻ په عبادت په دنیا کې دجنت میوې لیدل

یوخلیفه صاحب قصه راته کوله چې یو طالب په افغانستان کې په ژمې کې دمدرسې نه به ووت اولږې به په غړه کې په واورو کې ناست و، تلاوت به یې کاوه، نوزه ورغلم چې ګورم طالب په تلاوت لګیا ده،ژاړي. پوښتنه مې ورنه وکړه چې څه کیفیت دی؟ ده راته وویل چې زه کله دا تلاوت شروع کړم اودلته راووزم زه دجنت میوې په سترګو وینم.

نوچې سړي دالله تعالی دنعمتونواحسان وي نوبیا دواورې په تکلیف باندې څه پوهیږي. بیا په ساړوباندې څه پوهیږي. نود خدای پاک ﷻ په دین باندې عمل کولو کې خوند ورته پیداکیږي.

هرڅوک چې په کامله توګه دین ته تابع شو ،زړه یې صفا شو،دزړه په مرکز باندې کار وکړي بیا رب تعالی دغسې استعداد په هر انسان کې اینبی بیا خدای پاک ﷻ له دغه انسان څخه یوکامل اوغوره انسان جوړوي بیا دا انسان تکلیفونه هم برداشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای شي ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ يې ورته اسانه کړي ، دغه ډول انسان بیاپه شرعي حکمونو خونداخلي خوپه دې هرڅوک پوهیږي هم نه چې څوک دحال او راز څښتن وي هغه بیاډبرزیات پرې پوهیږي.

خو یوصورت دایمان ده هغه داسې چې مور په خوله کلمه وایو په زړه کې هم دکلمې په معنا اومفهوم تصدیق کوو ،لمونځ کوو،روژه نیسونور ظاهري اعمال کوو اوحقیقت دایمان دادی چې هرشی به دې دشریعت تابع وي : نویواځې په صورت باندې باید مور اوتاسې اکتفی ونکړو. چې لمونځ کوم اوروژه نیسم ،هغه طرف ته اخلاص شته اوکه نشته ،زمور په زړونوکې دالله تعالی سره محبت شته اوکنه،له رسول الله صَلَّىٰاللّٰهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ سره مو مینه شته اوکنه؛نویوازې په فرضونواوواجباتوترسره کولو کار نه کیږي ترڅوچې مو له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اوله رسول الله صَلَّىٰاللّٰهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ سره مینه اومحبت پیداشوی نه وي.

خوڅوک چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته محبوب شي لکه مخکې موداسې چې وویل نوملایکې يې هم محبوب ګڼې ،انسانان يې هم محبوب ګڼې. تاسې به ډېر لیدلې اواوریدلي وي چې ډېر خلک ډېر پخوا وفات شوي دي ،سره له دې چې نه يې چاته قوم معلوم وي ،نه يې موراوپلار معلوم وي خوبیا هم ډېر زیات خلک يې زیارت ته ور روان وي دنیکانو،بزګانو اولیاءکرامو،علماءکرامو شهداؤاومورپلارزیارت کول اودهغوی قبرونو ته به شرعي طریقه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورتلل دادشريعت مطهر ه له پلوه جائز اوثابت دي چې ددې به مستقل بحث راشي.

اصل خبره دادچې هغه انسان چې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته تابع ؤاووس نشته سره له هغه هم چې خلک دده زيارت ته راځي نوځکه رب تعالى هم دا اثر پکې اينبى چې څوسوه کاله وروسته خلک په دې هيله ورځي چې ګوندې دده په برکت سره الله تعالى زمونږ سوالونه قبول کړي که څه هم دتولو معاملاتو حل کوونکې

خداى پاک دى خودغه دنياخودوسايلوځاى دى نوخلک دنيکانو اواولياء کراموزيارتونوته هم په دى نيت ورځي زمامعلات خوبه الله تعالى حل کوي خوزه بدعمله يم دغه نيکان او

صالحان خداى پاک ته وسيله کوم که نه په دنياخو ډيروابادواوبادشاهانوزيارتونه شتون لري سره له هغه هم ددنيادارو زيارتوته خلک نه ورځي ؛خو دولي ،شهيد اوداالله د دوستانو زيارت ته خلک ورځي ځکه دهغه هريوه له خداى پاک سره تړاؤاوتعلق يې نوالله تعالى ددوى په ذريعه بيادسړى کارونه هم جوړوي.

حضرت ابې ايوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د روم په قسطنطنيه کې شهيد شوى خوصحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ به ورتلل ،دى به يې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وسيله ګرځاواوله رب تعالى نه به يې دده په برکت دمرضونو شفا غوښتله اوبارانونه به يې غوښتل اوخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ به ددوى حاجتونه پوره کول. [تفسير مظهري ج ۱ ص ۲۱۵]

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدارنګه امام بخاري رَحِمَهُ اللّٰهُ چې په (خرتنګ) کې وفات شوی ،علماء کرام به ورتلل اوحاجتونه به يې دده په واسطه غوښتل ،بارانونه به يې دده په واسطه غوښتل اوقبليدل به.

بخاري شريف دبدرينو نومونه مبارکين رانقل کړي اوپه حاشيه کې ورسره ليکي چې څوک ددوی نومونه تلاوت کړي وروسته دهغه نه دعا وغواړي نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به دهغه دعا قبوله کړي. [صحيح البخاري ج: ۲/ ص: ۵۷۴ باب تسمية من سمی من اهل بدر حاشيه/ ۴ کذا فی الکرمانی واللمعات]

علماءليکي د دبدرينو نومونه چې دهرمشکل له پاره ولوستل شي هغه مشکل به يې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ور حل کړي.

امام سفيان ابن عيينه رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ فرمايي: عِنْدَ ذِكْرِ الصَّالِحِيْنَ تَنْزِلُ الرَّحْمَةُ، ترجمه: دنيکانو ذيادولو په وجه دخدای پاک رحمت نازليږي. [عقود الجمان ص: ۳۹، کمافی مسائل الامام احمد لابی داود: ص: ۲۱۲]

امام النووي رَحِمَهُ اللّٰهُ فرمايي چې څوک دنيکو خلکو مجلس يادونه اوتذکره کوي نوپه هغه ځای باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمتونه نازليږي.

نوددې ټولو وجه دادی چې رب تعالی ته دوی ګران شي چې د دوی په واسطه رب تعالی ته بيا سړی ورنږدې کيږي ،د دوی دعا ،د دوی سپارش بيا رب تعالی نه رد وي.

صاحب مرقات ليکي چې څوک دنيکو خلکو دقبرو په څنګ کې دعا وکړي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې ددې نيکوخلکو په برکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

قبلوي ؛ خوددې خبرو به لحاظ کوي چې بې حيا يې به نه وي،بې سترې به نوي،ناروا خبرې به نوي،طوافونه به نه کوي ،سجدې به نه ورته کوي

نو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له موږ نه حقيقت دايمان غواړي اوحقيقت دايمان دادی چې دشريعت تابع شو اوهرکله چې دشريعت تابع شو بيا اخلاص اومحبت هم پيداکيږي بيا دا انسان رب تعالی ته دومره نږدې اوګران شي چې په دنياکې هم درب تعالی سره خبرې کوي ،په قبر کې هم خبرې کوي ،په قيامت کې خوبه دټولو انسانانو سره مخامخ خبرې کيږي

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه د نازخفګان

حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ يوځل د الله تعالی دراز مقام ته روان و، نوپه لار کې يې يوسړی وليد ،سلام يې ور واچاو خوهغه د سلام ځواب ور نه کړ خداوند متعال له موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ نه پوښتنه وکړه چې په لار کې دې څه وليدل؟ حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ په ځواب کې ورته وويل چې اې رب تعالی هو ا دتا يوبنده ؤ ،ما سلام پرې واچاو خوهغه د سلام ځواب رانکړ،ډير کبرجن و

رب تعالی ورته وايې چې هغه کبرجن نه دی ، هغه زما نه مرور دی . حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته وايې چې ولې له تانه مرور دی ؟ داځرنګه انسان دی ؟تاخوله ټولومخلوقاتوسره بې ساري ښه کړې هيڅوک هم دمرورتيا اوخبګان حق نلري خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایې چې ددې سړي پنځه سوه کاله عمر دی اوپه ټول عمر کې یې یوه ګناه هم نه دکړې خو داڅوشپې کېږي چې دی ماته سوال کوي هغه زه نه قبلوم،نوځکه رانه مرور دی

حضرت موسی علیه السلام ورته وایې چې اې رب تعالی! چې دا انسان دتا دومره نیک بنده دی چې په داپنځه سوه کاله عمر کې یې یوه ګناه هم نه د کړې ،دتا هرحکم ته یې غاړه اینبې ؛نو دا یوسوال خو یې ته هم قبول کړه. خدای پاک جل جلاله ورته وایې چې ته خو دسوال پوښتنه راڅخه وکړه چې دی څه ډول سوال کوي ؟ حضرت موسی علیه السلام دسوال پوښتنه ورنه وکړه خدای پاک جل جلاله ورته وایې چې دی دا سوال کوي چې ای رب تعالی ! زما بدن دومره غټ کړه چې ټول جنهم په ماډک شي اوبل مسلمان جهنم ته لاړ نه شي داهم داخلاص یولوی مقام دی چې خپل ځان په اورسوځوي خوچې نورمسلمانانوژغورل شي

نوموسی علیه السلام وایې چې رب تعالی ویلي چې دا سوال یې زه څرنګه قبول کړم

ګوره دخدای پاک جل جلاله بنده دی اوله الله تعالی نه مرور دی ورونو ! دامرورتوب نه دی دا دوست په دوست ناز کوي په دې باریکوخبروهرڅوک نه پوهیږي له همدې وجې ځینې انسانان په ځینوعلماووا ومشایخوپسې خبرې کوي چې یاره نن چې دفلانکې عالم ،شیخ اوبزرګ په کتاب کې داسې خبره ولیدله اوځیني نوي اوعصري خلک خودخرافاتونسبت هم ورته کوي اوپه حقیقت کې خودالوستونکې اومطالعه کوونکې نه پرې پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنيکوخلکوپه قبرکې له ملائکوسره مباحثه

په قبرکې يوولي دفن کوي اوبل ولي ته يې خداوندمتعال حال معلوموي چې ملائکې دسوال اوځواب له پاره ورته راغلې ،پوښتنه ورنه کوي چې : من ربک ؟ رب دې څوک دی ؟ دچابنده يې ؟ دا ولي ورته وايې چې له ماڅخه پوښتنه مه کوه ورشه له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه پوښتنه وکړه چې هغه ماڅه بولي ؟ که زه زر وارې ووايم چې زه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بنده يم خوچې الله تعالی مې بندګي قبوله نکړي او ووايې چې بنده مې نه يې ماته څه فائده رسوي چې زه ووايم چې زه دالله تعالی بنده يم داخبره خوبه مات ،هلته فايده رسوي چې رب تعالی مې بندګي قبوله کړي ،غلامي مې قبوله کړي اوغلامی مې ومني ا تذکرة الاولیآء مخ ۵۴ ا

انسان دېر لوي قيمتي شی ده، انسان له ملائکو ،پيريانوبلکې له تولوشيانو څخه الله تعالی ته زيات محبوب دی ، خوچې انسان دشريعت تابع شي اوهغه دانسانيت مرتبه اومقام له لاسه ورنکړي، بيا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته دومره نږدې کيږي چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددله ځنی اندامونوڅخه په خپل ځان تعبير کوي چې زه ددغه انسان سترګې شم ،زه ددغه انسان لاسونه شم ،زه يې پښې شم.

په حديث مبارک کې راځي چې دقيامت په ورځ به انسان ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ووايې چې زه مريض وم ،تازما پوښتنه ولې ونکړه،دی به ورته ووايې چې ای خدايه ! ته خوڼه مريض کيږي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا خو جسم نه لرلو، چې زه ستاپوښتنې ته درغلی وای. خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به ورته ووایي چې زما فلانکی دوست مریض و ،ته دهغه پوښتنې ته نه وې ورغلی،که ورغلی وای نو زه به دې هلته پیداکړی وای.

خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به دې انسان ته ووایې چې ای بنده زه وږی وم،تا ډوډی ولې رانکړه. دی به ورته ووایې چې ای رب تعالی ! ته خو نه وږیږې. وایې زما فلانکی دوست له تانه ډوډی وغوښتله که دې ورکړې وای نو زما رضا به موندلې وای. بیا ورته ووایې چې زه تږی وم ماته دې اوبه رانکړې. دی به بیا ورته ووایې چې ته خونه تږیږې. خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به ورته ووایې چې زما فلانکی دوست تږی وو که تاهغه ته اوبه ورکړې وای زما رضا به دې مینډلې وه. [انوارالمجالس ج ۱ / ص: ۴۱/۴۲. بحواله تفسیر المظهري ج ۱ ص ۵۰/ مسلم رقم الحدیث (۲۵۶۹)]

ګورئ وروڼو! انسان دومره عزتمند شو،رب تعالی ته دومره نږدې شو، چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په خپل ځان تعبیر ورنه کوي دومره لوی مقام خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته ورکوي چې بل هیڅا ته یې نه دی ورکړی. ډېر انسانان خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په ژوند باندې جنت ته داخل کړي لکه د پیغمبرانو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ژوندته چې وګورو هغوی په ژوند باندې رب تعالی جنت ته داخل کړي، د زنکدن په وخت کې یې جنت په سترګو ورلیدلی،دومره غټ مقام رب تعالی انسان ته ورکړی خو چې انسان دانسانیت مقام اومرتبه وپیژني دالله تعالی اودهغه خوارې پیغمبر تګلاره غوره کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرض دادی چې له مسلمانانو څخه خدای پاک ﷻ دایمان حقیقت غواړي اودایمان حقیقت چې یو وار په چاکې موجود شو بیا به درب تعالی تجلیات دده په وجود کې ښکاره کیږي بیا به په خپله سینه کې الهي انوار وینې بیا به په خپل خوراک کې انوار وینې بیابه یې ټول کارونه دستاینې وړ وي

حضرت امام احمد بن حنبل رحمه الله ته د حلالې نفقې له وجې په یوه شپه د ډیرو مسائلو داستنباط لاره پرانستل کیږي

حضرت امام احمد بن حنبل رحمه الله په رئیس الاولیاء باندې مشهور و یوځل دحضرت امام شافعي رحمه الله سره میلمه شو نو ډیر په تلوار یې خوراک کاوه اوډیرې لویې لویې ګولې یې کولې دامام شافعي رحمه الله شاګردانو ته په زړه کې شک ورپیداشو چې حضرت امام احمد بن حنبل رحمه الله خو په خلکو کې په رئیس الاولیاء سره مشهور دی او دالله دوستان خو دومره زیات خوراک نه کوي اوده خو دومره زیات خوراک وکړ.

خیر شپه شوه نو حضرت امام احمد بن حنبل رحمه الله ته یې د اوداسه له پاره اوبه کیښودې چې که تهجد کوي سهار چې کله راپورته شو نوهغه اوبه همداسې پاتې دي اودس یې نه دی ورباندې کړی ؛نو دوی وویل چې داڅنګه ولي دی چې دشپې تهجد هم نه کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار حضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ ددې له پاره له دنه پوښتنه کوي چې ترڅو دخپلو شاګردانو شک ختم شي. نوورته وايي چې حضرت! بيګا شپه دې ډېر زيات خوراک وکړ؟ دی ورته وايي چې په ربښتيا چې نن شپه مې ډېر زيات خوراک وکړ؛ خو دا خوراک ديوې شپې نه و، بلکې ديوې جُمعې خوراک مې وکړ ځکه چې په خوراک کې مې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ انوارات وليدل. پاکه نفقه وه، ددې وجې نه مې ډېره وخوړله چې زما دبدن غذا پاکه شي او په دې غذا باندې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ عبادت وکړم. يوه جُمعه بيا نور خوراک نه کوم اوددې پاکې غذا داسې اثر ووچې تر وله شپه مې خوب نه دی کړی اودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت مشغول وم. اود سلهاوو مسائلو استنباط مې وکړ. نوکله چې په چا کې دايمان حقيقت موجود شي بيا په هرشي کې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ انوار وينې.

له حضرت انس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته ثريد (په شوروا کې ميده شوې مړۍ) را وړل شوه، ده مبارک وويل دغه مړۍ تسبيح وايي، صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ عرض وکړ ايا ته يې په تسبيح پوهيږې؟ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل: هو! بيا يې وويل کاسه دغه سړي ته ورنږدې کړئ، چې ورنږدې مو کړه هغه هم وويل چې هو! تسبيح وايي، بيا يې دوه نورو کسانو ته ورنږدې کړه هغه دواړو هم وويل چې هو! تسبيح وايي. [جامع المعجزات ص: ۳۲۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۵) مجلس

دآدب بيـان

قال الله تعالى:

اعوذبالله من الشيطان الرجيم

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَرۡفَعُوٓاْ أَصۡوَٰتَكُمۡ فَوۡقَ صَوۡتِ ٱلنَّبِيِّ وَلَا تَجۡهَرُواْ لَهُۥ بِٱلۡقَوۡلِ كَجَهۡرِ بَعۡضِكُمۡ لِبَعۡضٍ أَن تَحۡبَطَ أَعۡمَٰلُكُمۡ وَأَنتُمۡ لَا تَشۡعُرُونَ ۝ ﴾

ژباړه : اې هغو کسانوچې ايمان مو راوړی ، مه پورته کوی آوازونه خپل برسيره په آواز دپيغمبر او په لوړه (او چته) مه پورته کوی ده لره آواز په خبرو کې لکه په لوړ (اوچت) آواز خبري دځينو دتاسو له ځينو نورو سره ، له جهته د ويري د دي چې ضايع به شي عملونه دتاسې او تاسې به پرې خبر نه وی .

څرنګه چې قرآنکريم يو جامع کتاب دی نوپه دې کې د ژوند دتيرولو طريقې او اداب هم ذکر شوي نو ځکله له نبي کريم ﷺ سره دصحابه کرامو د زندګي په هکله خداوند متعال

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته فرمايي چې دوی ته ادب ورښيه چې تاسې دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دارنګه زندګي کوئ.

دظاهر اوباطن دصفايي له پاره شرطونه

غرض داچې په تصوف سره دظاهر او باطن صفايي راځي ، لکن په څو شرطو سره :

اول شرط : داچې له کامل شيخ سره بيعت وکړي ، خو په شيخ کامل کې به لاندې ياد شوي څلور شرطونه موجود وي.

۱- داچې عالم به وي په فرض عينو لکه اعتقاديات موافق له عقيدې د اهل السنت والجماعت سره او هغه احکام چې دی وربانديې مبتلاء ده لکه لمونځ ، روژه او زکات که غني و اونور معاملات که تاجر ؤ.

۲- داچې عارف بالله به وي ، يعنې مرشد به داهل السنت والجماعت دعقيدي خاوند وي. او داشاهدي به په زړه اوروح سره ورکوي چې الله تعالى يو ده په ذات کې او هم په صفاتو کې او يو ده په افعالو کې نه په ذات کې شريک لري او نه په صفاتو کې نه په افعالو کې.

۳- داچې شيخ به عالم وي په طريقه دتزکيې دنفس او په تربيه دنفس، نو ده به دخپل نفس تزکيه ديوه کامل شيخ په لاس کړې وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په مرضو دنفس او وسوسو دشيطان به خبر دار وي او په علاج به يې پوه وي.

۴- داچې دی به دشيخ له لورې مأذون وي په تربيه دمريدانو.

دوهم شرط: داچې مريد به دخپل شيخ سره ډير په ادب او احترام سره وخت تير وي خو اداب دوه قسمه دي. ۱- اداب باطني ۲- اداب ظاهري.

باطنی اداب په لاندې ډول دي:

۱- تسليم او اطاعت تامه خپل شيخ ته په ټولو اوامرو او نصيحتونو کې.

۲- له اعتراض او ګوت نيوونې نه ځان ساتل په خپل شيخ باندې په طريقه د تربيې دده کې. علامه ابن حجر هيثمي رَحِمَهُ اللّٰهُ فرمايي: څوک چې په خپل شيخ اعتراضونه کړي دا دده دمحرومي علامه ده. او که دده په خيال د شيخ نه کوم داسې عمل صادر شو چې د شريعت خلاف و. نو اول د ې خپله د هغه عمل له پاره کوم شرعي تاويل و غواړي که ده پيدا نه کړ نو بيا د ې د شيخ نه په ډير ادب پوښتنه وکړي، چې صاحبه! که زما څخه داسې يوعمل صادر شي نو علاج يې څه دی؟

۳- په خپل شيخ به کامل اعتقاد لري چې زما شيخ په ارشاد او تربيه د مريدانو کې د پوره کمال څښتن ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- د خپل شیخ په صحبت کې به پوره صادق او مخلص وي.

۵- د خپل شیخ عظمت او احترام به دتل له پاره کوي. خکه علامه ابراهیم بن شیبان رَحِمَهُ اللّٰهُ فرمایي: مَنْ تَرَکَ حُرْمَةُ الْمَشَایِخ أُبْتُلِیَ بِالدَّعَاوِی الْکَاذِبَةِ وَ أُفْتُضِحَ بِهَا. [طبقات صوفیه ص: ۴۰۵]

علامه ابرا هیم ابن شیبان رَحِمَهُ اللّٰهُ فرمایي: څوک چې د خپل شیخ احترام او تعظیم پریږدي هغه به په دروغجنو د عواګانو مبتلا شي او رسوا به شي.

او شیخ عبد القادر جیلانی رَحِمَهُ اللّٰهُ فرمایي: من وقع فی عرض ولی ابتلاه الله بموت القلب)[مدارج السلوک ص: ۱۲] یعنې څوک چې د یوه ولي په بې حرمتي کې واقع شو الله تعالی به دده زړه مړکړي.

۶- داچې مرید به د خپل شیخ سره کامل محبت لري خو داسې محبت چې خپل شیخ به تر نورو مشانخو کم نه بولي او داسې نه چې خپل شیخ دبشریت نه فوق او یایې معصوم بولي. بلکې دشریعت دلارښوونې سره سم به له خپل مرشد سره مینه او محبت لري.

۷- دا چې مرید به دخپل شیخ نه سوادبل شیخ په لټه کې نه وي. خکه چې بیا د زړه محبت تقسیمیږي په مابین د شیخینو کې او دا داسې مثال لري لکه یو مریض چې په یوه وخت کې د دوو طبیبانو څخه علاج کوي او دوه ډوله نسخې استعمالوي او عاقبت یې دادی چې اخیرحیران شي چې زما علاج کوم طبیب وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظاهري اداب په لاندې ډول دي

۱- دا چې مريد به موافقت کوي له خپل شيخ سره په امر او نهی کې ، يعني مريد به د خپل مرشد حکم که امر وي او که منعه داسې مني لکه مريض چې د طبيب حکم مني د دوايي د استعمال په هکله او پرهيز د ضرر ناکو شيانو څخه ده د غه شان مريد به د خپل شيخ حکم مني چې د وام د ذکر ده او خان به ساتي له گناهونو نه .

۲- دا چې مريد به د خپل شيخ په مجلس کې په ډير وقار او احترام ناست وي نه به تکيه کوي نه به بې موجبه خاندي نه به ويده کيږي نه به په زوره خبرې کوي او نه به بې اجازې خبرې کوي لکه دسورة حجرات په اول کې چې رب کريم صحابه کرامو رضي الله عنهم ته د نبي کريم صلى الله عليه وسلم په هکله دادب طريقه بيان کړې ده او دغه شان دمرشد د مصروفياتو او ارام خيال به ساتي.

امام غزالي رحمه الله فرمايي چې ادب دمريدانو له خپلو مشايخو سره دصوفيه کراموپه نزدله مهمو ادابو څخه دي. او پدې کې په حضوراکرم صلى الله عليه وسلم پسې اقتداده

الله تعالى فرمايي : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللهَ إِنَّ اللهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴾ [سورة : الحجرات آيت ۱]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: اې مؤمنانو! مه وړاندې کوئ مفکورې خپلې په مخکې له صدوره داوامرو دالله تعالی او درسول دهغه، بلکې انتظار کوئ اوامرود هغوی لره. وويريږئ له الله تعالی نه هر وخت الله تعالی او ريدونکی او ښه پوه دی.

د ﴿ لَا تُقَدِّمُوْا ﴾ په تفسير کې حضرت ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا وايي چې تاسې دده په مخ کې خبرې مه کوئ.

وروی ابو الدرداء قال: كنت امشی امام ابی بكر، فقال لی رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: (تَمْشِي أَمَامَ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنْكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ)

ترجمه: حضرت ابودرداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمايي زه له حضرت ابوبکر الصديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه مخکې روان وم رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راته وويل ايا ته له هغه چا نه مخکې ځې چې هغه له تانه په دنيا او اخيرت کې غوره دی.

او ځينې علماء ددې قول دالله تعالی ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوْا لَا تُقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيِ اللهِ وَرَسُوْلِهِ ﴾ مقصد داسې بيانوي: لَا تَطْلُبُوا مَنْزِلَةً وَرَاءَ مَنْزِلَتِهِ، وَهَذَا مِن مَحَاسِنِ الْآدَابِ وَأَعَزِّهَا ا احياء علوم الدين ج ۵ ص: ۲۶۴]

يعنې مريد به دشيخ له مقام نه فوق مقام نه غواړي او دغه له هغو لويو او ښو ادابو څخه ده. چې مريد به له ځان سره هم ددې خبرې سوچ نه کوي چې زما مرتبه دې له شيخ څخه لوړه وي، بلکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه له پاره به دخير او سلامتيا دعاوې کوي چې په دې کې دمريد دنيوي او اخروي ګټه ده .

حضرت السری رَحِمَهُ اللّٰهُ وايي: حُسْنُ الْاَدَبِ تَرْجُمَانُ الْعَقْلِ) ترجمه ښه ادب دعقل ترجمان ده . [احياء علوم الدين ج ۵ ص ۲۶۶]

او ابو عبدالله ابن حنيف رَحِمَهُ اللّٰهُ وايي رويم راته وويل : اې زوی کيه ! عمل دي دمالګې په انداز که او ادب دي دوړو په انداز کړه اوځيني علماوو ويلي : اَلتَّصَوُّفُ کُلُّهُ أَدَبٌ ، لِکُلِّ حَالٍ أَدَبٌ ، وَلِکُلِّ مُقَامٍ أَدَبٌ ، فَمَنْ يَلْزِمُ الْأَدَبُ يَبْلُغُ مَبْلَغَ الرِّجَال وَمَنْ حَرُمَ الْاَدَبَ فَهُوَ بَعِيْدٌ مِنْ حَيْثُ يَظُنُّ الْقُرْبُ وَمَرْدُوْدٌ مِنْ حَيْثُ يَرْجُوْا الْقَبُوْل .

ترجمه : تصوف ټول ادب دی هرحال لره ادب هر مقام لره ادب چاچې په ځان ادب لازم وګرځاو نو هغه به داولياوو مقام ته ورسيږي او چاچې له ادب نه ځان محروم کړ نو هغه ځان لري کړ له هغه حيثيته چې ګمان يې دقرب کيده او مردود شو له هغه حيثيته چې اميد يې دقبولي کيده . [احياء علوم الدين ج ۵ ص ۲۶۶]

اوبل ادب چې خدای پاک په قرآن کريم کې بيان کړی هغه دحضرت رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صحابه کراموته داقول دالله تعالی ده: لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ ﴾ (سورة الحجرات)

ترجمه : تاسې درسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مخ کې په زوره زوره مه غږيږی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او حضرت سهل رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ددې ايت په تفسير کې داسې وايي لَا تُخَاطِبُوهُ إِلَّا مُسْتَفْهِمِيْن ، وَقَالَ أَبُوبَكْرُ بْنُ طَاهِرٍ : لَا تَبْدُؤُوه بِالْخِطَابِ وَلَا تُجِيبُوهُ إِلَّا عَلَى حُدُودِ الْحُرْمَةِ)

حضرت ثابت بن قيس ابن شماس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يوصحابي دی خپل طبعي اواز ډېر لوړ و ، کله يې چې دغه آيت مبارک واوريده نو په کورکې کيناست او په زوره ،زوره يې ژړل چې زما خو طبعي غږ لوړ دی ،قصدا بې ادبي نه کوم،داسې نه چې زما ټول مخکې عملونه ضايع شوي وي . ترڅو شپو پورې يې ژړل ،تر دې پورې چې دکور دروازه يې په ځان پسې بنده کړه،بهر نه راووت.

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پرې خبر شو بيا يې دی راوغوښت اوپوښتنه يې ځينې وکړه چې داڅو ورځې ولې نه معلوميږې؟

حضرت ثابت بن قيس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وايې چې کله داآيت نازل شوی چې د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مخکې به په زوره خبرې نه کوئ ،کنه ټول اعمال به مو ضائع شي . تاسوته معلوم دی چې زما غږ ډېرلوړ دی نوداسې نه چې زما دلوړو خبرو له وجې نه تاسو نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته ضرر اوتکليف ورسيږي اوټول عمل مې ضائع شي .

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل چې نه ، ته دهغو خلکو له جملې څخه نه يې . نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددې ځای چې هغه خپه او نا اميده شي زيږی ورکړچې : ﴿ان تکون حياتك محمودا ان تعيش حميدا وان تموت شهيدا وتدخل الجنت﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترجمه : دتا زندګي به نیکه وي صفت کړي شوي به وي اوبنه ژوند به تیروي اومرګ به دې دشهادت وي اوبیا به جنت ته داخلیږي.

حضرت ثابت بن قیس رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ ته ددې یو آیت مبارک په وجه چې ده عمل پرې وکړ،ددې ادب درعایت په خاطر خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درې بشارتونه ورکړل.

همدغه زیري اوبشارتونه دده په حق خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رښتیا کړل. کله چې دحضرت ابوبکرصدیق رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ په زمانه کې دمسیلمة الکذاب سره جنګ شروع شو نو صحابه کرامو رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُمْ په اول سرکې شکست وخوړ ؛نو دغه ثابت بن قیس رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ اوحضرت ابورافع رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ دواړو وویل چې دنبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په زمانه کې خو موږ داسې جنګونه نه کول چې په شاه به راتلو نودواړه دجنګ لومړۍ کربنې ته ولاړل اوهلته یې مورچلې جوړې کړې اوترهغه وخته جنګیدل ترڅوچې دواړه شهیدان شول.

کله چې شهیدشو زغره یې (دبشري صفاتوپه تقاضا) یو صحابي ورنه واخیسته ؛ نوله شهادت نه وروسته یوصحابي مبارک دجنګ قومندان حضرت خالد بن ولید رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ ته ورغی اوورته ویې ویل چې ماداسې خوب لیدلی چې حضرت ثابت بن قیس راته وایې چې زما دوه زغري فلانکي سړي واخیستلي اوپه فلانکي ځای کې یې دکتوې لاندې ایښې ده حضرت خالد رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ ته ووایه چې هغه ورنه واخلي اوزما ورثه ؤ ته یې وروړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوحضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه ته ووایه چې دفلاني اوفلاني سړي په ماباندې دومره قرضه ده هغه ورکړه . اوزما فلانکی فلانکی غلامان دي هغه د ې ماله طرف نه آزاد کړه .

دې صحابي مبارک کله چې حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه او حضرت خالد بن ولید رضی الله عنه ته خوب وویلې نوسمدستې دواړو دهغه په عملي کولو باندې پیل وکړ. حضرت خالد بن ولید رضی الله عنه هغه ځای ته ورغی اوهغه زغرې یې را واخیستلې اودده ورثه و ته یې ورکړي او حضرت ابوبکرصدیق رضی الله عنه دده قرضې خلاصې کړې . اوهغه غلامان یې هم آزاد کړل

دا ټول دهغه آدب نتیجه اوثمره وه چې دده له مرګ نه وروسته دده په وصیت باندې دواړو عمل وکړ.

﴿ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ... ﴿٢﴾ ﴾ (سورة الحجرات)

ای لا تغلظوا له فی الخطاب ولا تنادوه باسمه : یامحمد ، یا أحمد ، کما ینادی بعضکم بعضاً ولکن فخموه واحترموه وقولوا له : یانبی الله یا رسول الله . ومن هذا القبیل یکون خطاب المرید مع الشیخ ، واذا سکن الوقار القلب علم اللسان کیفیة الخطاب. (احیاء علوم الدین ج ۵ ص: ۲۶۶)

اوابو عثمان رحمه الله وایي : چې له اکابرو سره ادب او دمشایخو په مجلسو کې ادب کول سړي ته په دنیا او اخیرت کې لوړې درجې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورپه برخه کوي ته نه ګوري دي قول دالله تعالی ته: وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ... ﴿۵﴾ ﴾ (سورة الحجرات)

ترجمه: که چيري دوی صبر کړی وای چې رسول الله ﷺ وروتلی وای دابه ددوی له پاره غوره خبره وه.

په دې کې دتأديب طريقه وربښودل دي دمريد له پاره له خپل شيخ سره چې تلوار به نه کوي صبر به ورته کوي چې هغه دخپل خلوت له ځاي څخه راووزي او تر څو دهغه معمولات زيات زيانمن نشي چې دابيا کېدای شي دمريد له پاره په نقصان تمام شي.

[احياء علوم الدين ج ۵ ص: ۲۶۷]

۳- دا چې مريد به د خپل شيخ په خدمت کې په قدر د امکان کوشش کوي د عربي مقوله ده: (مَنْ خَدَمَ خُدِمَ) او سالک هم وايي:

هر که خدمت کرد او مخدوم شد

هر که خود را دید او محروم شد

۴- ادب داده چې مريد به دخپل شيخ په مخ کې دخان له پاره جای نماز نه اچوي، مګر دلمانځه په وخت کې، ځکه دمريد شان داده چې دی به دخپل شيخ په خدمت کې منتظر وي اوپه جای نماز اوارولو کې اشاره ده خپل استراحت او عزت لره. او دشيخ په مخ کې به بې خايه حرکتونه نه کوي، بلکې په ارام به ناست وي اودشيخ مخ ته به ګوري. [احياء علوم الدين ج ۵ ص: ۲۶۸.]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- دا چې مريد به د خپل شيخ په صحبتو او مجلسو کې ډېر شرکت کوي او که لږ وي نو په قدر د طاقت د ې شرکت کوي. څکه چې صوفيه کرامو د سير او سلوک دکاميابي او ترقی بنياد په دريو اصولو بنا کړی. ۱- اجتماع ۲- استماع ۳- اتباع.

اوبل داچې مريد به دخپل شيخ په محبت کې خان فاني کوي، څکه (مريد) داسم فاعل صيغه ده له باب دافعال څخه ده او دباب افعال يوه خاصه دسلب ده نو مريد به خان دشيخ په ادب اومحبت کې سلب کوي.

قاضي ثناء الله پاني پتي رَحِمَهُ اللهُ د ولايت د حصول دوه عمده اسباب داسې بيانوي:

۱- كثرة ملازمة مع المحبّة و الا نقياد: يعنې ډيره ناسته له خپل شيخ سره خو په محبت او اخلاص او حکم منلو سره.

۲- دوام ذکر. غرض دا چې د مريد ډيره ترقي په صحبت د شيخ سره راځي او اهميت د صحبت د قران عظيم الشان او احاديث نبويه و او د علماوو له اقوالو نه هم ثابتيږي.

نورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دهرڅه آدب نبودلی دی که مورږ ددغو آدابو رعايت وکړو بيا به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زمورږ هرڅه برابروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۶) مجلس

داولياء کراموکرامات او واقعات

ددې له پاره چې له دين اودينداري سره دانسان شوق پيدا شي بايد داولياوو اودخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستانو واقعات وګوري اويا يې واوري ځکه چې ددوى په واقعاتوکې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ دا اثر اينبى چې دسړي ددين اودينداري لوري ته سوق کوي شوق يې پيداکېږي اودينې احکامو ته يې لا زياته توجه پيداکېږي

په دين کې الله تعالى څومره عزت اينبى ؟ ددغه دين په برکت سره انسان ته څومره مقامات او مرتبې ور په نصيب کېږي ؟

حضرت سفينه رضي الله عنه ته زمرى لارورښيي او دده ساتنه هم کوي

کـه څـوک دخـداى جَلَّ جَلَالُهُ او خـواږه پيغمبر حضـرت محمـد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاره غـوره کـړي نـو دانبيـاء کرامـو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ څخـه را وروسـته دصـحابۀ کرامـو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ زنـدګي مطالعـه کـړئ ! داسـې صحابۀ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ هم تير شوي دي لکه حضرت سفينه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې زمري يې ساتنه کوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنبی کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له غلام حضرت سفينه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: زه په کيشتی کې سپور شوم هغه ماته شوه ،نو په يوه توته (دلرګي په تخته) باندې سپور شوم نو د ديارب غاړې ته دهغې تختې په ذريعه ورسيدم ، يو زمری راسره مخامخ شو ورته ومې ويل :اې ابوالحارث ! زه سفينه درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غلام يم نو سريې راته تيټ کړ اوپه څنګ راسره روان شو زما دفاع يې له حيواناتو کوله تردې چې عامې لاړې ته يې سيخ کړم، نو له هغه نه وروسته يې (هَمْهَمْ) يعنې زګروی کاوه دامې ورنه وفهموله چې خدای پامانې رانه اخلي [جامع کرامات الاولياء/ ج ۱ ص: ۱۱۶]

دا زمری اووحشي چې دانسان دښمن دی ، کله يې چې دا نومونه واوريدل چې زه د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غلام يم اوزما نه ملګري ورک شوي دي ؛نو لکه دانسان هغه خپل کورنی سپی ، راغی اوپه پښوکې يې ورته رغړې دعاجزي ، انس اوالفت سلسله (لړۍ) يې شروع کړه اوبيا يې په څنګ کې منډې کړې چې په کوم طرف باندې مجاهدين تللي وو ،دازمری ورسره روان شو اوده ته يې رهنمايي او لار ښوونه کوله اويوطرف بل طرف ته ګوري چې درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غلام ده څوک ضرر ورته ونه رسوي ترهغه دا زمری نوکرې ورسره کوله ترڅويې چې حضرت سفينه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ خپلوملګرو ته ورساوه

ددغه دين په وجه رب تعالی انسان ته حيوانات تابع کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام قشيري رَحِمَهُ اللهُ وايي: چې يوسړي قصه راته کوله ويل يې: يوخل حضرت ابراهيم ابن ادهم رَحِمَهُ اللهُ د يوباغ ساتنه (پيره) کوله زه ورغلم چې گورم دی ويده دی او مار دنرگس بنکه را اخيستې اوپه ده باندې (باد پکی) وهي [جامع کرامات الاولياء ج ۱/ ص ۲۱۳]

گورئ مار دانسان دښمن دی ،هلاک کونکی دی ؛خو هغه رب تعالی ده ته دده دتابعوالي په وجه تابع کړی اوخدمت يې کوي

داسې ډيرې نمونې موجودې دي چې ددين په واسطه اوبرکت باندې رب تعالی انسان ته دومره عزت ورکړی چې حيوانات خو څه کوې چې نباتات يې هم تابع کړي دي تيره،ونه ،زمکه داشيان شعور هم نه لري خودازمکه بيا هم دالله تعالی دوستان پيژني، دغه غرونه دالله تعالی دوستان پيژني، ددغه دين په برکت دغه زمکه اواسمانونه دغه عزتمند انسان پيژني.

د حضرت سعد بن معاذ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په وفات عرش ولرزېده

﴿ عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: «اهْتَزَّ العَرْشُ لِمَوْتِ سَعْدِ بْنِ مُعَاذٍ» ﴾ [صحيح البخاري ج ۱/ ۵۳۶/ باب مناقب سعد رَضِيَ اللهُ عَنْهُ رقم الحديث: ۳۸۰۳]

ژباړه: له حضرت جابر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه مې اوريدلي ويل يې: چې دسعد ابن معاذ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په مرګ باندې عرش عظيم په حرکت شو ولې په حرکت شو ؟) يادا چې هغه دده روح چې عرش عظيم طرف ته خټله دهغې له وجې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ولرزبده يادا چې دده نيک اعمال اسمان طرف ته پورته کېدل هغه بندشول نو عرش عظيم په حرکت باندې راغی. يادا چې له دې خوشحالي نه عرش عظيم په حرکت راغی چې ماته دالله تعالی ديودوست روح را روان ده عرش چې تر(۷) اوو اسمانو اوزمکو لوی دی ؛خوهغه لوی عرش عظيم چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دخصوصي تجلياتو مظهر دی ،دجنت چت دی ،هغه د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ديوصحابي اودوست په وفات دومره زيات خوشحاليږي چې په حرکت راځي. دا ټول ددغه دين په برکت سره. چې الله تعالی دغه انسان دومره عزتمند ورباندې ګرځولی.

غره ته د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خطاب او دهغه له خوا ځواب

﴿ عَنْ قَتَادَةَ، أَنَّ أَنَسًا حَدَّثَهُمْ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَعِدَ أُحُدًا وَأَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَعُثْمَانُ فَرَجَفَ بِهِمْ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اثْبُتْ أُحُدُ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ نَبِيٌّ وَصِدِّيقٌ وَشَهِيدَانِ» ﴾

[جامع المعجزات ص: ۲۲۴ / سنن الترمذي / ج: ۲/ ص: ۲۱۱ / ابواب المناقب، مناقب عثمان بن عفان / رقم الحديث: (۳۶۹۷) / (۳۸۱۷)]

ژباړه : له حضرت قتاده رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : چې حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دوی ته بيا ن کړی چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او ورسره دري ياران ، ابوبکرصديق ، عمرفاروق او عثمان ذی النورين رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ) موجود وو دأحد غره ته وختل هغه له خوشالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حرکت راغی رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل : قرار شه ! په تا باندې نبي ، صديق او شهيدان ولاړ دي.

﴿ عَنْ عُثْمَانَ بنُ عَفَانَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ عَلَى ثَبِيرِ مَكَّةَ وَمَعَهُ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَأَنَا فَتَحَرَّكَ الجَبَلُ حَتَّى تَسَاقَطَتْ حِجَارَتُهُ بِالحَضِيضِ قَالَ: فَرَكَضَهُ بِرِجْلِهِ وَقَالَ: «اسْكُنْ ثَبِيرُ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ نَبِيٌّ وَصِدِّيقٌ وَشَهِيدَانِ » الحديث ﴾

[جامع المعجزات ص: ۳۲۴ / سنن الترمذي / ج ۴/ ص ۲۱۱ / ابواب المناقب، مناقب عثمان بن عفان / رقم الحديث: (۳۷۰۳) / (۳۸۱۷)]

له حضرت عثمان بن عفان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : يوځل نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له خپلو دريو يارانو حضرت ابوبکر صديق ،حضرت عمرفاروق اوحضرت عثمان غني رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ سره يوځای په مکه مکرمه کې په (ثبير غره)،ودريدل ؛نوهغه غرله ډېرې خوشالي نه په حرکت راغی تر دې چې تيرې يې دغره بيخ ته را ورغړيدې، رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل چې ای ثبيره ! ودريږه ! په تاباندې يونبي اوبل صديق اودوه شهيدان ولاړدي.

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لا له مخکې دحضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ اوحضرت عثمان غني رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دشهادت پيشنګويي کوي .ځکه چې په جزئي مغيباتوباندې انبياء کراموا و اولياء کرامو ته الله تعالى علم ورکوي.

نوغرهم دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوست پيژني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغې وجې نه کله چې رسول الله ﷺ په مکه معظمه کې دکفارو دظلم اووحشت له کبله هجرت ته مجبورشو. په کومه شپه چې ده ثبير غره ته فناه ور وړه ، نو (ثبير) ورته ګويانه شو چې ای رسول الله ! زمانه کوز شه ! داسې نه چې کفار راشي اوبيا زما په لمن کې تاته تکليف درکړي . نوزه به بيا دقيامت په ورځ رب تعالی ته څه ځواب ورکوم؟ بل مخامخ غر (حراء) آواز ورته کوي

﴿الیّ یَارَسُوْل الله ! ﴾ ماته راشه اې دخدای رسوله ! ،هغه غر بيا فنا ورکوي [جامع المعجزات ص ۳۲۴]

په هغه غارکې چې رسول الله ﷺ اوصديق اکبر رضی الله عنه ناست دي يوه کوتره راځي دغارپه خوله کې هګۍ اچوي اوتارکښې راځي سمدستې دغار په خوله کې ځاله جوړوي چې کفار ده ته تکليف ورنکړي تر څو دامعلومه نه شي چې دلته څوک نتوتلي. ګوره تارکښې څومره باريک وجود يې دی خو سره له هغه هم خداوند متعال دومره احساس ور په برخه کړی ؤ چې هغه هم د ده دوست پيژني. بل طرف ته کوتره مرغه دی خو د رسول الله ﷺ خدمت کوي. [جامع المعجزات ص ۳۲۶]

مور انسانان هم يو دامتيت دعوه هم لرو بيا مو داسې حال دی چې ډيری خلکو ته دده دنسب شجره مبارکه هم نده معلومه او بل لوري ته که دقوميت مسئله را وارندي شي بيا فلانکی خپل او سرخپل دغو ټول راته معلوم وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو انسان ددين دتابعيت په برکت خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ ته نږدې کېږي اوعزتمند کېږي اوهمداشان غر، ونه، سمه اوهواره يې تول پيژني دهمدې دين په برکت دښمن ورته مسخر کوي. حيوانات درندګان اوماران د انسان دښمنان دي خو الله تعالى يې ورته تابع کړي اودادبيعت مقصود نه دى چې زه بنه عمل وکړم چې زمرى ،مار يانور شيان راته تابع شي بلکې دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا مقصود دى، که چا دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره کار کاوه نوبيا هغه دده معاملې ورسمه وي، بيا يې الله تعالى عزتمند ګرځوي، بيايې خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ حفاظت په نصيب کوي.

اوکه چا دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا مطلوب اومقصود نه وه نوبيا په عين لمانځه به ولاړوي عذاب به ورباندې راځي په عين زکات ،په وېشلو به بوخت وي عذاب به پرې راشي بلکې دعلم په سلسله کې به لګيا وي او په عذاب اوتکليف به وي.

دين ډېر عزتمند دى خودواړه شقوق غواړي چې هم به دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اوامرو ته متوجې وي اوهم به له ګناهونو ځخه دځان دساتلو کوشش کوي. داځومره خلک چې دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ ددوستي مقام ته رسيدلي دي هغه ددغه دين په برکت دده دوستان شوي دي اورب تعالى لوړ مقامونه هم ورپه نصيب کړي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبزرګانو په خپلومريدانو نظروي

حضرت مجدد صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ په اوداسه لګيا دي خادم اوبه ور اچوي چې ده مبارک کوزې ته لاس کړل نو له لاس ور ورلو سره يې الله اکبر نعرې کړې اوکوزه يې وشړله دی حيران شو چې داڅه وشول نوهغه خادم ورنه پوښتنه کوي چې داڅه او ولې دې کوزه وشړله ؟ حضرت مجدد صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ ورته وويل چې په فلانکی دښته کې زما يو مريد را روان دی اوزمری ورته مخته شو اوده زما باطن ته التجا وکړه زه يې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته واسطه وګرځولم ؛نوما هغه زمری وويشت داخادم يې وايې چې زه ليږ شکمن شوم ډېروخت وروسته سړی راغی چې دهمغې کوزې توتې وو سره وې اوما پوښتنه ورنه وکړه چې داڅه دی ؟ ده راته وويل چې زه په فلانکی دښته کې را روان وم چې زمری راته مخته شو زما دخلاصون بله لار نه وه؛نو ما سوال وکړ چې ای خدايه دحضرت مجدد صاحب په واسطه ما له دغه مصيبت نه خلاص کړې نوغيبي داسې کوزه راغله زمری وربانديې ولګيد ،کوزه وربانديې ماته شوه اوزمری وتښتيده اوزه له هغه مصيبت نه خلاص شوم

نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ انسان ددين په برکت ،ددين په واسطه بيا دومره عزتمند کوي چې بيا يې تر ډېره ډېره پورې باطني تصرفات جاري وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مرګه وروسته داولیاء کرامو روحانیت حاضریدل

دحضرت مجدد صاحب رَحِمَهُ اللهُ یومرید لیکي چې کله حضرت مجدد صاحب وفات شو دهغه نه وروسته مورِ دما زدیګر په جمعه ودریدلو نودی مبارک هم راغی اوله مورِ سره په جمعه ودریده زه حیران شوم چې نن مو خبس کړ جنازه مو پرې وکړه اودلته بیا له مورِ سره په لمانځه ولاړ دی اوله ځان سره دا وایم چې داهسې یو تصور اوخیال دی ،ته به خطا وې ؛خو چې هرځومره ځیرشوم په ربښتیا هم دی مبارک و اوتراخیره پورې په لمانځه کې راسره شریک و

په مسلم شریف کې دمعراج په واقعه کې چې حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وایي چې ماانبیاء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ په قبرو کې لیدل چې په لمونځو باندې لګیا او مشغول ؤ

نو د تصوف په وسیله سړی حقیقي ژوندون ته رسیږي ددې له پاره چې حقیقي ژوندون شته په صوري مرګ سره هغه نه زائله کیږي د حدیثو په رڼا کې مسلم شریف کې د معراج په واقعه کې حدیث ده له هغه ځخه همداسې معلومیږي :

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَقَدْ رَأَيْتُنِي فِي الْحِجْرِ وَ قُرَيْشٌ تَسْأَلُنِي عَنْ مَسْرَايَ فَسَأَلَتْنِي عَنْ أَشْيَاءَ مِنْ بَيْتِ الْمَقْدِسِ لَمْ أُثْبِتْهَا فَكُرِبْتُ كُرْبَةً مَا كُرِبْتُ مِثْلَهُ قَطُّ قَالَ فَرَفَعَهُ اللهُ لِي أَنْظُرُ إِلَيْهِ مَا يَسْأَلُونِي

(c) ketabton.com: The Digital Library

عَنْ شَيْءٍ إِلَّا أَنْبَأْتُهُمْ بِهِ وَقَدْ رَأَيْتُنِي فِي جَمَاعَةٍ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ فَإِذَا مُوسَى قَائِمٌ يُصَلِّي فَإِذَا رَجُلٌ ضَرْبٌ جَعْدٌ كَأَنَّهُ مِنْ رِجَالِ شَنُوءَةَ وَإِذَا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَام قَائِمٌ يُصَلِّي أَقْرَبُ النَّاسِ بِهِ شَبَهًا عُرْوَةُ بْنُ مَسْعُودٍ الثَّقَفِيُّ وَإِذَا إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَام قَائِمٌ يُصَلِّي أَشْبَهُ النَّاسِ بِهِ صَاحِبُكُمْ يَعْنِي نَفْسَهُ فَحَانَتْ الصَّلَاةُ فَأَمَمْتُهُمْ فَلَمَّا فَرَغْتُ مِنْ الصَّلَاةِ قَالَ قَائِلٌ يَا مُحَمَّدُ هَذَا مَالِكٌ صَاحِبُ النَّارِ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ فَالْتَفَتُّ إِلَيْهِ فَبَدَأَنِي بِالسَّلَامِ ﴾ (صحيح المسلم/ج ۱/ ص ۹۶)

ددغه حديث شريف چې کومه برخه د تصوف له غايې او غرض سره تړلې هغه په داسې طريقه چې نبي کريم عَلَيْهِ السَّلَامُ وايي: هلته مې ځان وليد دانبياوو په جماعت او ټولې کې، هلته مې په بيت المقدس کې موسى عَلَيْهِ السَّلَامُ وليد چې په لمانځه ولاړ و، دشنونه دقوم چې کوم انسانان دي له هغوی سره په وجود کې مشابه و؛ وجود يې درميانه ؤ نه ډير ډنگر ؤ نه ډير مزی. وښتان يې نه ډير ګوړګوتي او نه کامل ښوی و. همدا راز مې عيسى عَلَيْهِ السَّلَامُ وليد چې په لمانځه ولاړ و، چې د عروه ابن مسعود ثقفي په شان وجود يې ؤ او ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَامُ مې وليد چې په لمانځه ولاړ و چې په رنګ کې زه له هغه سره مشابه يم. کله چې د جمعې وخت راغی زه انتظار وم چې څوک به جمعه راکوي، نو جبرائل عَلَيْهِ السَّلَامُ زه له لاس څخه ونيوم مخته يې کړم امامت مې وکړ.

خو دلته اعتراض کېږي چې هغه انبياء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ خو له ده څخه څوزره کاله مخکې وفات شوي دي ؟ له دې نه دا ځواب کېږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی ته دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په دين باندې حقيقي ژوندون په نصيب کړی ،هغه پدغه مرګ باندې نه مري، پس دمرګ نه هم دوی دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ عبادت کوي.

ددغه دين په سبب خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دغه انسانان دومره عزتمند کوي چې له مرګ نه وروسته هم ژوند ورپه برخه کوي.

قرانکريم هم همدغه خبره کوي ﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًۢا ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴾ يعنې تاسو هغو خلکو ته چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په لار کې شهيدان شوي دي ،مړه مه وايې بلکې دوی ژوندي دي، دوی ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رزق ورکوي.

په دنياکې مور جنازې وربانديې کوو ،مړه ورته وايو ،مال يې ورثه تقسيم کوي ،ښځه يې بل څوک په نکاح کوي خو خدا ی پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته ژوندي ويلې اورزق ورکوي.

بل طرف ته ژوندی کافر ،په غوږوروغ،په سترګوروغ اوژبه يې روغه ؛خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دغه کافر ته مړ ،کوې ، ړوند اوګونګ ويلی اوس ظاهري ژوندی دی خو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته مړی ويلي ﴿ يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ ٱلْمَيِّتِ مِنَ ٱلْحَىِّ ۖ ﴾ له مسلمان څخه کافر پيداکړي ،مسلمان ژوندی دی ،نوله ژوندي نه مړ پيداشو ،سره له دې چې ښه خوراک،چښاک کوي خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته مړوايې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په کفارو پوري هم زړه خوري اونصيحت ورته کوي ،خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته وايي چې آيا ته مړيو ته خبرې ور اوروې؟

ګورئ ژوندي کافرانو ته خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ مړه وايي ځکه چې اصلي اوحقيقي ژوندون په اسلامي دين باندې راځي ،حقيقي سترګې ،غوږونه اوزړه داسلامي دين دعملي کولو په ذريعه خلاصيږي.

نوکه سړى په دينداري لګياوي دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نزد ژوندى دى .له مرګ نه وروسته هم رزق ورکوي ،تلاوت کوي او داسې نور نيک، نيک کارونه ترسره کوي.

﴿ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: ضَرَبَ بَعْضُ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خِبَاءَهُ عَلَى قَبْرٍ وَهُوَ لَا يَحْسِبُ أَنَّهُ قَبْرٌ، فَإِذَا فِيهِ إِنْسَانٌ يَقْرَأُ سُورَةَ تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ حَتَّى خَتَمَهَا، فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ إِنِّي ضَرَبْتُ خِبَائِي عَلَى قَبْرٍ وَأَنَا لَا أَحْسِبُ أَنَّهُ قَبْرٌ، فَإِذَا فِيهِ إِنْسَانٌ يَقْرَأُ سُورَةَ تَبَارَكَ الْمُلْكِ حَتَّى خَتَمَهَا. فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ﴿ هِيَ الْمَانِعَةُ، هِيَ الْمُنْجِيَةُ، تُنْجِيهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ ﴾

ا جامع الترمذى \ ج ۲ \ فضائل القرآن فى سورة الملک ا

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څخه روايت دى چې د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ څخه خينو ملګرو په يوه قبر باندې خيمه ودروله او دى ورباندې خبر نه وو چې دلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

قبر دی، نو له زمکې څخه یې د سورة المُلک (تَبَارک الذی) د تلاوت آواز واورېد، نو دغه صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته راغی او ورته یې وویل چې ما په قبر باندې په ناخبرۍ کې خیمه درولې وه، نو د یوه انسان آواز مې واورېده چې د (سورة الملک) تلاوت یې کاوه، تردې پورې چې سورت یې ختم کړ. نو حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وفرمایل چې دا سورت مانع ده، دا سورت مُنجیه ده، مسلمان ته الله تعالی د دغه نومړي سورت په ذریعه د قبر له عذاب څخه نجات ورکوي.

اوس نو هغه یوصحابي دزمکې دننه اودابل یې دباندې تلاوت اوري.

نوغرض دادی چې نن سبا ډېر مشکل داځای دی چې د دین سره تعلق نشته ،هغه حقیقي ژوندون اوهغه حقیقي سترګې نشته چې په هغه سره دین لیدل کېږي.

داولیاوو په مجلس یوانسان له ازلي بدبختي څخه خلاصیدلی شي

حضرت سلطان محمود غزنوی صاحب دحضرت بازید بسطامي رَحِمَهُ اللهُ په هکله له حضرت ابو الحسن خرقاني رَحِمَهُ اللهُ نه پوښتنه کوي چې دده څه واقعات راته بیان کړه. هغه ورته وایې چې حضرت بازید بسطامي رَحِمَهُ اللهُ هغه څوک دی چا چې هغه لیدلی وي نو هغه به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ازلي بدبختي نه وساتي

هغه ورته وایې چې داڅه وایې ؟ تر پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه هم دی پورته دی ؟ سره له دې نه چې پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ کافرانو لیدلی و خو ایمان یې نه و پرې راوړی . دازلي بدبختي څخه، نه وخلاص شوي . اوحضرت بازید بسطامي رَحِمَهُ اللهُ خو یو ولي دی اودهغه په لیدلو دی دازلي بدبختي نه څرنګه خلاصیږي .

حضرت ابو الحسن خرقاني رَحِمَهُ اللهُ ورته وایې چې (حد خود بشناس) پام کوه زیات مه غږیږه . کفارو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حقیقي سترګو نه و لیدلی بلکې هغه ته یې دیو یتیم په سترګو کتل ،هغوی دیو عرب په نظر ورته کتل ،هغوی دپیغمبري په صفت نه ولیدلی ،چا چې پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دپیغمبري په صفت ولید هغوډده دانوارو خوبایي ولیده،بیا یې ځان مال ،اولاد ،مور اوپلار ټول وربانديې قربان کړل ځکه چې هغودحق سترګې وربانديې خلاصې شوې ،دده خبرې یې دحق په غوږو اوریدلې ؛نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه خلک پدغه دین عاشقان کړه، هغه خلک بیا د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چوکیداران و بیا دده په مخ کې ځان ډال اوسپر جوړوي ځکه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یې درسول په صفت باندې لیدلی او پېژندلی ؤ

نوځکه ورته وایې چې حضرت بازید بسطامي رَحِمَهُ اللهُ هم چې څوک په حقیقي سترګو وویني ؛نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه سړی دازلي بدبختي څخه ساتي [تذکرة الاولیا، فارسي چاپ ایران ص: ۵۹۴]

نوچې څوک دالله تعالی تابع شي اودالله تعالی دوست شي بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددغه دین په برکت داسې مقام ورنصیب کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې یوازې په لیدلو سره یې یوانسان له ازلي بدبختي څخه ژغورل کیږي.

همدارنګه حضرت نجم الدین کبرا رَحِمَهُ اللّٰهُ چې مخکې په [لومړی توک انوارالمجالس ص. ۲۲۲] کې یې هم مکمله واقعه تیره شوې ،دومره لوی مقام خدای پاک ورکړی و چې دجذب په حال کې یوه ورځ را ووت اوپه سپې یې سترګې ولګېدلې نوبیا به له هغه سپې څخه نور سپې راتاو اوذکر به یې کاو.

په قرانکریم کې مور اوتاسې داصحاب کهفو واقعه اوریدلې چې کله یوځو ځوانانو دظالم بادشاه له امله هجرت ته مجبور شول نوپه لارکې یوشپون،چې سپی هم ورسره و، ملګری شو،دوی کوشش کولو چې سپی وشړي ،ځکه داسې نه چې دده د غپیدلو په ذریعې سره خلک راباندې خبرشي ، بیا به راپسې راشي او مور ته به زیان ورسوي؛ خوهغه سپی چې هر څومره شړي او رټي هغه نه ځي اخیر سپی ورته ګویا شو چې تاسې دکوم الله په دین هجرت کوی زه هم دهغه الله تعالی ددین په خاطر له تاسې سره څم

بیا په قرانکریم داقیصه راځي چې دغه اصحاب کهف په یو غارکې (۳۰۹) کاله پراته و چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې دژوندیو په شان یوطرف اوبل طرف ته اړوي دا ددوی کرامت و اودغه کرامت خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددوی سپې ته هم ددوی په ذریعه ور په نصیب کړی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوځوک چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددین تابع شي اودهغه د دین دحکمونو سره سم روان شي بیا هغه ته دومره لوړ مقام ور په نصیب کېږي چې دده په ملګرتیا سره سپی هم عزت پیدا کوي.

نو مطلب داچې ټول عزت په دین کې دی ،حقیقي ژوند په دین کې دی . دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا په دین کې دی . دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رضا په دین کې دی . داخرت کامیابي په دین کې دی دا دین به ټول سړی په ځان عملي کوي ،کوشش به کوي تر خوچپل ځان ،لباس بلکې هرڅه به په دین برابر وي.

یوځل صحابه کرامو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وویل چې موږ کله په دښتوکې روان یو ،هلته نوره ابادي نه وي یواځې داهل کتابو کورونه وي نور لوښې نه پیدا کیږي یواځې ددوی لوښي وي ؛آیا د دوی په لوښوکې موږ ته خوراک کول روا دي ؟

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ځواب کې ورته وویل : اول به دنورو لوښو کوشش کوئ که پیدا شو خو ښه ترښه ،که نه شو پیدا نوبیا به دهغود منځلو ښه کوشش کوئ بیا به خوراک پکې کوئ . نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دومره احتیاط کوي چې د دوی په لوښوکې خوراک په وخت دنیستي دنورو لوښوکي دجواز امر نه ورکوي.

نودهغه مبارک اخلاق،خوی ،عادت اودهغه لباس به په ځانوکې راولو بیا به صحیح اوکامل مسلمانان جوړیږو.

د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې دوه ډلې : مشرکین او اهل کتاب موجود وو. داهل کتابو عادت داو چې وښتان یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو طرف ته اوبل طرف ته نه اچول بلکې په مخ به یې راپراته و،ا
زمونږ په علاقو کې دښته ځنې وایې اومشرکینو به په منځ بیلول
رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پدغو دواړو ډلو کې چې دواړه کفار
اویوې ډلې څه ناڅه داسماني دین دعوه لرله دهغه مشرکینو څخ
یې ځان یوې خواته کړ چې اهل کتاب بیا هم داسماني دین پیرو
کوي نوله دوی سره مشابهت یوڅه ښه دی نو وینسته به یې
همدغسې پریښودل اونه به یې اړول ددې له پاره چې له مشرکینو
څخه مخالفت راشي.

اوبل طرف ته پکې حکمت داو چې اهل کتاب ګوندې زما په
مجلس کې ،زما ددین طرف ته یې رغبت پیدا شي اواسلام راوړي
؛نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته وحې وکړه چې دابدبختان ایمان نه
راوړي اومامورشو چې ددوی نه مخالفت وکړه، بیا نبي کریم
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د سرمبارک ویښتان واړول اوپه ویښتوکې یې لیکه
تیره کړه اودڅنو شکل یې ورنه جوړ کړ،چې ګمنڅول ،غوړول
اومینځل به یې هم اویوې اوبلې خواته به یې هم اړول.

نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ویښتانو کې هم له کفارو څخه ځان
ساته. په لباس کې یې هم دکفارو څخه ځان ساته. په موزو کې یې
هم له کفارو څخه ځان ساته. څومره چې سړی له بې دینه خلکو
څخه لرې کېږي اودیندارو خلکوته نږدې کېږي نودومره زیات یې
خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ عزتمن کوي.

الله تعالی مونږ ته په قرانکریم کې سمه او نېغه طریقه په
سورت فاتحه کې رابنودلې: ﴿ اَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴾ خدایه ماته

سمه اونیغه لار راوینبیه سمه لار کومه ده ؟ سمه لار داده چې ﴿ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنعَمتَ عَلَيهِمۡ ﴾ دهغو خلکو لار چې تاخصوصي انعام وربانديې کړی، چې صدیقین، شهداء، صالحین اواولیاء کرام دي ﴿ غَيرِ ٱلمَغضُوبِ عَلَيهِمۡ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ﴾ دهغو خلکو لار مه رابنیه چې تا په هغو غضب اولعنتونه کړي دي اګرکه دشان نزول په اعتبار خودیهودو اونصاراوو په حق کې نازل دی خومفسرین لیکي چې دلته به نیت دتولو ګمراهوڅلو کوي

نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ موږ ته دانبودنه کړې چې هره ورځ به ماته داسوال کوئ چې دنیکو خلکو لار وغواړئ اودبدو خلکو له لارو نه فنا وغواړئ ځکه چې عزت په دین کې دی اوپه دین باندې خلک په عزت کې کېږي اوخدای پاک هم راته وایې چې ددغو عزتمنو خلکو په لار روان شئ اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ داهم راته نبودلې چې بې عزتي په بې دیني کې ده اوله بې دینه خلکو اوبې لارو خلکو څخه ځانونه وساتئ ځکه چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ غضبونه وربانديې شوي دي نوبایدچې موږ پدغو خبرو باندې عمل وکړو ځکه اصلاح په عمل سره راځي په تشو اوریدلو سره اصلاح نه راځي وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۷) مجلس

دنيکو خلکو سره دتعلق کتې

حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَام ،چې يوجليل القدر پيغمبر دی ،دتورات په شان لوی اسماني کتاب رب تعالی ده ته ورکړی لکن کله چې ده په يومجلس کې په ډېره ښه طريقه سره وعظ اونصيحت وکړ؛ نوچا پوښتنه ورنه وکړه چې له تانه دزمکې په مخ بل لوی عالم شته ؟ ده ورته وويل چې نه ! ځکه دوخت پيغمبر ترټولوخلکو لوی عالم وي خودده داخبره خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته خوښه نه شوه،سمدستې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وحې ورته وکړه چې ترتانه يوبل لوی عالم زما بنده شته په مجمع البحرين کې حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَام يې ورته وښود نو له موسی عَلَيْهِ السَّلَام سره سمدستې دهغه دملاقات شوق پيداشو پيغمبر و؛ خوچې کله يې داخبره واوريدله چې يوبل لوی عالم شته چې هغه په ډېروشيانو علم لري چې ته په هغوعلم نه لرې

نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته يې سوال وکړچې اې خدايه ! زه به هغه چيرته اوځنګه پيداکړم؟ خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ ورته وايې چې يوماهی درسره واخله چيرته چې هغه ماهی درنه ورک شو،دغه انسان به هلته پيداکړې، په بعض روايا توکې راځي کباب شوی ماهی چې نيم يې خوړلی هم و،واخيست کله چې دمجمع البحرين

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددوی دریابو نودیوخای کیدوځای) خواته دیوې لویې تیرې خواته ورسیدل هلته دهغې په څنګ کې یوه چینه وه ،دهغې په اوبوکې دا اثر و چې کوم مړه شي ته به ورکړې شوې هغه مړی به پرې ژوندی کېده :نوهلته دوی داستراحت له پاره دمه وکړه نودهغو اوبو څاڅکي دهغه ماهی سره ولګیدل نوهغه ماهی خدای پاک راژوندی کړ اوپه یوعجیب انداز یې اوبوته ورتوپ کړ او اوبه دسورنګ په شکل ودریدې اوماهی پکې ننوت.

قیصه ډېره اوږده ده له دېنه زما مطلب دادی چې موسی علیه السلام پیغمبر و؛خوچې دایې واوریدل چې داسې یوبزرګ بنده شته چې هغه داسې علم لري چې ماته نشته سمدستې یې خدای ﷻ ته سوال وکړ چې زه به څنګه له هغه سره ملاقات کوم؟

همدارنګه صحابۀ کرامواو اولیاء الله بلکې علماء کرامو به دیوه حدیث مبارک دزده کړې لپاره یوه میاشت مزلونه کول په مدینه منوره کې به یې چې واوریدل چې په شام کې یوه صحابي فلانکی حدیث نقل کړی نو شام شریف ته به یې یواځې دهغه یوحدیث لپاره سفرونه کول نودهغو خلکو سره دعلم شوق وځکه خدای پاک ﷻ کمال ته ورسول.

همدارنګه پخوانیو علماءکرامو به چې کله دینداره خلک پیداکړل اویا به دیوبنه عالم اوبزرګ نوم واوریده نودهغه دلیدلو او ملاقات له پاره به دهغه ځای ته ورتلل ترڅو فیض او ګټه ترینه ترلاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت ذی نون مصري ؒ ،چې ډېر لوی شخصیت تیر شوی ،وایې چې کله زه دحج په سفر لاړم هلته دیوه یمني بزرګ نه خبر شوم چې ډېر بهترین شخصیت دی ،خدای پاک پیژندونکی انسان دی ؛نو چې دحج له ارکانو خلاص شو ،زړه مې وغوښتل چې دهغه یمني بزرګ ملاقات ته ورشم ،ددې لپاره چې زه دهغه نه څه نصیحتونه زده کړم ،هغه معرفت اوعشق چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ دته ورکړی اویا هغه محبت چې له ده سره دی ،زه هم څه فایده او فیض ورنه واخلم.

نوله ماسره ددې نیک بنده دلیدلوله پاره نور خلک هم ملګري شول، په دې ملګرو کې یوځوان داسې هم و چې دده رنګ به همیشه زېړاو مصیبتونه اودردونه دده په سترګو کې ښکاریدل اوهمیشه به یې په مخ دژړا له وجې اوښکې روانې وې .په لاره به مونږ دته زاری وکړې چې ولې دومره بوج په خپل ځان راولې؟ ده به هیڅ نه ویل . کله چې یمن ته ورسیدو دهغه نیک اوبزرګ سړي ځای موپیدا کړ دروازه مو ورویکوله هغه بزرګ اوعالم له کوره راووت . کله چې دی مونږ ولید دده له مخ نه دخوف اوویرې علامې ښکاریدلې . دهغه له هیئت نه داسې معلومیده لکه چې اوس له قبر څخه راپورته شوی وي . اول یې له دغه ځوان اوبیا یې له نورو خلکوسره ستړې مشي وکړه کله چې په مجلس کې کیناستلو نودغه ځوان په خبرو شروع ور سره وکړه ځکه دی هم یوعارف اونیک بنده واو بل اهل الله چې سره یوځای شي نوپه باطن کې سره پیژني اودوی په خپل منځ کې له یوبل نه پوښتنې شروع کړې

اودغه څوان ورته وایې چې ته خدای پاک ﷻ دزړونو دمرضونو معالج اوطبیب پیداکړی یئ . اولیاء دخدای پاک ﷻ له طرف نه دزړونودمرض طبیبان دي ،ددوی په واسطه خدای پاک ﷻ دخلکو زړونه اصلاح کوي ،په زړه کې چې خراب - خراب فکرونه وي نوددغه طریقت په برکت هغه خراب فکرونه دزړه نه لرې کوي تر څو چې په زړه کې له الله تعالی سره مینه ، اخلاص اومحبت پیدا شي .

علماء کرام لیکي چې څوک داولیاء الله مجلس ته ورځي نو ډېر په اخلاص دې ورځي ځکه چې هغه دزړونو راز دار دي . خدای پاک ﷻ دانسانانو په زړونو باندې علم ورکوي اوله هرچا سره دخپل اخلاص په اندازه معامله کوي نوچې څومره په اخلاص ورځي دومره هغه انسان ته دهغه په مجلس ،زیارت اوملاقات کې ډېرې فایدې رسیږي .

نودغه څوان ورته وویل چې ته خدای پاک دزړونو طبیب اومعالج پیداکړی یئ،زما په زړه کې یوفکر،غم اودرد ده که چیرې ته زما دزړه دغم علاج وکړې .

هغه بزرګ ورته وایې چې وایه په زړه کې دې څه اشتباه او شک دی نودغه څوان اولنی پوښتنه دا ورڅخه وکړه چې له خدای پاک ﷻ نه ډار،ویره اوخوف له څه نه عبارت دی ؟ بزرګ ورته وویل چې ددغه داعلامه دی چې څوک په واقع کې له خدای پاک ﷻ نه ډاریږي ؛ نودبل هیچا څخه نه ډاریږي ،په زړه کې یې یواځې دده ویره وي له مخلوق څخه نه ویریږي . اودابه یې یقین

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي چې هرڅه دخداى پاک ﷻ په اختيار اوقدرت کې دي له نورمخلوق نه به يې تعلق قطعه کېږي اوپه يوالله تعالى به يقين جوړيږي چې دهرڅه مالک هغه دى.

مور چې کله کومه ګناه کوو نو له بندګانو څخه ډاريږو،چې څوک ووينو دهغه له ډار نه هغه ګناه نه کوو. اصل ډار اوويره له خداى پاک ﷻ څخه په کار دى چې دخداى پاک ﷻ نه سړى وډارشي بيا يوه ګناه هم نشي کولاى.

دوهمه پوښتنه دا ورنه کوي چې دايقين په څه معلوميږي چې زه له خداى پاک ﷻ نه ډاريږم ؟ بزرګ ورته وويل چې دايقين هلته پيداکېږي چې له ګناه څخه داسې ځان وساتي لکه مريض چې دمرض په وخت کې له هغو خوراکونو څخه ځان ساتې کوم چې په ده باندې بد لګېږي.

مثلا ديوسړي زيړى دى او له غوړو شيانو څخه يې پرهيز دى ؛نو دى وايي چې که نښه خوراکونه وکړم زما تکليف نورهم زياتېږي نوهغه نښه خوراکونه پريږدي اوپه ترخو دواوو باندې صبر وکړي ؛نو ترخه خوراکونه خوري اونښه – نښه خوراکونه پريږدي.

نوځوک چې دخداى پاک ﷻ نه ډاريږي،ده ته دايقين پيداکېږي چې زه ربښتيا دخداى پاک ﷻ نه ډاريږم نو علامه يې دادى چې دى په دې مطمئن کېږي چې له ګناهونوداسې وډارشي اوځان وساتي لکه دمرض له ډېر والي د ويرې له وجې چې پرهيز کوي .نوددې خبرې په اوريدلو سره ددغه ځوان له خولې نه چيغه ووتله اوبې هوشه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه پوښتنه دا ورځخه کوي چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ محبت له څه نه عبارت دی ؟ یوځوک وایې چې زه له الله تعالی سره مینه اومحبت لرم ددغه څه علامه ده ؟

هغه مبارک ورته وایې چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دمحبت علامه داده چې دانسان دالله تعالی سره مینه پیداشي نو بیا به په هرڅه کې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ تجلیات اوانوار ورته ښکاریږي یعنې چې سړی په څه شي عاشق اومیئن شي نوهغه شی همیش دده په خیال کې ګرځي بل څه یې بیا په خیال کې نه راځي .

نودالله تعالی دعشق اومحبت علامه داده چې دهغه به ځان ته پام نوي ،اولاد ،ښځې اودنیا ته به یې پام نوي انوار اوتجلیات په ده باندې غالب وي همیشه به یې دالله تعالی دیدار اورضا په نظرکې وي . دالله تعالی دیدار په دنیاکې عامو انسانانو ته ناشونی دی او دپیغمبر عَلَيْهِ السَّلَامُ په دیدارکې هم اختلاف ده چې ده دمعراج په شپه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ لیدلی اوکنه

خودامعنی چې دمحبت اوعشق دا علامه دی چې دهغو انوارو اوتجلیاتو مشاهده به دلته دومره ډیریږي لکه دی چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په سترګوویني ،هرڅه یې دده لپاره وي، هرکار چې کوي مقصود یې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا وي . من اعطی لله ومنع لله) که ورکړه کوي نوهم دالله تعالی لپاره یې کوي اوکه منع کوي هم دالله تعالی لپاره یې کوي . تردې پورې چې خوراک کوي هم نوددې لپاره یې کوي چې دخداوند متعال عبادت پرې وکړي اوکه خوب کوي هم ،نوددې لپاره یې کوي چې بیا په وینه دخدای پاک

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّ جَلَالُهُ عبادت په ښه طریقه سره وکړي نوداد خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ سره دعشق اومحبت علامه ده

ددې خبرې په اوریدلو سره ددغه ځوان له خولې نه بیا داسې چیغې ووتلې چې روح مبارک یې همدغلته قبض شوه اووفات شو.

نوهغه بزرگ وویل چې په ربښتیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډاراودالله تعالی سره دربښتونې مینې داسې مصداق ده لکه په دغه ځوان کې چې موجود ده.

نوغرض داده چې زموږ اوتاسې په دې قیصو بیانولو کې مطلوب داوي چې زه ریښتیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ډاریدونکی یم نوعلامه یې بیان شوه چې سړی به دګناهونوځخه پرهیز کوي ،سړی به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دامر نه خلاف نه کوي اودعباداتو بندګي چې ځومره تکلیفونه وي هغه به برداشت کوي خودیوځه مقصد لپاره یې برداشت کوي دابه یې یقین وي چې زه پدغه ګرمي کې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددین په خاطر،دالله تعالی دحکم دعملي کولو لپاره دجُمعې لمانځه ته ځم نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په هر قدم ده ته یوه نیکي ورکوي اویوه صغیره ګناه ورته معاف کوي اویوه درجه ورته لوړوي.

کله چې دکوم انسان سره له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ویره اوډار موجود شو نوهغه به لوږه،تنده،ګرمي ،سړه اوسفر اوداسې نور تکلیفونه تول برداشت کوي اوله تولوخواهشاتوځخه به ځان ساتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه مریض هلته جوړیږي چې ترخه دوایې وخوري اوله ښو، ښو خوراکو څخه پرهیز وکړي

دانسان تقوا په زړه کې دی اوداتقوی هلته قوت پیداکوي، هلته عشق اومحبت پیداکیږي ،انسان هلته الله جَلَّجَلَالُهُ ته رسیږي چې له ګناهونوڅخه پرهیزوکړي ددې باطني مرضونوعلاج په نسبت سره ظاهري مرضونوته ډېرمشکل دی، ځکه چې که په ظاهري مرض کې پرهیز ونه شي نودبدن تاوان یې دی، بدن ته یې نقصان رسیږي اودنیا یې خرابیږي اوکه په باطني مرضونوکې پرهیز ونه شي نوداخیرت تاوان یې دی دقبر زندګي یې خرابیږي اخیرت یې خرابیږي ابدي زندګي یې خرابیږي اوددنیا زندګي اوددنیا نعمتونه،ددنیا خوندونه چې ډېر وي (٦٠- یا ۷۰) کاله دې وي خولکن په دې (٦٠) یا (۷۰) کالوباندې داخیرت ژوندبرابرږي، دهغه نتیجه پرې مرتبه کیږي. که په دې (٦٠یا ۷۰) کالوژوندکې انسان پرهیز وکړي اوداالله تعالی په طاعت اوبندګي کې یې تکلیفونه برداشت کړل ،ترخې ورځې ،ساړه اوګرمي یې برداشت کړل نوپه دې (٦٠یا ۷۰) کلونو باندې هغه ابدي ژوند برابرږي داسې حقیقي ژوند ورته برابرږي چې بیا به هیڅ مرض نه ورته پیداکیږي. څوک چې جنت ته داخل شي نوهغلته بیا اعلانونه کیږي چې دا داسې ځای دی چې نه بیا څوک په کې مرضیږي ، نه هلته څوک بیاوږیږي ،نه بیا هلته څوک مسکین کیږي یعنې هیڅ قسمه تکلیفونه نشته،داسې ژوندون بیا برابریږي چې څومره ښه پرهیز شوی وي دومره ښه قوت اوصحت برابریږي اوکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدانخواسته څومره بدپرهيزي شوې وي همدومره بيا انسان هلاکېږي

مور اوتاسې بايد خپل وجود ته متوجې شواوکه يوه شيشه ځان ته ونيسونو مخ کې معلومېږي ،تورداغ پکې معلومېږي ؛نوچې تورداغ ووينو نودهغه دلرې کولو کوشش کوو ،هغه خيرې لرې کوو ،نوداسې دباطن په لحاظ هم بايد خپل ځان ته وګورو چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ نه دويرې ننبې راپکې شته ؟ دحلالو اوحراموفرق مو کړی؟ دروا اونا روا فرق موکړی اوکنه ؟ له ګناهونوڅخه موځان ساتلی اوکنه ؟ دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ددين عملي کولو په سر مو تکليفونه برداشت کړې اوکنه ؟ له خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ سره خودمحبت دعوه کوو داسوچ وکړو چې دخداوند متعال دمحبت څومره ننبې په ماکې موجودې دي ؟ اوپه دې محبت کې رښتوني يو؟ حقيقي محبت خو داده چې دمعشوقې پرته به نورټول شيان له ذهن څخه باسي ،هرڅه به دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ درضا لپاره وي ؛نوکله چې څوک دې ته متوجې شي بيا دانسان داصلاح طرف قوي کېږي اواصلاح منځته راځي

نن سبا بنيادي اوغټ تاوان دادی چې څوک له نيکو ،علماء کرامو اوهغه خلکو سره چې هغه ددين ماهرين دي،دزړه معالجين دي ، تعلق نه ساتي ،ناسته ،ولاړه،احترام،آدب داهيڅ نشته اوکه بيا څوک تعلق ورسره ساتې اوله هغونه څه واوري په هغوعمل نشته ځکه خو ورځ په ورځ له مشکلاتو سره مور مخ کېږو ،کنه په هره زمانه کې چې څوک له خپل شان سره تقوی وکړي نوخدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاک جَلَّجَلَالُهُ یې له هغونه نیک خلک جوړوي نوکه مور له علماء کرامو سره په آدب زندګي وکړو اوددوی خبرې په غور سره واورو ،په زړه کې ځای ورکړو عمل ورباندې وکړو نودغسې امید دی چې لکه هغه چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دنیکو خلکو په ملګرتیا اونیکوخلکو په مجلسوباندې اصلاح کول داخیرت طرف ته یې توجه اوترقي ورکوله ،زمور کارونه به هم خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دهغوی دصحبت او ملګرتیا په ذریعه جوړکړي.

علماء کرام لیکي چې واړه ماشومان داسې دي لکه تنکی لښته چې په کومه خوا یې تاو وي په هغه خواتاویږي داپه هرمجلس کې چې کینې په هغه طرف سړی تاویږي زمور زیاتره مجلسونه ددنیاوي معاملاتو اوپه غلطو - غلطوخواهشاتومشتمل وي کشر اومشر موهم په هغه بې لاري طرف لګیاوي اومشغوله وي دمثال په توګه په ټریوالہ سطحه په نوره دنیاکې دکرکټ لوبه وي مقابله وي کنکی اوغټ ورباندې خبروي چې نن د فلانکي هیواد له فلانکي هیواد سره مقابله دی یعنې زه له وړو ماشومانو څخه اورم چې داسې الفاظ وایې چې څوک یې په مطلب نه پوهیږي ،فلانکي دومره رنځونه وکړه اورادیوګانې یې غوږوته نیولې وي تلویزون ته ګوري خوځان ورباندې خبروي څګه چې څومره مشران دي هغه په همدغوکارو کې مجلسونه کوي اوکشران چې لویږي هغه هم داخبرې زده کوي که مور داسې یوچې دعلماؤ مجلسونه په کورکې وکړو ،دمدرسې صفت وکړو یا دنورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

صلحاؤ او اولياء کرامو واقعې ورته بيان کړو؛ نوبيا دوړو ماشومانو ذهنونه همغسې جوړيږي.

زمونږ بنيادي تاوان دغه دی چې دعلماؤ سره تعلق نشته اوکه تعلق شته نو اخلاص نشته. نيکو مجلسونه چې په کوم نيت ورځي نوخداوند متعال هغه معامله ورسره کوي.

داکارونه اولياء الله نه کوي بلکې داهرڅه خدای پاک ﷻ کوي خويوڅوک واسطه وي ديوچاپه واسطه باندې يې کوي.

داولياوو ملاقات بايد په ښه نيت او اخلاص وشي

شيخ عبدالقادر جيلاني رحمه الله، چې يومشهور ولی الله او په پيران پير صاحب، سره يې شهرت درلودلو، نو ده په ځواني کې ديو ولي نوم اوزيدلی وچې په فلانکي ځای کې ډېر ښه بزرګ دی. نو له کورڅخه دده دليدلو په نيت روان شو. دوه نفره (دشام عالم په نامه دعبدالله اوبل سائس پوه ابن السقّاء) ورسره ملګري شول يوله بله يې دسفردهدف پوښتنه وکړه تولو وويل چې په فلانکي ځای کې ډېرښه بزرګ دی هغه ته ورځو. نوعالم ته وايې چې ته په څه نيت ورځي؟ هغه ورته وايې چې زه سخت غريب اوپور وړی يم ،ددنيا دمشکلاتو سره مخامخ يم که دی دعا راته وکړي اوخدای پاک ﷻ مې له دې مشکلاتو نه خلاص کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل ملګری (ابن السقّاء) یوساینسدان و دهغه نه یې پوښتنه وکړه چې ته دځه لپاره ورځې ؟ هغه ورته وویل چې زه یې تجربه کوم چې رښتیا څه کمالات پکې شته اوکنه ؟

اوحضرت پیران پیر صاحب په دې وخت کې ځوان دی ،دده نه یې پوښتنه وکړه چې ته په څه نیت ورځې ؟ دی مبارک ورته وایې چې زه یوازې په دې نیت ورځم چې هغه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یو نیک بنده دی ،دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دوست دی چې دده په دیدار ،دده په مجلس له مانه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ راضي شي اودده نه دین زده کړم اودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا راته پیداشي

کله چې درې واړه ملګري ورغلل نو چې کوم ددنیا په نیت ورغلی وهغه ته یې وویل چې اې عبدالله ! داسې معلومېږي چې دسرو زرو په صندوق ناست یې اوچې دتجربې اوامتحان لپاره ورغلی و هغه ته یې په غضب وکتل اوورته وې ویل هلاک شې اې ابن السقّاء ! داسې معلومېږي چې کافربه له دنیا څخه تیرشې اوحضرت پیران پیرصاحب مبارک ته یې وکتل او دځان لورې ته یې نردې کړ ښه عزت یې ورکړ اوورته وې ویل اې عبدالقادره! خدای پاک اورسول الله له تاځخه راضی دي دتا دادب له امله او ګویاکې زه تاته ګورم چې ته په بغداد کې منبر ته ختلی یې او وایې (قدمي هذه علی رقبة کل ولی لله) یعنې زما قدم داولیاء په ورمېږو دی اواولیاء به وایې چې دستاقدم زمونږ په سترګو دی

نو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کړو ته ګوره چې دده پیشنګویي ددریو وارو په هکله همدغسې شوه لکه دغه نیک بنده چې ورته ویلې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه مسکین خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مالداره کړ. اوهغه ابن السقاء په حاصلولو دعلم لګیا و په ټولو ملګرو کې دی کامیابه شو دوخت بادشاه روم ته ولیږه چې دنصاراوو له علماوو سره مباحثه وکړي نوهغوی یې ملزم اومات کړل دهغه ملک بادشاه ده ته ډیر احترام ورکړ نودی یې په لور مئین شو نودهغې نه یې د واده مطالبه وکړه هغې ورته وویل چې زموږ اوتاسې په دین کې فرق دی موږ کافر یو اوتاسې مسلمان یئ، زموږ اوتاسې نکاح نه کېږي ده ورته وویل چې زه به خپل دین پریږدم اودهغې نکاح له پاره کافر شو.

اوحضرت پیران پیرصاحب یووخت کې په بغداد کې تقریر کوي اوبیا وایي چې زماداسې حال ده چې داولیاء په ورمیږو زما قدم دی اودهغه په مجلس کې اولیاء ناست دي هغه ورته وایي چې دتا قدم زموږ په سترګو ده [نفحات الانس / ج: ۲ / ص: ۶۸۳_۶۸۴]

ځکه علماء لیکي چې:

گفتۂ او گفتۂ الله بود ۔ گرچہ از حلقوم عبدالله بود

دده ویل ، دالله ویل دي اګرکه ظاهرا دیوبنده له خولې څخه ویل کېږي. ځکه چې ده ته دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ له طرفه الهام وي.

نو چې اول کوم ځای ته ورځو نوهلته به نیت دالله تعالی درضا کوو ما په خپله ډیر خلک لیدلي اوتجربه کړې مي هم دي چې له مشائخو سره تعلق له هغوی نه وظیفه اخیستل ،ناسته او ولاړه ددې له پاره کوي چې دنیاوي کاروبار مې برابر شي اوځوک بیا داسې وي چې له مشائخو سره تعلق ددې لپاره ساتې چې تجربه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي يې چې څه پکې شته اوکنه ؛نوځان غټ سړی ورته ښکاريږي ،دهغومعلومات کوي اوځينې بيا خاص دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا لپاره ورځي ،که يوڅه دين ددنيا دترلاسه کولو له پاره زده کوي،دنيايې هم تباکړي اواخيرت يې هم تباده. که څوک وظيفه پدغه نيت اخلي چې دنيا دار شم او دنيا ترلاسه کړم. اوکه يوڅوک دنيکو خلکو مجلسونه دفاسدو اغراضو په نيت ورځي نو دنيا او اخيرت يې دواړه يې تباه دي.

نودعلماء اونيکو خلکو مجلس ته چې سړی ورځي خاص دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا لپاره دې ورځي.

دبزرګانو امتحانول درسوايي سبب ګرځي

د سراج المشايخ (احمد ضياء خليفه صاحب) رحمه الله يومريد راته قيصه کوله چې په زنخان کې چې دی مدرس و نوپه ختم کې ماز ديګر يوسړی جذب شو اوډير زيات پورته - پورته کيده. خو وروسته بيا معلومه شوه چې هغه سړی مريد نه و ،په خپله يې اقرار وکړ چې په دې نيت راغلی وم چې ما اوريدلي و چې دخليفه صاحب په مجلس کې ډير جذب وي ،ماوويل چې راشه معلومات وکړه چې رښتياهم جذب شته اوکه نه ؟ خو په هغه مجلس کې بيا داسې کيفيت ورباندې راغی چې نږدې مړشوی ؤ ،ځان يې نشوای تم کولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوسړی چې دعلماء کرامو مجلس ته ورځي په سم نیت دې ورځي چې څومره ښه نیت وي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې دغومره ښه کارجوړوي.

دهمیش لپاره چې دلرې لرې نه خلک راځي دهغو دزړه دتسکین لپاره داخبره کوو چې څومره سړی لرې ځای ته ځي چې په صحیح نیت ولاړشي دایوقدم یې هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ضائع کوي بلکې دهرقدم په بدل کې یوه نیکي ورکوي ،الله تعالی یې ګناه معاف کوي،الله تعالی یې درجې لوړه وي داجومات که سړی سوچ وکړي په نسبت نورو جوماتو ته داسې جومات نه دی چې یواځې لمونځ په کې کېږي بلکې له جومات سره سره مدرسه هم ده دلته علماء کرام ،دلته طالبان دي اودسهار نه تربیګا .له بیګانه ترسهارپورې دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ احادیث مبارکه بیانیږي یا مطالعه کېږي ،قرانکریم تلاوت کېږي اویایې مطالعه کېږي نوداځای له ډېروځایونوفرق لري چې په یوځای کې یوځوک دکومې رتبې خاوند وخت تیرکړي هغه ځای په نورو ځایونوباندې دومره شرافت پیداکوي لکه خپله چې دهغه شخص څومره مرتبه اوشرافت وي په بخاري شریف کې راځي چې دمدینې منورې اوکعبې شریفې دلارو په اوږدوکې جوماتونه جوړ شوې په بعضونقشوکې به هم تاسې لیدلي وي حضرت عبدالله بن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا دغه سلسله بیانوي دهرځای نوم اخلي ، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به چې دمدینې منورې نه مکې معظمې ته روان و دماسپښین لمونځ یې په فلانکي ځای کې کړی .دمازدیګر یې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

فلانکي ځای کې کړی . دمانښام يې په فلانکي ځای کې کړی شپه يې په فلانکي ځای کې تيره کړې وه دغرمې دخوب لپاره يې په فلانکي ځای کې اړولي و، تردې پورې چې په هغه ځای به يې ننبانه جوړه وه،اوچې بل وخت به بيا دی روان و او رسول کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په کوم ځای کې اړولي و، که به سترې واوکه به نه و،که به ضرورت و اوکه به نه و،خوده به هغلته اړول اودلمانځه له پاره به يې هم کوشش کاوه اوهغه ځای ته به يې کوشش کاو چې په هغه ځای رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لمونځ کړی و

دارنګه نور ائمه کرامو هم داسې کړي دي اودايې ولي کړي ؟ په بخاري شريف کې احاديث مبارکه راځي چې دوی په دې پوهيدل چې په کوم ځای کې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اړولي اوپه کوم ځای کې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لمونځ کړی

[صحيح البخاري / ج ۱/ ص ۷۰ / ۷۱ / کتاب الصلوة ، باب المساجد، رقم الحديث : ۴۷۸ / ۴۷۹ / ۴۸۰ / ۴۸۱ / ۴۸۲ / ۴۸۳ / ۴۸۴ / ۴۸۵ / ۴۸۶]

داځای ترټولو ځايونو برکتناک اوغوره دی ،په هغه ځای کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يوزاې دده مبارک دناستې په ذريعه برکت پيداکوي ،ددې د لمانځه په ذريعه هغلته برکت پيداکوي ،نودوی به هلته لمونځ کاوه ،ددغه اميد لپاره چې دلته نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لمونځ کړی ،چې زه يې هم وکړم چې زما لمونځ هم قبول شي ،دلته نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دعا کړې زه يې هم کوم،چې زما دعاهم قبوله شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوچې په کوم ځای کې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ احادیث ویل کېږي ،د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په احادیثوکې برکت دی په قرانکریم کې برکت دی دفقهې په کتابونوویلوکې برکت دی،دمذهب په کتابونوکې برکت دی، نوپه کومو ځایونوکې چې ددغوکتابونودرس اوتدریس کېږي ؛نوپه هغو ځایونوباندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمتونه نازلیږي ،هغه ځای له نورو ځایونوبرکتمندګرځي ؛نوبیا په داسې ځایونوکې ددعا دقبلیدو، دلمانځه دقبلیدواودنفس اصلاح ښه کېږي الحمد لله که څوک فکر وکړي نواثر یې هم ښکاریږي

که څو- څوواري یوځوک یونیک مجلس ته ورشي؛نودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په رحم سره،دهغونیکو ځایونوپه برکت سره رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په ده کې هم تحول اوبدلون راولي،موږ ګورو چې زموږ ځوانان ورځ په ورځ ږیري پریږدي ،دپرملګري زموږ په ختمونوکې شریک کېږي ،دپرملګري سره له دې چې امیان

دي داحادیثوپه په کتابونونه پوهیږي خوبیاهم کتابونو ته کښي،معلومږي چې جذبه پیدا شوې ده،دافکرپیداشوی چې دلته یوساعت څوک کیني نو په زړه کې یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سکون اواطمنان پیداکوي

نوکه یوځوک نیکو مجلسوکې په ښه نیت، دپر- دپر شریکږي ؛نواالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ اثرپکې پیداکوي،دانسان په زړه کې تحول راځي، بدلون راځي،بیادګناه په ځای دنیکي په طرف دسړي شوق پیدا کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۸) مجلس

دنيک عمل فايدې او د دنيا بدوالی

حضرت نبي کريم صلی الله عليه وسلم فرمايي ﴿ الدنيا مزرعة الاخرة ﴾ دنيا داخيرت کرونده ده ددغه عمل فايده.په اخيرت کې سړي ته په ښمرورځي کوم تکليفونه چې سړی په دنياکې ددين دزده کړې يارسونې پرمهال تيرکړي په آخرت کې به ډيرګتورورته تمام شي په قرانکريم کې .په احاديثو کې دا وعدې کړلې شوې دي خودنيکو اعمالو په واسطه په مخکې مجلسونوکې (په حديث داصحاب الغار [انوار المجالس دوهم توک / مخ ۳۱۱ بحواله صحيح البخاری، کتاب الاجارات ج ۱ / ص ۳۰۳ / رقم الحديث ۲۲۷۲] کې ، بيان شوی دی چې په دغه دنيا هم اسانی ورځخه ترلاسه شوي دي

د دنيا لپاره مورِ څومره ذلالتونه او سختی برداشت کوو،څومره تکليفونه برداشت کوو، خوخدای پاک عالم دی چې پدغه دنيا باندې به مورِ ته څومره سزاګانې راکول کېږي لکه په يوروايت کې راځي چې دهغې دنياچې چا يې حقوق نه وي اداء کړي ، دقيامت په ورځ به له دغې دنيانه مارجوړيږي اوله غاړې به يې تاووي اوپه يوچوخاختي اوبل چوخاختي به يې چيچې اوورته

وایي به چې زه دې تاهغه دنیا یم چې تاډبرولم او حقوق الله او حقوق العباد به دې نه اداء کول

دغه دنیا دومره ذلیله شی ده چې دپلارهم بیابې عزتي کوي ،که ددنیا محبت یوځل دچا زړه ته کوزشي دپلار هم بیا پروانه کوي، دمورهم قدر نه کوي ،بیا داهل اودناموس قدر هم نه پیژني ؛نود دنیا په وجه په دنیا کې هم ذلیله وي اوپه اخیرت کې هم ذلیله وي که هرځومره یې په حلاله طریقه وګټې اوبیا یې حقوق هم اداء کړي،اومصرف یې هم په ښه ځایونوکې کړي ؛خودقیامت په ورځ به مسکینان چې نیک عمل یې کړی وي ددنیا د ورځو په اندازه پنځه سوه کاله مخکې له دنیا لرونکو جنت ته داخلېږي

په صحابه کراموکې یوصحابي رضی الله عنه مریض دی نورصحابه کرام رضی الله عنهم یې پوښتنې ته ورغلل ؛خودی ژاړي. هغوی پوښتنه ترینه کوي چې غټ سړی یې ولې دمرض له تکلیف نه ژاړي ؟ دی ورته وایې چې په دې نه ژاړم چې تکلیف اومرض راباندې راغلی په دې ژاړم چې رسول الله صلی الله علیه وسلم چې له دنیاځخه رحلت کاوه نومایوه روپۍ نه درلوده اوس مې دکوټې په کونج کې څوزره روپۍ پرتې دي

د حضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم د فقر او مسکنت واقعه

دحضرت عمرفاروق رضی الله عنه نوره قیصه اوږده دی دلته یې کمه بیانوم :اهل بیت د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه دزیاتې نفقې غوښتنه کوله ،څوک یې نه ورپریښودل وروسته یې ده ته اجازه وکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دهغو خبرونه وروسته وايې چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په يوکټ باندې پروت و چې هغه يوازې مزرى وبل شى نه و ،هغه مزرى يې په ډډو کې ننوتلى و اوپه ټوله کوټه کې مې چې وکتل درې پوستکې څړيدل پدغو به دوى ناسته، اوخوب هم کاوه نو ورته ومې ويل : يارسول الله ! ته دعا وکړه چې په مورباندې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ اسانتيا راولي . فارس اوروم سره له دې چې کفار دي خو خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوى ته دومره عزت ورکړى اومورِ مسلمانان يو اوزمورِ دپيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په کورکې يوبستره هم نه شته تکيه يې کړې وه اوراکينا ست راته وې ويل چې اې ابن الخطاب ! ته هم داخيال کوې په دې نه يې راضي چې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوى ته دنيا ورکړې مورِ اوتاسوته يې اخيرت راکړى .

[تفسير مظهري ج ۹/ ص ۳۴۲]

حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپلې لورته د مال دولت په ځاى تسبيحات ورښيي

﴿ حَدَّثَنَا عَلِيٌّ، أَنَّ فَاطِمَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، شَكَتْ مَا تَلْقَى مِنْ أَثَرِ الرَّحَا، فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَبْيٌ، فَانْطَلَقَتْ فَلَمْ تَجِدْهُ، فَوَجَدَتْ عَائِشَةَ فَأَخْبَرَتْهَا، فَلَمَّا جَاءَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخْبَرَتْهُ عَائِشَةُ بِمَجِيءِ فَاطِمَةَ، فَجَاءَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَيْنَا وَقَدْ أَخَذْنَا مَضَاجِعَنَا، فَذَهَبْتُ لِأَقُومَ، فَقَالَ: «عَلَى مَكَانِكُمَا» . فَقَعَدَ بَيْنَنَا حَتَّى وَجَدْتُ بَرْدَ قَدَمَيْهِ عَلَى صَدْرِي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

وَقَالَ: «أَلاَ أُعَلِّمُكُمَا خَيْرًا مِمَّا سَأَلْتُمَانِي، إِذَا أَخَذْتُمَا مَضَاجِعَكُمَا تُكَبِّرَا أَرْبَعًا وَثَلاَثِينَ، وَتُسَبِّحَا ثَلاَثًا وَثَلاَثِينَ، وَتَحْمَدَا ثَلاَثًا وَثَلاَثِينَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمَا مِنْ خَادِمٍ» ﴾

ا صحيح البخاری ، مناقب علی ابن ابی طالب ابی الحسن القرشی الهاشمي /ج ۱/ص ۵۲۵_۵۲۶ ،رقم الحديث ۳۷۰۵]

ژباړه : حضرت علی رضی الله عنه بیان کوي چې درسول الله صلی الله علیه وسلم لورمبارکه حضرت بي بي فاطمه رضی الله عنها چې دهغې میچنې غله میدوله لاس مبارک یې تهاکې شول تهاکې یې وچاودي خبره شوه چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته دغنیمت څه غلامان راغلي دي نوکورته ورغله او دا غوښتنه یې ورڅخه وکړه چې یوه ښځه مینځه راکړي چې زما دکور خدمت کوي کله چې ورغله رسول الله صلی الله علیه وسلم په کورکې نه و.ام المؤمنین عائشې صدیقې رضی الله عنها ته یې وویل چې که رسول الله صلی الله علیه وسلم راغی دما له طرفه داسې ورته ووایه چې زه دکور دخدمت نه ډېره تکلیف یم ،لاسونه مې تهاکې شول د رسول الله صلی الله علیه وسلم لور ده. خصائص الکبری لیکي

﴿ وَأَخْرَجَ أَبُو نَعِيْم عَنْ عَلِى قَالَ قَالَ : رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ يَوْمَ القِيَامَة قِيْل يَا أَهْلَ الجَمْعِ غَضُّوْا أَبْصَارَكُمْ حَتَّى تَمر فَاطِمَة بِنْت مُحَمَّد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتمر وَعَلَيْهَا رِيْطَتَان خُضْرَاوَان . ﴾

ژباړه : له حضرت علي رضی الله عنه نه روایت دی وایي : چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي چې کله دقیامت ورځ شي وبه ویل شي چې اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحشر خلکو ا سترګي تيتې کړئ تر څو چې درسول الله ﷺ لور فاطمة الزهرا رضي الله عنها په پل صراط تيره شي

نو دامبارکه به تيره شي چې په دې باندې دوه شين رنګې څادرونه وي [الخصائص الكبرى ، ج ۲ /ص ۳۸۹/ باب اختصاصه ﷺ بأن كل سبب ونسب منقطع يوم القيامة الا سببه ونسبه]

سره له دومره غټ منقبت او مرتبي هم ددې مبارکې لاس تياکي دي او دتکليف په حال کې ده .

نو ام المؤمنين ته يې حال ووايه اودا مبارکه بيرته کور ته ولاړه کله چې بيګاه شو رسول الله ﷺ کورته راغی ام المؤمنين رضي الله عنها ورته وويل چې بې بې فاطمه رضي الله عنها راغلې وه او يوه خادمه يې غوښتله

حضرت علي رضي الله عنه وايي چې رسول الله ﷺ زموږ کورته راغی زه اوبې بې فاطمه دواړه پورته کېدلو ده مبارک راته ويې ويل چې مه جګېږئ اوراغی زموږ دواړو په منځ کې کيناست فاطمه رضي الله عنها وايي تردې چې زما سينې ته دده مبارک دپښو يخوالی را ولګيده ، او ويې ويل چې ته زما کورته راغلې وې اوخادم موغوښت زه تاسې ته له دې ښه شی درونه ښيم ماخوستن چې څملئ نو (۳۴) ځله الله اکبر او(۳۳) ځله سبحان الله او(۳۳) ځله الحمدلله وايئ .لکه نن سبا يې چې موږ له هرلمانځه څخه وروسته وايو دا دتاسو له پاره تردې ښه غلامانو اومينځو بهتره ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

که دنیا بهتره وای نو دخپلې عزتمنې لور لپاره به یې غوره کړې وه ،دذکر تعلیم ورته کوي چې دا دتاسې له پاره بهتره اوغوره دی نوغرض دادی چې داسې نه دی چې دنیا سراسر مذمومه اوبدشی دی ، بلکې که دغه دنیا په سم نیت اوپه ښه ځای کې استعمال شي دجنت دانعاماتو ذریعه ګرځیږي

مور وایو چې دنیادې ګټې خودومره ذلت دې نه پرې برداشت کوي چې ددنیا په سبب مړې هم راباسئ ، ددنیا په سبب لمونځونه هم پریږدئ ، ددنیا له وجې جمعه هم پریږدئ . ددنیا له وجې موراوپلارهم ناراضه کړئ ،ددنیا په سبب خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ اورسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هم ناراضه کړئ

قسم په خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ چې دایوساعت ناسته دذکرپه مجلس کې خو چې په اخلاص وي ددنیا تر بادشاهي اوټولو نعمتونوبهتره ده اوکه په هغوټولوکې دومره خوند وي لکه دایو ساعت چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ په ذکر اودهغه په عبادت کې چې تیریږي . ځکه دنیا اوبادشاهي اونعمتونه ټول ختمیږي خودغه دذکر مجلسونه ،دغه ژړاوې بیا نه ختمیږي دا داخیرت سرمایه دی .

نوداخیرت طرف ته توجه پکار دی بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ مهربانه ده دغه دنیا موهم بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ برابروي . په حدیث شریف کې راځي کله چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ دنیا پیداکړه نوبیا یې دغې دنیا ته وویل چې اې! چاچې زماددین خدمت کولوته دهغه خادمه شه! اوچاچې دې تا خدمت کاوه،نوته دځان

مزدور ترجوړ کړه نوچې ځان ددنیا مزدور کوو باید ځان دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ مزدور کړو چې دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ بندګي مختاره کړو دغه دنیا به موهم خدای پاک برابروي.

مَنْ كَانَ لِلّٰهِ كَانَ اللّٰهُ لَهُ

نو چې فکر وکړو دجناب سراج المشایخ (احمد ضیا خلیفه صاحب) رحمۃ اللہ علیہ ددنیا دګټې یې په ظاهري اسبابوکې څه برخه نه وه خودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ انعاماتوته چې سړی وګوري نوحیران شي یوځل موږ شپه اوورځ ورسره تیرکړه په هر وار یې میلمانه شوي یو دسهار په چای کې تولو میلمنو ته کوچ .ملائي دشیدو نوی پیروی اومربع هرڅه به موجود و خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې دخلکو زړونو ته وراچوي چې له ده سره کومک وکړي ځکه حدیث شریف دی چې څوک دالله تعالی شونوالله تعالی دده کړي. دغه دنیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له موږ نه ده ته ښه ورکوله خوده د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ لاره نیولې وه .دالله تعالی دین یې نیولی و .ځان یې الله تعالی ته سپارلی و خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې دنیا هم برابره کړې وه نوداسې نه دی چې په دین باندې دسړي له لاسه دنیا وزي څومره چې سړی په دین باندې ښه کلک دومره یې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دنیا هم برابر وي خو داسې یې بیا برابروي چې اخیرت یې نه ور خرابوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماڅو ځله لیدلی چې روپی پیدا کړي دستې یې په مسکینانو باندې تقسیم کړي.

غرض دادی چې ددین لوری ونیسئ نوددنیا لوری به مو په خپله برابر شي اوپه داسې طریقه به یې دربرابروي چې اخیرت به مونه پرې خرابېږي ، که نوي دنیا چې ځومره ډیریږي اخیرت وربانديې خرابیږي خدای پاک وایې چې زه چاته دنیا ورډېره کړم نودی دې داخیال نه کوي چې دا ددې لپاره خیر دی یا عزت ورکړم نودی دې دانه وایې چې دازما لپاره خیردی ځکه کله داسې وي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې په قرار قرار غرقه وي اودعذاب سبب یې ورته ګرځوي ځکه چې دنیاډېره شوه نودستې یې په ګناهونو ګرفتارکړي ، تلویزون په کور کې کیږدي.ډش انتن پورته کړي نو لمونځ پاته شي ،جمعه پاتې شي اوپه لهو لعب شروع وکړي ،له مسلمان سره دوکه شروع کړي، درواغ شروع کړي په راکړه ورکړه کې قسمونه شروع کړي :نو ورځ په ورځ به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه لرې کېږي . نوپه اصل ذات کې خبیث شی ده ځکه ترمسلمانانو نه کفاروته ډېره ورکوي.

نو دنیا دعزت شی دی . ډیره دې شي خو چې په صحیح چوکاټ کې وي . اوهلته په صحیح چوکاټ کې ده چې دین پرې خراب نه شي ،که دین پرې خراب شونوبیا دا دنیا دذلت سبب دی ،درسوایي سبب دی .دانسان اخیرت پرې خرابېږي اوپه دنیاکې هم پرې بې عزته کېږي اوپه اخیرت کې یې هم بې عزته کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۹) مجلس

په خپل عمل بايد مغروره نشو

دنيک بخته اوبدبخته بيان مخکې په [انوار المجالس لومړي توک مخ: ۲۲۴ - ۲۲۵ کې] هم تيرشوی دلته يواځې ددواړو يوه علامه بيانوو هغه داچې نيک بخته سړي ته خپل عمل کم ښکاريږي اوبدبخته سړی په خپل عمل مغرورکيږي اونيک بخته که هرڅومره ډير عملونه وکړي بياهم کم ورته معلوميږي .ددې بنيادي اواصل وجه دادی چې له شيطان ،چې دانسان لوی دښمن دی ، په هيڅ وخت کې غافل نه شي .شيطان هروخت کوشش کوي چې ياخوانسان نيک عمل ته پرې نه ږدي يايې که نيک عمل کړی وي بيرته يې په يوه طريقه ورختم کړي ؛نوددې وجې نه کله سړي نيک عمل کړی وي لکن بيرته عجب او ريا پکې پيداشوې وي ،ځان لوی ورته ښکاره شي نوهغه مخکې اعمال يې ټول ضائع شي اوله منځه ولاړشي.

حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ خپل زيات عمل څومره کم ګڼي

حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دمرض موت په حالت کې، چې کله هغه بدبخته غلام (ابولؤلؤ) دسهار په لمانځه کې په خنجروواهه

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دسخت ضعف په حالت کې حضرت ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ورته راغی اوده ته وايې چې ولې دومره فرياد کوې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې له دنيانه رخصت کيده نو دې تا څخه راضي و. حضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې له دنياڅخه رخصت کيده نوهغه هم له تا څخه راضي و،اوله هغوی نه وروسته له صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ سره هم تاداسې رويه غوره کړې چې هغوی هم ټول له تانه راضي دي ؛نوژاړې ولې ؟

نوحضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وايې چې له نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ښه ژوندون تيرول اودهغه رضا کيدل دادخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ احسان اومهرباني وه. له حضرت ابوبکرصديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سره ښه ژوندون اودهغه له مانه خوشحالتيا دادالله تعالی رحم و په ماباندې له دې نه وروسته چې ما څومره اعمال کړې اوڅه باندې لس کاله حکومت مې کړی دا ټول دخداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ فضل اومهرباني وه.

لکن حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وايې چې له صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه وروسته ددغه ژوندون ثواب نه غواړم اودا اميدنه لرم چې دعذاب نه به مې خلاص کړي

[صحيح البخاري ج ۱/ص ۵۲۱/مناقب عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ]

ددنيا زياتره برخې ته دده په خلافت کې اسلام رسيدلی دی خوده ته دا اعمال هيڅ نه ښکاره کيدل. دا دنيا په اسلام باندې ده روښانه کړه لکن دی بياهم وايې چې هغه د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوخت ژوند ته زما اميد شته ،دصديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دزمانې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون ته زما امید شته اوله دوی نه وروسته ژوند ته زما امید نشته اوله عذاب نه یې ډاریږم چې عذاب رانکړي ،ثواب یې نه غواړم

هغه لوی لوی صحابه کرام رضی الله عنهم د دومره لوی لوی خدمتونو باوجود ،دخدای پاک جل جلاله نه داسې ډاریږي چې داسې نه زمونږ په اعمالوکې عجب اولویي بنکاره شي نو وایې چې دعذاب نه مودې خدای پاک جل جلاله خلاص کړي ،ثواب یې نه غواړم

اودنیا په هرحال کې امتحان دی شیطان سړی نه پریږدي خلک دي نه غافله کیږي که ددنیاآزادي اوترقي یې راځي چې ددوی دافکر شي چې مونږ خدای پاک جل جلاله ته محبوب یو، ددغې وجې نه الله تعالی چې چاته ډېره دنیا ورکړي نوغافله شي او داخیرت دایې له زړه څخه ووځي ، نه بایدداسي نه وي

اوکه په دین کې چاترقي کوله هغه دې هم نه غافله کیږي چې دوایې زه طالب وم ملاشوم شیخ الحدیث شوم،مدرس شوم بس ماوګټله نوزما نه به دغه منسب له لاسه نه وځي بلکې صحابه کرام رضی الله عنهم اوتابعین کرام اوائمه کرام ډاریدل په هروخت کې باید سړی په ډارکې وي چې شیطان زمونږ لاړي ونه وهي

اوکه څوک په دنیاکې غافله شي نوخدای پاک جل جلاله په ده امتحان راولي ،ډېر داسې خلک چې ددین په لار کې دومره ترقي ته رسیدلې چې مستجاب الدعوات و ،خدای پاک جل جلاله یې هره دعا قبولوله لکن خدای پاک جل جلاله مودې وساتې په اخروخت کې له دنیاڅخه کافر تیرنه شو ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبلعم بن باعور له عبرت دکه واقعه

﴿ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ٱلَّذِىٓ ءَاتَيْنَٰهُ ءَايَٰتِنَا فَٱنسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ ٱلشَّيْطَٰنُ فَكَانَ مِنَ ٱلْغَاوِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَٰهُ بِهَا وَلَٰكِنَّهُۥٓ أَخْلَدَ إِلَى ٱلْأَرْضِ وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ ۚ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ ٱلْكَلْبِ إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَث أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَث ۚ ذَّٰلِكَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا ۚ فَٱقْصُصِ ٱلْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾ ﴾ [سورة الاعراف]

ژباړه : او ولوله (ای محمده !) پر دغو ((یهودانو یا خپل قوم)) خبر دهغه ((سړي)) چې ورکړی ؤ موږ هغه ته ((علم)) دآیتونو خپلو نو راووت ((او بې زار شو په کفر او اعراض سره)) له هغو آیتونو ، نو ورپسې شو شیطان ((او تیر بې ایست)) نو شو له ګمراهانو او که اراده فرمایلي وی موږ نو خامخا پورته کړی به ؤ موږ دی په دي آیتو نو سره ((مقام الابرار ته)) ولیکن ده مینه وکړه زمکې ته او متابعت یې وکړ دهوا خپلې ، نومثال د ده ((په خساست کې)) په شان دسپي دی ، چې که حمله وکړي پرې ((یا یې کوري ، چغه کړي او ویي شړي)) نو ژبه راباسي او غاپي او که یې پریږدي ((او څه نه ورته وایي هم)) ژبه راباسي او غاپي ؛ دغه ((تیر مثل)) مثال د قوم هغه دی چې دوی ((له ډیره کبره او عناده)) نسبت د دروغو کوي آیتونو زموږ ته ، نو بیان کړه ((دوی ته))

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه قیصې «او احوال» ښایي چې دوی فکر وکړي «په کې او ایمان راوړي»

حکایت: بلعم بن باعور په بنې اسرائیلو کې یو مشهور مستجاب الدعوات سړی تیرشوی په یو وخت کې حضرت موسی عَلَیْهِ السَّلَامُ له بنې اسرائیلو سره د جنګ او حملې اراده وکړه ،نو دهغه ځای کفار بلعم بن باعور ته ورغلل چې دومره دنیا به درکړو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دعا وکړه چې موسی عَلَیْهِ السَّلَامُ او دده قوم ته شکست ورکړي او په موږ رانه شي. ده ورته وویل چې زه څنګه سوال وکړم هغه خو پیغمبر دی ؟

د شیطان فریبو ته چې ګوري همدارنګه آدم عَلَیْهِ السَّلَامُ ته چې شیطان وسوسه ور واچوله هغه نه ورسره منله خو د حضرت حوا رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهَا په واسطه یې په حضرت آدم عَلَیْهِ السَّلَامُ دانه وخوړله اوله جنت څخه یې راکوز کړ.

دلته هم ابلیس لعین دې خلکو ته په فکرکې ورکړه د هر سره اوسپین زر یې اونورشیان یې دده ښځې ته ور وړې هغه ښځه یې ورته واسطه کړه اوهغې ورته وویل چې څه کښړي؟ دعاوکړه چې هغه پیغمبر ددغې علاقې نه لرې شي،زمونږ اوتاسې دنیا به موهم د هره وي اوعزت به موهم د هر وي اوداخلک بې له تکلیف نه خلاص شي. کله چې بلعم بن باعورموسی عَلَیْهِ السَّلَامُ ته ښېرا اوبددعا وکړه ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې ژبه راتاوکړه اوخپل قوم ته یې ښېراوکړه اوده ژبه له خولې راووتله اوکافر له دنیا تیرشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې په ځان پوه شو چې تباخوشوم نوبیا یې خپل قوم ز
وویل چې زما خومواخیرت تبا کړخویوکار به زه دروښایم هغ
داچې دمسلمانانو مخنیوی به هلته وشي چې دوی په بدعملي
لګیاشي نوټاسې دمسلمانانو فوج ته خپلې ښځې ورولیږئ ،ک
هغوی یوکس هم بدعملي وکړي نوټول فوج بۀ شکست وخوړي
؛نویوې ښایسته ښځې څه سامان واخیست دسودا په بهانه هلت
ورغله .اخیر انسان دی عاجز دی یوسړی چې تش په نامه مجاهد او
مسلمان و له هغې سوداګرې ښځې سره یې بدعملي وکړه دهغه یو
بدعمل په ترسره کولوټول فوج شکست وخوړ.

نودبلعم بن باعور اخیرت هم تباشو اودمسلمانانو دشکست
لاړې چارې یې وروښودلې اودهغو دبې لاړې کولو هڅه یې م
وکړه.

نوپه نیک عمل کې به داسې ځای ته سړی رسیدلی وي چې
خلکو ته به بزرګ ښکاریږي اونیک انسان به وي ؛نوده ته ځان
لوی انسان ښکاره شي اوپه آخرکې به په ځان پوه نشي اوخاتمه یې
خرابه شي اوکافر له دنیا تیرشي.

اوداسې هم پیښیږي چې یوه کس به ډیروخت په بدعملي
اوګمراهي کې تیرکړی وي خوچې دخدای پاک ﷻ دنیکي
اراده ورته شوې وي نوپه اخیر وخت کې به خدای پاک ﷻ د
توبې اونیک عمل توفیق ورپه برخه کړي.

نوپه دې کې دښته اشارۀ ده چې انسان باید هروخت په ډاراو
ویره کې وي اوپه نیک عمل باندې دې نه دوکه کیږي چې ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګټله اونه دې دګناه په وجه مایوسه کېږي چې ماخودومره ګناوې کړې دي ،ما به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بیخې ونه بښي؛نودالله تعالی له رحمت څخه به نه ناامیده کېږي اودنیک عمل په وجه به دلاوري هم نه کوي.

حضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وایي چې زه خپل عمل وګورم نوکه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دافیصله وکړه چې ټول خلک به جنت ته ځي اویوسړی به جهنم ته ځي نوهغه بۀ عمر یي اوچې دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ رحمت ته وګورم نوکه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په اخیرت کې اعلان وکړي چې ټول خلک به جهنم ته ځي اویوسړی به جنت ته ځي نوزه امیدواریم چې هغه به زه یم

نودالله تعالی رحمت ډېر زیات دی ، که یوانسان له خپلو ګناهونه څخه په اخلاص توبه وباسي نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې بیا دخپلو مقربوبندګانو څخه ګرځوي اودنیکي په وجه به نه دوکه کېږي.

نوباید انسان همیش دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ طرف ته متوجې وي بیا نوالله تعالی مهربانه دی دانسان ددنیا حفاظت هم کوي او داخیرت حفاظت یې هم کوي.

هوا خو دځواني په حالت کې ،دصحت په حالت کې به له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ څخه ډار زیات وي ځکه چې شیطان ډېر سړی خطا کوي اودسپین ږیرتوب په وخت کې دمرض اوضعف په حالت کې دې بیا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رحمت ته امیدوار وي ناامیده کېږي به نه اوکه کومه ګناورځخه شوي هم وي له هغه نه دې په اخلاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي توبه وباسي نود(۲۰) کلونوکفر به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته معاف کړي.

نودځوانی په حالت کې ډار پکاردی کله چې په ځواني کې له الله تعالی نه ډار پیداشو نوبیا شیطان په سړي نه غالبیږي؛ خوشیطان په مورِ باندې دځواني حالت په غفلت کې تیرکړي.

له یوکس نه مې واوریدل چې زه حج ته ځم ،له هغې خوانه مې دې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ژوندی نه راولي ما ورته وویل چې ولې؟ هغه وویل چې حج نشم ساتلی بیارانه خرابیږي اوس نوداشیطان کافر ده سړي ته په ذهن کې دا ورکوي چې اوس خودې ځواني ده ،اوس یې کوه چې هرڅه کوې بیاچې سپین ږیری شوې نوتوبه به وباسې ،حج ته به لاړشي ،یونیک عمل به وکړې .له هغه نه وروسته به بیا ځان له ګناهونوڅخه وساتې.

اوس نوداچاته معلومه دی چې ترسپین ږیرتوب پورې به رسیږي او که یه؟ اوبیا داچاته معلومه ده چې دحج موقع ورته پیداکیږي او که یه؟ یابه دیوبل نیک عمل موقع سړي ته پیداکیږي ،روغ سړی وي موټر ټکر شي اوپه هغه ځای مړ شي.

نومورِ اوتاسې پدغه ناسته اومجلس کې باید هروخت دې ته متوجې شو چې دځان سره دنیکي اراده وکړو اودبدی نه توبه وباسواوپه هغه ځای دې له ګناهونوڅخه توبه وباسې چې ای خدایه ! داګناهونه رانه شوي ،ته یې راته معاف کړې په اینده کې مې ته دګناه څخه وساتې اودنیک عمل توفیق رانصیب کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوچې په کوم مجلس کې په اخلاص توبه وکاږي خدای پاک يې مخکنې ټول ګناهونه ورمعاف کوي تردې پورې چې په ورځ کې اویا(۷۰) واړې له سړې نه ګناه وشي او اویا(۷۰) واړې په اخلاص توبه وکاږي نو الله تعالی يې اویا(۷۰) واړې توبه قبلوي.

په حدیث شریف کې راځي چې دسخي اوبخیل دواړو مثال داسې دی چې دیوانسان وجود په زنځیر کې بند وي یعنې داسپنې جامې يې وي، خوچې سخي سړي دنیکي اراده وکړي نوپه قرار - قرار دزنځیر کړې ازادیږي او له لاسونوځخه ولویږي نوهغه جیب ته لاس کړي اوصدقه وکړي اوبخیل سړی چې دصدقې اراده وکړي نوهغه کړې نورهم مضبوطي شي، دده لاس له هغه ځای ځخه نه ښوریږي. [احیاء علوم الدین / ج: ۳/ ص: ۲۶۸/ ذم البخل]

نوداسې به ځان نه جوړوو لکه هغه بخیل چې دنیکي اراده وکړو بیرته شیطان را باندې غالبه شي ،شرم ده ځرنګه اوس دخلکو ترمخ ووایم چې زه ږیره پریږدم اوهغه موقع يې له لاسه وباسي اودې ته نه ګوري چې په دې عام مجلس کې دشیطان سره مقابله وکړي اوله ځان سره هم توبه وباسي چې بیا به يې نه کړم اوکه دخلکو په وړاندې توبه وباسم نوداټول خلک به راباندې شاهدان وي چې ای رب تعالی ! زموږ په وړاندې دغه انسان دخپلو بدواعمالو نه توبه ویسته اوچې ځلویښت نفره په یومجلس اوجنازه کې په داشاهدي ورکړي چې دافلانکی بنه سړی وو نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ يې شاهدي قبلوي اوچې هرځومره ګناوې يې کړې وي هغه ورته معاف کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ: مُرَّ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِجَنَازَةٍ، فَأَثْنَوْا عَلَيْهَا خَيْرًا، فَقَالَ: «وَجَبَتْ» ، ثُمَّ مُرَّ بِأُخْرَى، فَأَثْنَوْا عَلَيْهَا شَرًّا - أَوْ قَالَ: غَيْرَ ذَلِكَ - فَقَالَ: «وَجَبَتْ» ، فَقِيلَ: يَا رَسُولَ اللهِ، قُلْتَ لِهَذَا وَجَبَتْ، وَلِهَذَا وَجَبَتْ، قَالَ: «شَهَادَةُ القَوْمِ المُؤْمِنُونَ شُهَدَاءُ اللهِ فِي الأَرْضِ» ﴾

[صحيح البخاری / ج ۱ ص: ۴۶۲ / رقم الحديث: ۲۶۴۲]

ژباړه : له حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: په رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې يوه جنازه تيره شوه نو خلکو (صحابه کرامو) په هغه سړي باندې دنيکو شاهدي ورکړه چې دا ډيره ښه او نيک انسان ؤ، رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وويل: واجب شوه. بله جنازه تيريده ناستوخلکو (صحابه کرامو) ووېل چې دا ډير بد او شرير سړی ؤ، رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ووېل: واجب شوه

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته ووېل شول ددې دواړو مړيو (جنازو) په هکله دي ووېل (وجبت) نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته ووېل چې دمؤمنانو شاهدي قبوله ده ، دوی شاهدي ورکړه ، ځکه دوی دالله تعالی په زمکه کې شاهدان دي.

﴿ عَنْ أَبِي الأَسْوَدِ الدِّيلِيِّ، قَالَ: قَدِمْتُ المَدِينَةَ فَجَلَسْتُ إِلَى عُمَرَ بْنِ الخَطَّابِ، فَمَرُّوا بِجَنَازَةٍ، فَأَثْنَوْا عَلَيْهَا خَيْرًا، فَقَالَ عُمَرُ: وَجَبَتْ، فَقُلْتُ لِعُمَرَ وَمَا وَجَبَتْ؟ قَالَ: أَقُولُ كَمَا قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ لَهُ ثَلَاثَةٌ إِلَّا وَجَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ» ، قَالَ: قُلْنَا: وَاثْنَانِ؟ قَالَ: «وَاثْنَانِ»

(c) ketabton.com: The Digital Library

، قَالَ: وَلَمْ نَسْأَلْ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الوَاحِدِ: «هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ» ﴾ [جامع الترمذي / ج ۱ ص ۲۰۴ / رقم الحديث ۱۰۴۵]

ژباړه: له ابو الاسود الديلي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: مدينې منوري ته ولاړم له حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سره ناست وم چې يوه جنازه خلکو روانه کړې ده ، نو ناستو کسانو په هغه شخص باندې دنيکې شاهدي ورکړه چې دا ښه او نيک سړی ؤ ، نو حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وويل: دغه قبوله شوه ، ماورنه وپوښتل څه قبول شول؟ ده مبارک وويل زه هغه څه وايم چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي دي: چې په يو مسلمان باندې درې نفره دنيکي شاهدي ورکړي دهغه له پاره جنت واجب دی نو مورِ ورته وويل که دوه کسان شاهدي پرې ورکړې هم ؟ ده مبارک وويل هو! که دوه شاهدي ورکړي هم ښيا يې وويل چې ديوه کس په هکله له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه پوښتنه نه ده شوي.

يعنې چې په کوم مړي باندې مسلمانان شاهدي ورکړي چې دغه نيک سړی ؤ؛ نو الله تعالى دخپلو بندګانو شاهدي قبلوي.

نو په هرمجلس کې که نيک عمل کېږي هم ټول خلک شاهدان دي که بدعمل کېږي هم ټول خلک ورباندې شاهدان وي ،له دې وجې نه دې هيڅوک دخلکو په وړاندې بدعمل نه کوي. الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ دې زمورِ په ځوانانو باندې رحم وکړي چې بدعمل هم وکړي اوبيا فخر هم ورباندې کوي. دايې دوهم تاوان دی ،يويې ګناه کړې الله تعالى پرده پرې اچولې خودی په خپله پرده له خپله

ځانه لري کوي،په مجلس کې وريانديې غريبري دقيامت په ورځ به داټول خلک وريانديې شاهدان وي . اوکه څوک دټولوخلکو په وړاندې توبه وباسي ؛نودغه ټول خلک به دقيامت په ورځ وريانديې شاهدان وي اوپه هغه سخته ورځ کې زمونږ چې په دنياکې دچاسره دعوه اولانجه راشي نوکه څوک يو - دوه شاهدان ولري دقاضي اوحکومت په وړاندې په ډېره دلاوري سره غريبري چې زه په دغه دعوه کې شاهدان لرم اوکه څوک شاهدان ونه لري ،که څه هم دعوه يې په حقه هم وي نوپه ډارکې وي ځکه چې شاهديې نه وي

نودهغه خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په حضورکې چې له ويښته څخه نيولې ترهر رګ پورې په هرشي علم لري ،په زمکه په اسمان په ټولوشيانو علم لري دهغه په حضورکې چې مورږ نيک خلک شاهدان ولرو اونيکه شاهدي ورکړي ،چې دغه بنده مورږ په فلاني ځاى کې وليدچې نيک عمل يې کاوه ،دګناه نه يې توبه ويسته تردغه نه به غټ دخوشحالي ځاى چيرې وي اوکه خدانخواسته په هغه سخت ځاى کې چاددې شاهدي ورکړه چې اى رب تعالى جَلَّ جَلَالُهُ ! دغه بنده ته علماووا ونيکو خلکو وعظونه اونصيحتونه کول خوده نه منل ،ددين بې عزتي يې کوله . پيغمبر عَلَيْهِ السَّلَامُ به عارض شي،قران کريم به عارض شي اووايې چې اى خدايه ! زه دې چې دې خلکوته ورليږلى وم ؛دغو خلکو په ماباندې عمل نه کاوه،نودهغې ورځې نه مودې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ وساتې اومورږ ټولو ته دې رب تعالى جَلَّ جَلَالُهُ دنيکو اعمالو توفيق راکړي. آمين .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۰) مجلس

کناه زهر قاتل ده که په قصد سره وي اوکه په خطا سره

﴿ عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدَبٍ، قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا صَلَّى صَلاَةً أَقْبَلَ عَلَيْنَا بِوَجْهِهِ فَقَالَ: «مَنْ رَأَى مِنْكُمُ اللَّيْلَةَ رُؤْيَا؟» قَالَ: فَإِنْ رَأَى أَحَدٌ قَصَّهَا، فَيَقُولُ: «مَا شَاءَ اللهُ» فَسَأَلَنَا يَوْمًا فَقَالَ: «هَلْ رَأَى أَحَدٌ مِنْكُمْ رُؤْيَا؟» قُلْنَا: لاَ، قَالَ: «لَكِنِّي رَأَيْتُ اللَّيْلَةَ رَجُلَيْنِ أَتَيَانِي فَأَخَذَا بِيَدِي، فَأَخْرَجَانِي إِلَى الأَرْضِ المُقَدَّسَةِ، فَإِذَا رَجُلٌ جَالِسٌ، وَرَجُلٌ قَائِمٌ، بِيَدِهِ كَلُّوبٌ مِنْ حَدِيدٍ ﴾الحديث . [صحيح البخاری / ج ۱/ ص ۱۸۵ رقم الحديث ۱۳۸۶]

ژباړه . له حضرت سمره ابن جندب رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي چې دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دا مبارک عادت و چې د سهار له لمانځه نه وروسته به يې له صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ څخه پوښتنه کوله چې چا نن شپه خوب لیدلی ؟ کوم صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ به چې کوم خوب لیدلی و نو هغه به يې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته بیان کړ، نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به ورته دهغه خوب تعبیر بیان کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د سهار له لمانځه څخه وروسته پوښتنه وکړه چې نن چا خوب لیدلی ؟ صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ څه ونه ویل ، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وویل چې نن ما خوب لیدلی، زه به یې درته بیان کړم.

« د انبیاء کرامو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ خوبونه وحیې وي، حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې کله پیغمبر کېدۀ، نو شپږ میاشتې یې مسلسل خوبونه لیدل. او داسې خوبونه وو لکه څنګه چې دا سپېدې چوي، ددې صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خوب کې هم هېڅ شک اوشبهه نه پیدا کېده. له دې وجې نه وایي چې خوب د نبوت شپږ څلوېښتمه حصه ده. ځکه ویل کېږي چې له ټولو نه بد او لوی درواغ دادي چې سړی په خوب کې درواغ وایي. خوب یې لیدلی نه وي ، په درواغو یې بیانوي، دا یوه لویه ګناه ده. ځکه چې د نبوت په شپږ څلوېښتمه حصه کې یې درواغ وویل.

نو د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خوب وحیې ده، په هغې کې څه شک او شبهه نشته، دا داسې ده لکه ده ته چې کومه وحیې په قرآن مجید کې شوېده او مونږ ته شک پکې نه پیدا کېږي، ددې صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خوب کې هم باید مونږ ته شک پیدا نه شي. »

نو نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خوب بیانوي چې زه ویده وم، دوه سړي راغلل، له لاس څخه یې ونیولم، روان یې کړم، چې څه، په لار باندې روان یو، یو خای ته ورسېدو چې یو سړی پروت ده، بل سړي غټه تیږه په لاس کې ورته نیولې او په سر یې په تیږه

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې وولي، سر يې مات شي، تيږه تر ډېره ځايه پورې ورغړي، دا سړی بيا په تيږه پسې ورځي، چې تيږه راوړي، هغه څوك چې ويشتل کېږي هغه په دې دومره وخت کې بيرته جوړ شوی وي، هغه بل سړی يې بيا په تيږه باندې وولي، او بيا يې دغسې سر ورمات کړي، دغه سزا همداسې روانه وي، ما له خپلو ملګرو څخه پوښتنه وکړه چې دا څه حالت دی ؟ دوی راته وويل چې: مخته څه !

مخته روان شوم، ګورم چې يو سړی پروت دی، بل ورته ولاړ دی او د اوسپنې چنګك ورسره دی، (په دې باره کې دوه قسمه روايات راغلي دي) په يوه روايت کې راغلي چې د نبي طرف په چواخانبتي کې دا چنګك ور بند کړي، داسې يې کشوي چې تر غوږ پورې يې ټوله خوله ورباندې وشکوي، بيا دغه سړی ورته را تاو شي چې طرف ته، دا طرف هم ورباندې شکوي، ددې طرف په شکولو سره هغه نبی طرف الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په خپل قدرت کامله سره جوړ کړی وي، هغه بيا ورشي اوهغه نبی طرف بيا ورته وشکوي.

اوبه بل روايت کې راځي چې چواخانبتي يې هم تر غوږه ورباندې څېرې کړ، بيا يې په پوزه باندې پيل وکړ هغه يې هم ورڅېرې کړه، ورڅېرې کړه، په سترګه يې بنا وکړه، هغه يې هم ورڅېرې کړه، دغه دري اندامونه يې چې کله بېرته جوړ بدل، ده به په هغه بل طرف باندې شروع ورته وکړه، نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې ما پوښتنه ورڅخه وکړه چې دا څه حالت دی ؟ ملګرو راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل چې: مخې ته خه! مخکې تېر شو، یو ځای ده چې د کوهي یا تنور په شکل کې ده، خوله یې تنګه ده، ښخ یې ډېر پراخه دی، کله چې مې ور وکتل د اور لمبې دي، لوڅ سړي او لوڅې ښځې پکې دي، دغه د اور لمبې دغه انسانان د تنور تر خولې پورې راپورته کړي، او بیا یې بېرته ښخ ته وغورځېږي ما له خپلو ملګرو څخه پوښتنه وکړه چې دا څه دي؟ هغوی بیا راته وویل چې: مخته څه!

کله چې مخې ته ولاړو نو ګورو چې د وینو نهر (ویاله) ده، یو سړی په دغه نهر (ویاله) کې ولاړ دی او بل کس د دغه نهر په څنډه ورته ولاړ دی، او ډېرې تېږې یې په خوا کې پرتې دي، کوم سړی چې په نهر کې وي، هغه دا کوشش کوي چې ترڅو د نهر څنډې ته ځان راورسوي او ځان له دې عذاب څخه خلاص کړي، خو کله چې دی څنډې ته راورسیږي، دغه پاس ولاړ سړی یې په خوله کې په تیږه باندې وولي او بېرته یې د نهر منځ ته ور وغورځوي. هغه بیا د نهر څنډې ته راځي او دغه پورته ولاړ سړی یې بیا په تیږه وولي. نبي کریم ﷺ فرمایي چې ما بیا پوښتنه وکړه چې دا څه معامله ده؟ راته یې وویل چې مخته څه!

مخکې چې ولاړو، نو یوه شنه باغچه چې ډېره ښائسته ځای دی، په دې ځای کې یوه ونه ده، دهغې سورې ته یو سړی ناست ده، چې دومره جګ وو چې ما یې سر نه لیده، له ده سره په خوا کې ډېر ماشومان ناست وو، ماته ملګرو وویل چې دې وني ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخېژه! کله چې ونې ته وختم، نو یوه ښائسته منزل ته ولاړم، ډېر بهترین ځای دی، د سرو زرو او سپینو زرو له خښتو څخه جوړ شوی دی، په هغه ځای کې یې امر راته وکړ چې پورته ولاړ شه! له هغه نه پورته بل ښائسته ځای ته ولاړم، په هغه دوهم منزل کې چې کله ودرېدم نو راته یې وویل چې هغه پورته ځای ستا دی، سر مې چې پورته کړ نو دریم ځای د ورېځې په شکل ډېر جګ راته معلوم شو. ډېر ښائسته و، ما ورته وویل چې زه غواړم تر څو خپل ځای ووینم، هغوی راته وویل چې دا کار په ژوند کې نه شي کېدای هغه ځای ته که ورتللې نو له مرګ څخه وروسته به وي د دنیا په ژوند کې نه شي کېدای

نو خپلو ملګرو ته مې وویل چې نن خو ما په دې لاره باندې څه عجیبه منظرې ولیدلې، داڅه عجائب و؟ تاسې خو ماته ووایاست چې داڅه وو؟

په ملګرو کې یوه راته وویل چې: زه جبرائیل علیه السلام یم اودا بل ملګری مې میکائیل علیه السلام دی

په لاره چې روان وو او هغه یوه سړي چې هغه بل په تیږه باندې په سر ویشته او سر به یې ورمات کړ اوبیابه یې تیږه را اخیسته اودهغه سر به بېرته جوړ شوی و نو دا دهغه عالم، قاري او مسلمان مثال ده چې په قرآن باندې خبر وي خو عمل نه وربانديې کوي، لمونځ نه کوي، ویده وي او لمونځ ورڅخه قضا شي، د شپې هم نه پورته کېږي او نه هم د ورځې له خوا د قرآن

(c) ketabton.com: The Digital Library

کريم د ويلو او په هغه باندې د عمل کولو اهتمام کوي نو ددغسې عالم او قاري دغه سزا ده چې دقيامت تر ورځې پورې به په دغه سزا کې مبتلا وي، ترڅو پورې چې يې دقيامت په ورځ فيصله وشي.

اوهغه بل سړی چې يو طرف خوله به يې تر غوږونو پورې ورته څېرې کړه، بيابه يې دا بل طرف ورته څېرې کاوه، دا دهغه درواغجن سړي سزا ده چې له کوره راووځي ، شپه يې په کور کې تېره کړي وي، او په درواغو په خلکو کې يوه خبره مشهوره کړي او بيا نور خلك دده دغه دروغ خبره يوځای او بل خای په مجلسونو کې بيانوي نو ددغه درواغجن سړي دغه سزا ده چې په ده باندې به خدای جَلَّجَلَالُهُ د عذاب داسې فرښتې مقررې کړي چې ده ته به په قبر کې دا عذابونه ورکوي چې خوله به يې ورته تر غوږونو ورڅېروي.

اوهغه تنور غوندې خای چې په هغه کې لوڅ سړي او لوڅې ښځې د اور لمبو د تنور تر خولې پورې راپورته کولې او بهرته به د تنور ښخ ته ور غورځېدل، دا دهغو زناکارو سزا ده څوك چې په بدو عملونو په دنيا کې لګيا وي نو هغوی ته به رب تعالی جَلَّجَلَالُهُ دغه سزا ورکوي.

او هغه بل سړی چې د وينو په نهر کې ولاړ و اود خان د اېستلو هڅه به يې کوله او هغه بل سړي به بهرته په خوله کې وويشت بيابه يې نهر ته ور وغورځاوه، نودا د سود خور سړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال ده، څوک چې د سود معاملې کوي، هغه ته به رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په قبر کې داسې سزا ورکوي، تر قیامته پورې به یې دغه حالت وي، اود قیامت د ورځې سزاګانې خو یې لا نورې دي. او کله چې سود خور د محشر په ورځ له قبر څخه راپورته کېږي نو خپله به یې د یوې کوتې په اندازه لویه وي، چې ماران او لړمان به پکې له ورایه لیدل کېږي. او دی به د خپلې خپلې د دروند والي له وجهې څخه پورته کېږي او بېرته به غورځي.

او هغه ونه چې دهغې د لاندې یو سړی ناست و، هغه حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ و، او دهغه شاوخوا چې کوم ماشومان وو دا هغه ماشومان وو چې په ورکتوب کې مړه شوي وي، هغه به جنت ته داخلیږي. دا دهغوی یو مثال و.

او هغه اول کور چې تا په اول منزل کې ولیده دا په جنت کې د عامو مسلمانانو ځای ده، دا دوهم منزل چې تر لومړني ښائسته وو هغه د شهیدانو ځای ده. اوهغه دریم منزل ستا ځای ده، چې هغه له نورو ځایونو څخه دومره پورته دی لکه یو څوک چې له څمکې څخه د وربځې په طرف ګوري. [جامع المعجزات ص ۳۲۴ / صحیح البخاری / ج: ۱/ ص ۱۸۵ / رقم الحدیث: ۱۲۸۶]

اوس دغه خوب چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپلو صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ته بیانوي دا د عبرت له پاره دی. د ګناهونو او عذابونو نمونې چې حضرت جبرئیل عَلَيْهِ السَّلَامُ او حضرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

میکائیل عَلَیْهِ السَّلَامُ ورته وربښيي او دی يې امت ته بيانوي چې امت يې له دغو عذابونو څخه خبر شي او ځان ترې وساتي.

څوك چې په قرآن کريم باندې عمل نه کوي ، هغه دي په دې پوه شي چې لوی خدای جَلَّ جَلَالُهُ نعمت راکړی د اسلام او قرآن په شکل کې، خو کله يې چې د دغه لوی نعمت بې قدري وکړي اوپه قرآن باندې عمل نه کوي نو بيابه يې دغه سزا وي.

دغه دماغ د قرآن د زده کړې ځای ده ، نو چې عمل وربانديې ونه شو ، نو دغه ځای ته به دغه سزا ورکول کېږي، چې هغه به په تيره باندې بار بار وهل او ټکول کېږي او ماتيږي به او چې څوك په درواغو باندې لګيا وي ، دهغو به دا سزا وي لکه چې مخکې بيان شو ، همداسې د زناکارانو او سودخورو

او حضرت حذيفه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمايي چې خلکو به د خير پوښتنې کولې او ما به د شر پوښتنې کولې ترڅو پکې واقع نه شم.

مونږ او تاسې ته ترټولو ضروري داده چې له ګناهونو څخه ځان خبر کړو او ځان ورڅخه وساتو. که يو څوك ټول ژوند نفل ونه کړي ، نفلي خيراتونه او صدقې ورنه کړي ، نور نفلي عبادات ونه کړي، نوخدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ انسان وربانديې نه نيسي، سزا نه ورکوي، خو چې يوه ګناه يې وکړه فی الحال سوال اوځواب ورته متوجه کېږي، د انسان له پاره ډېرې مهلکې ګناوې شته دي، انسان ډېر ښه اعمال کړي وي، خو کله ورڅخه داسې ګناه صادره شي چې هغه مخکنې اعمال يې ټول وربانديې ختم او له منځه ولاړ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی فرمايي: ﴿لَا تُبْطِلُوا صَدَقَٰتِكُم بِٱلْمَنِّ وَٱلْأَذَىٰ﴾

[سورة البقرة آيت ۲۶۴] چې که عمل يعنې صدقه مو وکړه نو بيا وروسته په هغه سړي باندې احسان مه باروئ چې هغه ګټلی عمل او انعام به مو ټول له لاسه ووځي او باطل به شي. ريا مه کوئ لکه يوځوک لمونځ کوي بل نېک عمل کوي او نيت يې پکې خراب شي چې خلک ووايي چې څومره ښه سړی ده، ښه عالم ده، ښه صوفي ده، ښه حاجي صاحب ده، نو په نيت کې چې دا مسئله منځ ته راغله ټول اعمال يې باطل شول، لمونځ راواخله، له لمانځه سره دغه مهلک شيان زده کړه، چې که لمونځ مې ښه وکړ خو نيت مې خراب شو، ريا راځخه پکې وشوه، نو لمونځ مې ولاړ خراب شو.

نو د انسان له پاره دا مهمه ده چې داسې خطرناک شيان وپېژني او ځان ورڅخه وساتي، اودا ګناه يو داسې مثال لري لکه زهر قاتل. زهر که څوک قصداً وخوري هم يې وژني اوکه په هيره باندې يې وخوري هم يې وژني. د يو چا ګمان د اوبو وي، ګلاس يې راپورته کړ او وېې څکل نو که قصداً يې څکلي وي اوکه سهواً په دواړو حالاتو کې به يې وژني، يواځې دومره خبره پکې راتلای شي چې که يوځوک په قصدا سره زهر وڅکي نو عام خلک به بد وربانديې وايي چې زهر يې ښه پېژندل او سره له هغې يې بياهم وڅکل او خان يې قصداً ووژه. اوکه يوځوک يې په ناخبرتيا کې وڅکي او ورڅخه مړ شي، خلک بيا پرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسوس کوي ، چې دی غريب خو خبر نه ؤ ، د بې خبرۍ په حالت کې يې زهر وچښل او ورځخه مړ شو. مطلب دا چې په دې صورت کې د خلکو له ملامتيا ځخه خلاص وي.

﴿ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا... ﴿٢٨٦﴾ ﴾ (البقره) خدايه پاکه ! مونږ په هغه ګناه مه نيسې که له مونږ ځخه په هېره يا په خطا سره شوې وي.

دلته مفسرين کرام ليکي چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې زما له امت ځخه خطا او نسيان معاف دي اوپه قرآن کريم کې وايي چې که سهو او خطا راځخه هم شوي وي ما ورباندې ومه نيسې ! نو له دې ځخه دا ځواب دی چې ګناه زهر دی، که په هېره هم درځخه صادره شي ، ستا کار خرابوي، که په ناپوهي درنه صادره شوه هم ستا کار يې تباه او برباد کړ، داسې نه ده چې هغه ګناه چې تا په ناپوهي او ناخبرۍ سره کړې ده او ته به له عذاب ځخه پرې خلاص شې. دا به وي چې سړی د پر ناخبره وي ، د دې پرې سهوې او نسيان له امله يو کار ورځخه وشي نو په آخيرت کې به يې خدای جَلَّ جَلَالُهُ ورباندې ونه نيسي اما که ويې نه نيسې خو هغه مرتبه يې پرې کمه شوه، که دا ګناه ورځخه نه وای شوې نو دده به ځومره اوچت مقام و.

انبياء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ټول له ګناهونو ځخه پاک دي، اوپه همدې خبره زمونږ عقيده هم ده ، خو له انبياء کرامو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ځخه داسې خطايي لکه سړی چې په لاره خي، بې اختياره په خټه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وښوييږي، دا خو ګناه او جرم نه ده، سړی روان و، ځمکه ښويه او خټه وه اودی پکې وښوييده. په عام فکر اوبه رواج کې هم ده ته څوک جرم اوګناه نه وايي، خو دغه لار چې د خټې لاره ده، په دغه لار کې که ماشوم شپه او ورځ غورځيږي نو څوک يې نه ملامتوي، خو که يو مشر، مولوي صاحب، يا حاجي صاحب يو هوښيار سړی وي، او بل طرف ته سمه لاره هم وي، خو دی له هغې سره، سره بياهم دغه د خټو په لاره باندې خي او بيا پکې وغورځيږي نو هر څوک يې ملامتوي چې دومره غټ سړی وښوييد. ولې يې لاړې ته نه کتل، دا خو خټه ده ګناه خو يې نه ده کړې خو که په هماغه د خټو په ځای کې کوم ماشوم ولويږي څوک بد نه پرې وايي، ځکه چې وايي ماشوم ده، او مشر ځکه ملامتوي چې دی خو لوی ده، ولې يې احتياط نه کاوه، نو کالي به يې نه خرابېدل.

نو انبياء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ چې مرتبه او مقام يې تر نورو انسانانو ډېر لوړ ده داسې اجتهادي نسياني خطا چې ورځخه شوې وي هم سمدستي عتاب د الله تعالى له لوري ورکړل شوی دی چې تا به ولې داسې کار کاوه؟ هغه پيغمبر بيا په خپل هغه عمل باندې دومره ژاړي چې که د ټولې دنيا ژړاوې رايوځای کړې د حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ ژړا ته نه رسيږي. چې په خطايي سره يې د غنم يوه دانه خوړلې وه، تر سلو کلونو يې د حيا له امله د اسمان په لوري ونه کتل، تر څلوېښتو کلونو پورې يې له خپلې بي بي سره نږدې هوالی ونه کړ، تر ډېرو شپو يې خوراک څښاک نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاوه، دا ولې ؟ ځکه چې دده شان او مرتبه ډېره لوړه وه. نو ځکه دومره وړه خبره هم ورته معاف نه شوه. اوس تاسې فکر وکړئ ګناه نه ده، بلکې سهو او خطا ده، الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ له ګناهونو ساتلی ده، خو یواځې او یواځې د سهوې له املې دا کار د افسوس باعث شو اوکنه؟

همدا وجه ده چې هر نبي ته چې د قیامت په ورځ انسانانو ورجمعه شي چې ته دخدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ په حضور کې زمونږ شفاعت وکړه چې زمونږ سوال او ځواب زرترزره شروع شي، نو هر پیغمبر چې په دنیا کې ورځخه کومه اجتهادي سهوه شوې وي هغه به ذکر کوي اووایي به چې له ماځخه په دنیا کې دغه خطایي یا سهوه شوې ده، زه د الله تعالی حضور ته نه شم وراندې کېدای اونه دا کار کولی شم، تردې پورې چې خبره به نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته راورسیږي اوهغه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته چې الله تعالی په دنیا کې کوم زبری ورکړی دی دهغه په فضل او برکت سره به فی الحال او سمدستي شفاعت شروع شي، ځکه چې له ده صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ځخه کومه سهوه او خطا نه ده شوې.

نو غرض داچې ګناه که په سهوه او که په خطا هم وي د انسان مرتبه ورسره کمیږي

اوکه داسې وي چې په ناپوهي سره یوه ګناه وشي لکه دا زمونږ عام خلك چې کوم کار وکړي نو دې ته سهو او خطا نه وایي بلکې دې ته جهل وایي، دوی ځان په دین نه خبروي، دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان په دین نه خبرول دا په خپل ذات کې یو جُرم دی، ولې ؟ ځکه چې خدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ علم فرض کړی ده، دار د اسلام ده، علم فرض ده، دومره احکام زده کول چې انسان وربانديې ځلرویشت ساعته ژوند تېر کړي دا فرض ده، اوس نو چې سړی بنه وربانديې خبر هم ده، چې په ما باندې علم فرض ده اوبیایې هم نه زده کوي، ددغه انسان نه چې بیا کومه ګناه صادریږي او بیادا دلیل هم وړاندې کوي چې مونږ ته ګناهونه څه معلوم دي، دا عذر یې دقبول وړ نه دی اونه ورته هغه ګناه معاف کېږي، دې ته بیا سهو او خطا نه وایي ، دې ته جهل وایي قصداً له جهل څخه کار اخلي اونه یې زده کوي.

نو مطلب داچې که مونږ او تاسې د آخرت له تکلیفونو اوله هغو عذابونو څخه خبر شو چې د همدغو ګناهونو له وجې به راکول کېږي بیا به هېڅکله هم ګناه ته ورنږدې نه شو. خدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ مو دې نجات نصیب کړي. نو باید کوشش وکړو تر څو په پوره توګه له ګناهونو څخه ځان خبر کړو او له دې سره سره بیا ځان ورڅخه وساتو.

د معاملاتو په باب کې باید هر تاجر علم حاصل کړي،چې دا بیع فاسده ده، دا باطله ده، او ځان هم ورڅخه وساتي. دا علم هم د فرضیاتو له جملې څخه دی.

دا اوس چې حالات سره خراب او ګډوډ شول ، نفقې خرابې شوې، بیعې په صحیح طریقې سره نه کېږي، زیاتره خلک په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سُود لګیا وي، تردې پورې چې ددغو نفقو اثر د مدرسو په طالبانو کې هم لیدل کېږي، طالبان به ټول بزرګان و، خو اوس هغسې طالبان نه لیدل کېږي، او که وي هم ډېر کم دي. وجه یې داده چې چنده د سودخواره او رنګارنګ خلکو له خوا ورکول کېږي، نو هغه به خامخا او حتماً ددغو مدارسو په طالبانو هم یو څه ناڅه اثر کوي.

سره له دې چې که یو څوک د چا په حلالو او حرامو خبر نه وي، پوښتنه ورته ضرور نه ده، خوراك ورته روا ده، طالبان مسافر دي، ددوی له پاره دغه د وظیفې ډوډۍ او سوال روا ده، ځکه علم حاصلول بې له دې څخه نه کېږي، حتی که یو طالب په کلي کې اوسیږي نو په هغه کلي یې دا حق ده چې ده ته به ډوډۍ ورکوي، تردې پورې چې هغه د خپلې خوراکې په اندازه غلا هم کولی شي، خو ددې هرڅه باوجود چې کله د خلکو دنیا خرابه شي د حلالو او حرامو تمیز ختم شو نو سره له دې چې طالب ته ډېر څه روا و، بیایې هم په طالب باندې اثر وکړ او دهغه په تقوی اودیانت کې فرق راغی. طالب سره له دې چې مسافر ده، کور یې پرې ایښی، نفساني خواهشات یې شاته غورځولي نو چې کله په ده باندې اثر کوي نو په عامو مسلمانانو باندې به یې ولې نه کوي.

هره ورځ خلك را روان وي چې زړونه مو خفه وي، پرېشاني راته پیدا وي، تردې پورې چې ځینې یې لادا هم وایي چې خودکشي ته مې څو واړې زړه ښه کړی. دا ولې؟ ځکه ماحول

(c) ketabton.com: The Digital Library

خراب ده، ګناهونه ډېر دي، د مسلمان په زړه تور داغ پیدا کېږي. ښه سړی چې بازار ته ولاړ شي اوبه یوه بېکاره مجلس کې کیني، نو دده زړه تنګ شي، ولې څکه چې دې یو نیک عمله انسان ده، نو چې بد ځای ته ورغی دهغه بد مجلس اثر ورباندې ښکاره شو، خو که چېرته ټول مجلس د بد عمله خلکو وي نوبیاپه هغوی باندې هېڅ اثر نه کوي، څکه هغه ټول ماحول همداسې ده

له حضرت جابر ابن عبدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې بدبویي پورته شوه، حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وویل چې دا په کوم ځای کې منافقین د مسلمانانو په غیبت لګیا دي.

[تنبیه الغافلین / عربي / مکتبه حقانیه / ص: ۸۶ / رقم الحدیث: ۱۹۷]

نو محدثین کرام فرمایي چې نن سبا ټول خلك په غیبت لګیا دي، څوك په بد بویي نه پوهیږي دا ولې؟ نو ځواب یې دا ده چې مخکې زمانه او اهلِ زمانه ټول سره پاك وو، هلته به د بدبویي اثر ډېر زر ښکاره کېده. او نن سبا چې ټول ماحول خراب ده، نو څکه د بدبویي اثر هم نه حس کېږي، ددې مثال داسې ده لکه سړی چې په بیت الخلاء کې دننه ناست وي، نو هلته سره ددې دومره زیاتې مرداري ده ته بوی نه محسوس کېږي، څکه چې هلته ماحول ټول خراب ده، پوزه او دماغونه یې ټول له بدبویي څخه ډك وي، نو دا ورته نه معلومیږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بوی شته او کنه. اوبه پاك ځای او مجلس کښ که ډېر لږ هم د بدبویي اثر ښکاره شي نو هرڅوك يې حس کولی شي.

نو دا ګناهونه چې ډېر شو نو ځکه يې عام خلك په فرق نه پوهېږي، او نېك خلك پرې پوهېږي. له همدې وجهې نه نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: ﴿ اِسْتَفْتِ قَلْبَكَ دَعْ مَا يَرِيبُكَ إِلَى مَالَا يَرِيبُكَ... ﴾ [جامع الترمذی ج: ۲/ ابواب صفة القيامة ص ۷۸]

ژباړه: له خپل زړه څخه وپوښته او فتوی وغواړه چې که په کومه خبره کې شك درته پيدا شو نو پرې يې ږده، مه يې کوه، مطلب دا چې د چا زړه پاك وي نو که هغه يو داسې ځای ته ولاړ شي چې هغه شکمن وي نو في الحال ده ته شك پيدا کېږي، هغه شي ته يې زړه نه کېږي؛ زړه يې تنګيږي، نو نېك عمله انسان ته چې په زړه کې تنګي پيدا کېده نو هغه دې په دې پوه شي چې دا شی ناروا ده.

نو زمونږ ټول مجلسونه له درواغو او غيبتونو څخه ډك وي، معاملات مو ټول په درواغو بنا وي، د ګناه په ماحول کې مو سترګې، غوږونه ټول مصروف وي، نو همدا وجه ده چې په عبادت کې مو خوند او ذائقه هم نه شته. او له خپل عبادت څخه خوند هم نه شو اخيستلای.

تاسې لږ سوچ وکړئ! دغه علماوو او طالبانو سره مو چې لږ څه تعلقات پيدا شي، چې دوی د کتاب او احاديثو سره د تعلق له وجې يو څه پاك دي، اګر که هغه پخوانی حالت ددوی هم نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی پاتې، خو که بيا هم څوک له دوی سره علاقه لري ، کله ناکله ورسره ناسته پاسته کوي، دهغوی په مجلس او محيط کې راشه درشه ولري نو فی الحال انسان ته په عبادت کې لذت پيدا کېږي اوله الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ اودهغه له عبادت سره يې مينه پيدا شي.

د يو مُخلص انسان عجيبه واقعه

يو چا قصه کوله چې په کابل کې يو افسر (لښکرمشر) راته ويل چې دا ببخي عجيبه ده . زه په ډېرو ځايو کې ګرځېدلی يم، له هرچا سره مې راشه درشه وه او شته . له ډېرو ښو ښو حافظانو او قاريانو څخه مې د قرآن کريم تلاوتونه په ډېر ښه انداز اوريدلي دي خو له دې ټولوووجوهاتو سره ،سره اثر پکې نه وي، او کله چې زه ستاسې د خليفه صاحب مدرسې ته درشم، هلته چې کله په ختم کې د قرآن کريم تلاوت شروع شي نو د سړي ژړا نه دريږي . ددې څه وجه ده ؟ هغه شخص ويل چې مادغه افسر ته وويل چې : دا په ځای کې فرق ده، هغه ځای داسې ځای ده چې صفايي پکې ډېره ده، نو هلته ځکه د قرآن کريم اثر ډېر زر ښکاره کېږي، نېک خلک چې قرآن کريم وايي په هغه ځای د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رحمت او سکينه نازليږي، نو بيا خو به خامخا دا اثر پيدا کېږي.

يوصحابي رضي الله عنه د تلاوت په وخت کې د رحمت ملائکې ويني

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ أُسَيْدِ بْنِ حُضَيْرٍ، قَالَ: بَيْنَمَا هُوَ يَقْرَأُ مِنَ اللَّيْلِ سُورَةَ الْبَقَرَةِ، وَفَرَسُهُ مَرْبُوطَةٌ عِنْدَهُ، إِذْ جَالَتِ الفَرَسُ فَسَكَتَ فَسَكَتَتْ، فَقَرَأَ فَجَالَتِ الفَرَسُ، فَسَكَتَ وَسَكَتَتِ الفَرَسُ، ثُمَّ قَرَأَ فَجَالَتِ الفَرَسُ فَانْصَرَفَ، وَكَانَ ابْنُهُ يَحْيَى قَرِيبًا مِنْهَا، فَأَشْفَقَ أَنْ تُصِيبَهُ فَلَمَّا اجْتَرَّهُ رَفَعَ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ، حَتَّى مَا يَرَاهَا، فَلَمَّا أَصْبَحَ حَدَّثَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: اقْرَأْ يَا ابْنَ حُضَيْرٍ، اقْرَأْ يَا ابْنَ حُضَيْرٍ، قَالَ: فَأَشْفَقْتُ يَا رَسُولَ اللهِ أَنْ تَطَأَ يَحْيَى، وَكَانَ مِنْهَا قَرِيبًا، فَرَفَعْتُ رَأْسِي فَانْصَرَفْتُ إِلَيْهِ، فَرَفَعْتُ رَأْسِي إِلَى السَّمَاءِ، فَإِذَا مِثْلُ الظُّلَّةِ فِيهَا أَمْثَالُ المَصَابِيحِ، فَخَرَجَتْ حَتَّى لاَ أَرَاهَا، قَالَ: «وَتَدْرِي مَا ذَاكَ؟»، قَالَ: لاَ، قَالَ: «تِلْكَ المَلاَئِكَةُ دَنَتْ لِصَوْتِكَ، وَلَوْ قَرَأْتَ لَأَصْبَحَتْ يَنْظُرُ النَّاسُ إِلَيْهَا، لاَ تَتَوَارَى مِنْهُمْ ﴾

[1 صحيح البخاري ج ۲/ص: ۷۵۰/ باب نزول السكينة والملائكة عند قراءة القرآن . رقم الحديث: ۵۰۱۸]

ژباړه: له حضرت أسيد ابن حضير رضي الله عنه نه روايت دی وايي چې دشپې مې سورة البقره لوستل پيل کړل خواته يې اس ترلی ده، هغه آس کله يو او کله بل طرف ته منډې وهي، ددغه صحابي رضي الله عنه يو کمکی زوی (يحيي) يې دده په څنګ کې پروت ده، دغه صحابي رضي الله عنه ووېرېده چې هسې نه دا زوی مې آس لاتدې کړي، نو تلاوت يې بس کړ، کله چې يې بس کړ آس ېرته په آرام شو، بيايې چې تلاوت شروع کړ، نو بيا

آس منډې شروع کړې، دړې څله دا خبره تکرار شوه، کله يې چې پورته وکتل نو د ورېځې په شکل څراغونه راڅرګندېږي، نودی پورته شو او تلاوت يې بس کړ، زوی يې د آس له څنګ څخه لیرې کړ چې اوس به نو بنسه په طبیعت سره تلاوت وکړم. دغه صحابي رضي الله عنه وايي چې کله مې هغه لیرې کړ، او بیا د باندې راووتم هغه څراغونه او رڼاګاني ورکې شوې وې، سهار يې نبي کریم صلى الله عليه وسلم ته دغه حال بیان کړ، هغه صلى الله عليه وسلم ورته وویل چې دا ملائکې وې، سکینه وه، تلاوت به دې کاوه، که تا تر سهاره پورې خپل تلاوت جاري ساتلای وای نو دغه ملائکې به عامو خلکو په خپلو سترګو لیدلې وې

نو چې پاك خلك ، دخدای جل جلاله دوستان د قرآن کریم تلاوت کوي نو په هغه ځای باندې د الله تعالی جل جلاله رحمت نازلیږي، نو چې په آس اثر کوي نو په انسان باندې به يې ولې نه کوي

هغه طالب اوصوفي چې پاك ده، هغه ختم او مجلس کې چې پاك پاك خلك ناست وي نو کله چې په هغوی باندې د الله تعالی رحمت شروع شي نو دا ناپاکه خلك چې ورسره ناست دي دوی به هم د آس غوندې منډې شروع کوي. په ده به هم د الله تعالی د رحمت اثر بنکاره کېږي، داچې يو څوك څو واړې په دغسې مجلس کې کیني نو الله تعالی يې په زړه کې اثر پیدا کوي، په خپله يې بیا له عبادت او بندګي سره مینه پیدا شي. مونږ الحمد لله دا اثرات په خپلو سترګو لیدلي دي. د ځان په هکله دا خبره نه کوو. د طریقت په باب کې وایو. د حضرات

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکانو او محترمو خلیفه صاحبانو په باب خبره کوو. بلکې مونږ د خپل وخت سره چې موافق لیدلي نو یقیني درته وایم چې: هغه طالبان چې په داسې مدارسو کې اوسیږي چې په هغو ځایو کې ختمونه وي، په هغه ځای کې یو خلیفه صاحب موجود وي، ددغو طالبانو اود هغو مدرسو د طالبانو چې هلته دا ختمونه نه وي نو د ځمکې او آسمان فرق لري.

د دوه طالبانو حیرانوونکې واقعې

ماته یو طالب چې د (میر زاهد) د درجې طالب و قسم وخوړ چې: په خدای قسم که به زه د طالبي په مطلب پوهیدم، مګر کله چې دلته راغلم، دلته پوه شوم چې په طالبي کې څه مطلب ده، ځکه زه په فلانکي، فلانکي، فلانکي ګناهونو اخته وم، ځان مې نه شو تري خلاصولای. خو کله چې دلته راغلم هرڅه مې سم دم شول.

بل د وړې دورې طالب راته قسم وخوړ چې دا لس کاله مې په طالبي کې تېر شوي دي، دا ټول یو طرف ته او دغه یو کال د وړې دورې مې بل طرف ته، داسې راته معلومیږي چې هغه لس کاله مې عبث تېر کړي دي او سږ کال چې دلته راغلی یم دا دې خدای ﷻ په عُمر کې راحساب کړي.

همدغه طالب قسم کاوه چې: یوه ګناه مې داسې وه، چې مابه ډېر زیات کوشش کاوه ترڅو ځان تري منعه کړم، تردې چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان د وژلو اراده مې هم وکړه ، خو کله چې دلته راغلم او ستاسې سره په دغو مبارکو ختمونو کې شريک شوم، نو له هرڅه پرته الله تعالی له هغو ګناهونو څخه خلاص کړم. اوس په هغه تېره شوې زمانه او لس کاله طالبي باندې افسوس کوم چې هسې مې عبث تېر کړي دي.

نو ګورئ! په مجلس کې څومره فرق وي، هغه هم طالبان دي، او داهم طالبان دي، خو دلته چې لږ څه دخدای جَلَّجَلَالُهُ د ذکر او خوف خبرې وي، نو بيا په هغه مخکنې ژوند باندې ارمان کوي. نو عوام مسلمانان چې له دې نه مخکې په هېڅ خبر نه وي نو هغوی به ولې په خپل تېر ژوند ارمان نه کوي.

څومره چې سړی له ګناهونو څخه ځان ساتي، دنېکو خلکو په مجلس کې شرکت کوي، رب تعالی به يې له عبادت سره مينه ور زياته کړي. په عبادت کې به يې خوند او لذت وي، حرص به يې ختم او قناعت به يې په برخه شي او بيا به ددې هڅه او فکر نه کوي چې يا ځان ووژني او يا بل ته ضرر ورسوي.

د دنيا ګټل مطلقاً ناروا نه دي

دنيا ګټل مطلقاً ناروا کار نه دی، بلکې له دنيا سره محبت اومينه ناروا ده، که دنيا په جائزه طريقه سره وګټل شي، کوم مانع نشته، بلکې دا هم عبادت دی، ځکه نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: (... وَ اَلْكَاسِبُ حَبِيبُ اللهِ) [تنبه الغافلين ، عربي / ص ۲۳۱]

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاریگر د خدای تعالی دوست اومحبوب دی، خو شرط پکې دادی چې په جائزه طریقې سره وي

صحابهٔ کرامو رضی الله عنهم هم دغه دنیا ، مال اودولت ګټلی ،کسب یې کړی

﴿ عَنْ قَتَادَةَ رضی الله عنه قَالَ: حَمَلَ عُثْمَانُ عَلَى أَلْفِ فِيهَا خَمْسُونَ فَرَساً فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ .وَعِنْدَ ابْنِ عَسَاكِرَ عَنِ الْحَسَنِ قَالَ :جَهَّزَ عُثْمَانُ رضی الله عنه تِسْعَ مِائَةٍ وَّخَمْسِينَ نَاقَةً وَّخَمْسِينَ فَرَساً أَوْ قَالَ تِسْعَ مِائَةٍ وَّ سَبْعِينَ نَاقَةً وَّ ثَلَاثِينَ فَرَساً يَعْنِي – فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ ﴾

(حياة الصحابة الجزء الثاني / ص ۲۱۱ / انفاق عثمان بن عفان رضی الله عنه)

ژباړه: له حضرت قتاده رضی الله عنه نه روایت دی وایي: چې د تبوک په غزا کې حضرت عثمان رضی الله عنه زر کسان مجاهدین مجهز کړل چې په دې کې پنځوس اسان ؤ

او ابن عساکر له حسن نه روایت نقل کوي وایي: چې حضرت عثمان رضی الله عنه دتبوک په غزا کې نهه نیم سوه (۹۵۰) اوښان صدقه کړل او پخوس (۵۰) اسان صدقه کړل او یایي وویل چې نهه سوه اویا (۹۷۰) یې اوښان صدقه کړل او دیرش یې اسان صدقه کړی

دا چې په یوه غزا کې دومره صدقه ورکوي، خو دنیا ده ورسره که دنیا ،مال او دولت ورسره نه وای، نوکله یې دومره صدقه کولای شوای؟

حضرت عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه چې وفات شو ، نو دده رضی الله عنه څلور مېرمني (ښځې) وې یوې ښځې یې د اتمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

حصې د دنیا د صلحې په عنوان څلورمه حصه وغوښته نو اتیازره دیناره ورته ورسېدل یعنې دده د مال اتمه حصه (۳۲۰۰۰۰) روپۍ شوې

مال او دولت پیغمبرانو ، صحابه کرامو او اولیاء الله ټولو درلوده خو له مال او دولت سره یې مینه نه درلوده، بلکې د الله تعالی له دین سره یې مینه وه نو حاصل د خبرې دا شو چې دنیا ګټل ناروا نه ، بلکې محبت ورسره ناروا ده

حضرت عبدالقادر جیلانی رحمه الله د مال په غرقېدلو اوبېرته پیدا کېدلو ولې (الحمدلله) وایې؟

حضرت پیران پیر (شیخ عبدالقادر جیلاني) رَحِمَهُ اللهُ ته څوک راغلل او ورته یې وویل چې هغه بېړۍ (کشتی) چې ستا د تجارت مال پکې را روان وو، هغه غرقه شوه، پیران پیر صاحب سر تېټ کړ ، بیایې بېرته سر راپورته کړ ویې ویل : (الحمدلله) لږ وروسته بیا سړی راغی چې کومه بېړۍ چې غرقه شوې وه ، هغه ستا نه بلکې د بل چا وه او ستا د مال بېړۍ روغه او سلامته ده، ده بیا سر تېټ کړ او له لږ څنډ وروسته یې بېرته راپورته کړ بیایې وویل : (الحمد لله) په دې مجلس کې د علم ظاهر یو عالم ناست وو، نو سمدلاسه یې اعتراض وکړ چې ستا دغه مال دولت پاک وو او که نا پاک ؟ که پاک و نو په غرقیدلو دې ولې الحمد لله وویل ؟ او که ناپاکه وه نو بیا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهرته پیدا کهدلو دې ولې الحمد لله وویل ؟ ته خو یو بزرګ انسان یې که پاکه وي نو په غرقهدلو یې باید خفه شوی وای اوکه ناپاکه وای نوپه پیدا کهدلو یې باید خفه شوی وای نو باید تا الحمد لله نه وای ویلې.

حضرت پیران پیر صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ ورته وویل: چې: نه مې د دنیا په ورك کهدا الحمد لله ویلې اونه مې په بهرته پیدا کهدا کله چې ماته نوکر وویل چې: ستا د مال بهړې غرقه شوه، نوزه خپل نفس ته متوجه شوم، چې زما په نفس کې څه اثر پیدا شو اوکنه، نو د الله تعالی رحم او کرم و په زړه کې مې هېڅ دخفګان او غم نښې نښانې نه وې نو شکر مې ادا کړ چې په زړه کې مې د دنیا محبت نشته. بیا یې چې کله بهرته راباندې زبری وکړ چې هغه ستا کشتی نه بلکې د بل چا وه، نو زه بیا خپل نفس ته متوجه شوم چې دی په دې خبره خوشحالیږې اوکنه، خو بیا راته معلومه شوه چې په زړه مې څه اثر د غم او خوشالی نه بنکاریږي نو ځکه مې د الله تعالی حمد او ثنا بیا اداء کړ.

نو اصل حقیقت د دنیا داده چې نه به یې په ورك کهدلو خفه کهږي اونه به یې په پیدا کهدلو خوشحاله کهږي. خو نن سبا دا خبره نشته، یو ځل چې د چا له الله تعالی سره تعلق جوړ شي، هغه بیا دنیا، مال، جایداد ته اهمیت نه ورکوي، مینه یې ورسره نه وي، نه یې په پیدا کهدلو خوشالیږي اونه یې هم په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورك كېدلو خفه كېږي. خو دا حالت به هلته په لاس راځي چې زمونږ له دين سره تعلق جوړ شي.

مونږ د دنيا په ختمېدا دومره خفه كېږو چې هغه خفګان مو نه ورك كېږي. اوبه پيدا كېدو يې بيا دومره خوشحاله كېږو چې هغه خوشحالي مو بيا نه ورك كېږي. خو له دې سره بيا د لمانځه په قضا كېدو يا هم د جمعې په پاتې كېدو يا هم كولو سره مو كله هم خفګان او خوشالي پيدا شوې ؟ كه يو سړی سل روپۍ وګټي اويا هم يو لمونځ په جمعه سره وكړي نو كه په دې حالت كې ورځخه يوځوك په قسم سره پوښتنه وكړي چې په هغو سلو روپيو به ډېر خوشحاله شوی يې او كه د دغه يو لمانځه په كولو سره ؟ نو معلومه ده چې انسان ته د سلو روپو خوند ډېر دی. اونبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: (التكبيرة الاولى خير من الدنيا وما فيها) دغه يو تكبير تحريمه چې له امام سره يې ونيسې دا تر ټولې نړۍ بهتر دی، ټول د جمعې لمونځ خو لاځه كوې ؟ خو مونږ چې په سلو روپيو څومره خوشاله كېږو د جمعې د لمانځه په نيولو سره هغومره نه خوشحاله كېږو. ددې وجه داده چې هلته مو له عبادت سره دومره مينه نشته لكه څومره مينه مو چې له دنيا سره ده. د سلو روپيو په تاوان سره كه هغه زوی كړی وي نو خپل زوی وهو، كه ورور كړی وي ورور وهو، په غصه يو، خو كه په مقابل كې يې له دغو خلكو څخه د جمعې لمونځ قضا شي مونږ هېڅكله خفګان وربانديې نه دی كړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو بزرګ د تکبیر اولی د پاتې کېدو له امله درې ورځې ژړل

یو بزرګ جَمعې ته راغی او تکبیر ورځخه تېر شوی و، نو تر دریو شپو پورې یې ژړل، جمعې ته به راغی او ببرته به ولاړ اوبه خپل دې عمل ډېر زیات خفه و. چا ورځخه پوښتنه وکړه چې څه درباندې شوي او ولې خفه یې؟ دغه بزرګ ورته وویل چې که د یو چا زوی، ورور یا پلار مړ شي نو خلك ورځي اوغمرازي غمشریکي ورسره کوي، خو له ماځخه تکبیر اولی (تکبیرتحریمه) تېر شو خو هیڅا غمشریکي راسره ونه کړه، دومره غټ غم راباندې تېر شو خو هېڅوك فاتحې ته رانغلل، په دې لوی غم کې یې شرکت اوګډون راسره ونه کړ اود تکبیر اولی خو دومره غم ده لکه د سړي چې ټوله دنیا ړنګه شي، مونږ په کمکي بچي څومره ژاړو، په لږتاوان ژاړو تکبیر اولی او جَمعه ټوله رانه تېره شي، دجمعې اقامت شروع وي، زمونږ دلته ددنیا یوه خبره پاتې وي په هغې لګیا یو مُلا رکوع ته ورسیږي تکبیر وکړي په ولاړې اقتدا یې هم نه وي صحیح، ځکه په دغه تکبیر ولاړ تیټ شو لمونځ یې نه ده صحیح بس بیا سلام وګرځوو، ما لمونځ وکړ اوسره له دې چې ببخي صحیح نه وي.

نو مطلب داچې دا کمزوري ده وجه یې بنیادي غلطي نفقې اوغلط خوراکونه دي نو باید چې ډېر احتیاط وشي، که مُلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده، که امي ده که طالب ده بايد ډېر احتياط وکړي، مونږ والله که ګټلي وي، ټکټ مونه ده اخيستی، هيڅا نه ده اخستی ،ماسوا له هغو خلکو نه چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هغوی ته زيری ورکړی چې فلانکی فلانکی به په جنت کې وي، هغه خو په حديثو ثابته ده، خود چا په باب کې خو دغه فيصله نشي کولای اوکه څوک په دغه دوکه شو چې زه مُلا يم، طالب يم يا پير يم، مجاهد يم، ولاړ دغه تباه شو، نوبايد ټول په ډار کې واوسو. له خوراک څښاک او اعمالو سره بايد احتياط وکړو ،بيا اميد د رحمت شته چې خدای جَلَّ جَلَالُهُ به رحم راباندې وکړي ،بيا به مو په ژوند کې هم برکت وي، په کور کې به مو هم برکت وي په تقرير او وعظ کې به موهم اثر وي او په اخيرت کې به موهم هغه تلپاتي او هميشه ژوند په ښه طريقه په برخه وي. وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد و اله و اصابه اجمعین برحمتك یا ارحم الراحمین

امین یارب العالمین.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۱) مجلس

د دين ارزښت او له علماوو څخه پوښتنې کول

د فی سبيل الله مصداق

بنيادي شی په ترمذي شريف کې د جهاد په فضائلو کې احاديث راغلي دي چې څوک دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په لار کې ووځي دهغه څومره ثواب ده ؟ اوس فی سبيل الله چې په آياتونو اواحاديثو کې ذکر کېږي دهغه مصداق مفتي صاحب په (منهاج السنن) کې ليکلی چې فی سبيل الله د خدای پاک په لار کې وتل داتر جهاد پورې نه دی خاص بلکې جهاد ، علم ، حج اونوروټولونيکو عملونوته شامل دی

نو مجاهد چې له خپل کور څخه د اعلاء کلمة الله له پاره ووت ، په سنګر کې پروت ده ، په بندر کې پروت ده ، د جنګ په صحنه کې پروت ده ، دده ژوند ته ټول فی سبيل الله ژوند ويل کېږي ترڅو چې دی بهرته خپل کور ته راځي. حاجي چې د حج په سفر ووت ترڅو چې د حج له سفر نه فارغيږي دا ټول سفر دحج ته فی سبيل الله ويل کېږي. ځکه د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د دين په خاطر يې سفر کړی ، ددغه وطن نه چې سړی تکټ کوي په څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپاسه یولک روپیو ویزه داخلوي ، دی خو د تماشې اوسیل له پاره نه ځي خو دخدای پاك د یو فرض عبادت د ادا کولو له پاره ځي نودغه وتل چې دحج په نیت څوك روان شو هم فی سبیل الله ورته ویل کېږي ترڅو چې بهرته خپل کور ته راځي. عُمره کوونکی دخپل کور نه په دغه نیت روان شو چې ترڅو بهرته خپل کور ته راځي دغه ته فی سبیل الله ویل کېږي.

همدارنګه طالب العلم چې له خپل کور نه ووځي ترڅو چې خپل کور ته راګرځي دغه ژوند ته فی سبیل الله ژوند ویل کېږي. همدارنګه یو تاجر چې د حلال رزق د ګټلو له پاره ، نه د مال د زیاتولو له پاره. زمونږ زیاتره سفرونه د مال د ډېرولو له پاره دي. رزق موو ي ، خو بلډنګونه ، مارکیټونه جوړوو، خو په دین خبر نه یو. له ضرورت زیات تجارت او مال ګټل په هغه وخت کې روا دي چې دخدای جَلَّجَلَالُهُ په دین به خبر وي، په کومه اندازه چې دی هغه علم ته ضرورت لري او خپل ځلورویشت ساعته ژوند ورباندې د دین د ارشاداتو مطابق تېر کړي او دی هغه علم حاصل نه کړي او دنیا او مال ګټې دا ورته نه دي جائز. خوکه دومره خبر وي چې هغه خپله زندګي ورباندې تېرولای شي نو بیا په دغه صورت کې د مال ډېرول او زیاتول یو مباح کار دی. نو اصل مطلب ته راګرځو چې که یو تاجر د حلال رزق د حاصلولو له پاره له کور څخه ووت ترڅو چې دی بهرته راګرځي دا هم فی سبیل الله دی.

[منهاج السنن / شرح جامع السنن للامام الترمذي ج ۵/ص: ۱۸۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمعې لمانځه ته تلل څومره ثواب لري؟

اوس دا د خدای په لار کې وتل د جمعې د لمانځه له پاره هم دي

﴿ عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي مَرْيَمَ، قَالَ: لَحِقَنِي عَبَايَةُ بْنُ رِفَاعَةَ بْنِ رَافِعٍ، وَأَنَا مَاشٍ إِلَى الْجُمُعَةِ، فَقَالَ: أَبْشِرْ، فَإِنَّ خُطَاكَ هَذِهِ فِي سَبِيلِ اللهِ، سَمِعْتُ أَبَا عَبْسٍ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ اغْبَرَّتْ قَدَمَاهُ فِي سَبِيلِ اللهِ فَهُمَا حَرَامٌ عَلَى النَّارِ»: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ. ﴾

[جامع الترمذي ج: ۱ / ص: ۲۹۲ / باب من اغبرت قدماه في سبيل الله، رقم الحديث: ۱۶۳۲]

ژباړه: له حضرت یزید ابن ابي مریم رضي الله عنه نه روایت دی وایي: زه دجمعې لمانځه ته روان وم چې (عباية ابن رفاعة ابن رافع رضي الله عنه) را سره یو ځای شو، نو راته وې ویل: زیری درکوم ستا دغه قدمونه دالله تعالی په لار کې دي، له ابو عبس نه مې اوریدلي ویل یې چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ویلي دچا چې دواړه پښې دالله تعالی په لار کې په ګردونو باندې سپیرې شوې نو دواړه په اور دجهنم باندې حرامې دي.

یعنې د خدای پاک جل جلاله د دین په خاطر چې ستا په بدن کوم ګردونه لګېدلي دي، دا ګردونه او د جهنم اور نه سره یوځای کېږي. نودغه د دین ټولو لارو چارو ته فی سبیل الله ویل کېږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو که یوځوک خاص دخدای جَلَّجَلَالُهُ د رضا له پاره دجُمعې لمانځه ته ځي، عُمرې ته ځي، جهاد ته ځي، حج ته ځي، د علم په حاصلولو پسې ځي نو ددې اعمالو قیمت او درنښت له الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ سره دومره زیات ده چې که په دې لاړه کې په یو چا باندې ګردونه پرېوځي په هغه به د جهنم اور حرام وي. اوس چې یو ځوک خپل ټول ژوند پکې تېر کړي، لس کاله، دولس کاله په طالبي کې تېر کړي اوبه میاشتو میاشتو وخت په جهاد کې ولګوي، دحج په سفر کې ځلوېښت اویا زیات و کمې شپې هلته تېرې کړي؛ نودا ټول ژوند، په دې ژوند کې خوراک، ځښاک، ناسته ولاړه، دا ټول عبادت بلل کېږي. حتی که په دغه لاړه کې ځوک مړ شي، طالب د سبقونو په دوران کې پخپل مرګ مړ شو، نو الله تعالی دغه انسان ته د شهادت مقام ورکوي. که مجاهد د جهاد په سفر کې په خپل مرګ مړ شو نو الله جَلَّجَلَالُهُ ورته د شهادت مقام ور په برخه کوي. د الله تعالی په خزانو کې څه کمی نشته.

که یوځوک د الله تعالی د دین په خاطر له کوره ووت، مثلاً اوس مونږ د جُمعې لمانځه ته ځو، نو مسئله داده چې که د کور خواته جومات وي نو سړی دې بل جومات ته نه ځي، خوکه په دغه نیت بل جومات ته روان شو چې هلته نېک خلک او علماء او اولیاء الله دي، یا په هغه جومات کې د هر خلک سره یوځای کېږي، کېدی شي چې دهغوی د دعاګانو او لمونځونو په برکت زما دعاګاني او لمونځ هم د قبولیت مقام ترلاسه کړي نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا دغه سړي ته له خپل جومات نه هغه بل جومات ته تلل جائز دي نو اوس چې هغه ځای ته ځي دا څومره قدمونه چې ده اخيستي دي نو په هر قدم الله جَلَّ جَلَالُهُ دغه شخص ته يوه يوه نيکي ورکوي، يوه يوه ګناه ورته معاف کوي. نو چې يو څوک څومره لرې ځي دغومره ډېر ثوابونه به يې په برخه کېږي.

د مسجد نبوي په څنګ کې يو څه خمکه خالي پاتې وه، نو يو قوم غوښتل چې خپل کورونه را بار کړي او په دغه خالي ځای کې آباد شي ددې له پاره چې جومات ته نږدې وي، کله چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددوی له دې ارادې څخه خبر شو نو نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل: «دِيَارَكُمْ تُكْتَبْ آثَارُكُمْ» په خپلو کورونو کې اوسېږئ ستاسې قدمونه به ليکل کېږي هغو چې کورونه مو څومره ليرې وي قدمونه به مو زيات وي او په هر قدم باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يوه يوه نيکي درکوي او يوه يوه ګناه مو معافوي. او يوه يوه درجه مو لوړيږي.

دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په لارکې مال لګول څومره ثواب لري؟

﴿ عَنْ خُرَيْمِ بْنِ فَاتِكٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ أَنْفَقَ نَفَقَةً فِي سَبِيلِ اللهِ كُتِبَتْ لَهُ بِسَبْعِ مِائَةِ ضِعْفٍ» ﴾

[جامع الترمذي ج: ۱ / ص: ۲۹۲ / باب ما جاء في فضل النفقة في سبيل الله، رقم الحديث: ۱۶۲۵]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: له حضرت خُریم ابن فاتک رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي چې رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ویلي دي: څوک چې د الله تعالی په لار کې مال مصرف کړي ده ته به یوه روپۍ په اوه سوه بدلیږي.

یعنې بیا که بالفرض په دغه (فی سبیل الله) کې له یو چا څخه مال مصرف شي نو د مصرف یې دوه لاړې دي:

اول داچې ته په خپله په کور کې ناست یې خو روپۍ سنګر، مدرسې، یا حرم شریف ته یې ولېږې نو دا د خدای جَلَّ جَلَالُهُ اود نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فرموده او وعده ده چې ددې مصرف کوونکي له پاره به یو په اووه سوه (۷۰۰) ثواب ورکول کېږي.

اوکه یو څوک په خپله حج ته ځي او کرایه لګوي، جهاد ته ځي خپل مال مصرفوي، علم حاصلوي او خپل مال مصرفوي نو دغه شخص ته الله تعالی د یوې روپۍ ثواب یو په اووه لکه (۷۰۰۰۰۰) ورکوي. الله تعالی ډېر رحیم او مهربان ذات دی، نیکي ډېره په اسانتیا سره پیدا کېږي خو چې نیت ته مو پام شي، چې په دې پوه شو چې د څه له پاره ځو، غرض مو څه ده؟ کله چې مو نیت صفا شي، چې د الله تعالی د دین د زده کړې له پاره ځو، یا بالفرض د الله تعالی د یو فرض حکم د ادا کولو له پاره ځو، د الله تعالی د بندګي له پاره ځو، نو کله چې په دغه نیت څو نو روپۍ او قدمونه به مو بې ځایه نه وي، ډېر داسې خلک شته چې د طالبي په فضایلو او درجو باندې خبر نه دي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو له دې وجې څخه په خپل طالب ورور او زوی باندې خرڅ کوي اونه یې بل طالب ته څه ورکول له وسه وي.

مفتي فرید صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ دابن ماجه په حواله لیکې څوک چې دالله تعالی په لار کې نفقه ولیږي او دی په کور کې وي دده یوه روپۍ به په اوه سوه بدلیږي او څوک چې په خپله غزا ته ولاړ شي چې په خپل ځان یې لګوي یوه روپۍ به یې په اوه زره بدلیږي. او دابوداؤد په حدیث کې دي چې لمونځ، روژه او ذکر په نفقه فی سبیل الله په پنځه سوه چنده زیاتیږي، نو اجر د ذکر په جهاد کې او حج او علم او غیر له دې په یو کم پنځوس کروړه ثواب لري. نو دغه اجر او ثواب طالب ته په مدرسه کې حاصلیږي او غازي ته په معسکر کې.

[منهاج السنن / شرح جامع السنن للامام الترمذي ج ۵/ص ۱۸۲]

په دنیاوي تعلیم ولې دومره مصرفونه کوي؟

د دنیا خو بیا دا نظام ده چې که یو هلک پوهنتون (کالج) یا مکتب (سکول) ته داخلیږي نو له اول څخه واخله آن تر شپاړسم پورې چې له مشرانو څخه یې پوښتنه وکړې چې په یو یو هلک څومره مصرف راځي، څومره فیسونه ورکوي؟ د موټرونو کرایه یې څومره ده؟ د هغه کور او کوټې اوهاسټل چې دی هلته پکې اوسیږي څومره کرایه ده؟ نو بې اندازې خرڅې ورڅخه کیږي. دا ولې؟ دا ځکه چې دې خلکو دنیاوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګټې په پام کې نیولې وي، چې زوی به مې ډاکټر شي، بیابه له یوه مریض څخه پنځه سوه فیس اخلي، لس یا شل زره روپۍ په ورځ کې راته راوړي، داسې ډاکټران هم شته چې د ورځې له مخې په لکونو روپۍ ګټي. نو ددې هلکانو مشرانو هغه دنیاوي مفادات په پام کې نیولي وي، نو ځکه په خپل زوی او ورور مصرف کوي، هغه مکتبي هلک هم په ځان مصرف کوي، ځکه ددنیا ګټه یې په سوچ کې وي، چې که څومره ډېره خرڅه وکړم نو بیابه هلته زه ښه پوسټ اخلم، بیابه مې تنخواه هم زیاته وي، عائدات به مې هم ډېر وي.

که انجینیر یا پروفیسور شي هم دغسې دنیوی ګټه یې په نظرکې نیولي وي، خو کله چې طالب عاجز او غریب له کور څخه وځي، نو د دنیا د ګټلو سوچ ورسره نه وي، چې زه به بیا داسې پیسې ګټم، نه یې پلار او ورور او بل کوم دوست ته داسې په فکر کې ورځي چې طالب جان به مې وروسته ماته په ورځ کې لس زره روپۍ وګټي، په طالب باندې چې پلار لس، دولس کاله خرڅه وکړي، بیاهم چې کله فارغ شي نو زر روپۍ یې تنخا وي، چې ډېره زیاته تنخواه یې شي بیاهم تر دریو زرو نه پورته کېږي، یو نیم داسې به وي چې تنخوا به یې زیاته وي.

اوس نو چې ددنیا ګټلو ته یې ورور یا پلار وګوري نو وایي چې په طالب جان هسې بې ځایه خرڅه کوو، ځکه چې له فراغت څخه وروسته به یې ایله بیله دوه زره یا دري زره تنخواه وي، په دې تنخاګۍ به زمونږ کوم کار جوړ شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دې ته يې بيا پام نه وي چې په دغه طالب چې زه کومې روپۍ مصرفوم ، نو الله تعالى به ما هم دده د طالبي په ټوله زندګي کې ورشريک کړي، اود يوې روپۍ بدله او ثواب به راته يو په اووه سوه راکړي، اوکه زه په خپله علم حاصل کړم اوبه ځان باندې خپل مال مصرف کړم ماته به خداى جَلَّ جَلَالُهُ د يوې روپۍ په بدله کې اووه لکه راکوي، دومره ګټې چې دچا په ذهن او فکر کې ورشي نو بيابه يې په کالجونو او يونيورسټيو کې دا خپل مال ولګوي ؟

زمونږ دا مطلب نه ده چې مونږ د پوهنتونو (کالجونو) د تعليم خلاف يو، بلکې د تعليم خلاف نه يو خو تعليم چې د شريعت په چوکاټ برابر وي، که عصري علوم دي اوکه ديني علوم ددې ټولو په جواز علماء قائل دي، حسد او بدبيني نشته، ددې دنيا نظام په دغو خلکو چليږي، ډاکټر، پروفيسور، انجينر ، ساينس دان دغو ټولو ته پکې ضرورت شته، دا تخنيکي سامان آلات ،ماشينونه ددوی د ساينس او ټکنالوجي نتيجه ده، چې دوی کوشش کوي نودغه ددنيا ماشين آلات ټول برابروي، د دنيا نظام لکه دخټکر په شان دی چې مونږ يې خلاف نه يو خکه کور راته جوړوي نود ډاکټر به ولې خلاف يو ، نو مطلب مو په دوی اعتراض نه ده، خو خبره داده چې مسلمان بايد خبر کړل شي ، دمسلمان دګټې او تاوان لاړې بايد وسنجول شي، د علماوو سره بايد دا فکر وي چې دا روپۍ چې په دغه خای لګوي اودا روپۍ چې بيابه دغه بل خای

(c) ketabton.com: The Digital Library

لګوي دا فرق يې ده، نور ګټه او تاوان ته يې ته په خپله وګوره. که ددنيا په ګټه کې څوک راته ووايي چې په فلانکي ځای کې ددغه شي دومره قيمت ده اودلته په دومره ده ، هغه ځای ته به ورځو چې زمونږ ګټه پکې ډېره وي، په اکثره ځايونو کې د دريو ورځو د مېلو له پاره يو بازار جوړ شي ، مخکې دښته وي اوبه دغو ورځو کې د يو دوکان ځای په دوه زره يا دري زره روپۍ وي او دنيا د ګټې احساس د سړي سره وي، خپل دوکان دلته پرېږدي او هلته ورشي، ځکه چې هلته ګټه ډېره ده. نو د علماء کرامو مطلب همدا ده چې خلک په دې پوه کول غواړي چې هلته دې ګټه ډېره ده اود دين اوآخرت ګټه دې ده.

نو غرض داچې دلته راتګ يا بلې مدرسې يا جومات ته يا نورو ديني مدارسواومراکزوته تګ بې ځايه نه ده، بايد خلک په دې پوه وي چې دا ناسته، مصرف ، دا سترې ټول بې ځايه نه دي. الله تعالی به په آخرت کې اجر ورکوي او نېکه ثمره به ورباندې مرتبه کېږي. او خصوصاً د دين زده کړه د دين ښه تعمير غواړي، نومونږ چې د دنيا د ښه تعليم له پاره کوښښ کوو هغه کالج او يونيورسټي ته ځان رسوو چې هغه ډېره ګټه پکې وينو، ځکه خو په هغه ځای کې دغه تعليم حاصليږي، په بل ځای کې نه حاصليږي ، خو دين دا په مدرسو کې زده کېږي ، دا په جوماتونو کې زده کېږي، له علماوو څخه زده کېږي او علماوو دولس يا ديارلس کاله په طالبي کې تېر کړي وي بيا تر آخري ژونده پورې دغه د دين په خدمت کې وخت تېر کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دورۀ حدیث ټول درسونه یوازی تدریسول اسان کار ندی

زه د سر د مرض له پاره ډاکټر ته ورغلی وم، نو دغه د خپلو درسونو حال مې چې ورته ووایه چې ټوله لویه دوره راسره ده، نو ډاکټر داسې تعجب کاوه چې دومره غټ کتابونه په یوه ورځ یو سړی برداشت کوي ؟ په دغو کالجونو کې چې ایم اې (M.A) دوی ورته وایي یعنې د شپارسم سره برابره ده، هلته پروفیسران په ورځ کې یو مضمون وایي، بعضې داسې دي چې ډېر مشهور شي نو په جُمعه کې یو مضمون وایي، ځکه چې دا په دماغو باندې بوج راولي، نو داچې تاسې دومره ټوله ورځ په یوه سر باندې درس کوئ نو طبعاً به تکلیف درته پیدا کېږي، نو ستا علاج دوا نه ده، بلکې راحت او آرام ده.

اوس مطلب مې دا و چې دغه مُلایان یو ځل په طالبي کې وخت تېروي، بیا تر سپیین ږیرتوب پورې دومره تکلیفونه تېروي چې د دنیا پروفیسران یې نه شي تېرولای نو په دین به خود دوی خبر وي، چې عالم د ډېرش یا څلوېښت کاله مسلسل په دې کار لګیا وي کتاب کتل او ویل دي، هغه چې په دین پوه نه وي نو بل څوک به پوه شي ؟

د جوماتونو زیاتره امامان له مسائلو څخه ناخبره وي

زه چې په اکثره ځایونو کې په امامانو پسې درېدلی یم نو په اکثره ځایونو کې حافظان امامان دي، یقین ده چې اکثره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمونځونه بې کراهيته نه دي، خودغه د جومات امام په مکروهاتودلمانځه هم خبر نه ده، اونبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي (اَلاِمَامُ ضَامِنٌ) امام د ټول قوم ضامن ده، د ټولومقتديانود لمانځه مسئوليت دده په غاړه ده، خو دی ورباندې خبر نه ده، علم ورسره نشته، يواځې د قرآنکريم په يادولو کله علم حاصليږي.

له مونږ سره بيا د لمانځه ارزښت نشته، چې امام په پنځه سوه روپۍ پيدا کېږي نو ښه مُلا په دوه زره روپۍ څه کوو چې نيسو يې ؟ لکه مخکې مو همدغه خبر وکړه چې يو دوکاندار د دوکان له پاره يو منشي په اته زره روپۍ نيسي چې هغه ماهر منشي وي، په دې کار اوبار ښه پوه وي، يعنې د دنياوي مفاداتو سړی په جګ قيمت نيسي،که بالفرض درې څلور ځايه کارونه وي، درې څلور منشيان ورته نيسي، دغومره تنخواه پرېکوي، خوپه څلوېښت کوره يو مُلا نيسي او هغه يو مُلا ته دا کوشش کوو پنځه سوه روپۍ تنخواه يې وي، داسې مُلا چې نه وي چې مصرف يې ډېر شي ، اوس هغه مُلا چې د پنځو سوو مُلا ده دهغه په خپله لمونځ نه ده زده، نه په مکروه خبر وي اونه په مفسداتو خبر وي، زه چې په کوم جومات کې اوسېږم زما چې دا څومره وخت ووت که يو لمونځ هم وي له مکروه څخه خالي نه ده، له سنتونو خو ېېخي خبر نه ده، چې په سهار کې څومره قرائت ويل سنت ده، په مابنام يا ماخوستن کې کوم ويل کېږي او خفيه خو مونږ اورو نه، چې هلته به څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکې وایي؟ خو په جهري لمانځه کې کله دوه آیاته (آمن الرسول) په یو رکعت کې ووایي اوبیاپه دوهم رکعت کې چې په اتفاق د ټولو ائمه وو که دوهم رکعت په اول اوږد شي مکروه کېږي، په دوهم رکعت کې بیا اوولس آیاته، کله پنځلس آیاته ووایي، ځکه په اول کې آیاتونه دوه دي، خو وقفې پکې ډېرې وي، نو دی غریب په دې خبر نه دی.

نو له مونږ سره دا احساس نشته، دا فکر نشته، نه مونږ خبر یو نه مُلا خبر ده.

اصل د مطلب خبره داده چې نن سبا چې په دې خلکو کې ګمراهي ډېره شوه هغې وجه داده چې مونږ د دین مرکز ته رجوع نه کوو، چې هغه مدرسه ده، علماء دي، له هغوی سره باید زمونږ تعلقات وي، تر څو د دین په احکامو خبر شو، له فرائضو اوواجباتو خبر شو، دا عمل په مونږ کې نشته، د پښتو متل ده چې: څرنګه غر هغسې یې کږ بوړی. څرنګه یې چې امام وي همغسې یې مقتدیان وي، په روژه کې امام په دې خوشاله وي چې مقتدیان یې صفت وکړي چې فلانکي امام په دومره کم وخت (یو پاو) کې ټول فرض، سنت، تراویح او وتر لمونځ پوره کړ. دوی په دې خوشاله وي چې ټول لمونځ په یوه پاو کې خلاصوي سره له دې که یودنیوي مجلس وي دټوکواوټکارومجلس وي دنیټ اوفیسبوک کاروی بیاکه ټوله شپه اوورځ په یوه پښه ودریږی هم پروایې نه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو امام عجیبه واقعه

یو وخت کې ډېر مخکې زه او زما مشر ورور د روژې په منځ کې یو ځای ته تللي وو. هلته یو امام و، نو که قسم درته وکړم پرې حانث به نه شم، په الحمد لله کې د الحمد څخه نیولې تر ولاالضالین پورې یو ټکی هم نه صحي کېده. په یوه پاو کې یې فرض، واجب او تراویح ټول خلاص کړل. زمونږ مشر ورور ورته وویل چې: د تراویحو او نور فرض لمانځه چې دې یو ځل نیت وتاړه نوبیا د تراویحو او فرضو ترمنځ څه فرق نه پاتې کېږي، په نفلو او سنتو کې هم قرائت ، قیام، رکوع او سجده فرض ده، تعدیل د ارکانو پکې واجب ده، په دې کې بیا د فرضو او سنتو فرق نشته، خو دغه امام په دې خبره ځان پوه نه کړ. دا مسئله ده چې که یو څوک معلومات نه لري، نو اول وار به یې په پټه پوه کړې، که بیا نه اصلاح کېده نو بیا به یې دخلکو په مخکې ورته وایې. په دوهم ځل چې دغه امام په تراویح کې بیا خپل عمل تکرار کړ نو د خلکو په مخکې یې ورته وویل چې دا لمونځ داسې مکوه ، قرائت دې بالکل ته صحي کېږي، نو ده وویل چې ما خپله شروط صلوة ویلی ده، زه دغه ثواب ته راغلی یم، زمونږ په ورور یې دا ګمان نه کاوه چې دا به طالب وي حال داچې هغه مشر طالب و، نو زمونږ ورور په مختلفو کتابونو یو څه حوالې ورکړې، ورته په غصه شو، کله چې امام صاحب پوه شو چې دا خو طالبان دي، نو سهار وخت کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل چې زه فلانکي خای ته څم خپل کالي مې راوړم، دی به لا خپل کالي اوس هم راوړي.

په سبا ورځ یې چې زه مخته کړم ، له مخکنې لمونځونو نه مو یو څه وخت پرې ورزیات کړ، کومې تراویح چې په یو پاو کې خلاصیدې هغه مو نن په نیم ساعت کې خلاصې کړې، کلیوالو وویل چې هغه بل امام صاحب خو داسې تکړه و چې په یو پاو کې به یې له هرڅه څخه خلاص کړو، او تا خو دومره اوږد کړ، داسې ښکاري لکه دا لمونځ چې په مونږ او تاسې یو پېښې وي، دا احساس له هیڅا سره هم نشته چې دا لمونځ صحیح شو او کنه؟ خو بس چې دا لمونځ خلاص شي.

زمونږ او ستاسې په جوماتونو کې همدا خبرې وي چې داسې ښه لمونځ کوي، داسې ښه او خوږ غږ یې ده، او چې کله ورته وګوري نو لاسونه به یې پاس په سینه باندې نیولي وي، زیاتره امامانو ته والله که به دمذهب درک وي، څوک داسې وي چې په لمانځه کې په دواړو لاسونو خپلې جامې برابروي ، څوک په ږیره کې لاس وهي، سره له دې چې امام وي، له مونږ سره د خپل لمانځه غم نشته نو د امام به راسره څه غم وي.

له علماء کرامو څخه دا مسئله په ښکاره ډول ګړې ده چې: تر ټولو لومړی حق دامامت دچا دی ؟ په ټولو کې لائق او احق د امامت هغه څوک ده چې ښه عالم او مُلا وي، که ټول علماء وي، په علم کې سره برابر وي، بیاهغه څوک حقدار ده چې ښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

قرائت یې وي، که په قرائت کې هم تول سره برابر وي، بیا چې څوک ښه پرهېزګار وي، او که په دې صفت کې هم تول سره برابر وي، بیاچې څوک د هر مشر وي نو هغه د امامت حقدار ده. بیا چې څوک ښه ښائسته وي، څکه نېک وجود په نېکو اخلاقو دلالت کوي، د صورت حُسن د اخلاقو په حُسن دلالت کوي، تردې اندازې پورې چې که په تولو صفتونو کې سره برابر وي نو چې د چا ښځه اخلاقاً اوصورة ښائسته وي بیا به هغه د امامت له پاره مخته کوي، څکه چې د ښځې د ښائست له امله له ګناوو څخه ساتل شوی دی، په پردیو ښځو پسې یې نه سودا کېږي، نو د امامت په باره کې کتابونه تردې اندازې احتیاط بیانوي

او زمونږ دا کوشش وي چې هغه څوک امام کړو چې نه په قرآن خبر وي ، نه په احادیثو خبر وي اونه یې اعمال له سنتو سره برابر وي، هرڅه یې که کول کوي به یې

نو زمونږ اصلي نقصان داده چې له علماوو سره زمونږ تعلق نشته، که څوک غواړي چې له دین څخه خبر شي نو له علماء کرامو سره دې تعلق ساتي ، له دوی څخه باید د دین په هکله پوښتنې وشي، زه بار بار خپلو شاګردانو او علماء کرامو ته دا وایم اود نورو مدرسو طالبانو ته هم دا وایم چې دغه مدرسې اوطالبان، استادان ددغو عوامو مسلمانانو وروڼو په مرسته او کومک روانې او چلېږي، دا چې دغه مسلمانان په یو بل خای کې تکلیفونه تېروي، مسافري برداشت کوي، لوږه او تنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېروي او بيا له دې سره دوی دا خپل مال راوړي، عالم او طالب العلم ته يې ورکوي نو طالب او عالم ته هم ضروري ده چې دوی ته بيا دين ورزده کړي، دا د عوامو مسلمانانو په علماوو حق ده، لکه څنګه چې يوطالب په کوم کلي کې اوسيږي په هغو کليوالو يې دا حق ده چې ډوډۍ به ورکوي، نو کلی هم دا حق لري چې له مولويصاحب څخه د مسئلو پوښتنې وکړي. که يو څوک له يو عالم څخه پوښتنه وکړي او دغه شخص ته ددغې مسئلې حل کولو ته ضرورت ولري او دغه عالم ته دغه مسئله معلومه هم وي او ورته يې حل نه کړي نو دقيامت په ورځ به يې د اور قيضه په خوله کې ور ولويږي نو قوم په مُلا صاحب حق لري او مُلا صاحب په قوم حق لري

د عوامو له مدرسو او علماوو اونهکو خلکو سره اخلاص دا د دوی دنياوي تعاون ده، خود علماوو اخلاص داده چې له دوی سره په دين کې تعاون او همدردي ولري، اوس نوداچې حق مو دی نو تاسې هم بايد ددينې مسئلويه حق پوښتنه کې ونه شرمېږئ!

که مسئله مو زده نه وي، نو له ملاصاحب څخه به يې پوښتنه کوې! حتی که ښځه وي، هغه هم د دين د احکامو زده کولو ته مجبوره ده، حيض ورته پېښ شو، د حيض په احکامو خبره نه ده، د نفاس په احکامو خبره نه ده، د لمانځه فرائض او واجبات ورته معلوم نه دي، نو اول به دغه ښځه له خپل مېړه څخه پوښتنه کوي، دا د دين مسئلې څان ته معلومول دا يې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېړه ددې حق ده، نو که مېړه يې عالم و نو هغه به ورته ځواب ورکړي او که عالم نه و نو ښځه دا حق لري چې ورته ووايي چې ورشه له مولويصاحب څخه زما له پاره پوښتنه وکړه، ځکه د ښځې د باندې وتل جائز نه دي، نو مېړه د ښځې د مسئلې دحل کولو له پاره مجبوره ده او هغه عالم ته به ځې تر څو ددې ښځې دا مسئله حل شي.

اوس دا خو مسئله ده اود هر سړي په کور کې لور، خور او ښځه ده ، نو چې کله مسئله پېښيږي نو حل کول يې هم ضروري دي، که مېړه ملا نه وي او دا هم ورته ووايي چې له مُلا څخه هم پوښتنه درته نه کوم، نو بيا له دې څخه وروسته دې دا ښځه له خپل مېړه څخه اجازه وغواړي چې ماته اجازه راکړه تر څو زه مولوي صاحب ته ورشم ، خو هغه هم د شريعت د حدودو په چوکاټ کې د کلي يو سپين ږيري عالم ته دې د خپلې مسئلې وضاحت وکړي او له هغه څخه دې د حل لاره وغواړي. په دې ځای کې په مېړه باندې واجب دي چې ښځې ته به اجازه ورکوي او که داسې وي چې مېړه اجازه نه ورکوي اودا د مسئلې حل کولو ته مجبوره وي ، ضرورت يې زيات وي، نو په دې صورت کې د مېړه له اجازې نه بغير هم تللای شي، خو د شريعت د حدودو په چوکاټ کې. چې د فتنې وېره نه وي. له سړيو سره يې کوم خلطيت رانه شي، مګر عالم ته دا جائز نه دي چې هغه له مسئلې څخه مخ واړوي اوورته ووايي چې زما نه ده زده. ځان نه شي خلاصولای. عوام په عالم باندې دا حق

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري چې له ده څخه به پوښتنه کوي، که يې نه وه زده، بل ځای ته دې ولاړ شي پوښتنه دې وکړي.

ماته داسې مسائل هم پېښ شوي دي چې زما به زده نه وو، په بل کوم مشر عالم پسې به تلم، هلته به مې له هغه څخه پوښتنه کوله. ځکه چې زه د کلي امام وم، د کلي په ما حق وو، اوس چې زما زده نه وي،نو ده ته داسې نه شم ويلای چې زما زده نه ده، او بل عالم ته ولاړ شه او له هغه څخه پوښتنه وکړه، بل عالم خو به زه ښه پېژنم، او عوام خو هغه مُلا ښه عالم بولي چې ښه تقرير ورته کوي، او بيا وايي چې يا ره فلانکی ډېر ښه مُلا ده، مُلا په تقرير نه پېژندل کېږي، تقرير هرڅوک ښه کولای شي، دا سياسي خلک (سياست مداران) دومره ښه تقريرونه کوي چې داسې تقرير ښه شيخ الحديث هم نه شي کولای، خو که بيا دې له همدې مقرر صاحب څخه پوښتنه وکړه چې د لمانځه څو فرائض دي، څو يې واجبات دي ؟ بيا په هېڅ هم خبر نه وي. نو ښه عالم چې پېژني عالم به يې پېژني (اِنَمَا يعرفُ ذُوالفضلِ مِنَ النَاسِ ذَوُهُ) داچې فلانکی ښه مُلا ده بايد له هغه نه پوښتنه وکړم.

نو د دين د احکامو پوښتنه درباندې فرض ده، کوئ به يې، او په علماوو باندې مو د احق ده چې له هغوی څخه به پوښتنه کوئ او عالم به تاسې ته خواب درکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو مونږ داوداسه، غسل يا د لمانځه په پوښتنه يا د کور د
بنځو دمسائلو په پوښتنه کولو شرمېږو ، دغه شرم دې ځای ته
ورسولو چې خدای مکړه جهنم ته به ځو. که د دين د احکامو په
پېژندلو کې څوک شرم وکړي هغه به له بربادي سره مخ کېږي.

د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تره ابو طالب چې له ده سره يې ډېرې
زياتې ښېګڼې هم کړې دي، دده تر مرګه پورې کفارو په نبي
کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ظلم نه شواى کولاى، خود زنکدن په وخت کې
چې مريض ده، نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دده کورته ورغى ،هلته
ابوجهل بدبخته او اميه بن خلف هم ناست دي، نبي کريم
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي چې اى کاکا ! له ماسره دې ډېر ښه کړي
دي ، يواځې يوه کلمه طيبه زما په غوږ کې ووايه چې د قيامت
په ورځ درته زما د شفاعت لاره خلاصه شي، اود خداى
پاک جَلَّ جَلَالُهُ په حضور کې دې زه شفاعت وکړم، ځکه مسلمان
خو د کافر له پاره شفاعت نشي کولاى، ابوجهل لعين اودا بل
کافر (اميه بن خلف) ورته وايي چې ګوره د نيکه دين پرې نه
ږدي، هغه به ورته هغه خبرې کولې او ده به ورته دا ويل، په آخر
کې ابوطالب نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته دا وويل چې: دا شرم ده
چې زه دپلار او نيکه دين پرېږدم، خلک به وايي چې : د مرګ
نه ووېرېده، نو ځکه کلمه نه وايم، که نه ښه پوهېږم چې ستا
دين حق ده، د شرم له وجې ځخه هغه کافر له دنيا ځخه ولاړ.

مونږ د دين په کار کې شرمېږو، د بدن په علاج کې مونږ ته
که داسې تکليف پېښ شي چې د عيبن شرمګاه په ځای کې وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه خپل شرم ستر کې پټوو، اوخپل عورت ډاکټر ته لوڅوو، ځکه خو د بدن د علاج غم راسره وي.

هغه خپله لور، نښځه، مور چې څوک اسلام او غیرت ولري دا نه شي برداشت کولای چې څوک یې تیکري ته وګوري، قسم ده که به یې د چا غیرت ومني، خو د ضرورت له وجې څخه چې تکلیف ورته پیښ شي دغه خور او لور او نښځه ډاکټر ته ور ولي، ډاکټر یې ګوري کنه؟ دا شرم ټول تر پښو لاندې کوو او کنه؟ حتی ډاکټر یې په خپله ورته لګیا وي، تردې چې ډاکټر د اپریشن ځای ته تا هم نه ور پریږدي، ډاکټر او مریض سره پوهیږي، چې څرنګه یې کوي، داټول شیان برداشت کوو، دا ولې؟ ددغه درد غم راسره وي، چې نښځه مور او لور مې مړه نه شي، حتی د نښځې په مسانه کې ډاکټر لګیا وي اپریشن کوي، مونږ وریاندې خبر نه یو، عورت یې ټول وینې او کنه؟

که نه نښځه خو له سر نه تر نوکانو پورې ټول بدن یې عورت ده، د نښځې قبر چې معلوم شي، چې داد نښځې قبر ده، او هډوکي یې معلوم شي نو هغو هډوکو ته کتل هم نه دي روا. د سړي له نامه لاندې چې کوم عورت ده اوپه مونږ باندې له نامه لاندې وینښتان خرڅیل لازم دي، دغو خرڅیلو وینښتانو ته د سړي کتل جائز نه دي، له دې وجې څخه دې په عامو غسل خانو کې نه غورځوي، چې نور مسلمانان په ګناه اخته نه شي دغه وینښتان دې پټ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې خبره دومره د شرم ده، چې د عورت وښتان به هم پټوي، خود مرض له وجې ، د درد له امله مونږ ډاکټر ته هم عورت لوڅوو. خور، مور او ښځه او لور هم لوڅوو، شرم شاته پرېږدو. خو د دين په مسئله کې بيا شرمېږو، حال داچې مولوي صاحب يې نه په عورت ګوتې وهي او نه پوچ او بد رد ورته وايي او نه فيس اخلي، نه نمبر وي چې انتظار به ورته کوي، هېڅ شی هم نشته پکې، خو په دې باندې شرمېږو چې دمولوي صاحب نه پټه پوښتنه وکړو، د حيض يا نفاس په مسئله کې چې ښځې ته داسې تکليف ده، يا ماته داسې تکليف ده، په دغه مونږ شرمېږو، دغه شرم مونږ له دنيا څخه جاهلان تېر کړو، اوپه دغسې جهل کې واقع يو.

نو په مونږ او تاسې دا لازمه ده چې له علماوو نه دمسائلو پوښتنې وکړو، دغه عالم ته چې له کوره دمسئلې د پوښتنې په نيت ور روان شوې دغه زندګي دې فی سبيل الله ده، چې ددغه ځای نه حقانيه اکوړه خټک ته پسې خې، کراچی ته پسې روان يې دا ټول تګ دې فی سبيل الله ده، دا سفر دې ټول غټ غټ ثوابونه لري. اوس نو مطلب مې داده چې ټول دين سره زر ده.

حضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰهُ د امام صاحب په مناقبو کې چاته وايي چې : (أَعِدْ ذِكْرَ نُعمانٍ لنا فَإِنَّ ذِكرهُ هُو المِسک ما كررتَهُ يتضوع) ګورئ ! امام شافعي صاحب د بل مستقل مذهب څښتن ده، هغه بر حق علماء دي، نو دی وايي چې : د امام صاحب مجلس راته کوه ، ځکه د امام صاحب خبرې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مُشک دي چې څومره يې موښې خوشبويي يې زياتيږي، مثلاً په بوتل کې عطر دي، پنځلس کاله پراته وي، تاته يې بوی نه درځي ، خو چې سر يې خلاص کړې نو سمدستې يې خوشبويي شروع شي، نو چې کله يې په بدن ولګوې نوخوشبويي يې زياتيږي، بياکه ښه عطر و تر څو شپو دوام کوي ؟ اوس نو دا دين ټول دغسې شی ده ، چې په دين څومره خبرې دغومره ثوابونه دي، څومره چې عمل وروباندې کوې دغومره ثوابونه دي، څومره چې تکليف پکې تېروې دغومره يې ثوابونه دي، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په خزانو کې خو څه کمی نشته،دا چې دنيا پيدا ده ، څومره انسانان يا حيوانات او څومره مخلوقات چې الله تعالی د قيامت تر ورځې رزق ورته ورکوي دهغه جَلَّجَلَالُهُ له خزانو ، د ستنې دسپم په اندازه شی هم نشي ختمېدلی.

﴿ عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنِّي لَأَعْرِفُ آخِرَ أَهْلِ النَّارِ خُرُوجًا رَجُلٌ يَخْرُجُ مِنْهَا زَحْفًا فَيُقَالُ: يَا رَبِّ قَدْ أَخَذَ النَّاسُ الْمَنَازِلَ " قَالَ: " فَيُقَالُ لَهُ: انْطَلِقْ فَادْخُلِ الْجَنَّةَ "، قَالَ: " فَيَذْهَبُ لِيَدْخُلَ فَيَجِدُ النَّاسَ قَدْ أَخَذُوا الْمَنَازِلَ، فَيَرْجِعُ فَيَقُولُ: يَا رَبِّ قَدْ أَخَذَ النَّاسُ الْمَنَازِلَ " قَالَ: " فَيُقَالُ لَهُ: أَتَذْكُرُ الزَّمَانَ الَّذِي كُنْتَ فِيهِ؟ فَيَقُولُ: نَعَمْ، فَيُقَالُ لَهُ: تَمَنَّ "، قَالَ: " فَيَتَمَنَّى، فَيُقَالُ لَهُ: فَإِنَّ لَكَ مَا تَمَنَّيْتَ وَعَشْرَةَ أَضْعَافِ الدُّنْيَا " قَالَ: " فَيَقُولُ: أَتَسْخَرُ بِي وَأَنْتَ الْمَلِكُ "، قَالَ: فَلَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ

(c) ketabton.com: The Digital Library

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ضَحِكَ حَتَّى بَدَتْ نَوَاجِذُهُ: «هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ» ﴾

[جامع الترمذي ج ۲ / ص ۸۷ / بَابُ مَا جَاءَ أَنَّ لِلنَّارِ نَفَسَيْنِ، وَمَا ذُكِرَ مَنْ يَخْرُجُ مِنَ النَّارِ مِنْ أَهْلِ التَّوْحِيدِ ، رقم الحديث : ۲۵۹۵]

ژباړه : له حضرت عبدالله ابن مسعود رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي : زه هغه سړی پيژنم چې ترټولوخلکووروستی به له جهنم څخه راوزي ، هغه سړی ده چې راووزي په کوناتي به ښويږي وبه وايي اې الله تعالی ! خلکو ټول ځايونه نيولي دي ؟ نو الله تعالی به ورته ووايي څه جنت ته ننوزه ، نو ولاړ به شي چې ګوري چې خلکو ټول ځايونه نيولي دي ، نو را وبه ګرځي وبه وايي اې الله تعالی ! خلکوخو ټول ځايونه نيولي دي

ورته وبه ويل شي چې ددنيا ژوند درته يادیږي ؟ دی به ورته ووايي هو! الله تعالی به ورته ووايي غواړه څومره خای غواړې ؟ نو دی به تمنا وکړي الله تعالی به ورته ووايي چې دا تا چې کومه تمنا وکړه دغه دې شوه او ددنياپه انداز لس چنده ځای دي په جنت کې نور شو .

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي : دی به ورته ووايي : چې ته په ما باندې مسخري کوې او حال داچې ته لوی بادشاه يې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عبدالله ابن مسعود رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وايي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دومره وخندل چې نوا جذ غابنونه مبارک يې ښکاره شول.

نو خزاني يې ډېرې دي. دومره جنت ده لکه دا اووه واړه اسمانونه او ځمکې چې سره يوځای کړې.

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «إِنَّ فِي الْجَنَّةِ لَشَجَرَةً يَسِيرُ الرَّاكِبُ فِي ظِلِّهَا مِائَةَ عَامٍ» ﴾

[جامع الترمذي ج ۲ / ص ۸۷ / بَابُ مَا جَاءَ فِي صِفَةِ شَجَرِ الْجَنَّةِ، رقم الحديث: ۲۵۲۳]

ژباړه : له حضرت ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي چې په جنت کې يوه ونه دومره ده چې په اس سپور سړی سل کاله ور څخه لاندې مزل وکړي ددغې ونې شاخونه او سوری نه خلاصيږي.

نو د الله تعالی خزاني نه خلاصيږي، دا زړه ته مه غورځوئ چې دا ثوابونه څرنګه ورکوي ؟ هغه يې ورکولای شي

کمی په مونږ کې ده، چې مونږ اصلاح شو، نود انعاماتو لارې شروع دي، بيا په کم عمل دومره غټ غټ ثوابونه ورکوي چې تر حده به زيات وي، هو ! خو نيت غواړي، عقيده او اخلاص غواړي چې د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دهجرت لنډه واقعه

﴿عن عائشة قالت بينا رأسُ رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فی حجری فی ليلة ضاحِيَةٍ اذ قلت يارسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هل يكون لاحدٍ من الحسنات عددنجوم السماء قال نعم عمرقلت فاين حسنات ابوبكر قال انما جميع حسنات عمر كحسنات واحدة من حسنات ابی بكر رواه رزين﴾

[رواه مشكاة المصابيح ج ۲ بامناقب عمر ص ۵۸۲]

ژباړه : له ام المؤمنين عايشې رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا نه روايت دی وايي چې د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سرمبارک زماپه سينه ايښی و ماخُستن د شين آسمان لاندې چې وربخ نشته اوتول ستوري خُليږي، نو ورته ومې ويل : يا رسولَ الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ! ددې ستورو په اندازه نيکي به د چا وي ؟ نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي چې: هو !. دحضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ همدومره نيکی دي، د حضرت عائشې رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا په زړه کې څه ور وګرځېدل چې دحضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ثوابونه زما له پلار (حضرت ابوبکر صديق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ) څخه هم زيات دي، نو نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته يې وويل چې: د صديق اکبر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ کومه مرتبه او مقام ده ؟ نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل چې: دحضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ د تول عُمر عبادت دحضرت صديق اکبر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ له هغې يوې شپې سره نه ده برابر کومه شپه يې چې له ماسره په هجرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولوکې تبره کړې ده. کله چې کفارو ددوی د قتلولو اراده وکړه ، کفارو ویل چې دا خلک خو ورځ په ورځ ترقي کوي او مخ په وړاندې روان دي نو ددوی مخنیوی په کار ده، لکه څنګه سبا چې د یو نېک انسان مخنیوی کېږي، او مسلمان یې مخه نیسي، ځان ته به مسلمان هم وایي، خو د خیر د کارونو مخه به نیسي، له کافر نه خو ګیله نشته، ځکه چې هغه خو مو هسې هم دښمن ده، نو په (دارالندوة) کې یې مشوره وکړه، ابلیس لعین هم ورته راغی، ویې ویل چې زه خبر شوی یم چې تاسې له دې سړي نه ډېر په تکلیف کې یاست، زه هم له تاسې سره په دې مشوره کې شریک یم، نو څه وربانديې کوئ ؟ یو وویل چې بندي به یې کړو، دومره خوراک به ورکوو چې له مرګ نه پرې خلاص وي، نور خلک به یې له دعوت نه خلاص شي، ابلیس بدبخته ورته وویل چې: داخوځومره خوندوره مشوره نه ده، ځکه دده داسې ملګري دي چې په ده باندې ځان قربانولو ته هم تیار دي، بیابه یې په زور درځخه خلاص کړي بل یو کافر ورته وویل چې: له وطن نه به یې وشړو، ورک به شي، څوک به یې نه پېژني، ابلیس لعین ورته وایي چې: نه ! په دې کې هم تاسې خطا یاست، تاسې دده خوږو خبرو ته نه ګورئ ، مجلس یې څومره خوږ وي، څومره ښه اخلاق لري ، دا که بل وطن ته ولاړ شي هلته به شناخت پیدا کړي، ملګري به یې پیدا شي، بیا به په تاسې حملې کوي. ابوجهل لعین وویل چې: د هر قوم له هرې پښې نه دې یو یو ځوان له توري سره راشي ،لس دولس پښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، دا ټول دې په يو وار داسې تورې ور واچوي لکه يو سړی چې يو څوک وهي، نو چې په يو وار يې شهيد کړي، دده کورنۍ (بني هاشم) له ټولو عربو سره جګړې او بدي ته زړه نه شي ښه کولای، او که پور او تاوان (ديت) يې څومره غوښته هغه به ورته ورکړو.

شيطان لعين وويل چې: دا ډېره ښه رايه ده. خدای جَلَّ جَلَالُهُ حضرت جبرائيل عَلَيْهِ السَّلَامُ راولېږه او نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته يې امر وکړ چې نور له دې ځايه هجرت وکړه. حضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څلور مياشتې ددې حکم په انتظار و، قصه ډېره اوږده ده.

مطلب دا چې په هغه سفر کې چې حضرت ابوبکر صديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورسره روان شو، کله به يې دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه مخکې منډې وهلې، کله به ورځخه شاته پاتې کېده، رنګ يې تک زېړ شو، د ډار او خوف اثر وربانديې ښکاره شو، نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي چې: ابوبکره! ولې داسې شو، نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي چې: ابوبکره! ولې داسې وارخطا يې؟ دی ورته وايي چې: يارسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ! کله راسره دا فکر پيدا شي چې کفارو مخکې مخه راته نه وي نيولې نو ځکه مخته کېږم چې که هغوی څه اقدام کوي چې ته خلاص شې او زه ستا په مخکې شهيد شم، کله بيادا سوچ راسره پيدا شي چې کفار به د شا له لوری راپسې راشي، زه به مخکې يم تابه رانه شهيد کړي، نوځکه بيا شاته درځخه پاتې شم. چې ما دې شهيد کړي خو چې ته پاتې شې، هلته په هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غار کې يې چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته ځای برابراوه په خپل مبارک لاس يې ځای ورته برابر کړ، خپل پوستين يې ورته واچاوه،دی نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وايي چې: ته ځمله او زه به پيره درته کوم، نو هغه يوه شپه چې ده په هجرت کې ورسره تېره کړې نو د حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د ټول عُمر عبادت له هغې يوې شپې سره نه ده برابر.

زمونږ د نن سبا وخت خلک راپورته شي او وايي چې امام صاحب څوک و ،هغه هم يو مُلا تېر شوی ده، کم بخته لږ فکر وکړه ،ته په چا اعتراض کوې ؟ په هغه چا لګېږي چې شپه ورځ يې د دين په خدمت کې تېره کړې، په کوم ځای چې امام صاحب رحمة الله عليه وفات شوی، په هغه ځای باندې ده مبارک اويازره واړې قرآن کريم ختم کړی. زه اوته هغه مقام او مرتبې ته رسېدای شو؟

مطلب داچې له دين څخه خبرتيا، له دين سره تعلق دا هغه وخت حاصليږي چې زمونږ له علماء کرامو سره تعلق مينه اومحبت وي، نو څومره چې مو وس وي په خپله علاقه کې کوشش کوئ چې ښه مُلا پيدا کړئ، چې ستاسې زامن په صحي طريقه تربيه شي، په خپلو مسائلو کې له علماء کرامونه پوښتنې کوئ، په پوښتنه کولو باندې مه شرمېږئ، نو خدای تعالی مهربانه ده چې زمونږ ددغو کوششونو موافق مونږ ته ښه عوضونه او ثوابونه راکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله جَلَّ جَلَالُهُ شاهد دی چې په دې خبرو سره مو نور څه مطلب نه دی، یواځې هغه خپل مسئولیت چې له خپلو اسلافو او بزرګانو څخه راته راپاتې دی چې هغه د خلکو اصلاح کول یواځې همدا مسئولیت مو سرته رسول مطلب دي.

زمونږ پخوانیو مشائخو څومره تکلیفونه تپرول؟

زمونږ داسې مشائخ وو چې په ټول شوروز کې به یې دوه ساعته خوب کاوه، او چې په سجده به یې سر کېښود تر هغې به یې له سجدې سر نه راپورته کاوه ترڅو به یې چې د سجدې ځای له اوښکو نه وو ډک شوی. نن دهغوی یو څو نمونې راته پاتې دي، هغوی د مسلمه اُمت د سوچونو له امله په مرضونو اخته دي، د ډېرو حوادثو له امله د مسلمانانو سره د همدردي له امله په څو څو شپو کې خوراک نه کوي، بالفعل په دغو تکلیفونو اخته دي. او مونږ ته دهغوی نسبت کېږي، چې دا د فلانکي مُرید ده، نو مونږ وایو چې خدای نخواسته داسې نه شي چې دهغو بزرګانو خدمت دغسې ولاړ شي. د دین په خاطر یې ډېر تکلیفونه برداشت کړي دي، نو زمونږ په واسطه که دهغوی لار خدای تعالی ژوندۍ وساتي دا به زمونږ له پاره ډېره لویه کامیابي وي، زمونږ استادانو له مونږ سره ډېر تکلیفونه تېر کړي دي، الله تعالی دې دهغو تکلیفونو په بدل کې ددوی هر وېښته او هر هډوکی ته جنت الفردوس نصیب کړي. دهغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقوق مونږ نه شو ترسره کولای، یوولس دولس کاله مو طالبي کړې ده، دا د دوی د تربیې اثر ده، که مونږ کوم وعظ او نصیحت، درس او تدریس ونه کړو، نودهغوی هغه کړې سعي به عبث ولاړې شي.

مصنفینو څومره تکالیف تېر کړي؟

مصنفینو حضراتو چې دا کتابونه جوړ کړي دي، دا هم په ډېر تکلیف سره دا کار ترسره شوی، یواځې د هدایې مُلاصاحب چې دا هدایه لیکلې شپاړس کاله یې ورباندې تېر کړي دي. امام محمد بن اسماعیل بخاري رَحِمَهُ اللّٰهُ چې د بخاري شریف کتاب تصنیف کړی اووه زره دوه سوه اوپنځه اویا (۷۲۷۵) مع التکرار بې تکراره (۴۰۰۰) احادیث پکې دي.

[ضیاء البخاري شرح صحیح البخاري /ج ۱/ ص: ۵۷]

ددې هر یوه حدیث له پاره یې غسل کاوه او هر حدیث ته یې لمونځ او استخاره کوله، چې د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له طرف نه به ورته معلوم شو چې دا حدیث زما ده ،نو له هغې نه وروسته به یې بیا لیکه.

نو هغه بخاري شریف چې امام بخاري رَحِمَهُ اللّٰهُ په (۱۶) کاله کې تصنیف کړې، وضع او تراجم الابواب یې د نبوي منبر او روضې مبارکې ترمنځ کړي دي، نو چې اوس هغه بخاري شریف تدریس نه شي آیا هغه به ضائع کېږي او کنه؟ هغه هدایه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضايع شي اوکنه ؟ همداسې نور کتابونه به ضايع شي او کنه ؟ دا چې پروفيسران يو مضمون په جُمعه کې وايي او مُلا ۷ يا ۸ کتابونه په يوه ورځ کې وايي، په يوه يوه حديث کې چې زما اول کال ده ما ناچيز او ناقص هم يوه يوه جُمعه سبقونه پکې ويلي دي. دري څلور شپې مونږ په يوه حديث کې سبق ويلی ، دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ احاديث مبارک جوامع الکلم دي، يوه خبره يې دتولې دنيا له پاره يوه قاعده ده . داسې شارحين شته چې د يوه حديث په تفصيل باندې يې ۱۱۱ مخه شرحه ليکلې ده.

همداسې ۶۰، ۷۰، ۹۰ مخه شروحات په يوه حديث ليکل شوې دي، ديوه کتاب څو څو شرحې ليکل شوي دي. همدارنګه تفاسير په څو څو قسمه دي. زمونږ استادانو خبره کوله چې: زه چې (چېړي) وم اوزما استاد علامه شمس الحق افغاني صاحب رَحِمَهُ اللهُ قصه کوله چې مصر ته ولاړم، په کتاب خانه کې مې يوه شخص ته وويل چې: يو نادر او ناآشنا کتاب راته راکړه، دی وايي چې يو تفسير شريف يې راوښود چې ۷ جلده يې يواځې په بسم الله لګيدلي و اوټول تفسير ۳۰۰ جلده و. دا داسې کمې خبرې نه دي ، مونږ دهغو علماوو په زرمه حصه کې هم نه يو، مونږ چې دا ډېر غږيږو ،هميش په درس اوتدريس کې بوخت يو حرص مو داوي چې دا زمونږ غوندې خلک هم ورک نه شي، که داسې نه وي دا دين اومذهب هم رانه ورکيږي، په دې ټوله علاقه کې وګرځئ پوښتنه وکړئ چې د چا په مذهب يې ؟ زما په فکر ډېر خلک به له دې پوښتنې هم خبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وي چې زه د چا په مذهب يم او مذهب څه شی ده. مذهب کومه رتبه ده ، تقليد واجب ده، سنت ده ، مستحب ده، يا د مذهب ثبوت په قرآن ياپه احاديثو کې شته که نشته ؟ په دې خبرو خبر هم نه دي. والله که به دا د موجوده وخت اکثره ملايان هم پرې خبر وي، عوام خو لاڅه کوې، نو علم هم دښو ،ښوهستيودله منځه تللوپه ذريعه ځي، له دې وجې څخه بايد ډېر کوشش وشي - چې يو ورځ يې هم وس کېږي د علم په اشاعت کې دې کوشش وکړي، هسې نه چې دا علم ورک شي که نه بيا به تيارې ته ناست يو. دغه خړې پړې مدرسې دې آبادې وي، له دې مدرسو سره تعلق ساتئ ، زما دا خبرې د خداى د رضا له پاره دي. يو ډاکټر ته که ورشئ ، هغه ته سره له دې چې فيس هم ورکړئ ، که دوهمه خبره ورسره کوې نو درته وايي چې دماغ به نه راخرابوې ، د دوايي د استعمال طريقه هم دى نه درته ښيي، او درته وايي چې د باندې دواخانې والابه يې درته وښيي، دوهمه خبره نه درسره کوي، خودا علماء چې دا تکليفونه تېروي داد روپيو له پاره نه دي، دا د دين په خاطر دي چې دا دين خداى تعالى جَلَّ جَلَالُهُ ژوندى وساتي. نومونږ اوتاسې ته دې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دغه مقدس دين باندې د عمل کولو توفيق راکړي، او خداى جَلَّ جَلَالُهُ دې زمونږ او تاسې له علماء کرامو سره واقعي مينه اومحبت پيدا کړي. او خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ دې هغه خلک چې د اسلام په جامه کې ددين اومذهب او دنېکو خلکو خلاف لګيا دي او غواړي چې اسلام

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مذهب داغجن کوي ، په مذهب ردونه کوي، الله تعالی دي ورته هدايت وکړي، ځکه مسلمان له پاره به سړی دالله تعالی څخه د هدايت سوال کوي. اوکه هدايت يې په برخه نه وي اودين تخريبوي نوخدای جَلَّجَلَالُهُ دي دده کور خراب کړي، هغه که مُلا وي، که پير اويا هر څوک وي، چې د اولاد غم ووينې بيا به ددين څخه ودريږي.

غير مقلدين څومره بې ادبه خلک دي

داسې خلک چې هغه د دين د خرابولو کوشش کوي، له مونږ سره د طالبي په وخت کې د کونړ د خوا غير مقلدين طالبان وو، چې معمولي خبره به پښه شوه نو ويل به يې چې : دا شرک ده، چې تا به ورته وويل چې: په دې مذهب خو ستا پلار اونيکه تېر شوي دي، آن تر امام صاحب پورې ټول په مذهب تېر شوي دي. آيا هغه هم مشرکين وو ؟ دوی به ويل : هو ! هغه هم په شرک کې تېر شوي دي. نو چې يو څوک دومره بې ادبه شي چې پلار، مور اونيکه ټول مشرکان بولي نو هغه بيا انسان ده ؟ خو زمونږ دومره ناپوهه خلک دي چې بيا همدغو خلکو ته غوږ نيسي، دهغوی خبره مني. اوهغه د دين او مذهب علماوو، د طريقت هغه حقاني علماوو اودهغوی خبرو ته بيا غوږ نه نيسي او بياداسې خرافات وريسې وايي چې دا خو د چندو علماء نه دي، بلکې غير مقلدينو ته دامريکا له خوا ډالر ورکول کېږي، دهغو په پيسو چليږي، خلکو ته هغه پيسې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره کوي، نو اوس مُلايان د چندو والا دي، ته خومسلمان يې ، بايد کومک ورسره وکړې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چنده کوله،دصحابۀ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ له پاره يې چنده کوله،کوم يو وفد به چې له کوم طرف نه راغی او مسکينان به وو دهغوی له پاره به يې چنده کوله. همدارنګه به يې دمجاهدينو له پاره چنده کوله ددې دين له پاره نبي کريم عَلَيْهِ السَّلَامُ چندې کړي دي

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «بَدَأَ الْإِسْلَامُ غَرِيبًا، وَسَيَعُودُ كَمَا بَدَأَ غَرِيبًا، فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ» ﴾

[رواه صحيح المسلم باب بدأ الإسلام غريبًا ، رقم الحديث ۱۴۵]

ژباړه : له حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: دين اول هم غريب و، آخر به هم غريب وي، خوشحالي دی د غريبانو له پاره وي. ددې دين ساتل دغريبانو کار ده. دلته په دغه مجلس کې چې ناست دي دا ټول دهغو خلکو له جملې څخه نه دي چې ببګاه شراب څکي ، چې په زِنا يې وس ورسيږي زِنا کوي ، چې په (تي وي ، وي ، سی آر) يې وس ورسيږي هغو ته کښي.

داسې کسان بيا دلته نه شي کښناستلای، دا دين ددغو غريبانو ده او غريب هغه چاته ويل کيږي چې په دين باندې روان وي،داسې نه چې په جيب کې يې روپۍ نه پيدا کيږي، چې د سنتو پابند وي، دغه ته غريب ويل کيږي، د شريعت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصطلاح کې (فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ) معنا داده چې دغو خلکو ته په جنت کې د طوبی زیری دی، طوبی په جنت کې یوه ونه ده. دا طوبی ونه ددغو غریبانو له پاره ده، چې خاص یې په دین لاس نیولی وي، خلک تعلق ورسره نه ساتي.

الله تعالی دې مونږ او تاسې هم د هغو غریبانو له جُملې څخه وګرځوي.

(۵۲) مجلس

د محبت علامې اود هغه ګټې

دمحبت په هکله مونږ مخکې خبره کړې ده، د چاچې له چاسره محبت وي، د هغه کردار، اقوال او افعال اودهغه اخلاق په ځان کې پیدا کوي.

اوس ددې خبرې وضاحت په کار ده چې له یوچا سره محبت کول څومره ګټه لري؟ له جناب نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره چې څوک محبت کوي دهغه اقوال اوافعال په ځان عملي کوي، یا له صحابۀ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ، علماء کرامو او یاهم له اولیاء الله ووسره چې څوک مینه او محبت کوي ددې محبت څه ګټه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ عَبْدِ اللهِ، قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ كَيْفَ تَرَى فِي رَجُلٍ أَحَبَّ قَوْمًا وَلَمَّا يَلْحَقْ بِهِمْ؟ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ» ﴾

[صحيح المسلم / ج: ۱ / باب المرء مع من احب رقم الحديث ۲۶۴۰]

ژباړه: له حضرت عبد الله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې يوسړی راغی له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه يې وپوښتل: څوک له يو چاسره محبت لري، دی په خپله دومره ښه اعمال نه لري چې دهغو نېکو خلکو درجې ته پرې ورسيږي نو دا محبت دهغې مرتبې له خلکو سره څه ګټه لري، نو نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي چې: سړی به له هغه چاسره وي چې له چاسره يې مينه ،محبت او علاقه وي.

په دې ځای کې محدثين کرام چې کومه بُنيادي خبره کوي هغه داده چې: يوه طرف ته هغه نېک شخصيت ده چې دخپلو نېکيو له امله خدای تعالی ورته لوړ مقامات ورکړي دي. او بل طرف ته دغه بل شخص ده چې دومره نېک اعمال يې نه دي کړي، خو په نفسِ محبت سره تا له هغوی سره يوځای کوي، ددې څه وجه ده ؟ نو ددې يوه وجه داده چې: الله تعالی د دنيا د پيدايښت نه څو زره کاله مخکې يو کتاب ليکلی، په هغه کې يې داليکلي دي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: " إِنَّ اللهَ لَمَّا قَضَى الخَلْقَ، كَتَبَ عِنْدَهُ فَوْقَ عَرْشِهِ: إِنَّ رَحْمَتِي سَبَقَتْ غَضَبِي ﴾

[صحيح البخاري ج: ۲/ كتاب التوحيد ص ۱۱۰۴، رقم الحديث: ۷۴۲۲]

ژباړه: له حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي: چې کله الله تعالی دمخلوق دپيدايښت فيصله وکړه دعرش برسيره يې وليکل زما رحمت زما په قهر او غضب باندې مخکې ده

مطلب داچې د خدای جَلَّ جَلَالُهُ رحمت د هغه له قهر نه زيات ده، اوس نو دهغه رحمت دا اثر ده چې که په دنيا کې څوک لږ عمل هم وکړي نو الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د خپل وسيع او زيات رحم له امله ورته يو په لس څخه نيولې تر يو په اووه سوه پورې بلکې يو په اووه لکه بدله او ثواب ورکوي. خکه چې رحمت يې ډېر او غضب يې کم ده.

په دنيا کې که يوڅوک بد عمل وکړي، نو بيا ددې لائق دی چې بايد هم يې په دنيا او هم يې په آخرت کې الله تعالی تباه او برباد کړي، خو که همدغه شخص ببرته توبه وباسي نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته هغه ګناه معاف کړي، خکه چې رحمت او مهرباني يې ډېره ده. که يو چا شپېته اويا هم اتيا کاله په کفر اويا په بد عملي کې تېر کړي وي خو وروسته بيا توبه وباسي نودغه دشپيتو کلونو بدعمل حتی کفر هم ورته معافوي، خکه چې رحمت يې له عذابه زيات اوغالب ده. که خامخا دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان توبه ونه وېسته خو یو بل نېک عمل یې وکړ، بیا هم د خدای ﷻ د رحمت امید شته، ځکه چې خدای پاک ﷻ فرمایي: ﴿ إِنَّ ٱلْحَسَنَٰتِ يُذْهِبْنَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ... ﴿١١٤﴾ ﴾

[سورة هود آیت: ۱۱۴] ژباړه: نېک عملونه ګناوې ختموي

له یوچا څخه صغیره ګناه وشوه، نو په اودس یې ورته معاف کړي، په لمونځ کولو یې ورته معافوي، د جمعې لمانځه ته ولاړ په هغې یې ورته معافوي، روژه یې ونیوله، حج یې وکړ، هجرت یې وکړ، صدقه یې ورکړه، په دې ټولو نېکو عملونوړې ګناوې ورته معافوي

یا دا معنا چې: دخدای پاک ﷻ رحمت دهغه له غضب نه زیات ده، چې که یوڅوک ډېر نېک عملونه، ډېرې خواري وکړي، نو کومې مرتبې ته چې رسېدلی نو دغه بل شخص چې له دغه نېک انسان سره محبت کوي، نودمحبت دا معنا ده چې ددغه سړي په زړه کې هم دا نیت شته چې دی به نېک عمل کوي، له نېک عمل سره مینه لري، اوس هغه لومړنی شخص په عمل دغه ځای ته رسېدلی اودغه بل یواځې په نیت خدای ﷻ هغه ځای ته رسوي ځکه دخدای پاک ﷻ رحمت ډېر ده له غضبه هغه شخص په تقوی او دینداري باندې هغه ځای ته ځان رسولی خو دغه بل محض په نیت کې ورسره شریک شو، دی هم ددې شوق لري چې کاشکې زه هم خدای ﷻ دغسې عالم کړی وای، یایې مجاهد او ولي کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای، حاجي يې ګرځولی وای، نويوازې په دغه نيت باندې الله تعالی ورته دهغه بل په اندازه مرتبه ورکړه. ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي: ﴿قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ﴾ [جامع الترمذي ج ۲/ص ۵۱۴/باب المرء مع من احب]

ژباړه: سړی به له هغه چاسره وي چې له چاسره يې مينه محبت وي، هغه کار يې کړی نه وي، خو په زړه کې ددې اراده شته چې زه به يې هم کوم.

نو له نېکو خلکو سره زمونږ مينه اومحبت کولو فائده به مونږته ځکه زياته وي چې مونږ په خپله په اعمالو کې ډېر کمزوري يو، پخوا به په اعمالو کې يو له بل سره سيالي وه، اوس په دنيا ګټلو کې يوله بل سره سيالي روانه وي، مخکنيوخلکو به په تقوی او ديانت کې سيالي سره کوله، مونږ اوس په فسق، فجور، ظلم او ګمراهي کې سيالي سره کوو، اوس نو چې له نېکو خلکو سره مو هم علاقه نه وي او اعمال مو هم دغسې بې خونده وي نو بيا خو خدای مکړه ددې خبرې زيات احتمال ده چې په هلاکت کې به واقع شو، ځکه به مونږ ډېر ددې خبرې کوشش کوو چې له نېکو خلکو او اولياء کرامو سره ښه اخلاص اومحبت پيدا کړو. ولې چې مونږ په خپله ډېر کمزوري يو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیو صحابي دپوښتنې په مهال دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د ځواب عجیبه انداز

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ: أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَتَى السَّاعَةُ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: «مَا أَعْدَدْتَ لَهَا» قَالَ: مَا أَعْدَدْتُ لَهَا مِنْ كَثِيرِ صَلَاةٍ وَلَا صَوْمٍ وَلَا صَدَقَةٍ، وَلَكِنِّي أُحِبُّ اللهَ وَرَسُولَهُ، قَالَ: «أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحْبَبْتَ» ﴾ [صحيح البخاری ج ۲/ کتاب الادب، باب علامة الحب فی الله ص: ۹۱۱ / رقم الحدیث ۶۱۷۱]

ژباړه: حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وایي چې: یو صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه پوښتنه کوي چې: قیامت به څه وخت وي؟ نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته په ځواب کې وایي چې: د قیامت د ورځې له پاره دې څه تیاری کړی دی؟ دغه صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له ډېر خجالت څخه وروسته وایي چې: ډېرلمونځونه مې نه دي کړي، ډېرې روژې مې نه دي نیولې، ډېرنیک اعمال مې نه دي کړي، خو زه له الله تعالی او رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دزړه له اخلاصه مینه او محبت لرم، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وایي: «أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحْبَبْتَ» ته به له هغه چاسره یوځای کېږې چې له چاسره ستا محبت زیات وي، د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دیدار دقیامت په ورځ داسې حق ده لکه مونږ چې په شنه آسمان کې لمر یا سپوږمۍ وینو، د لمر په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليدلو کې د ټولې دنيا خلک سره شريک دي، يو او بل سره نه پورې وهي چې ته يوې خوا ته شه چې زه لمر ووينم، هېڅ ازدحام نه وي، دغسې به په قيامت کې په کروړونو او اربونو خلک يوځای وي ، په يو ميدان کې به وي، اود الله تعالى په ليدلو کې به ورته هېڅ تکليف نه پيدا کېږي. خو دغه ديدار به دمحبت په اندازه سره وي، د جنت ترټولو نعمتونو زيات خوند دالله تعالى په ديدار کې ده. د يو چاچې په دنيا کې له الله تعالى سره څومره مينه وي هغومره به يې هغلته د ديدار برخه زياته وي، څوک به الله تعالى له سهاره تر بېګاه پورې ليدلى شي، څوک به يې يوه جُمعه کې او څوک به يې په يوه مياشت کې ليدلى شي. همدارنګه ملاقات به له نبي کريم ﷺ سره هم وي، له صحابۀ کرامو رضي الله عنهم او اولياء کرامو سره به هم په همدغه تناسب ليدنه او کتنه وي. په دنيا کې چې دې څومره مينه او محبت وي نو په آخرت کې به دې هم دغومره نږدېوالى په برخه وي. خو شرط يې دادى چې محبت به دې واقعي وي، يواځې چيغې ناري سورې کفايت نه کوي.

داچې مونږ دالله تعالى جل جلاله غلامان يو نو مونږ بايد څه وکړو؟

يو عالم ليکي چې په دې خبره کې چې: مونږ دالله تعالى غلامان يو، نو مونږ په دې کې درواغجن يو، د عبدالله معنا داده چې د خداى جل جلاله غلام . نو غلام دغلامي ژوند کوي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلام د حُر (اصيل) په څېر ژوند نه کوي، غلام د څښتن په مخکې د حيوان حيثيت لري، که هغه يې خرڅوي اوکه يې له ځان سره ساتي، که يې آزادوي اوکه خپل خدمت ورباندې کوي نو څوک يې په مالک اعتراض نه شي کولای، خو که يو غلام د څښتن له امر څخه مخالفت او سرغړونه کوي،نو څښتن يې هم سزا ورکوي او نور خلک يې هم ملامتوي چې ولې له خپل څښتن څخه مخالفت کوې ؟ په اوس وخت کې خو غلامان نشته ، نو په مثال کې به اولاد را واخلو.

يو څوک چې اولاد ولري، نو په هر دين کې په اولاد باندې پلار حق لري، که دغه اولاد دخپل پلار احترام او ادب کوي ، دهغه خبره مني،نو پلار هم ورڅخه راضي وي او خلک هم شاباسی ورکوي چې د فلانکي خو ډېر ښه زوی ده، دخپل پلارخدمت ښه په اخلاص سرته رسوي، دخپلې مور يې ډېر خدمت وکړ اوکه خدای مه کړه کوم اولاد له خپل پلار سره مخالفت ته ملا وتړي نو دا پلار مجبورېږي چې دده سره په مقابل کې ودرېږي ، خپل زوی به وهي، همدا مور يې ور جګېږي اودا خپل زوی وهي، خلک هم ورته د يو بدبخت انسان په سترګه ګوري چې فلانکی خو انتهايي بداخلاقه ده، له خپل مور او پلار سره يې بې ادبي شروع کړې ده. دمور ، پلار او مشر ورور خبره نه مني. اوس چې مور او پلار په اطاعت درنه راضي کېږي او په مخالفت کولو درڅخه خفه کېږي، دپلار او مور په اطاعت باندې نور خلک درڅخه خوشالېږي، چې دا خو ډېر نېک

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان ده، او که کله په دې خوشالي کې ورځخه خفه نه شي ، نو بيا همدا نور خلک يې مور او پلار ته راځي چې خير دی دا دومره وخت يې ښه درسره کړي دي نن سهوه ورځخه شوې ، پوه شوی نه دی، خير تاسې عفوه ورته وکړئ، بيا نو هغه پلار چې له خپل اولاد ځخه راضي وي، په خپله هم له ځينو تقصيراتو د اولاد ځخه تېريږي اود بل په سفارش خو يې بيا يقيني معاف کوي. نو بالکل په همدې شکل باندې که يوځوک د الله تعالی بندګي په اخلاص مينه او محبت سره وکړي نو الله تعالی ورځخه راضي کېږي.

الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په خپلو بندګانو ځومره مهربانه دی

د الله تعالی مينه ، محبت ،رحمت او مهرباني له غضب ځخه مخکې ده، له خپل بنده سره له اويا واري زياته هغه مينه او محبت لري کوم چې موريې له خپل اولادسره لري، ځوک چې ځومره د الله تعالی خبره مني دغومره به يې مقام او درجه ورزياتوي. خو انسان عاجزه ده، که دده نه څه ګناه وشوه نو اول خو يې الله تعالی هغو پخوانيو نېکيو ته ګوري نو ګناه ورته معافوي اوکه بالفرض الله تعالی يې ورته معاف نه کړي، توبه يې ونه ايسته اودی جهنم ته ولاړ او له عذابونو سره مخامخ شو، نو بيا د الله تعالی د دوستانو سفارش ده ته فائده رسوي ، پيغمبر عَلَيْهِ السَّلَام ، ملائکې ، علماء کرام اويا هم شهيدان به يې سفارش کوي، قرآن عظيم الشان به يې شفاعت کوي، الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی ته به زاری، کوي چې ستا دغه بنده د نورو اعمالو په اعتبار سره ډېر ښه وو دغه یوه ګناه ورځخه شوې دغه ګناه خو ته ورته معاف کړه،نو الله تعالی بیا دهغه سفارش هم قبلوي، اوس نو چې مونږ څومره د اطاعت کوشش کوو نودا د محبت علامه ده.

نو اصل خبرې ته خو ، مونږ د غُلامي خبره کوله، نو هغه عالم وایي چې: مونږ په دې خبره کې دروغجن یو چې مونږدا وایو چې مونږ د الله تعالی غلامان یو، ځکه چې داسې کارونه کوو لکه حُر (اصیل) خلک یې چې کوي، د خپلې خوښې کار کوو، ځښتن چې څه راته وایي هغه نه کوو.

خلک په دوه قسمه دي

خلک په عمومي توګه په دوه قِسمه دي، یو قِسم هغه خلک دي چې ټوله مینه او محبت یې له خپل نفس سره ده. او یو قِسم هغه خلک دي چې دهغوی محبت ټول له الله تعالی سره ده.

په چا چې خپل نفس غالبه اوپه کوم شي یې نفس راضي کېږي نو دهغه دخواهش د پوره کولو له پاره کوشش کوي، ځکه دده له خپل نفس سره مینه وي، نو چې نفس یې څه غواړي دی هم کوشش کوي چې هغه شی ورته ورسوي. که دغه انسان له یوچا سره محبت کوي هغه هم دخپل نفس په تقاضا کوي، که له دنیا، قدرت، عزت او مشهورتیا سره مینه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هم د نفس د تقاضاوو له امله وي. چاته چې خپل نفس محبوب او معشوقه شو نوبیاهغه دخپل نفس رضا غواړي

له انسان څخه نفس یواځې په دې خوشالیږي چې هغه دې په خپل ژوند کې د الله تعالی اوامرو په ځای نکړي اود نفس دغه تقاضا هغه وخت پوره کېږي چې یو څوک له دنیا، قدرت او له نامه سره مینه ولري،حتی له یو خپل سره دوستي کول هم د نفس په تقاضا وي چې دا خو مې خپل او تربور ده، باید چې محبت ورسره وشي. یا له یوچاسره محبت د طمعې اوتوقع په خاطر کوي، امید ورته لري چې که له دې سړي سره آشنایي وکړم دا فائده به راته ورسیږي، نوداهم د نفس تقاضا ده. اوکه له یوه هلک یا ښځې سره محبت کوي هغه هم د نفس په تقاضا کوي، ځکه له هلکانو او ښځو سره په مینه کولو باندې دنفس خواهش پوره کېږي.

نود چاچې له خپل نفس سره ډېره مینه او علاقه وي هغه تل دا کوشش کوي چې نفس څنګه راضي وساتي، نو نفس چې کوم شی ورته ښانسته کوي دی کوشش کوي چې هغه پوره کړي.

دوهم قسم بیا ځینې داسې انسانان دي چې دهغوی ډېره مینه او محبت له الله تعالی سره وي،نو که دغه انسان له چاسره مینه او محبت کوي هغه د دین په خاطر کوي چې الله تعالی پرې راضي کېږي، که له علم او قدرت سره مینه کوي هم د دین

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پاره یې کوي، له دې شیانو سره یې په محبت کې مقصد د دین خدمت کول وي.

نو اصلِ خبره داده چې په دنیا کې دوه قسمه معشوقې شوې یا به الله تعالی وي، اویا به نفس وي. د نفس د خواهشاتو په پوره کولو سره شیطان له سري څخه راضي کېږي، نوشیطان یې هم ملګری شي، هغه کوشش کوي چې داسې اسباب ورته پیدا کړي چې نفس یې وربانديې خوشحاله وي.

اوچې د چا محبت له الله تعالی سره وي، نوددې ملګري ملائکې، انبیاء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ او نېک خلک وي، دهغوی سره محبت کوي، ځکه چې د الله تعالی مینه اومحبت په دې کار کې ده.

د پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت داهم دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د محبت اثر ده، چې دچا له الله تعالی سره مینه وي، نودهغه بیا د الله تعالی له رسول صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره هم مینه پیدا کېږي، دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له دوستانو سره محبت هم د الله تعالی د محبت یوه نښانه ده، ځکه د چاچې له الله تعالی سره مینه وي دهغه له دوست سره یې هم مینه پیدا کېږي.

اصل مقصود د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا شي. لکه په جانب مقابل کې چې اصل مقصود نفس رضا شي نونفس چې په کوم شي راضي کېږي دی کوشش کوي چې هغه کار وکړي. نودچا مینه چې له الله تعالی سره پیدا شوه نو چې په کوم شي هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّ جَلَالُهُ راضي کېږي ؛ ی دهغه عمل د کولو کوشش کوي، خو د الله تعالی رضا بیا د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په متابعت کې نغښتې ده، ځکه رب تعالی نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته فرمایي:

﴿ قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣١﴾ ﴾ [ال عمران]

ژباړه: ووایه (ای پیغمبره! دوی ته) که چیرې یئ تاسې چې محبت کوئ له الله تعالی سره پس متابعت وکړئ زما چې محبت به وکړي الله تعالی له تاسې سره (د ثواب په درکولو) او مغفرت به وکړي تاسې ته ګناهونه دتاسې، او الله تعالی مغفرت کونکی دی (دخطیاتو) ډیر رحم والا (د اجر او ثواب په انعام سره).

ځکه د الله تعالی سره تعلق هغه د پیغمبر په واسطه جوړیږي، نو چې یو څوک د پیغمبر اطاعت وکړي بیا به د الله تعالی سره دده تعلق جوړیږي. ځکه الله تعالی مونږ ته حکم کوي چې: ﴿ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ﴾ [سورة النساء آیت ۵۹] د الله تعالی اودهغه د پیغمبر اطاعت کوئ. ځکه خدای تعالی وایي چې زما پیغمبر یواځې ددې له پاره در استولی ده چې: (لِيُطَاعَ) چې خلک یې اطاعت وکړي، اوس نو د پیغمبر اطاعت د الله تعالی په حکم شو، چې په واقع کې ببرته متابعت او اطاعت د الله تعالی شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاچې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره مینه وي د هغه علامې

علماء کرام لیکي چې: که څوک غواړي چې یو سړی وپېژني چې رښتیا هم دده له الله تعالی سره مینه ده اویاهم خپل ځان معلوموي چې آیا زما له الله تعالی سره مینه شته کنه نو ددې له پاره څه علامه ده ؟

علامه یې داده چې: ددې انسان له قرآن کریم سره محبت پیدا شي، ځکه چې د الله تعالی سره خبرې د الله تعالی احکام چې الله تعالی په دې شیانو راضي کېږي اوپه دې شیانو ناراضه کېږي دا په قرآن کریم کې پیژندل کېږي، سړي ته د خپل محبوب خبرې خوند ورکوي، د خپل محبوب د امر په ځای کول ورته خوند ورکوي، په کوم شي چې یې محبوب خفه کېږي له هغه شي نه دی ځان ساتي، نو د الله تعالی خفګان او رضا ټول په قرآن کریم کې معلومیږي.

نو علامه د محبت داده چې له قرآن کریم سره یې مینه او محبت وي، نو دی به بیا کوشش کوي چې په قرآن کریم کې له ما څخه الله تعالی څه غوښتي دي زه به په هغو عمل کوم ځکه چې هغه جَلَّ جَلَالُهُ پرې راضي کېږي او چې له کوم شي څخه یې منع کړی یم ځان به ورڅخه ساتم، ځکه چې دی پرې خفه کېږي هغه جَلَّ جَلَالُهُ مې معشوقه ده بیا راڅخه خفه کېږي، په دنیا کې چې د چا له بل چا سره څومره مینه وي هغومره یې خبرې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوږ نيسي. نوچې څومره له الله تعالی سره مينه زياتيږي دغومره به دهغه خبرې ته غاړه ږدي.

دهغه سړي علامه چې دده له قرآن کريم سره مينه وي

او له قرآن سره محبت کول له کوم شي معلوميږي ، چې ددې سړي واقعاً هم له قرآن کريم سره مينه ده ؟

نودا د رسول کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په محبت سره معلوميږي، قرآن کريم مونږ ته د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په واسطه رارسېدلی اوهغه راته بيان کړی دی. اوس نود قرآن کريم سره به زمونږ مينه هلته پيداکېږي چې دهغه چا سره مينه پيدا شي چې مونږ ته يې دقرآن کريم خبر راکړی وي،دهغه احکام يې راته بيان کړي وي.

دهغه چا علامه چې له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ربښتيا مينه لري

او له رسول کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مينه بيا په څه معلوميږي؟ نودا بيا د سنتو سره په محبت باندې معلوميږي.

مونږ مخکې ذکر کړل چې د چا له چا سره مينه وي نوداسې عمل به ورباندې کوي چې هغه معشوقه يې پرې راضي کېږي، اوس دپيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت هلته ثابتېداى شي چې هغه عمل وکړل شي په کوم چې پيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راضي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښږي اوپه کوم شي چې خدای مه کړه هغه خفه کښږي له هغه نه
ځان وساتي. د پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قول، عمل اودهغه پد
مخکې چې چا کوم عمل کړی وي (چې تقریر ورته ویل کښږي)
دا ټولو ته د پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت ویل کښږي.

دحضرت مجدد الف ثانی قدس سره نصیحت

اوس نو چې څوک دپیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره د مینې او محبت
دعوه لري هغه به هغه وخت ریښتیونی وي چې واقعاً د
پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سنتو سره یې مینه وي ، له دې وجې (
حضرت امام مجدد الف ثانی قدس الله سره) خپل نوم سید
احمد سرهندي فاروقي اوپه مجدد الف ثانی سره مشهور دی،
او زیارت مبارک یې په (سرهند شریف) کې دی، د طریقت او
تصوف په لاره کې د (نقشبندیه) طریقې یو عظیم مقتدا او
لارښود دی نو هغه مبارک فرمایي چې: انسان هغه وخت د
کمال درجې ته رسیږي چې دی د سنتو متابعت کوي، حتی که
یو وړوکی سنت پر ځای کوي او یو لوی بدعت حسنه چې نبي
کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه وي کړی نو له دې بدعت حسنه څخه هغه د
وړوکي سُنت ثوابونه زیات دي، ځکه چې هغه د نبي کریم
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عمل ده او له هغه څخه ثابت دی.

مثال یې داسې ورکړی چې: یو سړی بیت الخلاء ته ننوځي ،
نو په دې ځای کې سنت عمل داده چې چپه پښه به مخکې ننه

(c) ketabton.com: The Digital Library

باسي او دا دعا به وايي: ﴿ «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ» الحديث ﴾ [صحيح البخاري ج: ۱/ كتاب الوضوء باب مايقول عندالخلاء ص: ۲۶/ رقم الحديث: ۱۴۲]

اوكه دا يې زده نه وي نو (اَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيْم) دې ووايي. بياچې له هغه طرف نه ببرته راوځي نو بنې پښه به راوباسي او بيابه دغه دعاووايي چې: ﴿ الْحَمْدُ لله الَّذِي أَذْهَبَ عَنِّي الأَذَى وَعَافَانِي. الحديث ﴾ [رواه ابن ماجه رقم الحديث: ۳۰۱]

نو اوس يو طرف ته دغه سنت عمل خلكو ته يو ډېر وړوكى كار ښكاري. او بل طرف ته دمدرسې جوړول چې د پيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت كې داسې مدرسې نه وې،نودغو د مدرسو جوړولو ته بدعت حسنه وايي. (بدعت حسنه معنا نوى كار خو چې نېك وي). نو اوس ددغې مدرسې له جوړولو څخه دغه د بيت الخلاء په سنتو باندې عمل كول ډېر ثواب لري.

[سنن ابن ماجه /ص: ۳/ حاشيه: ۹ بحواله ، انجاح الحاجة]

تاسې اوس فكر وكړئ چې يو طرف ته څومره غټ كار ده چې هغه د مدرسې جوړول دي او بل طرف ته څومره وړوكى عمل ده چې بيت الخلاء ته چپه پښه مخكې ننه اېستل دي چې يوسنت عمل ده، دا چپه پښه ننه اېستل د سنتو په نيت باندې خداى پاك جَلَّ جَلَالُهُ ته دمدرسې تر جوړولو هم محبوب او عزتمن دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دې سړی فکر وکړي چې: له الله تعالی سره محبت ترهغه وخته نه پیدا کېږي تر څو چې دسړي له قرآن کریم سره اوله نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مینه پیدا شوي نه وي اوله رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مینه بیا تر هغه وخته پورې نه شي راتلای ترڅو چې دهغه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سنتوسره زمونږ مینه نه وي پیداشوي. نو له خپل ځان سره وګورئ چې مونږ څومره د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سنتوسره مینه او محبت لرو ؟ نو بیا به مونږ ته معلومه شي چې: ربښتیا زمونږ له دین سره څومره مینه ده ؟ له الله تعالی او حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مو څومره مینه ده ؟

د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د سنتو په پابندي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ راضي کېږي، ځکه چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي: چې که څوک زما محبت غواړي نو زما دپیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اطاعت دې کوي، له هغې نه وروسته به بیا زه محبت ورسره کوم.

داسې خلک مې هم ولیدل چې په درواغویې د حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره د محبت دعوه درلوده

یو وخت مونږ کوم ملګري جلسې ته بیوولي وو، هغو خلکو ددې دعوه درلوده چې: مونږ له الله تعالی او له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ډېره مینه لرو، په هغه مجلس کې چې د نورو جوماتونو خلک هم راغلي وو په ټول مجلس کې پنځه داسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کسان هم نه وو چې ډيرې به يې درلودې، نو ماپه هغه تقرير کې ورته وويل چې: تاسې د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره د عشق دعوه لرئ، دا څرنګه محبت ده چې د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د سنتو فکر له يو سپين ډيري سره هم نشته، او دعوه ددې لرئ چې مونږ د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت لرو، پوښتنه مې وکړه چې: په ټوله علاقه کې مدرسه نه وه، په ټوله علاقه کې دخپل قوم يو عالم يې نه و، په ټوله علاقه کې يوطالب نه و، ماته يې چې هغه خلک معرفي کول د يوې کورنۍ به پنځه کسان وو، چې دا ډاير‌يکټر صاحب ده، داماسټر صاحب ده، دا کلرک صاحب ده، دا فلانکی صيب ده، ټول صاحبان وو، ديوه کور څلور پنځه کسان ټول به د دنيا خلک وو، اويو هم پکې عالم او ياطالب نه وو، نو له دين نه به په څه شي خبرتيا راشي ؟ داسې انسان به په دې څه پوه شي چې زه د الله تعالی په لاره روان يم اوکه د شيطان ؟ له ماځخه په دې عمل الله تعالی خوشحاليږي اوکه شيطان ؟

دچا چې له چاسره مينه وي نور خو څه کوې دا ظاهري لباس دا خوند ورکوي چې دهغه په شان يې جوړ کړي، هغه نورعمل خو به خامخا کوي، دهغه اعمال او اخلاق خوبه په ځان کې خامخا پيداکوي، دوه ښه ملګري چې په خپل منځ کې يې ږښتيا مينه اومحبت وي دهغو جامې په يو رنګ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ام المؤمنين رَضِيَ اللهُ عَنْهَا صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ته د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د ژوند حالات بيانوي

﴿ عَنْ أَبِي بُرْدَةَ، قَالَ: " أَخْرَجَتْ إِلَيْنَا عَائِشَةُ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا كِسَاءً مُلَبَّدًا، وَقَالَتْ: فِي هَذَا نُزِعَ رُوحُ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ "، وَزَادَ سُلَيْمَانُ، عَنْ حُمَيْدٍ، عَنْ أَبِي بُرْدَةَ، قَالَ: أَخْرَجَتْ إِلَيْنَا عَائِشَةُ: إِزَارًا غَلِيظًا مِمَّا يُصْنَعُ بِاليَمَنِ، وَكِسَاءً مِنْ هَذِهِ الَّتِي يَدْعُونَهَا المُلَبَّدَةَ ﴾ ا صحيح البخاری ج ۱ کتاب فرض الخمس ص ۴۳۸ / رقم الحديث ۳۱۰۸]

ژباړه : له حضرت ابو بُردَه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: موږ ته ام المؤمنين عائشې صديقې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شړې (ملبدَ) را وېسته او وې ويل چې درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ روح په دې شړې مبارکه کې قبض شوی دی ، او سليمان زياته خبره کړې هغه داچې ابوبُرْدَه ويل چې ام المؤمنين موږ ته ازار (غليظ) (پنډلنګ) راوېست چې په يمن کې جوړيږي او داشړې يې راوېسته چې دوی يې (ملبد) بولي.

يعنې چې کله رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له دنيا څخه انتقال وکړ ام المؤمنين عائشې صديقې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا ته به چې صحابهٔ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ او تابعين حضرات ورتلل اود نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دحالا تو او ژوند پوښتنه به يې ترې کوله چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په کومو جامو کې له دنيا څخه رحلت وکړ ؟ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عائشې رضي الله عنها صحابۀ کرامو رضي الله عنهم اوتابعينو حضراتو ته هغه جامې راوويستې يوه شړۍ وه.

(مُلبد) يعنې لېمڅی . د نبي کريم صلى الله عليه وسلم دغه مبارک څادر يا شړۍ له ډېرو پيوندونو ورکولو څخه داسې شوې وه چې يو پيوند به په بل باندې برسېره وو.

اوهغه لنګ مبارک چې د نبي کريم صلى الله عليه وسلم روح مبارک پکې قبض شوی وو، هغه دومره ډېله جامه وه چې ځينې وايي چې هغه ته هم پيوندونه ورکړل شوې وو، څوک وايي چې دا يوه ځيرۍ جامه وه اوله دې نه يې لنګ مبارک جوړ کړی وو، دا د نبي کريم صلى الله عليه وسلم دهغه وخت لباس دی چې دی له دې فاني دنيا څخه رحلت کوي، سره له دې چې پيغمبر هم ده، په دنيا کې يې هم بې ساری طاقت او قدرت درلوده، د ټولو عربو امير و، داسې نه وو چې دی د مسکنت او يا هم نيستي په وخت کې وفات شوی ؤ، د وخت لوی حاکم، امير او پيغمبر هم و، خو دی په هغو جامو کې له دنيا څخه رحلت کوي چې له ډېرو پيوندونو څخه لېمڅی ورڅخه جوړ شوی دی.

حضرت عمر رضي الله عنه يو وخت د نبي کريم صلى الله عليه وسلم کور ته ننوت، نبي کريم صلى الله عليه وسلم په پوزي باندې ډډه وهلې ده، بالښت د خرمنې له پوستکي څخه جوړ شوی دی، په بالښت کې دننه د خرما پانې اچول شوې وې ، په کوم پوزي باندې چې نبي کريم صلى الله عليه وسلم تکيه کړې وه نوددې مبارک دبدن په

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګ کې دهغه پوزي نښې له ورایه معلومې وې. کله چې حضرت عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وکتل چې د نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مبارکه کوټه کې له دوه دري پوستکو څخه پرته نور څه نشته، نو حضرت عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ په ژړا شو، او ورته یې وویل چې یارسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ! تاسې الله تعالی ته سوال وکړئ چې په مسلمانانو آسانتیا او آزادي راولي، قیصر، کسرا او نور مشرکین سره له دې چې کفار دي خو بیاهم څومره په آسایش او آرایش کې ژوند تېروي، تاسې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پیغمبر یاست خو ستاسې په کوټه کې د کېناستلو له پاره لاندې فرش نشته اوته هم په پوزي پروت یې. هغه هم دومره کلک پوزې چې ستاسې په وجود کې نښې جوړې کړې دي.

حضرت ام المؤمنین حضرت عایشه صدیقه رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا فرمایي چې: زمونږ په کور کې یو پوستکی و چې د ورځې به مو اوښ ته پرې وابنه اچول اود شپې به په هغه باندې ویده کېدو.

﴿ عَنْ عُرْوَةَ، عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّهَا قَالَتْ لِعُرْوَةَ: «ابْنَ أُخْتِي، إِنْ كُنَّا لَنَنْظُرُ إِلَى الهِلاَلِ ثَلاَثَةَ أَهِلَّةٍ فِي شَهْرَيْنِ، وَمَا أُوقِدَتْ فِي أَبْيَاتِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَارٌ» فَقُلْتُ: مَا كَانَ يُعِيشُكُمْ؟ قَالَتْ: «الأَسْوَدَانِ التَّمْرُ وَالمَاءُ، إِلَّا أَنَّهُ قَدْ كَانَ لِرَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جِيرَانٌ مِنَ الأَنْصَارِ، كَانَ لَهُمْ مَنَائِحُ، وَكَانُوا يَمْنَحُونَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ أَبْيَاتِهِمْ فَيَسْقِينَاهُ» ﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[صحيح البخاري ج: ۲/ كتاب الرقاق ص: ۹۵۶/ رقم الحديث: ۶۴۵۹]

همدارنګه دا مبارکه فرمايي چې: زمونږ په کور کې دوه مياشتې هم داسې تېرې شوي دي چې په نغري کې اور نه دی بل شوی، په اوبو او خرماوو به مو وخت تېراوه، يابه هم د همسايه له کوره چا شيدې راوړې اوهغه به مو وڅښلې، نور مو په کور کې څه شی نه دي پاخه کړي. او وجه يې دا وه چې نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به په کور څه شی نه جمع کول، هرڅه يې آخرت ته ساتل. نو اوس چې د چا له چا سره مينه وي نو دغه مثال ته دې وګوري.

حضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ د حضرت نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په پوره توګه تابع و

دحضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ دخلافت په زمانه کې چې دی د ټولو مسلمانانو خليفه و ، اودده په وخت کې مسلمانانو ډېر زيات فتوحات ترلاسه کړي وواوددمبارک دامارت پرمهال ډېر ملکونه په اسلام مشرف شوي ، نو اوس څرنګه چې دحضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ په ربښتيا هم له نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مينه وه، نو څرنګه جامه ، خوراک څښاک چې د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و حضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ هم هماغه عادت ګرځولي وو نو مونږ وويل چې د چا له چا سره مينه وي هغه ددې هم کوشش کوي چې حتی خپله ظاهري جامه له هغه سره يو رنګه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت عمر رضي الله عنه د کمیس د اوږو په منځ کې دري پیوندونه (پینې) لګېدلې وې، او کوم لنګ چې ده مبارک له ځانه راتاو کړی و هغه ته دولس ځایه پیوند لګېدلی و. نن سبا تر ټولو غریب سړی هم داسې جامې نه اغوندي چې هغې ته پیوند لګېدلی وي. او حضرت عمر رضي الله عنه چې دخپل وخت د ټولو مسلمانانو امیر اومشر دی، خو له خپل محبوب سره د مینې اومحبت له امله یې خپله جامه هم هماغسې ساتله.

حضرت علي رضي الله عنه وایي: د ډېرې لوږې له امله د نبي کریم صلی الله علیه وسلم کور ته ورغلم، خو هلته هم د خوراک ګولوځه شي نه و، جامه مې هم نه درلوده، نو د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په کور کې یو پوستکی راځوړند و، هغه پوستکی مې په منځ کې غبرګ کړ او وامې غوسته، هغه داسې جامه وه چې لنګ او قمیص دواړوته یې پیوندونه لګیدلي وو.

حضرت عمر رضي الله عنه دخپل خلافت په زمانه کې شام ته ولاړ، تر څو دخپلو ټاکل شویو امیرانو په هکله له خلکو څخه پوښتنې وکړي، کوم امیر چې ده مقرر کړی و، هغه دده د استقبال له پاره (حمص) ته مخته راغی، هغه چې کله دحضرت عمر رضي الله عنه جامې ولیدلې نویو جوړ تازه اونوې پستې جامې یې ورته راوړې چې یا امیر المؤمنین ددې مملکت خلک تاته راځي له تاسره ملاقات کوي، ته یې تراوسه نه یې لیدلی، تاسې دغه جامې واغوندئ، حضرت عمر رضي الله عنه ورته وایي: ماته خپله جامه محبوبه ده، خکه چې د نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هم دغسې جامې وې، بيا هغه امير ورته وايي چې نبه بدله يې کړئ ترڅو يې درته ومينځو، دا خبره يې ورسره ومنله ،اوهغه بله جامه يې ترهغه وخته له ځانه ځخه راتاو کړه ترڅو چې دده هغه زړې جامې ومينځل شوې او وچې شوې، هغه امير غوښتل چې دغه نوې جوړه همداسې واغوندي ، ځکه چې ددې مملکت دهيواد خلګ ورته راځي اوله ده سره به وينې، خو حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وايي چې زما خپله جامه راواخلئ ، هغه خَولې ډېرې ښې وچوي نو د چا چې له چا سره مينه وي دهغه قول اودهغه فعل هم ده ته خوند ورکويي، دهغه جامه هم ورته خوند ورکوي

د الله تعالى د محبت علامه داده چې د سړي به له قرآن عظيم الشان سره مينه وي، له قرآن عظيم الشان سره د محبت علامه داده چې له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره به يې محبت وي، له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دمحبت علامه داده چې دده صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سنتو سره به يې مينه او محبت وي، هغه سنت به په ځان عملي کوي

انسان په خپل وس مکلف ده، مونږ به خپل کوشش کوو، دا خو مو له وسه پوره ده چې خپله جامه، ظاهري صورت په سنتو برابر کړو، په دې کې مونږ ته څه مشکل ده؟ مونږ ته به څه مشکل وي چې دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په سنت طريقه په جمعه لمونځ وکړو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دين سره هر موافق عمل دا د سنتو زندګي ده اوپه سنتو ادا کولو سره انسان ته ترقي پيدا کېږي.

په يو سُنت د عمل کولو له امله دفيوضاتو دروازه خلاصه شوه

حضرت مجدد صاحب(رحمه الله) فرمايي چې: يو وخت زما پام نه و د سنتوخلاف په چپ ارخ ځملاستم،په ما باندې چې کوم انوار اوفيوضات د الله تعالى له لوري راورېدل هغه راباندې بند شول، نو زه پوه شوم چې ما د سنتو خلاف عمل کړی دی، په ځنګ هم وانه وښتم، بلکې له سره په بنې ارخ ځملاستم، له دې سره سم له داسې ډول انوارو او فيوضاتوسره مخ شوم چې مخکې مې هم نه وو ليدلي.

دحضرت مجدد صاحب رحمه الله يوه لنډه کيسه ده کومه چې په (عمدة المقامات) کې راغلې ده:

دی مبارک يوه ورځ په کين طرف ځملاست دی وايي چې په ما باندې چې کوم انوار اوفيوضات د الله تعالى له لوري راورېدل هغه راباندې بند شول، نو په زړه کې الهام راته وشو چې ستا دا پرېوتل د آنحضرت صلى الله عليه وسلم د سُنتو خلاف دي، نو په بنې طرف باندې راواوښتم، بيا مې په زړه کې وويل چې سُنت خو له ناستې څخه په بنې ارخ پرېوتل دي، نو بيا کښېناست او له ناستې څخه په بنې ارخ باندې پرېووت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې سره سم داسې انوار او فیوضات راجاري شول چې مخکې مې هم نه وو لیدلي او د الله تعالی له خو الهام راته وشو چې د اخلاص او صداقت له مخې ددې یوه سُنت په ژوندي کولو سره (قد غُفرت لک و لـمن توسل بک بواسطة او بغیر واسطة الی یوم القیمة) یعنې تاته او څوک چې په تا پورې توسل کوي که بالواسطه وي او که بغیر له واسطې وي ټولو ته مې مغفرت او ببښنه کړې ده. [مقدمة التصوف، ص ۱۸]

اولیاء الله وو اونېکو خلکوته چې څومره ترقي ورپه برخه شوې ورغلې هغه د سنتو د پابندي له امله ورته حاصله شوې علماء کرام هرځای مونږ ته په تقریرونو، وعظونو او نصیحتونو کې په شریعت باندې د عمل کولو دعوت راکوي چې په شریعت باندې عمل وکړئ ، داچې مونږ تر څلوېښت او پنځوس کلنۍ پورې په شریعت څان نه شو برابرولای، نو له

دې نه معلومیږي چې زمونږ له الله تعالی اودهغه له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت نشته، لکه اوس چې مو زړه راته څه وایي هغه په خای کوو، بیابه چې الله تعالی او رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څه ویل هغه به مو هم په خای کول، ائمهٔ کرامو او اولیاء الله وو که څه ویل هغه به مو په خای کول.

دنیاوي معشوقه که څه راڅخه وغواړي نو فی الحال هغه خای ته خان رسوو اوهغه شی ورته راوړو. نو دې ته هم توجه په کار ده چې دا علماء کرام چې بار بار مونږ ته بیانونه کوي آخر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خو به هم څه مطلب وي. یو څه ګټه خو به یې وي. بالفرض مثلاً په دغه مجلس کې هغو خلکو د رسول الله ﷺ سنتو موافق د ژوند تېرولو اراده وکړه، چې مونږ به ځان په سنتو او شریعت باندې برابروو، نوتاسې ووایاست چې دغه کار مُلا ته د دنیا څه ګټه ورکړه؟ هوکې! دا ګټه یې شته چې که چېرې دغه عالم دا خبره دخدای تعالی د رضا له پاره کړې وي اودغه سړي هم دخدای تعالی د رضا له پاره عمل پرې وکړ نو دی چې څومره نېک اعمال کوي نو دغه عالم ددې عمل په ثواب کې ورسره شریک ده، دغه یې د آخرت ګټه ده.

نو الله تعالی دې زمونږ او ستاسې په زړونو کې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ او جناب محمدرسول الله ﷺ اودهغه د مبارک دین محبت واچوي، چې ددې سوچ او فکر راسره پیدا شي چې الله تعالی او رسول الله ﷺ په کوم عمل راځخه خوشالیږي. او بیاهماغه عمل په پوره کوشش سره سرته ورسوو او امید مو ددې وي چې الله تعالی او رسول الله ﷺ به راځخه راضي وي.

زه د ډیرې خبرې ډېره کوم، او الحمدلله ډېرو خلکوزماله خبرې سره سم ډیرې پرېښې هم دي، خو په ډېرو خلکو دا خبره نه لګیږي، خکه چې وایي په دې کې زما ګټه ده، دحضرت رسول الله ﷺ سنت عمل ده، اوډېر داسې خوانان دي چې په بازار کې له سړي څخه ځان څنګ ته کوي اوپه بل طرف ځي، حال دا چې ځان مُحب بولي چې له دې عالم سره مې محبت ده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظاهره بې ادبي نه کوي،لکن دا مشکله ورته ښکاري چې ږيره پرېږدي، خودا ورته آسانه ده چې لاره چپه کړي، له هغه عالم سره په کښاستلو خو به يې د آخرت يو څه ګټه شوې وه، خو له هغه نه ځان پټوي، ولې چې شرم ده، ځکه نفس يې خرابيږي، که ږيره پرېږدو نو نفس خفه کېږي، نو نفس نه شي خفه کولای

يوطالب د وېښتا نود نه کمولوله وجې د کال په منځ کې درس پرېښود

زه د منبع العلوم په مدرسه کې مُدرِس وم،نو يوه طالب وېښتان په يوه طرف اړولي وو، او ډېر غټ پېکی يې پرېښی و، نو ما په مجلس کې بار بار دا خبره کوله چې سړی بايد ځان په سنتو برابر کړي، يو وخت د کال په منځ کې دغه طالب بستره واخيسته، ملګرو ورته وويل چې اوس خو د کال منځ ده ، په بله مدرسه کې به هم کتابونه درځخه ويل شوي وي او ته کډه اخلې؟ دی ورته وايي چې زه له دې وېښتانو نه تېرېږم، دا پېکی نه شم ختمولای، او استاد په سبق کې ماته خطاب نه کوي يعنې خطاب بلې خوا ته کوي زه يې بد اېسم

اوس نفس خبيث ده ، سړی نه پرېږدي، که يو څوک په دې باره کې لږ فکر وکړي چې له مولوي صاحب يا خليفه صاحب سره له دې وجې څخه نه مخامخ کېږي چې ږيره يې خريلې اويايې لنډه کړي او شرميږي، نو له نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولې نه شرميږي ؟ دا د مُلا سنت دي اوکه دحضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ؟ دا شريعت د مُلا ده که د الله تعالى اودهغه د رسول صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ؟ له مولويصاحب، خليفه صاحب او حاجي صاحب نه شرميږي اود چاچې سُنت او شريعت ده اود چاچې دين ده له هغه څخه بيا نه شرميږي، سره له دې چې دقيامت په ورځ مو د اميد ځای هم هغه ده، چې هغه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به مو شفاعت کوي، او نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي چې څوک زما د سنتو متابعت نه کوي زه به يې هېڅکله شفاعت ونه کړم، نو بايد دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د سنتو پوره تابعداري وکړو.

نويوځوک که له چا سره په جامه او لباس کې ځان برابروي او عمل يې دهغو خلکو په شان نه وي نودهغوی په هکله بيانبی کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ داسې فرمايي چې: ﴿ مَنْ تَحَلَّى بِمَالَمْ يُعْطَ كَانَ كَلاَبِسِ ثَوْبَيْ زُوْرٍ ﴾ [زادالطالبين بحواله جامع الترمذي ص.۳۲]

يعنې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: څوک چې متقي او پرهېزګاره نه وي، ښه سړی نه وي او ځان د ښو خلکو په جامه کې معرفي کوي ، لکه د درواغو جامې يې چې اغوستې وي، يعنې داچې له سر نه تر پښو پورې ټول په درواغو کې پټ ده، چې عمل دې د عالم نه ده، نو ځان د عالم په شکل مه جوړوه، چې عمل دې دخدای د دوست او يو ولي په شان نه ده، نو ځان هغسې مه جوړوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که بو طرف ته وګورو داسې د امید خبرې دي چې نفس په محبت سره د سړي کار جوړېږي، خو بل طرف ته بیا داسې ده که عمل دې هغسې نه وي نو بیا دهغو په شان جامه مه جوړوه،دا په هغو پورې استهزاء او پسخند ده. ښه نو چې څوک ږیره ، سر او جامه نه برابروي هم تاوان ده، ځکه چې دا د اصیل کار شو، د غلامۍ کار مو ونه کړ، او چې څوک بیا ږیره پرېږدي ، پټکی په سر کوي، د صوفیانو لباس اغوندي خو بیا په ناروا وو لګیا وي.

ګورئ ! دا ږیره د انسان له پاره یو د نصیحت لاره ده. مثلاً که یو بې ږیري سړی یو غټ ناروا کار کوي، نو خلک څه ورته نه وایي، خو که د ږیري څښتن یو معمولي بد کار وکړي نو خلک فی الحال شور جوړوي چې ږیره دې هم پرې اینبې ده اودا غلط کارونه هم ترسره کوي

نو معلومیږي چې په دې ږیره کې عزت او سړیتوب دی، دچاچې ږیره نشته څوک ورپسې څه نه وایي،دا معنا چې هغه خو بالکل ختم ده، او ستا خوږیره هم شته نو ته ولې داسې ناروا کوې ؟ اُمي که یو کار کوي خلک دومره بدنه وربانديې وایي، خو که یو مُلا د شریعت خلاف یو معمولي کار وکړ نو فی الحال یې خلک ملامتوي چې ته خو ملا هم یې داکار کوې نوداسې ونه شي چې خدای نخواسته ږیري هم پرېږدو ، پټکی هم په سر کړو، د نېکو خلکو او علماوو جامه هم واغوندو او بیا په غلطو کارونو کې لګیا یو. نو بندګان به مو هم بد یادوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ولې داسې کار کوي، او خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ به هم بیاراته وایي چې ولې دې داسې کاوه ؟

د حضرت شرُیح په یوه تنبیه مجرم مړ شو

امام شریح چې د حضرت علي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ د خلافت په زمانه کې یو مشهور قاضي و، نو یو چا څه ګناه کړې وه، بل څوک راغی او شاهدي یې ورکړه چې دا ګناه یې کړې ده. ده حُکم ورکړ چې پنځوس دورې یې ووهئ، دا سړی یې پنځوس دورې ووا هه په دې پسې چا یو بل ګنهکار هم راوست چې هغه هم دغسې ګناه کړې وه، امام شریح رحمه الله ورته مخ وروګرځاوه چې تا به ولې داسې کار کاوه ؟ نه یې ووا هه اونه یې نور څه ورته وویل، یواځې همدومره یې ورته وویل ، کله چې هغه دوهم مجرم ووت نو په مجلس کې ناستو خلکو اعتراض وکړ چې په دغو دواړو مجرمانو کې مو ډېر فرق وکړ، حالانکه ګناه یې هم یوه وه، اولنی دې پنځوس دورې ووا هه اودغه بل هم چې همداسې ګناه یې کړې وه هغه ته دې یواځې همدومره وویل چې تابه ولې داسې کار کاوه ؟

امام شریح ورته وویل چې په دې دواړو کسانو کې ډېر فرق ده، په اول شخص به خبر شې چې یو څو ورځې وروسته به بیا په ګناه لګیا وي، او پاتې شو دا دوهم شخص دی به یواځې زما د همدې خبرې د غم له امله مړ شي ؟ ربښتیا هم هماغسې پېښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وشوه، هغه لومړني بيا په ګناه کولو شروع وکړه اودغه دوهم چې کور ته ولاړ دا سوچ ور ولوېده چې ربښتيا هم خلک ماته څومره د قدر په سترګه ګوري ، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څومره رحم راباندې کړی دی، عالم هم يم، نو ما به ولې د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د امر مخالفت کاوه ؟ دا غم دومره ورباندې درونډ شو چې خوراک اوڅښاک يې پرېښود اودڅه وخت له تېرېدوورروسته له ډېره غمه مړ شو. (حسنات الابرابر سيئات المقربين)

د انبياوو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ حالات چې وکتل شي ، له هغوی څخه زمونږ په عقيده صغيره ګناه هم نه ده صادره شوې، حتی په خطايي انداز سره هم لکه سړی چې په لار روان وي او پښه يې وښويږي او ولويږي ، نو په ډېرو معمولي، معمولي مسائلو کې هغوی دومره ژړلي دي چې که مونږ قتل هم وکړو نو دومره به ونه ژاړو.

د دنيا د ټولو خلکو ژړا که رايوخای کړو نو د آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ له ژړا سره نه شي برابرېدلای، سره له دې چې اجتهادي خطا ورڅخه شوې وه. ابليس عليه اللعنة په ناحقه ورته قسم وکړ چې ته يې د غنم له دانې خوړلو څخه نه يې منعه کړی،زه نصيحت درته کوم، ستا خيرخواه يم، که دا د غنم دانه دې وخوړه نو هميش به دې جنت خای وي اوبيا به ورڅخه ونه ايستل شې ، خو آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ بياهم ونه منله، حضرت حواء رضی الله عنها ته دغه بدبخت شيطان راغی اوپه خبرو خبرو يې تېرايستله اودهغې خبره آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ هم ومنله ، نو له دې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته دا فکر هم ورغی چې زه يې دغنم له هغه بوټي نه منع کړی يم نو که دا بل وخورم څه حرج به نه وي، نو په خطايي سره يې يوه دانه وخوړه،نو الله تعالی ورته فی الحال وويل چې: تاسې ته ما نه وو ويلي چې دجنت له نعمتونو څخه مو چې هرڅه خوښه وي وې خورئ، خو دغې دانې ته به نه ورنيږدې کيږئ، له دې سره د جنت هغه د عزت جامې ورڅخه لرې کړل شوې، ځمکې ته راکوز کړل شول، او د هغې يوې سهو له املې يې تر سلو کلونو پورې د آسمان طرف ته ونه کتل.

دا چې مونږ ډيره پرېښوده، يا طالب صاحب، مُلاصاحب، خليفه صاحب يا مجاهد صاحب شوم نو بس زه ولاړم او ما وګټله، نه داسې نه ده، بلکې ددې خلکو مسئوليت بيا په دې بل طرف کې هم زيات ده.

د چاچې ظاهري شکل او صورت له شريعت سره مخالف وي نوهغه چې ناروا کارونه کوي خلک يې هم دومره نه ملامتوي، او ځوک چې په شريعت برابر وي او غلط کار وکړي نو خلک يې هم ملامتوي، نو دخدای جَلَّ جَلَالُهُ په نزد هم دغسې ده. په ټکانو ابتلا آت ، مصيبتونه ،امتحانونه او تکليفونه هم زيات راځي ، وجه يې دا ده چې بيا په کم شي دوی ته لوی ګرفت ورکوي.

نو کوشش به کوو چې خان تر خپله وسه په شريعت برابر کړو، او له دين سره د زړه له اخلاصه مينه او محبت وکړو،نو اميد

(c) ketabton.com: The Digital Library

شته چې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ کله له سړي نه په داسې عمل راضي شي چې هغه دخلکو په نزد ډېر کم شى وي. له دې وجې څخه دې سړى کوشش کوي چې مستحب ترې پاتې نه شي، کله کله په مستحبو خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ له انسان څخه راضي کېږي.

سپي ته د اوبو په ورکولو په ذريعه ټول ګناهونه معاف کيدلى شي

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي، فَاشْتَدَّ عَلَيْهِ العَطَشُ، فَنَزَلَ بِئْرًا، فَشَرِبَ مِنْهَا، ثُمَّ خَرَجَ فَإِذَا هُوَ بِكَلْبٍ يَلْهَثُ يَأْكُلُ الثَّرَى مِنَ العَطَشِ، فَقَالَ: لَقَدْ بَلَغَ هَذَا مِثْلُ الَّذِي بَلَغَ بِي، فَمَلَأَ خُفَّهُ، ثُمَّ أَمْسَكَهُ بِفِيهِ، ثُمَّ رَقِيَ، فَسَقَى الكَلْبَ، فَشَكَرَ اللهُ لَهُ، فَغَفَرَ لَهُ"، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ، وَإِنَّ لَنَا فِي البَهَائِمِ أَجْرًا؟ قَالَ: «فِي كُلِّ كَبِدٍ رَطْبَةٍ أَجْرٌ»﴾

[صحيح البخارى ج: ۱/ كتاب المساقات باب فضل سقى الماء، ص: ۳۱۸ رقم الحديث: ۲۳۶۴]

ژباړه: له حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دى وايي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي: چې يو سړى په سفر روان ؤ نوټرى شو کوهي ته ورکوز شو اوبه يې وڅښلې چې بيرته راپورته شو کورې چې يو سپى ده له ډيرې تندې په زمکه خولې لګوي، نو له خان سره يې وويل دغه سپى هم داسې ټرى ده لکه زه چې ټرى وم، نو کوز شو موزه يې له اوبو ډکه کړه په خوله کې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونيوه را وخوت او اوبه يې سپي ته کښښودي، سپي اوبه وڅښلي.

نو نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغه سړي ته په دې کار باندې ټولې ګناوې وبښلې، صحابۀ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ وويل چې: يارسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ! آيا د سپيو په تنده اولوړلري کولوسره هم مونږ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ثواب راکوي ؟ په دې کې هم صدقه ده؟ نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل چې: هر ژوندي باندې چې شفقت وکړل شي دا صدقه ده، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وربانديې راضي کېږي، ځکه د الله تعالى مخلوق ده.

نو دا کار دخلکو په نزد معمولي ښکاري، خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دغه عمل دغه انسان ته ټولې ګناوې معاف کړي. همدارنګه يوې ښځې يوه سپي ته اوبه ورکړې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ټول ګناهونه ورته معاف کړل.

يوه ښځه د پيشوسره دظلم کولوله وجې جهنم ته ولاړه

خو بل طرف ته بيا په حديث شريف کې داسې هم راځي.

﴿عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا: أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «عُذِّبَتِ امْرَأَةٌ فِي هِرَّةٍ حَبَسَتْهَا حَتَّى مَاتَتْ جُوعًا، فَدَخَلَتْ فِيهَا النَّارَ» قَالَ: فَقَالَ: وَاللهُ أَعْلَمُ: «لاَ أَنْتِ أَطْعَمْتِهَا وَلاَ سَقَيْتِهَا حِينَ حَبَسْتِيهَا، وَلاَ [illegible] أَرْسَلْتِهَا، فَأَكَلَتْ مِنْ خَشَاشِ الأَرْضِ»

(c) ketabton.com: The Digital Library

[صحيح البخاری ج: ۱/ کتاب المساقات باب فضل سقی الماء ص:۳۱۸ رقم الحديث: ۲۳۶۵ / ۲۳۶۶]

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه روايت دی وايي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي چې: يوې ښځې يوه پېشو تړلې وه خوراک اوڅښاک به يې نه ورکولونوهغه له لوړې اوتندې نه مړه شوه، دهغې په سبب دا ښځه الله تعالی جهنم ته داخله کړه. ابن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وايي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وويل: (وَاللهُ أَعْلَمُ) چې نه تا خوراک ورکاوه او نه دې اوبه ورکولې چې دادې تړلې وه ، اونه دې خوصې کوله نو لګيا وه دزمکې حشرات يې خوړل.

نو يوه نيکي که وړه هم وي وړه به يې نه بولي، ګناه که کمکی هم وي خو کمکی به يې نه ګڼي، کله ،کله يو انسان په غټه ګناه نه نيول کېږي اوپه کمکی نيول کېږي، ځکه غټه ګناه ده ته هم ګناه معلوميږي، توبه ورنه باسي، کله ،کله کمکی ګناه سړي ته ګناه نه ښکاري، په هغې ورزړور شي، فخر او خوشالي ورباندې کوي، نو په وړوکې ګناه سړی کفر ته هم ورسيږي.

په نيکي کې هم دغسې ده، نه دې وړه پرېږدي اونه غټه، په غټه نيکي انسان ته عُجب، تکبر او رِيَا پيدا کېږي، خو که کمکی نيکي وکړي، خلک يې هم کمکی ګڼي، ده ته هم خان غټ نه ښکاري اوپه هغه وړه نيکي الله تعالی ورنه راضي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يوځل دمجاهدينو دضرورت له پاره، چندې غږ وکړ يوه صحابي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ډېرې روپۍ راوړې او بل صحابي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ يوه کاسه خرما (کجورې) راوړې، نور يې په کور کې څه شی نه و، منافقينو اعتراضونه شروع کړل، چاچې ډېرې روپۍ راوړې وې په هغه يې دا اعتراض وکړ چې دی خو خلکو ته ځان ښکاروي او رِيا کاري کوي، اوپه دغه بل صحابي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ پسې يې پسخند شروع کړ، چې په دغه يوه کاسه خرماوو باندې دی مجاهدين کاميابوي نو الله تعالی آياتونه را نازل کړل چې دغه اول صحابي که ډېره قرباني ورکړې ده او ډېر مال يې راوړی دی، ددې هم د الله تعالی رضا مطلب ده اوکه دغه بل صحابي لږ صدقه کړې ده هم مطلب يې د الله تعالی خوشالي ده.

په يوه حديث شريف کې راغلي دي چې: کله يو سړی يو لک روپۍ خيرات کړي او بل سړی يوه روپۍ خيرات کړي ،ددغه سړي د يوې روپۍ خيرات دهغه بل سړي د يو لک روپيو دخيرات اجراوثواب ته رسيږي، ځکه ددغه مسکين په وس کې دغه يوه روپۍ وه، اوهغه بل کوونې پتي دی هغه ته دغه يو لک روپۍ هېڅ شی هم نه معلوميږي، ددې مسکين وس دغومره ؤ، ده ته به په دغه يوه روپۍ د يو لک روپيو نه زيات ثواب ورکول کېږي، خلکو ته خو کم معلوميږي ، خو دغه کم شی چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره وي نو الله تعالی هم لوی انعام پرې مرتب کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو په نيکي کې به کوشش کوو نه به وړه نيکي پرېږدو اونه به غټه اوپه ګناهونو کې به هم احتياط کوو، هم به له صغيره ګناهونو او هم به له کبيره ګناهونو څخه ځان ساتو.

الله تعالى دې مونږ او تاسې ته په دې نصيحتونو باندې د زړه له اخلاصه د عمل کولو توفيق راپه برخه کړي آمين

وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ وَنُوْرِ عَرْشِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِيْنَ. (آمِيْن)

(۵۳) مجلس

دوه لوی نعمتونه او له هغو څخه غفلت

﴿ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «نِعْمَتَانِ مَغْبُوْنٌ فِيْهِمَا كَثِيْرٌ مِنَ النَّاسِ الصِّحَّةُ وَالْفَرَاغُ» ﴾ (جامع الترمذی ج: ۲/ ابواب الزهد ص: ۶۵، رقم الحدیث ۲۳۰۴)

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما نه روايت دی وايي: چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ويلي: دخداى تعالى په خپل مخلوق باندې دوه داسې نعمتونه دي چې ډېر خلک پکې تاواني او دوکه شوي دي يو صحت او بل فراغت ده.

د الله تعالى له طرف نه په انسانانو باندې صحت يو داسې لوی نعمت دی چې د صحت په شپو کې که د آخرت له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړی هرڅومره کوشش وکړي هغومره ذخيره ورته جوړولای شي، مګر خلک له دې نعمت څخه غافله دي. د دنيا په کاروبار او تجارت کې که له چاڅخه يو دګټې کار پاتې شي نو ټول دوستان او ملګري يې وربانديې خفه وي، چې فلانکي ډېر غټ تاوان وکړ، ځکه چې دا يې د خرڅولو وخت و اوله ده نه تېر شو اوتاوان يې وکړ، مګر د آخرت لوري ته څوک متوجه نه دي، ځکه نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: ددغه نعمت په هکله خلک دوکه شوي، چې نن الله تعالی ورته صحت او موقع ورکړې اودی يې په غفلت کې تېروي. له دوی سره دا سوچ او احساس نشته چې سبا به يوه داسې ورځ راځي چې زه به بيا مريض يم اوله لاسه به مې هېڅ پوره نه وي.

بل نعمت فراغت دی، چې د دنيا له مشکلاتو څخه سړی خلاص وي، دا هم يوداسې لوی نعمت ده چې که د فراغت په شپو کې يو انسان د آخرت له پاره هرڅومره کوشش وکړي کولای يې شي، ترڅو ښه سرمايه ورته برابره کړي. خو ددغه فراغت له نعمت څخه هم ډېر خلک بې پروا او غافله دي، د فراغت په شپو کې يې الله تعالی ته پام نه وي، آخرت يې هېر وي، خو کله چې بيا له کوم مشکل سره مخ شي نو بيا يې آخرت هم په زړه شي، الله تعالی ته يې هم پام شي او په زاريو شروع وکړي، خو بيا څه فائده نه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت سراج المشائخ دبندیخانې واقعه

جناب حضرت سراج المشائخ صاحب یو وخت د دریو شپو له پاره بندي و، نو کله چې له بندیخانې څخه خلاص شو، نوده مبارک ویل چې ما مخکې دا فکر کاوه چې دا موجوده وخت د فتنو ده، نو که یوڅوک له فتنو نه خلاصیږي نو بندیخانه به یې د خلاصېدوښه ځای وي، خو اوس مې چې بندیخانه ولیدله نو و مې ویل چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دې مسلمان نه بندي کوي، څکه زمونږ خو دا خیال ده چې په بندیخانه کې به سړی له ګناهونو ساتلی وي، له غیبت، شیطانت او بهتان نه به سړی پکې خلاص وي. لکه په حدیث شریف کې راځي چې: په آخر وخت کې به ښه دنیا هغه وي چې سړی یوه رمه واخلي اود غرونو په لمن کې اوسیږي، خلک یې له شر نه محفوظ وي، خپل طاعت او بندګي کوي، چاته یې ضرر نه رسیږي، دا به له دې وجې څخه ښه مال او دولت وي چې سړی د آخرت له عذابونوورباندې خلاصیږي.

نو خلیفه صاحب مبارک ویل چې: ما ولیدل چې په بندیخانه کې د آخرت سرمایه نه برابریږي، څکه زړه یه دې غواړي چې اودس وکړي نو څوک به دې نه ورته پریږدي، زړه به دې غواړي لمونځ، تلاوت وکړي پیره دار به دې نه ورته پریږدي. نوکله چې سړی له مشکل سره مخ شي بیابه هغه وخت ستا زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبادت او طاعت ته ډېر کېږي خو هلته به بيا څه په لاس نه درځي. خو اصل کار او واقعي بندګي بيا هغه وخت کېږي چې دا دواړه نعمتونه يوځای وي. يعنې هم صحت وي اوهم فراغت. کله صحت وي خو انسان فارغ نه وي، بياهم څه نه شي کولای، کله فراغت وي خو صحت ملګرتيا نه کوي، بياهم د انسان له لاسه څه نه کېږي، نو دا دواړه نعمتونه چې يوځای شي ډېر لوی نعمت دی اود آخرت ډېر غټ کار ورباندې جوړېږي. خو عام خلک له دې نه غافله دي.

مونږ که لږ فکر وکړو په دنيا کې اکثره وختونه مونږ روغ هم يو او فارغ هم، نه داسې مريضان يو چې ددې مرض له لاسه مونږ له بندګي نه عاجزه شو، اونه ددې مشکل سره مخامخ يو چې دهغه له وجې مونږ عبادت ته نه خلاصيږو، خو يواځې دومره خبره ده چې مونږ غافله يو. د اخيرت ژوند ته مو پام نه دی کړی.

زما په دې خپل کم عمر کې ذاتي تجربه ده، خصوصاً کله مې چې له خليفه صاحبانو سره تعلق جوړ شوی دی، نو اکثره به داسې ملګري وو چې ددې نعمتونو له زوال نه وروسته به يې آرمانونه کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو فوځي کرنيل حضرت انوارالمشائخ صاحب ته عجيبه خوب بيا نوي

زمونږ مرحوم خليفه صاحب (انوارالمشائخ صاحب) چې د حضرت صاحب مبارک بالذات خليفه و، يوه لويه هستي وه، له ده مبارک څخه الله تعالى د دين لوی کارونه اخيستي دي يو وخت د فوځ يو لوی کرنيل ورته راغی، طالبان ډير خفه وو چې هسې نه چې خليفه صاحب مبارک ونه نيسي، ځکه مليشه او زور طاقت ورسره ده، کرنيل ويل چې زما له خليفه صاحب سره پټ کار ده، طالبان نور هم وارخطا شول، تردې پورې چې طالبانواومريدانو ددې اراد ه وکړه چې له مليشې سره جنګ وکړي، هسې نه چې خليفه صاحب ته څه مشکل پېښ شي خليفه صاحب مبارک طالبانو ته وويل چې تاسې هېڅ فکر مه کوئ ! نوهغه کرنيل خليفه صاحب ته وويل چې بېګاه مې داسې خوب ليده چې ستاسې په دغه مدرسه کې يو لوی ترانسفارمر لګېدلی وي او له دې ځای نه افغانستان او پاکستان ته بجلي ورکول کېږي نو تاسې څه کار او بار کوئ ؟ اوددې خوب تعبير هم له تاسې نه غواړم ! خليفه صاحب مبارک ورته وخندل چې زمونږ کار د طريقت کار دی، نور اصلي حقيقت خو يې ده ته نه وايه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کله چې خلیفه صاحب مبارک له دنیا څخه رحلت وکړ بیا ما ډېر داسې علماء کرام، حاجي صاحبان، صوفیان کرام او طالبان ولیدل چې ددې ارمان یې کاوه چې کاشکې مو له خلیفه صاحب سره په مجلس کې یو ځل شرکت کړی وای کاشکې مو په ختمونو کې ګډون ورسره کړی وای

بیاچې دحضرت انوارالمشائخ صاحب په ځای کوم خلیفه صاحب (قطب المشائخ مولوي صاحب دین محمد قدس الله سره) جانشین موجود و، بیا مو هم له غفلت څخه کار واخیست او توجه به مو نه کوله.خو کله چې هغه مبارک وطن ته ولاړ بیا مو ارمانونه کول چې خلیفه صاحب دلته نیږدې و نو مونږ به خپل هر ضرورت ورته وړاندې کولای شوای، اوس مو موقع له لاسه ووته اودی مبارک لري راځخه ولاړی

د سراج المشائخ صاحب فراق مریدان له بې ساري افسوس اوارمان سره مخ کړل.

مونږ چې د سراج المشائخ صاحب جنازې ته ورغلي و، نو بې شمېره مخلوق یې جنازې ته راغلی و، هلته مې دده له مریدانو مولویصاحبانو اونورو خلکو نه په ډېرا کې دا خبرې اوریدې چې مونږ خو اوس یتیمان شو اودغه الهي نعمت مو له لاسه ووت.

حتی یو مولویصاحب راته ویل چې: زمونږ د آخرت له ده سره دومره فکر و چې کله به ده ته خلیفه صاحبان اونور عزتمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېلمانه راغلل نو په ما پسې به يې شخصي يو نفر راولېږه چې ورشئ او دی راوغواړئ، خو زه دومره ناپوه وم چې په دې نه پوهېدم چې دی مې د څه له پاره غواړي اودا مې په خيال کې نه وو چې دی مې ددې له پاره غواړي چې ترڅو د هغو نېکانو خلکو په دعا کې زه هم شريک شم، په وظيفو کې ورسره شريک شم، خو اوس يې ارمان کاوه چې هغه مجلس اوهغه ماحول او محيط مو له لاسه ووت ډېرو مولويصاحبانو به ويل چې مونږ به يواځې نه پرېږدئ او دغه خای ته به تاسې راځئ مونږ خو يتيمان شو، له چاسره به ختمونه کوو، له چاسره به ناسته پاسته کوو ؟

نوګورئ ! د نعمت قدر له زوال نه وروسته معلوميږي ، د نعمت له زوال نه وروسته بيا آرمانونه کول کومه ګټه نه لري، نن چې الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ کومه موقع اووخت درکړی دی، ددې قدر وکړئ ، وخت مه ضائع کوئ، بيابه د آخرت په ورځ لاس او پښې وهئ او څه ګټه به درته نه کوي

دغه مدرسه ده، دا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د نعمت يو مظهر ده، طالبان او ملايان وجود لري، دلته مونږ ته لاددې موقع شته چې د نېکانو په مجلس کې شرکت وکړو، خو بيابه ددغه خای هم ارمان کوواوځه به په لاس نه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغبدونکي طالبان څه وایي ؟

دا اوس چې کوم ملګري فارغیږي ، دا خو د خوشحالۍ ځای دی چې سړی د علم هغه آخرنۍ مرحلې ته رسیږي اود خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د دین د خدمت له پاره ملا تړي، هلته د دین اود مسلمانانو دخدمت او رهنمایۍ له پاره ځان تیاروي، خو سره له دې هم دا ملګري افسوس او ارمان کوي پرون ماته یوه ملګري په ډېر افسوس سره دا خبره کوله چې زمونږ له پاره خو مدرسه ډېره ښه وه، دلته مو ختمونه پکې کول اوله نېکو خلکو سره مو په مجلسونو کې شرکت کاوه، خو که وطن ته ولاړ شو، نو له مونږ سره نیږدې په خوا کې کوم خلیفه صاحب نشته چې زمونږ کار ورسره روان شي، خدای خبر چې هلته به بیا څرنګه ژوند کوو ؟ ډېرو ملګرو داسې ویل چې مونږ به اوس له خپلو وروڼو سره څنګه ګوذاره کوو ؟ ځکه هغوی له دین نه ناخبره دي، زمونږ ددغه علم قدر له هغوی سره نشته.

نو ګورئ فکر وکړئ ! سره له دې چې طالب ده، خو ددغه فراغت او صحت قدر لاورته معلوم نه دی.

ډېر داسې طالبان چې په ځینو کارونو کې به یې کوشش نه کاوه اوس چې آخر وخت راغی نو ارمان کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته په ميرانشاه کې به هم مونږ الحمدلله دمشائخو په برکت له جمعې څخه وروسته مجلس کاوه، ښه جوش به و، کله چې مو دعا وکړه نو له يوه خليفه صاحب سره مې وليدل، له ستړي مشي وروسته يې ډېر راته وژړل چې قسم ده په طالب پسې مې سترګې وځي، په داسې ځای کې ګډېر يو چې په ټوله روژه کې مويوه ورځ تراويح په جمعه کړې دي ، پخوا مې په وطن کې مدرسه وه، د طالبانو خدمت مې کاوه، اوس خپلې مدرسې ته نه شم ورتلای، هرڅه راڅخه پاتې دي، دا مې ارمان وي چې کاشکې له يوه طالب سره پنځه دقيقې ناست وای، ده ماته د زړه حال ويلی وای اوما ده ته.

نو د دنيا ژوند تېربدونکی ده، بايد چې په غفلت کې تېر نه شي، ډېر مولويصاحبان او طالبان تر سپين ږيرتوب پورې په غفلت کې وي، ډېر داسې شيخان مې ليدلي چې وايي دحضرت صاحب نه راوروسته مې له هيڅا سره تعلق نه دی ساتلی.يواځې د ځان خبره درته نه کوو، ټول په غفلت کې اخته يو. لنډه داچې وخت ډېر قيمتي ده بايد چې په ناخبري کې يې تېر نه کړو. په دغو دوه وو نعمتونو ډېر لوی کارونه کېږي، که صحت ده که فراغت، په دې باندې د آخرت له پاره ښه بهترينه سرمايه برابريږي، خو که مونږ له غفلت څخه کار واخلو، دا نعمتونه به مو له لاسه وځي، دغه ځواني اود بدن صحت هر وخت نه وي، که ستاسې دا خيال وي چې له دې نه وروسته به

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ داسې کار کوو، هغه به کوو، د سکون ژوند راروان دی، مونږ به بيا هلته کار کوو داهسې يوخوب، خيال اوتصوردی دی.

نن هم چاراته ويل چې ګرمي ډېره ده، ما ويل چې: دا هم د الله تعالی رحم ده، که زمونږ د اعمالو تقاضا شي نو مونږ ددې لائق يو چې ددې ګرمي په ځای په اور وسوځول شو، ځکه روغ جوړ او صحت ښه برابر ده، ښه د فراغت ژوندده، خولمونځ نه کوو، روژوې نه نيسو، دالله تعالی حقوق نه ادا کوو، په ښکاره د الله تعالی ناشکري کېږي.

په مخکنيو امتونو کې چې به ښکاره نافرماني شروع شوه او بې ادبي به پيل شوه، نو بيا به الله تعالی هغه قوم په عذاب سره نيست ونابود کړ، خودا د نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د دعاګانو اوستر ګومبارکوبرکت دی، د رحمت للعلمين صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د ژړاوو اودده د تکليفونو په برکت الله تعالی په مونږ باندې هغه عام مصيبتونه نه راولي په کومومصيبتونو چې يې مخکنې قومونه هلاک کړي دي.

مخکنې قومونه به ديوې ګناه له امله تباه کېدل، د حضرت شعيب عَلَيْهِ السَّلَامُ قوم و چې هغوی به په تله کې کمبوت کاوه، دوه کاسې به يې وې، يوه غټه او بله وړه، له بل نه به يې چې څه شی اخيستل په غټه کاسه به يې اخيستل اوکه به يې چاته څه ورکول نو بيابه يې په وړه کاسه ورکول. ددغې يوې ګناه له امله خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ټول قوم تباه کړ، نن سبا تاسې وينئ چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

کيلو، سير، ګز او ميټر بلکې په اکثرو شيانو کې دغه دوکه کېږي

د يوه لواطت له وجې چې د لوط عَلَيْهِ السَّلَامُ قوم دا عمل کاوه، خداى جَلَّ جَلَالُهُ د لوط عَلَيْهِ السَّلَامُ قوم داسې تباه کړ چې څمکه يې په څټ مخ وربانديې واړوله. تاسې ووايئ نن هغه عمل په مسلمانانو کې شته کنه؟

د يوه سود په معامله باندې الله تعالى قومونه برباد کړي دي، نن دا عمل په مسلمانانو کې څومره په زور او شور روان دى؟

مفسرين ليکي چې: په آخر اُمت کې به د پخوانيو قومونو دغه ټول ګناهونه يوځاى کېږي اوپه ښکاره به د الله تعالى نافرماني کېږي،خلک به فخر وربانديې کوي،خو دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مبارکې سترګې دي چې دا دنيا په مونږ نه رنګيږي او عام عذابونه په مونږ نه راځي. مخکنيو خلکو چې به عبادت کاوه نو له هغې سره به هم له خداى جَلَّ جَلَالُهُ نه داږېدل، مونږ خو له ګناه سره هم له خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه نه داږېږو.

﴿أَنَّ عَائِشَةَ، زَوْجَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَتْ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ هَذِهِ الآيَةِ: {وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ} [المؤمنون: ٦٠] قَالَتْ عَائِشَةُ: أَهُمُ الَّذِينَ يَشْرَبُونَ الخَمْرَ وَيَسْرِقُونَ؟ قَالَ: " لَا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يَا بِنْتَ الصِّدِّيقِ، وَلَكِنَّهُمُ الَّذِينَ يَصُومُونَ وَيُصَلُّونَ وَيَتَصَدَّقُونَ، وَهُمْ يَخَافُونَ أَنْ لَا تُقْبَلَ مِنْهُمْ {أُولَئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ} [المؤمنون: ٦١] ". ﴾ (تفسيرمظهری / ج ۶ / ص ۳۸۸ / جامع الترمذي ج ۲ / ص ۱۵۱ / مكتبه حقانيه / رقم الحديث: ۳۲۶۱ / ۳۱۷۵)

ژباړه: درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بې بې مبارکې عايشې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا ددې ايت په هکله له نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه پوښتنه وکړه:

﴿ وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوا وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ ﴾ [سورة المؤمنون آيت ۶۰]

آيا دا هغه کسان دي چې دوی شراب څښي ، غلاوې کوي؟ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل : نه اې دصديق اکبر لورې! بلکې داهغه کسان دي چې روژې نيسي ، لمونځونه کوي ، زکاتونه او صدقې کوي او حال داچې دوی ډاريږي له دې چې قبول به نه شي . او دغه کسان ډير تلوار (او رغبت) کوي په نيکيو کې .او دوی هغو (نيکيو) ته رومبي کيدونکي دي . (له نورو خلکو) .

خکه خو به صحابۀ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ له ډېر عبادت سره ،سره هم خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته ژړل . الله تعالى فرمايي: ﴿ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ۝ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴾ [سورة الانشراح] کله چې له لمانځه څخه فارغه شوې بيا خداى پاک ته بنه وژاړه، په دعا ځان سترې کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که یوځوک حج وکړي نو شپږ میاشتې به دعا کوي چې خدایه پاکه! دا حج مې قبول کړې، آینده شپږ میاشتې به بیا دا دعا کوي چې خدایه پاکه! په آینده کې مې بیاحج نصیب کړې

نو که څوک لمونځ کوي، روژه نیسي، جهاد کوي، علم حاصلوي، بیابه هم له خدای جَلَّ جَلَالُهُ څخه ډاریږي، پس له هغې به بیا دی د رحمت مستحق ګرځي

په حضرت علی ابن حسین به له اوداسه وروسته کوم حالت راتلو؟

په روایاتوکې راځي: چې علی بن حسین رَضِيَ اللهُ عَنْهُ به چې کله اودس وکړ رنګ به یې زیړ شو مبرمني یې تړې ویوښتل چې دا په تا څه کیږي؟ هغه ورته وویل: آیا ته پوهیږې چې زه دچا په حضور کې دریدو ته اماده ګي نیسم او له چاسره غږږم؟

[مکاشفة القلوب /عربي (مکتبه دارالکتاب) / ص ۴۲ / پښتو مکتبه فریدیه / ص: ۷۰]

یعنې لمونځ له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره خبرې راز او نیاز ده، هلته مونږ خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته مخامخ وایو چې: ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝﴾ یواځې تاته عبادت کوو خاص له تاڅخه معاونت غواړو، نو لمونځ په حقیقت کې له خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره مکالمه اوخبرې کول دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دنیا له یو وړوکي منصبدار اومسؤل سره چې مخامخ شې نو ژبه یې ودریږي او خبرې نه شي کولای، له خپل استاد او شیخ سره چې مخامخ شي نو غږېدای نه شي، نو هغه الله تعالی چې ستا د بدن د هر اندام له هر عمل څخه خبر او ستا په زړه عالم ده اوبیادهغه په حضور کې ولاړ یو ، خو بیاهم دا سوچ راسره نه وي چې زه چاته مخامخ ولاړ یم. اوله چاسره غږېږم.

یو بزرګ فرمایي چې: که ﴿ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝ ﴾ دقرآن کریم آیت نه وای ، او یا د ﴿ الحمد لله ﴾ ویل په لمانځه کې لازم نه وای نو قسم ده که ما په ټول ژوند کې په لمانځه کې دا آیت ویلی وای ، څکه چې په دې خبره کې مونږ دروغجن یو، په خوله وایو چې خاص ستا عبادت کوو او خاص له تاڅخه مرسته غواړو، حالانکه مونږ په څه لګیا یو، په ریاکاري اخته یو، ټوله توجه او التجاء مو انسانانو ته وي.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې: په لمانځه کې به مخامخ د قبلې طرف ته لاړې نه توکې ، څکه د لمونځ کونکي او کعبې شریفې تر منځ الله تعالی ده، لمونځ کونکی دهغه جَلَّ جَلَالُهُ حضور ته ولاړ دی.

اوس تاسې فیصله وکړئ چې : زمونږ لمونځ څومره بې حضوره وي، سلام لانه وي ګرځېدلی مونږ نېغ روان شو، دعا نه کوو، دا څه وجه ده ، وجه یې داده چې له الله تعالی نه وېره او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوف نشته، دا سوچ نشته راسره چې دا سوال وکړو چې: خدایه پاکه! دا لمونځ مې قبول کړې.

مخکنې خلک ټول د شریعت نمونې وې، دهغوی په وسیله خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مونږ ته د دین رښتیانې را ورسولې. دهغوی بنیادي وجه دا وه چې هغه خلک په واقعیت کې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه وېرېدل، خپل اعمال غټ نه ورته ښکارېدل اونه په خپلو عملونو دوکه کېدل.

د حضرت ابراهیم خلیل الله عَلَيْهِ السَّلَامُ دژړا حال

حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته په انبیاوو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ کې (خلیل الله) وایي، معنا یې داده چې یواځې او یواځې یې له خدای سره مینه وه، نور یې هېڅوک په دې مینه کې شریک نه ؤ، خو چې کله به د الله تعالی هغه د جلالیه صفاتو انوار په ده باندې غالب شول نو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له وېرې به یې دومره ژړل چې تر یو میل پورې به یې د ژړا غږ رسېده. الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ حضرت جبرئیل عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته راولېږه چې: زما خلیل ته ورشه او زما سلام ورته وایه، اوډا هم ورته ووایه چې: دوست له دوست نه دومره ډاریږي؟ ته خو (خلیل الله) یې! ته څرنګه له ماځخه دومره ډاریږې؟ حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته په خواب کې قسم کوي چې: کله مې په ذهن کې د الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی جَلَّ جَلَالُهُ لويي راشي اوخپلو تقصيراتو ته متوجه شم، نو دا مې هېره شي چې زه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوست او پيغمبر يم

امکاشفة القلوب ص: ۱۱/باب الخوف من الله تعالی قديمي کتب خانه

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې په ټولو مخلوقاتو کې اعلی ترين، بهترين اوغوره مقام څښتن ؤ، خو په لمانځه کې به يې بيا داسې ژړل چې د سينې مبارکې به يې داسې غږ راووت لکه کتو اويا چای جوش چې جوش خوري، يا لکه ميچن چې ګرځوي، په لمانځه کې به دومره ولاړ و چې پښې مبارکې به يې ويرسېدې. صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ به ويل چې: کاشکې د لارې د غاړې يو بوټی وای ، چې حيواناتو خوړلای وای ځکه له هغو نه پوښتنه نشته، له مانه خو به پوښتنه کېږي.

اصل مطلب داچې بايد خپل مسئوليت ته متوجه شو، ددغو دوو نعمتونو قدر وکړو، صحت او فراغت غنيمت وګڼو، خدای مکړه که دلته څه مشکل له کوم طرف نه راپېښ شي ، بيابه دغسې مجلس نه شو کولای

دغسې وخت په ميرانشاه کې هم و، طالبان و، مدرسې وې، د درس حلقې او خانقاګانې وې، کله خو چې حالات بدل شول او حکم راغی چې کډې بار کړئ نو بيا له هغې وروسته خلکو ارمان کاوه چې کاشکې مو دا وخت هسې عبث نه وای تېر کړی. خو بيا د نعمت له زوال څخه وروسته ژړا او فرياد کومه ګټه نه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې واقعي عشق او محبت وي نو چې مريد له پير نه ببل شي، شاګرد له استاد نه، دوست له دوست نه نو بيا سړی پوه شي چې کاشکې مې له وخت نه استفاده کړې وای

نو څومره مو چې وس وي د خدای جَلَّ جَلَالُهُ ددغو نعمتونو قدرداني اوشکرانه اداءکړئ، له نېکو خلکو سره علاقه دوامداره ساتئ، په مجلسونو کې يې شرکت کوئ، د عبادت طرف ته تلوار کوئ، څکه مرګ پټ اوناڅاپه ګذار کوي، نېټه يې معلومه نه وي چې څه وخت به راځي ؟ دقيامت په علامتو کې راځي چې : يو سړی به خولې ته مړی پورته کړي خو قيامت به ورباندې راشي او مړ به شي، دا اوس هم داسې مرضونه شته چې پيالې ورته ډکه وي او دی مړ شي،له کوره ووځي او بېرته يې مړی ورته راوړي

﴿ عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: كَانَ رِجَالٌ مِنَ الأَعْرَابِ جُفَاةً، يَأْتُونَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَسْأَلُونَهُ: مَتَى السَّاعَةُ؟ فَكَانَ يَنْظُرُ إِلَى أَصْغَرِهِمْ فَيَقُولُ: «إِنْ يَعِشْ هَذَا لاَ يُدْرِكْهُ الهَرَمُ حَتَّى تَقُومَ عَلَيْكُمْ سَاعَتُكُمْ» ، قَالَ هِشَامٌ: يَعْنِي مَوْتَهُمْ ﴾ [صحيح البخاری ج ۲، کتاب المساقات باب فضل سقی الماء ص ۹۶۴ / رقم الحديث: ۶۵۱۱]

ژباړه : له حضرت عايشې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه روايت دی وايي: وه له کوچيانو چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته به راتللو اوورنه پوښتل به يې چې: قيامت به څه وخت وي ؟ نبی کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په دغه مجلس کې يوه کشر ته اشاره وکړه چې دغه به لا سپين

(c) ketabton.com: The Digital Library

ږیری شوی نه وي چې په تاسې به قیامت راشي. نو په دې کې اشاره دې ته وه چې انسان څرنګه مړ شو قیامت یې شروع کېږي، یعنې کشر به لاسپین ږیری نه وي او مشران به مړه شي نو قیامت یې شروع ده. ﴿ مَنْ مَاتَ فَقَدْ قَامَتْ قِيَامَتُهُ ﴾ یعنې کله چې انسان مړ شو نو قیامت یې شروع ده، فی الحال یا عذاب ده اویاهم راحت (تفسیرمظهري ج ۴ ص ۲۳۱)

وروسته به بیا افسوس کوو، دقیامت د ورځې یو نوم (یوم الحسرة) ده، یعنې د ارمان ورځ. بیابه هلته نېک عمله انسان هم ارمان کوي چې کاشکې ډېر عمل مې کړی وای او بدعمله به هم ارمان کوي چې کاشکې توبه مې په دنیا کې اېستلې وای، داچې د ژوند په پای کې ارمان کوو. یاپه آخرت کې ارمان کوو، که له سپین ږیري نه پوښتنه وکړو هغه هم په تېر عمر او ځوانۍ ارمان کوي، په شرط ددې چې لږاوزیات عقل ولري هغه هم ارمان کوي چې هسې مې ژوند عبث تېر کړ، علم مې ونه کړ، د دین خدمت مې ونه کړ، دآخرت له پاره مې څه ذخیره برابره نه کړه، نو دا چې په ژوند کې ارمان کوي نو په قیامت کې خو به خامخا ارمان کوي ځکه چې دهغې یو نوم (یوم الحسرة) دی، نورهم ډېر نومونه لري، لکه (قارعة، غاشیة، التغابن) دی چې بیابه هرځوک ارمان کوي نوترارمان کولومخکې بایدپه نیکوعملونولاس پوری کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ، قَالَ : خَطَبَنَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : يَا أَيُّهَا النَّاسُ تُوبُوا إِلَى اللهِ قَبْلَ أَنْ تَمُوتُوا ، وَبَادِرُوا بِالأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ قَبْلَ أَنْ تُشْغَلُوا .الحديث ﴾ [ابن ماجه ،باب فرض الجمعة رقم الحديث: ۱۰۸۱] ژباړه : له حضرت جابر ابن عبدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مونږ ته نصيحت کاوه ويل يې : اې خلکو الله تعالی ته توبه وکاړئ مخکې تر مرګه او نيکو عملونو ته تلوار کوي مخکې تر دې چې تاسې په څه باندې مشغوله کيږئ. اوحضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمايي : ﴿ مُوتُوا قَبْلَ اَنْ تَمُوتُوا ﴾ خان مړه وګڼې مخکې له دې نه چې تاسې مړه شی، اوس له خان سره فيصله وکړه چې زه مړ شم اوبه قبر کې مې بښخ کړي، له څخه ملائکې سوال اوجواب شروع کړي نو زه به په کوم عمل خلاصيږم ؟ له خان سره چې دې محاسبه شروع کړه داد هم خلاصېدويوه لاره ده. له خان سره حساب کوه چې که داکار وکړم نو قابل د رَحَم يم اوکه دا غلط کار وکړم نوبيا به د قبر له عذابونو سره مخامخ کېږم.

که دا سوچ له چاسره پيداشو نو آخرت کې هم کامياب ده او دنيا يې هم ګل ګلزار ده، بيابه ارمان نه کوي، بيابه د راحت معامله ورسره کېږي، دخوشحالی مرحلې به يې شروع کېږي او تکليفونه به بالکل نه وي.

الله تعالی دې زمونږ ټولو سوچ او فکر د آخرت طرف ته وګرځوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۴) مجلس

په انسانانو باندې درې لوی امتحانونه

﴿ تَبَٰرَكَ ٱلَّذِى بِيَدِهِ ٱلْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ۝١ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْمَوْتَ وَٱلْحَيَوٰةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفُورُ ۝٢ ﴾[سورة الملک]

ژباړه: ډير برکت کوي هغه (الله) چې په لاس (بلاکیف) د ده کې دی ملک سلطنت او هم دغه (الله) پر هر شي باندې (اراده وفرمایي) ښه قادر دی

هغه (الله) چې پیدا کړی یې دی مرګ او ژوند له پاره د دې چې وازمویي تاسې چې کوم یو له تاسې ډیر ښه دی دعمل له مخې (چې درکړي تاسو ته جزاء داعمالو)

یعنې خداوند متعال دانسانانو اوپیریانو په پیدا کولو کې لوی حکمت ددغو انسانانو اوپیریانو تجربه کول دي خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ ژوند اومرګ ددغه له پاره پیدا ده که همیشه ژوندون وای مرګ نه راتلای بیاهم دامتحان ثمره نه ښکاره کیده اوکه مرګ وای بیرته ژوندون نه وای بیاهم دامتحان ثمره نه ښکاره کیدله، خدای پاک یو وار په دنیاکې ژوندون خلکوته ورکوي له لیږ وخت نه نیولې تر ډېره وخت پورې دچالږ وخت اودچا ډېر وخت بیا دهغه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته په دغو مخلوقاتوباندې مرګ راولي ،دمرګ نه وروسته بيا ژوندون راولي ،ددې له پاره چې دغه دنيا اول ژوندون دانسانانو دامتحان ژوندون ده ،دپيريانو دامتحان ژوندون دی، اودوهم ژوندون ددغه امتحان دنتيجې ژوندون دی چې په دغه امتحان کې چاڅه کړي اوله دغه سره به بياهلته څۀ کېږي ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مرګ اوژوندون ددې له پاره پيدا ده چې دتاسو امتحان واخلي چې تاسو کوم يوډېر ښه ده په اعتبارداعمالوسره چې څومره ډېرښه وي هغه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته ډېر محبوب دی کوم يوپه امتحان کې ښه کامياب دی ،دهغه لپاره دخدای پاک له طرف نه ډېر ښه انعامات تيار دي.

دانسان په زندګي کې امتحانونه

خودغه امتحاني زندګي دانسانانو په دنياکې چې خدای پاک پيداکړي ده په څوقسمه په انسانانو باندې امتحان راځي.

مهم اودپام وړ امتحان په انسانانوباندې په اعتبار دعمل سره دی ،داچې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ لمونځ ،اودس ،روژه، زکات ،حج ،جهاد، علم ،قرباني ،سرسايه اوصلې رحمي اوداسې نورنيک اعمال په خلکو مقرر کړې دي ،ورسره يې غلا ،زنا، درواغ،غيبت، رشوت، خيانت،غصب ،قتل ،ظلم ،پوچ الفاظ ،بهتان ،شيطانت ، حسد ، تکبر اوعجب اوداسې نورکارونه حرام کړي دي ،دا اصلا مهم شی د امتحان دتجربې دا امر اونهي دی چې خدای پاک

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّ جَلَالُهُ په کوم شي امر کړی دی چې دا اوس يې څوک په ځای کوي اوکه نه يې په ځای کوي اودغه امتحان کې رب تعالی خپله انسانانو ته اختيار ورکړی ده.

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به د کفارو په نه ايمان راوړلو ډېر غمجن کيده ،ډېروعظ اونصيحت به يې ورته وکړچې هغوی به ايمان نه راوړلو نوده به ډېر ژړل اوخفه کيده به.

الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ورته وايي چې ته دډېره غمه چې کافر ايمان نه راوړي ،ځان وژنې که زما اراده ددې وايي چې په زوره خلک مسلمان کړم نوداسې معجزه به مې ورښکاره کړې وه چې بيا به دهيڅاهم دمخالفت طاقت نه وه ،زه يې په زوره هم مسلمانه والای شم ،لکن دنيا دامتحان ځای ده په زوره کار زه نه کوم يعنې الله تعالی قادر ده خوپه امتحان کې يې خپله خلکوته اختيار ورکړی ده چې په خپله خوښه روژه ونيسي اوکه نه ؟ لمونځ کوي اوکه نه ؟ نور اوامر په ځای کوي اوکه نه؟اودهغونواهيوڅخه چې انسان منع کړشوی دی له هغوڅخه په خپله خوښه ځان منعه کوي اوکه نه ؟

نولوی امتحان په اعمالوکې ده اوپه دغه امتحان کې يې دکوشش کولواختيار موږ ته راکړی دی اوورسره يې دارحم هم راباندې کړی دی چې دامتحان دکاميابي ځايونه يې هم رابنودلې دي.

مثلا په مدرسو،سکولونواوپوهنتونوکې چې امتحان دطالبانو اوشاګردانو اخيستل کېږي نوکوم استاذ چې نفس اشاره،کوم ځای ته وکړي دوی داستاذ دادډېرلوی احسان مني چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پدغه ځای کې استاذ اشاره کړې وه ،کیدای شي امتحان پدغه ځای کې راشي داځای به موږ سم زده کړواوخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ اشاره نه ده ورته کړې بلکې په واضحه توګه يې ښودلې دي ،په ښکاره يې بيان کړې دي.

دالمونځ ده اودايې نتيجه ده ، داروژه ده اودايې نتيجه ده، دازکات دی اودايې نتيجه ده، داعلم ده اودايې نتيجه ده،داجهاد دی اودايې نتيجه ده نوهرڅه يې په ښکاره بيان کړې دي اوورسره ورسره يې (۱۰۴) کتابونه او زيات و کم (۱۲۴۰۰۰) زره انبياء يې دخلکو دپوهې لپاره رالیږلي چې په دغه امتحان کې کامياب شي اودشک ځای ورته پاتې نشي.

اوهمدارنګه دهغونه وروسته چې دهغو وارثان چې په ميلنونودي بيايې په بدن کې دقابليت دزده کړې شيان پيداکړي دي ،سترګې يې راکړې چې ورباندې وينو،غوږونه يې راکړي چې خبرې ورباندې اورو،که په خپله نه ورباندې پوهيږو له بل نه يې زده کولای شو، عقل يې راکړی چې دخبرو سوچ ورباندې کوو اوددغو احساناتوسره سره يې په دې يې هم خبرکړې يو چې په دې امتحان کې ناکامي په يوه وجه درباندې راغلي اونفس اوشيطان درباندې غلبه وکړي بيرته په دنياکې دخلاصيدلو لار مې هم درته خلاصه کړې ده.

داسې نه ده چې يوځل ناکام شوې پرچه دې ختمه شوه اوبيا دې کارنه کېږي ،نه بلکې که بيرته کوشش وکړو سوال غلط درنه حل شوی وي نوتوبه وباسئ دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ دربارته رجوع وکړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

،ژړا وې وکړئ،نوهغه لیکل شوی شي ،چې دهغه نتیجه داده چې په جهنم کې پرې غوزول کېږو هغه ټول په دنیاکې درته ختموي

یعنې ډېر چې غافله نشو نواخیرت ته دګناه سره دورتګ لارډ پره نشته ،خوداچې بیا د دومره ښوونو اویادونو سره اخیرت ته دګناه سره څو ، وجه یې داده چې مورږ غافله یو.

حضرت عبدالله بن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا د مرغانو په ژبه پوهېده

په قرانکریم کې راځي چې حضرت سلیمان عَلَيْهِ السَّلَامُ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دمرغانو په ژبه هم علم ورکړی و ، [تفسیرمظهری ج ۷ ص ۱۰۴] لیکې چې ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ته چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ داکازوی ده، هغه ته یهودیان راغلل ورته وایې چې مورږ دتانه په یوځو شیانو کې پوښتنه کوو که راودې ښودلې نومورږ بیا ایمان راوړو اودتاسو دین حق دی ،نودوی دحیواناتو دآوازو پوښتنې وکړې چې قنبر مرغه څه وایي؟ هغه دا وایې ﴿ اللهم العن مبغضی محمد ومبغضی ال محمد ﴾ خدایه ! ته دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اوده دکورنۍ په دښمنانو لعنت وکړي، دامرغه همیشه خدای پاک ته داسوال کوي ځکه چې دغه مرغه د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت لري اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رحمت دعالم دی اوچې له رحمت سره څوک دښمني کوي هغه درحمت لائق نه دی

دچرګ په هکله يې پوښتنه ورنه وکړه . ده ورته وويل چې چرګ دا وايې : ﴿ اذکروا الله یاغافلون ﴾ اې غافلانو ! الله تعالی یاد وئ .

اوس نو چرګ يو مرغه دی چې په هغوګنده ګيوکې دده ژوند دی ،زمونږ اوتاسې دخوراک شی ده لکن هغه مونږ ته نصيحت کوي چې ای غافلو انسانانو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ يادونه کوئ .

آس چې دجنګ ميدان ته ورګډ شي نوپه ششنيدا کې داوايې ﴿ سبوح قدوس رب الملائکة والروح ﴾ دالله تعالی تسبيح اوپاکي بيانوي ،ځای دی ذکر دی چې دلته دالله تعالی يادونه وشي نوبيا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نصرت درسره کوي . اوخر وايي اللهم العن الغشار ﴾ اې الله تعالی په غشارو باندې لعنت وکړې . زرزور مرغه وايي : اللهم اني اسئلک قوت يوم بيوم ﴾ . دراج وايي : الرحمن علی العرش استوی ﴾ .

چونکښه چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په اوبوکې يوضعيف مخلوق پيداکړی ،هغه وايې : ﴿ سبحان للمعبود فی لجج البحار ﴾ پاکي ده هغه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ چې دده عبادت دريابونوپه منځ کې هم کيږي .

نوکه په دريابونوکې حيوانات دي هغه هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په ذکر باندې لګيا دي .

اوجنت يې ما اوتاته تيار کړی ،دا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ داسې مخلوقات دي چې يواځې دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ داحساناتو شکريه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداء کوي،خوعقل دانسان لپاره،علم دانسان لپاره،بشکلی وجود دانسان لپاره،کمال دانسان لپاره اوپه اخيرت کې جنت اوانعامات اودرب تعالی ديدار هم دانسان لپاره اوددوی لپاره هيڅ شی هم نشته.

خودايواځې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ په دوی باندې احسانات دي ،دوی وخت په غفلت نه تيروي،انسان چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ترټول مخلوقات نه اشرف پيداکړی دی اوټول مخلوقات يې دده دګټې لپاره پيدا کړې دي هغه بيا خپل وخت په غفلت تيروي خوددغه غفلت دوينسولو لپاره الله تعالی وخت په وخت موږ ته تنبيه راکوي ،امتحان ده ، بيدارشه!

په موږ باندې چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ روژه فرض کړې ده ددغې اصلي هدف اومقصد خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ذکرکوي ﴿لعلکم تتقون﴾ په تاسو روژه ددې لپاره فرض شوه چې تاسو له خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ نه وډارشئ . دا اوس په انسانانو باندې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ له طرف نه امتحان راغلی ،که چېرې دغه روژه چا په صحيح معنا ونيوله نوپه هغه کې ويره اوله ګناهونوڅخه اجتناب پيداکړي ،بياکامياب شو بيا داسې کامياب شو چې ددغې روژې په برکت مخکې يې کومې ګناوې چې کړې هغه ټولې ورته معاف کوي،هغه دده عمل نامه چې چټله ليکل شوې وه هغه بيرته ورته صفاکوي، ددغې روژې نه ترمخکې روژې چې څومره صغائرګناهونه ترينه شوې وي هغه ټول ورته معاف کوي اوچې کله ګناوې معاف شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودغه انسان دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددوستانو له جملې نه ګرځوي. ځکه چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په امتحان کې کامیاب شو.

دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ دوستي له تقوا پرته نه پیداکېږي لکه خداوند متعال جَلَّجَلَالُهُ چې فرمایي ﴿ إِنْ أَوْلِيَآؤُهُ إِلاَّ الْمُتَّقُوْنَ ﴾ [سورة الانفال ۳۴ آیت] ژباړه: نه دي دوستان دالله تعالی مګر (دي) متقیان.

بیا خپله متقیانوته خدای پاک جنتونه تیارکړي دي: ﴿ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴾ [سورة عم آیت ۳۱] دمتقیانو بیا کامیابي وي، باغونه، ښځې، حورې اوغلمان دي، دشرابو اوشیدو ډک جامونه دي اومیوې دي، داټول ددې دنیا دمتقیانو له پاره دي.

نوپه عبادت کې امتحان ده پدغه امتحان سره انسان صفاکېږي، متقي کېږي، په تقوا سره انسان دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دوست ګرځي اودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددوستي په نتیجه کې بیاداسې دجنت انعامات ورکوي چې نه په دنیاکې چالیدلي اونه یې په غوږو دهغوپه هکله څه اوریدلي اونه دچاپه زړونوکې دهغوی تصورتیرشوی.

نواول مهم امتحان په انسان دعباداتو دی، که انسان په دې امتحان کې کامیاب نه شو نوبیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نورامتحانونه وربانديې راولي، چې عاجزه شي ګوندې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته راجع شي، کله بیا مرض وربانديې مسلط کړي اوکله بیا ظالم بادشاه وربانديې مسلط کړي، کله کفار وربانديې غالبه کړي بیا بیې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې قسمه امتحاناتو کې راولي،څکه چې خپل عبادت اوخپله وظیفه يې ونه پيژانده.

نوپه دنیاکې يې خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ پدغه پوهوي چې کوره چښتن دي زه يم، پخپله غنا اومړښت ،په خپله خواني اوقوت باندې دوکه نه شې،مريض کوم دې هم زه ،مسکنت هم زه درباندې راولم،مظلوم کوم دې هم زه

نوبيا دا امتحان په خلکو باندې راولي داچې دځومره تکليفونو سره انسان مخکښې دادې خپلواعمالو نتيجه ده، په هغه کې بيا که څوک کامياب شول،صبريې وکړ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗته يې غاړه کښښودله ،عاجزي يې مختاره کړه،دخپلو ګناهونو څخه توبه ګار شو بيا پدغه امتحان کې داګټه ده چې هغه مخکښې ټول ګناهونه خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ورته معاف کوي، باغي و،خو عاجزشو خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ته يې غاړه کيښوده بيا نو توبه ګار شو خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ هغه ګناوې ددغو تکليفوپه ذريعه ورته معاف کوي

که بيا پدغه امتحان کې هم دا انسان پوه نشو او دايې وويل چې دنيا ده کله به انسان مريضيږي،کله به بيا روغ رمټ وي،کله به مسکنت ورباندې راځي اوکه به مالداره کښې سوچ يې ونه کړعقل يې کارپرينښود ،دايې ونه ويل چې دا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ له لوري په ماباندې يو امتحان را وغلی ؤ نوبيا الله تعالی جَلَّجَلَالُهٗ پدغه انسان دريم امتحان راولي اوداډير خطرناک امتحان دی. هغه دا چې په دې انسان باندې درزق آزادي راولي ،مالداره شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقدرت خاوند کړي،صحت يې برابر کړي ډير وخت مرض نه پرې راولي.

په دې امتحان کې انسان دسختې خطايي سره مخامخ کېږي خکه چې په مرض ،مسکنت اومظلوميت کې خوله انسان سره عاجزي وي ،بغاوت نه شي کولای.

نوکه په دې يوه طريقه هم اصلاح نه شو نوبيا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نورنعمتونه هم ورزيات کړي او استدراج ته يې ورسوي اودافکر کوي چې داهرڅه زه کوم ،نوورځ په ورځ ،ساعت په ساعت يې دګمراهي طرف ته زورونه کوي.

هغه مخکې داسې امتحانات وچې په هغوکې ګناهونه وربانديې ختميدل اودا داسې امتحان دی چې ګناهونه يې ساعت په ساعت ورزياتېږي.

تاسو به ډېر خلک ليدلي وي چې څرنګه ليږ په خپله مور شي نوسمدستي تلويزون کورته راوړي، سينما او د (وي سي ار) خايونوته تګ راتګ پيل کړي ، شراب چښنل شروع کړي،په بل مسلمان ناحقه ظلم شروع کړي، خواهشات وربانديې غالبه شي په زنا اخته شي،په لواطت اوبدعملي لګيا شي، نوورځ په ورځ يې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بيا غرقوي ؛نودا بيا خطرناک امتحان دی ،تول په دې دوکه دي چې زه ښه سړی يم چې ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ډېر مال او اولاد راکړی ؛نو دتوبې طرف ورنه هيرشي ،دې ته يې پام هم نه وي چې دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ احسان دی،شکريه به يې

اداء کړم اودې ته یې پام نه وي چې که توبه ونه باسم نو غرق به شم و نوریې هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ غرقوي.

کفار هم په دې خبیثه دنیا دوکه وو چې دانبیاء عَلَیْهِمُ السَّلَام مقابلې به یې کولې اوبیا به یې ورته وویل چې تر تا نه موږ خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته ورنیږدې یو ،له تانه یې موږ ته ډېره دنیا راکړې.له تانه یې موږ ته ډېر اولادونه راکړي، له تا نه یې موږ ته ډېر قدرت راکړی.

اودعامومسلمانانوپه مقابله کې به یې هم دغه خبرې کولې.

دوه ورونه چې یوه دنیا طالب اوبل د اخیرت طالب ده

په قرانکریم کې په سورة الکهف آیت : ۳۲ ا تفسیر مظهری ج ۶ ص ۳۲ ا کې واقعه راځي دوه ورونه دي له یو پلار څخه ورته اته زره روپۍ پاتې دي ،هریو ته څلور- څلور زره روپۍ ورسیدلې ؛خو یو هغه خپلې روپۍ په دنیالګوي ،په زر روپۍ یې زمکه واخیستله.اوهغه بل زر روپۍ صدقه کړې. بیا هغه دزمکې دخدمت لپاره په زرو روپو غلامان واخیستل اوهغه بل بیا زر روپۍ صدقه کړې. هغه بیا په زر روپۍ واده وکړ اوهغه بل بیا زر روپۍ صدقه کړې.

هر وار دا وایي چې خدایه پاکه ده په دنیا زمکه واخیسته اوزه داخیرت زمکه اخلم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ددنیا غلامان واخپستل زه داخیرت غلامان اخلم،ده ددنیاښځه وکړه زه داخیرت حوره کوم بیا چې د ډېر احتیاج په وخت کې دا خپل وروړته ورځي ورته وایي چې څه کومک راسره وکړه نودی یې ملامتوي چې زما اوتا دنیا یوه برابر وه څلور زره دې تا وې اوڅلورزره زما وې،بې عقله ټولې دې خیرات کړې اوس راشه زما په باغوباندې وګرځه چې ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ باغونه راکړي،څومره غلامان اوخادمان مې دي اواخیرت نشته که بالفرض دوهم واري ژوندون راشي بیا به هم زما هرشی له تانه ډېر وي ځکه چې په دنیا کې مې تر تانبه ساتي نوپه اخرت کې به هم ترتانبه یم.

هغه بل ورته وایي چې ګوره داسې به دې نه ویل ،دابه دې ویل چې په مادخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ احسان دی ،کفر اوبغاوت ولې کوي؟ الله تعالی په دې قادر دی چې له تانه یې واخلي او بیرته یې ماته راکړي.

سهار چې کله راپورته شول په باغ یې اور لګېدلی و اوټول سوزلی و.

اوس نودغه دنیا ده ته دعزت شی معلومېږي چې په دنیا کې یې ماته ډېر شی راکړی ،که اخیرت ته لاړشو نوهلته به هم ترتا زما شیان ډېر وي

نو په دا موجوده انسانانو کې هم داسې خلک شته چې دچا دنیا ډېریږي دوی ورځ په ورځ باندې په دوکه کې ولویږي تر دې چې په ټولوخلکوکې ځان ښه ورته معلومېږي ،ځان دخبري سړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم بولي او دافکر ورسره وي چې په ملجس کې کښنم نوباید زه وغږیږم ،زه تر تولوهوښیار یم، تر تولو خلکو دې زما عزت ډیر وشي،له تولوخلکو زه عزتمندیم، مرکه باید زما په خبره فیصله شي، هرڅه باید زما په واسطه وشي ځکه زه ترتولوخلکو عزتمند یم ولې ؟ دنیا مې ډبره ده.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته یوشامي دخپلې علاقې صفت کوي

دشام دعلاقې څخه یو کس راغی نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته یې دهغې علاقې صفت وکړچې زمونږ علاقه ډبره سرسبزه اوسرابه ده،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هم مبارکه زمکه ورته ویلې ده، ښه باغونه اوفصلونه لري

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وایې چې په داسې سرسبزه علاقه کې یئ نوبیاځه ورباندې کوي ده ورته وویل چې بیا ښه ښه خوراکونه ورنه تیاروو،د ډوډۍ وخت وي ښه خوراکونه ،ښې مېوې وي ځکه آبادیو

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې ددغه ښه خوراک نه بیاځه جوړیږي ؟ دی ورته وایې چې یارسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته ښه پوهیږي نورچې شو نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې د دنیاحقیقت دغه شی ده اصلا ددنیا اصلي حقیقت دغه ګندګي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زمور خلکو ته په دغو کندګیو ځان عزتمند معلومېږي، چې خوک ترټولونه ډېر په کندګیو باندې ککړوي هغه ته ،ترټولو خلکو ځان عزتمند ښکاریږي، داوجه داده چې شیطان دوکه کړي یو.

په محسوساتو کې د شیطان د دوکې مثال

د (الهکم التکاثر) په تفسیرکې تفسیرعزیزي [ج: ۴، ص: ۴۶۲ / اردو] کې لیکلي دي چې یوسړی ښه دنیادار ده ،ښه ډېره دنیا اوجایدادلري،په کورکې یې ورته وویل چې داشی نشته، دانشته،دانشته نودی په دې نیت له کوره راووت چې مثلا بوره واخلم،اوړه واخلم، غوړي به واخلم ،چای به واخلم دکور نورضروریات به پوره کړم نوښې ډېرې روپۍ یې له ځان سره را واخستې اوس شیطان ،چې دانسان دښمن دی په لارکې کمین ورته نیولی ،په لارکې خلک شراب چښي، ده ته هم داخیال وروګرځیده ،شیطان یې دوکه کوي چې روپۍ ډېرې دي داخلک شراب چښي راشه ته هم یوبوتل وچښه چې څه خوند پکې شته؟ نوشراب یې وچښل اوپه رومبي ځل ډېر زیات اثر کوي نوبیا ولاړشي چیرې په یوګندګي کې ولویږي ،غله راشي ویې ګورې چې داخوک دی؟ چې راجګ یې کړي اوجیبونه یې وګوري نوهغه تولې روپۍ ورنه ویسي ،لکه دا نن سبا چې په موټروکې څه دنیشې شی ورکړي اوتولې روپۍ ورنه واخلي، دغه انسان په هغه ګندګي کې خالي لاس او جیب پاتې شي اوتوله سرمایه ورنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویسي، مازدیګر یې خپل خپلوان راشي اودی په ګندګي کې پروت وي او وایې چې فلانکی خان صاحب خوپه ګندګي کې پروت دی، چې راپورته یې کړي جیبونه یې وګوري ټولې پیسې چا ورنه وړې وي، هیڅ شی نه وي ورسره ،هم سرمایه ولاړه شي هم بې عزته شي اوپه اخیرت کې خو به یې خدای خبرچې څه حال وي

نو ددنیا مثال هم داسې دی لکه شیطان چې مور ته په کمین کې ناست دی ، دچاچې روپی زیاتې شي څوک په شرابواخته کړي، څوک په زنا اخته کړي اوڅوک په نورو بدعملیو لګیا کړي، خو هغه یې بنیادي سرمایه چې ایمان ده، ورختموي، بیا به په مرداره نالي کې پروت وي، دهلاکت دکندې په غاړه به وي په اخیرت کې به دسخت مشکل سره مخا مخ کېږي

نوبنیادي اواصلي هدف وپیژنئ چې مقصود په عباداتو کې په انسانانو باندې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه امتحان دی، هرانسان دې باید دښته متوجې شي چې زه ځان ورته تیارکړم،که نوي نوپه دې باندې دې پوه شي چې بل قسم امتحان راباندې را وران دی ، تکلیفونه به راباندې راځي اوکه څوک په راحتو کې و هغه دې نه خوشحالېږي چې زه په خدای پاک ګران یم ،ولي ؟ ځکه چې ماړه پره ګټلې ده

زمور شناخته دنیادار خلک مور وینو چې روژه په صحیح طریقه نه نیسي، لمونځ په جمعه نه کوي ،لمونځ په صحیح طریقه نه کوي، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حق نه اداء کوي؛خوچې پوښتنه وکړي هغه فلانکی مالدار چېرې ده؟ نوکله یې شپږ میاشتې اوکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې اووه مياشتې په کراچۍ اولاهورکې تېرې کړې وي يا کابل ته تللی وي،يا دوبۍ او سعودي ته تللی وي اوپه دې ګندګي پسې لګيا وي.

نودا امتحانات دي په موږباندې ؛نوپه امتحان کې به سړی زېرک اوسيږي ،هرسوال ته به زيرک وي اوداسې سخت امتحان ده چې په اينده کې په قيامت کې دا زمکه په سړي شاهدوي ،خپل اندامونه به په انسان شاهدي ورکوي،ملائکې به په سړي شاهدې ورکوي،الله تعالی په سړي شاهد وي ،بيا هيڅ شی پټ نه پاتې کېږي ،ددغې نتيجه به هلته سړی وينې،په انبياءکرامو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ رنګ رنګ تکليفونه راغلي،خودوی پوه و چې دا امتحان ده

په حضرت ايوب عَلَيْهِ السَّلَامُ امتحان اوپه هغې کې کاميابيدل

حضرت ايوب عَلَيْهِ السَّلَامُ سخته ډېره دنيادرلوده ،نه اولادونه، نه صحت يې درلود ؛خو ابليس لعين خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وايې چې دی څکه عبادت کوي چې دنيا ډېره لري،ورته خلاص ده. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ شيطان ته وويل چې څه په دنيا يې ته مسلط شه،نوشيطان يې په دنيا مسلط شو نود اونبانو يې چې څومره شه،نوشيطان ګلې وې په هغو ټولو مرض ولګيده اوټول ختم شول،نوشيطان ورته راغی اوورته ويې ويل چې اونبان دي ټول تبا شول. حضرت ايوب عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته وويل چې الحمد لله ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ راکړي و هغه واخيستل. حضرت ايوب عَلَيْهِ السَّلَامُ پوه و چې امتحان دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا په غواو اومیږو مرض ولګیده هغه ټول ختم شول ،په هروار به شیطان دشپانه په شکل ورته راته اوورته ویل به یې چې غواوې دې ختمې شوې ،پسونه ختم شول ؛خو ده به ورته وویل چې الحمدلله ! خدای راکړي و ،خدای جَلَّجَلَالُهُ واخښتل.

بیا ابلیس لعین وایې چې اولاد یې ډېر دی ،په هغو یې زړه تکیا دی ځکه عبادت ته خلاص دی ،دګټې خلک یې شته. الله تعالی ورته وویل چې په هغه هم ته مسلط شه. ۱۲ یا ۱۴ اولادونه یې په یوه کوټه کې ناست ول ،په هغوټولو کوټه راولویده او ټرې لاندې شول اوپه یوځای مړه شول؛ نوشیطان په داسې شکل چې وینې ورنه بهیدلې ورته راغی چې ټول اولادونه دي له کوټې لاندې شول اومړه شول. حضرت ایوب عَلَيْهِ السَّلَامُ وژړل نوشیطان خوشحاله شو چې کامیاب شوم ،بې صبرې خویې شروع کړه ، خوهغه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته رجوع کوي چې داپه ماباندې دې تا له لورې امتحان دی ، اوپه مسلمان باندې خودمسلمان زړه سوی دایمان علامه ده.

کله چې شیطان په دې کې هم ناکام شو نووایې چې دی خوښه صحت لري ځکه ښه عبادت کوي ؛نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته وویل چې په وجود یې هم ته مسلط شه ،نوپه وجود یې هم شیطان مسلط شو اوخارش پرې ولګید ،بدن به یې ګراوه- ګراوه تردې پورې چې غوښې یې ټولې تویې شوې ،بدن یې خوړین شو، خو دحضرت ایوب عَلَيْهِ السَّلَامُ په عبادت او دخدای تعالی ددین په تابعداري کې کوم تقصیر اوفرق را نه غی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو حضرت ايوب عَلَيْهِ السَّلَامُ چې کله په دا ټولو امتحانونو کې کامياب شو بيرته خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپله رضا او کاميابي، صحت ځواني ،اولادونه اومالونه، سره اوسپين ورکړل،او ددنيا اواخيرت ټول انعامات يې ورکړل.

[تفسير مظهرى ، وايوب اذ نادى ربه ۸۲ الايه ج ۶ / ص: ۲۲۸/ ۲۲۹]

نوسړى چې په دې پوه شي چې په دې کې امتحان دى نوبيا انسان ورته متوجې کيږي اود کاميابي اسباب لټوي.

په بدعملو خلکو باندې چې امتحان راشي : مرض اومسکنت راشي ؛نوهغوى ته درک نه لګيږي چې غرض پکې څه و،لوږه اوتنده ورباندې راشي ؛نودرک نه ورته لګيږي چې په دې کې مطلب څه دى ؛خو په نيکانو چې مرض راشي ،نوهغوى ورباندې پوهيږي چې دا امتحان دى نو صبر به وکړم چې داصبر کول به مې دګناهونو دلړ له منځه وړلو ذريعه وګرځي.

چې روژه ورباندې راشي نوپوهيږي چې عبادت دى ،په دې سره مې ګناهونه ختميږي، اوس نو چې په امتحان کې انسان هرې نکتې ته متوجې وي نوبيا يې دالله تعالى انعامات هم په برخه کوي.

نوهره ورځ بيان ته هم ضرورت نشته ،موږ هره ورځ لګيا - لګيا يو اوخلک يې څوک راسره مني هم نه، صرف دلته چې راشي نوټول سرونه ښوروي اوښه په شوق ناست وي چې رښتيا موږ خودلري ځاى نه پدغه نيت راغلي يو.

داخبره خکه کوو چې دا پند به موږځه وخت اخلو:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازجوانی تابه پیری واز پیری تابه کی

یعنې له ځواني څخه ترسپين ږيرتوبه اوله سپين ږيرتوبه ترڅ
وخت پورې هوښياريږې؛ خوچې له دې ځايه ولاړشې بيا هيڅ ن
وي ،داسې خلک شته چې تراوسه پورې يې ږيرې نه دي پرې
اينبې ، بس صرف دا وايې چې درځې دخليفه صاحب مجلس ته لا
شو داسې ښه مجلس يې وي ،داسې ښې ژړاوې وي دعا پکې
قبليږي ،پدغه نيت را روان وي چې ګناهونه به مودلته معاف
کېږي خوبياهم دعمل کوشش ډېر کم وي.

داځينې کسان ډېرې اسانه اسانه خبرې کوي ،چې دجمعې
دلمانځه وروسته دا درود ووايه نوداتيا کالو ګناهونه درته معاف
کېږي. بې عمله خلک ددې دردو په ويلو سره داسوچ کوي چې
سود اوشراب هم وربانديې معاف کېږي. نوبيا په سنود شروع
وکړي ځکه چې هلته درود شريف وايې. دښته خونه ګوري چې په
دې درود شريف باندې دکوم ګناهونه معاف کېږي اوڅه وخت
وربانديې معاف کېږي.

که چېرته يوانسان په اخلاص ،صحيح نيت اوعقيده سره په
يومجلس کې کيني اودخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ خبرو ته غوږونيسي، د
رسول کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ احاديث مبارکه واوري اوپه هغه مجلس
کې دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ ذکروشي ؛نو د دوزرو هغو مجلسو چې په
هغه کې لهو اولعب ،توکې اومسخري شوې وي ، کفاره ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهمدارنګه دیوشوم څخه ټوله علاقه هم ویرانه کړي لکه چې وایي:

ازدست یک شوم سوخت شهر روم

کله داسې وي چې په یومجلس کې ډېرنیک خلک،دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درحمت مستحق خلک وي خویوداسې بدبخته اوعنادګر کس ناست وي چې صرف هغه ددغې عقیدې په لحاظ چې هغه علماء، او مشایخ امتحان کړي ،حاسد(کینه ګر) ناست دي اودامجلس واوري اوبیا یې نوروځایوته غلط غلط دپرواپاګنډې په غرض نقل کړي ؛نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددې یوکس له وجې هغه رحمت ودروي. کله دیوه سړي په برکت خدای پاک ټول مجلس معافي وکړي؛ خو کله دیوه شوم اوبدبخت اومفسد له لاسه په هغه ټول مجلس دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ قهر اوغضب راځي نوپکار دی چې هرسړی توبه وباسي او په ځان کې اخلاص پیدا کړي تر څو ښه نتیجه ورباندې مرتبه شي.

خپل تقصیرات له ځان سره یادول د خدای پاک د رحمت سبب ګرځي

په سترګو لیدلې واقعه درته بیانوم یومجلس کې مو له مُریدانو سره وظیفه وکوله اوهلته یوبل خلیفه صاحب هم موجود وُ یوملګري تلاوت وکړ اوذکر وشو خوداسې خاص اثریې ونکړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه مجلس نه وروسته دافکر راسره پیداشو چې داڅه چل ؤ په دې مجلس دذکر کې خوهیڅ اثر نه ؤ خو بیا وروسته هغه تقصیر راته معلوم شو چې په موږ کې دانقصانات دي . قسم په خدای چې په هغه مجلس کې دوهم وار داسې جذب اوژړاوې شروع شوې چې ډېر زر یې په اثر پوه شووچې سړی ورته حیران شي . چې مخکې تلاوت کیده داسې اثر نه و خوچې سړي ته ځان مجرم ولیدل شي چې په ماکې خو دغه ګناه او جرم ده چې پداسې پاک مجلس کې ناست یم اواثر نه کوي .

ډېر واړې ماداسې مجلسونه لیدلې دي چې ډېر ملګري پکې ژاړي اوډېر بیا په دغه مجلس کې په ژړیدونکو ملګرو پورې خاندي چې دا اوس ولې ژاړي؟ اوس دغه ته یې پام ندی چې دازما زړه دڅه شی دی، دالله تعالی دنامه په یادیدلو دمسلمان په زړه کې خوف اوویږه پیداکېږي .قران کریم چې بیانېږي خوف پیداکېږي چې له دې سره،سره هم ژړا نه ورځي او څه اثر نه پرې کوي نو سړی دې باید په دې پوه شي چې زه خراب یم، دخپل عمل نه دې توبه وباسي چې په اخلاص څوک تائب شي په هغه مجلس کې خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ بیا خامخا اثر پیداکوي .

نوالله دې زموږ اوتاسې داروژه دمغفرت سبب وګرځوي اوالله تعالی دې دتقوی سبب وګرځوي. لکه څرنګه چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ویلې چې ددغه له پاره مې روژه فرض کړې ده چې تاسې پرهیزګاره شي .الله تعالی مودې پرهیزګاره کړي اوپرهیزګاري دامعنا چې سړی دداسې ځایونوڅخه ځان وساتې چې دده دبدن له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره تاوان وي اوورباندې سوځي اوهلاکېږي ، ګناهونه زمونږ دبدن لپاره تاوان دي چې داسې عمل له مونږ څخه ونه شي چې بيا په مونږباندې تبه زيږي ته ورسيږي ياتبه ينه راخرابه اوخوړينه کړي . داسې ګناهونه رانه ونه شي چې داکړي اعمال مو رانه (هباء منثورا) ختم شي اوکه دغسې توجه وه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ خو رحيم ذات ده يونه په يو وخت کې خوبه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ديومسلمان توبه قبوله کړي ،يوه دعا ،يوه ژړا خوبه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ قبوله کړي دهغې په برکت دسړي داخيرت او ددنيا زندګي برابريږي بيا به دغه بدنونه انشاء الله دجنهم له اور اوهلاکت نه بچ شي اوالله تعالی مودې دهلاکت څخه وساتې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۵) مجلس

دآل نسبي او حسبي سره تعلق اومحبت

﴿ قُل لَّآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ أَجۡرًا إِلَّا ٱلۡمَوَدَّةَ فِي ٱلۡقُرۡبَىٰ ﴾

[سورة الشوری آیت ۲۳]

ژباړه : ووایه (ای محمده ! دوی ته) چې نه غواړم له تاسې په دغه (پیغام رسولو) اجر لکن دوستي غواړم په قرابت خپلوي کې.

یعني نبي کریم ﷺ په ټوله زندګي کې، په خاصه توګه دمکې معظمې په زندګي کې ددین په اشاعت کې بې انتها زیات تکلیفونه تیرکړي .بیا ورپسې دده صحابه کرامو رضي الله عنهم ته دکفارو له طرفه نه قسم،قسم تکلیفونه ددغه دین په سبب رسیدل.

یوځل کفار را جمعه کیږي اونبي کریم ﷺ ته وړاندیز کوي چې ددې خلکو ،له پخواني دین څخه په اړولو کې ،که دتا دامطلب وي چې دنیا لاس ته راوړي ؛نومونږ به دومره دنیا درکړو چې دتا اودې تا داولاد اولمسیانو به هم بس شي خودانوی دعوت پریږده ،دپلارنیکه له دین څخه خلک مه منحرف کوه.

اوکه دې تا نیت داوي چې ته زمونږ مشر شې مونږ ټول قوم او ټول قریش به تا خپل مشر،امیر او سردار مقرر کړو اوټول به دې تا اطاعت کوو؛ خود اخبره پریږده چې ته دټولو بتانو په خلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعوت چلوې اوخلک دیوه خدای جَلَّجَلَالُهُ دعبادت او بندګي طرف ته رابولي.

اوکه دادې مطلب وي چې واده غواړې نوپه ټولو قریشو کې په خپله خوښه باندې لس جنکی خوښې کړه ټولې به تاته ،بې له مهر درکړو؛ خودا نوې دعوه پریږده.

یعنې ددوی خیال داو چې نبي کریم صَلَّىٰ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې دټولو باطلو دینونو خلاف یودین ته خلک رادعوت ګوي ،چې هغه داسلام دین دی ،دیو الله تعالی طرف ته خلک بولي ؛نوددې دنیوي غرضونه دي ،پکې ډیری سیاست کوونکي دخپلې مبارزې په وخت کې اودسیاست په میدان کې خلکوته دیوشي اوبل شي طمعې ورکوي؛ خو مقصد اواهداف یې خپله کامیابي وي خوخلکو ته په ذهن کې داورکوي چې زه خو دتاسو لپاره لګیا یم ،خوخلک په دې باندې پوهیږي چې ته خپل شخصي غرض لرې ؛نومشرکینو هم په نبي کریم صَلَّىٰ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې داګمان کړی و چې دی هم خپل غرضونه لري چې دانوې کلمه یې شروع کړې ده.

دحضرت عیسی عَلَيْهِ السَّلَامُ د پیدائښت (۵۶۰) یا (۶۰۰) کاله تیرشوې ؤ اوله هغه نه وروسته بل پیغمبر نه ؤ راغلی ،په دې موده کې په خلکو کې په شرک اوکفرکې تیرو، عقیده یې هم دشرک اوکفر وه ، دومره جاهلیت ؤ اودومره وحشت و چې خلکو به خپلې لورانې ژوندۍ په خارو کې له دې وجې خښولې چې سبابه ددغو ډوډۍ بندوبست څرنګه کوم اویازما لوربه غټیږي اوبیا به یې بل په نکاح کوي ؛نودومره دجهل دوره وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومره جاهیلت و چې خلکو به له بیت الله شریفې نه لوځ لغړ طوافونه کول ،داسې رسوایي وه چې یوې ښځې به له لسو کسانو سره زنا کوله اوچې اولاد به یې پیداشو نوقافیه شناس به یې راوست چې دغه بچی په دې لسو نفرو کې کوم یوکس ته شوی دی ؟ کله به چې هغه قافیه شناس ورته وویل چې ددې ماشوم رنګ دې کس ته ورته والی لري بس هغه ماشوم به دهغه کس واوهغه ښځه به دهغه بلل کیدله ،ترهغه وخت پورې به دغه لس اویازیات اوکم ټولو له دغې یوې ښځې سره بدفعلي کوله.

نو نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د داسې وحشت په دورکې یوه ډین ته بلنه اودعوت شروع کړچې دیوه الله تعالی وحدانیت قبول کړئ، دهغه دین قبول کړئ ؛نو طبعا چې دومره جهالت تیر شوی وي نودهغوی خلکو په خبره سر نه خلاصیږي ، نو ده ته یې وویل چې که دنیوي څه غرض لري،هغه به دی پوره کړو ،سردار به دې مقررکړو، مال اودولت به درکړو.

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وایې چې نه زما پدغه دعوه کې فقط - فقط دحق دین رسول مطلب دي چې کلمه د﴿ لا اله الا الله ﴾ ده ، له تاسو نه نور اجراومزدوري نه غواړم.

﴿ قُل لَّآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا ٱلْمَوَدَّةَ فِى ٱلْقُرْبَىٰ ﴾ (سورة الشوری آیت ۲۳)

نوزه دتاسې نه اجرت (مزدوري) اوتنخوا په خپله پیغمبري نه غواړم صرف -صرف دتاسې نه محبت په خپلوي کې غواړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تفسيرمظهري ج: ۸ ص: ۳۱۷ / ۳۲۰ / ددې دوه قسمه تشريح کوي يا دا چې زما دې تاسې سره چې کومه خپلوي ده دقريشو چې خومره شاخونه و نبي کريم ﷺ دهغو سره دخپلوي تعلق درلود ،ياد خسرګنی په نسبت باندې ،ياد ماماتوب په نسبت باندې، ياد خوريي توب په نسبت باندې ،ياد تربورګلوي اوعزيزي په نسبت باندې ؛په دې ټولو نسبتوسره زه صله رحمي دخپلوي درنه غواړم ،چې زه موخپل يم ،دخپلوي حق درباندې لرم، زما ددينې خدمت مانع مه واقع کېږي ، که نور ښه مو نه رارسيږي زما مقابله خومه کوئ

ګورئ ستاسو زوی - ورور اوقريب يم ،لکه يو وخت کې ابوجهل اوپنځويشت نفره مشران راټول شول د نبي کريم ﷺ تره ابوطالب ته يې وويل چې وراره ته دې ووايه چې ددغه دين نه واوړه اومونږ دهغه خپل دين نه مه اړوه که نه وي نو بيا داوکړه چې ته خپل خدای ته خلک دعوت کوه اومونږ به خپل خدای ته ،په مونږ کار مه لره.

نبي کريم ﷺ ورته وايې چې زه تاسې ته يوه خبره کوم که هغه راسره ومنئ دټولو عربو مشران به شئ اودټولو عجمو مالکان به شئ اوهغه داکلمه ده چې ﴿ لا اله الا الله ﴾، دوی ورته روان شو نو نبي کريم ﷺ ورته وايې چې زه دخپلوي لحاظ درنه غواړم چې دتاسې سره زما خپلوي ده نووصلي رحمي راسره کوئ زما داسلامي دعوت مانع مه جوړيږئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه تشریح یې مفسرین داکوئ چې زه دتاسې نه خپل شخصي غرض ،شخصي هدف نه غواړم دتاسې نه محبت زما داهل سره غواړم چې زما داهل سره تاسې محبت کوئ.

دحضرت نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اهـل (کورنی)

دنبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوه قسمه اهل (خپلوان) دي : یو دنسب په لحاظ اهل ده، چې سیدان مبارکین دي ،اولاد دبني هاشم اوبني عبدالمطلب دي ؛ نوددغوپه هکله محبت درنه غواړم ،زما له اهل بیتو سره محبت کوئ.

یا له اهل نه دانسبي اهل مراد ده.

اوپه اهل بیت د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې سړي ته څه چې وغواړي هغه پیداکېږي ،دهغو چې هره غوښتنه ومني دا داخیرت ګټه ده.

نوزما دنسب په باره کې له تاسې نه محبت غواړم اودا ولې غواړي ؟

منشاء دمحبت به څه وي ؟ څکه چې د حضرت رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپل دي ؛نوچې په دې نیت چې دوی دنبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اولادونه دي ؛نودا په حقیقت کې د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت ده ،اوپه دې محبت بیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا پیداکېږي ،دجنت انعامات ورته پیداکېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ساداتو مبارکانو په قدر نه کولو اوبدايسولو کې انسان تباه کيږي

په بخاري شريف کې يو حديث راغلی:

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «السَّاعِي عَلَى الأَرْمَلَةِ وَالمِسْكِينِ، كَالمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللهِ، أَوِ القَائِمِ اللَّيْلَ الصَّائِمِ النَّهَارَ» ﴾

[صحيح البخاری ج: ۲/ کتاب النفقات باب فضل النفقة علی الاهل ص ۸۰۵ رقم الحديث ۵۳۵۳]

ژباړه: له حضرت ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي: پالونکی دکونډو اومسکينانو داسې ده لکه دالله تعالی په لارکې مجاهد او دشپې لمونځ کونکی او دورځې روژه نيونکی.

حکايت:

په (کتاب الکبائر ص: ۷۵) کې راځي چې يوه کونډه سيده ديو مسلمان تجار کورته ورغله ،ورته وې ويل چې زه سيده يم،دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اولاد يم . مسکينه يم ،خاوند مې وفات شوی ،اولاد مې کمزوری ده دنفقې په اړه څه بندوبست نشې کولای ،ته مسلمان يې،داسلام په خاطر درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په تاباندې زماحق دی ،که څه راکړې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه مسلمان تجار ورته وويل چې ته څه دليل لري چې ته سيده يې؟ لکه اوس مونږ اوتاسې له سيدانو څخه دشجرې پوښتنه کوو.

دې مبارکې ورته وويل چې زه خپله اقرار کوم چې زه سيده يم ته نور څه غواړې ؟ هغه ورته وويل چې داسې سيدان ډير دي ،په داسې سيدانو پسې زه نشم راسيدلای.

داسيده مبارکه سخته مايوسه شوه او دمايوسيت له وجې خپل کور ته هم بيرته نشوای رسيدلی ځکه چې ناوخته شو شپه پرې راغله ؛نوپه هغه ځای کې ديو يهودي کافر کورته ورغله اوهغه ته يې هم دخپل مسکنت اظهار وکړ هغه کومک ورسره وکړ.

دشپې دغه مسلمان تجار خوب وينې چې دقيامت ورځ ده نبي کريم ﷺ ناست دی دخلکو شفاعتونه کوي ،په جنت کې يوه بهترينه ښه بنګله ولاړه ده ،دامسلمان تجار ورته وايې چې يارسول الله ! دابنګله دچاده ؟ نبي کريم ﷺ ورته وويل چې (لرجل مسلم) ديومسلمان سړي لپاره ده ،دی ورته وايې چې خوزه هم مسلمان يم داماته راکړه . نبي کريم ﷺ ورته وايې چې څه دليل لري چې ته مسلمان يې ؟

مسلمان تجار ورته وايې چې زه اقرار کوم چې زه مسلمان يم رسول الله ﷺ ورته وايې چې اقرار دليل وای نوهغه زما لور زما نسب ،چې تاته درغلې وه هغې درته وويل چې زه سيده يم تاولې دهغې خبره نه منله ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه مجوسي هم دشپې دغه واقعه په خوب باندې وينې اوبيا خپله کورنۍ ټوله راپورته کوي اودسونه کوي کلمه وايې اوپه اسلام مشرف کېږي.

سهار دغه مسلمان تجار ورځي چې بيګاه خو دی تاسې کره څوک ميلمانه نه وو راغلي؟ هغه يهودي ورته وويل چې يوه مسکينه عاجزه ښځه راغلې وه.

تجار ورته وويل چې هغې ته ووايې چې صرف تر دروازې يې راوباسه دومره زره روپۍ به درکړم. هغه ورته وويل چې زه دجنت بنګله پدغو پيسو نه خرڅوم

نودرسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ داهل بيتو په احترام اومحبت باندې سړي ته دجنت بنګلې پيداکېږي ،دجنت انعامات اودحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شفاعت ورته پيداکېږي.

﴿عن البراء قال رأيتُ النَّبيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّمَ وَالحَسن بن عليٍّ علي عَاتِقِه يَقُولُ اللَّهُمَّ إِنِّي أُحِبُّه فَاحِبَّه وفي رواية واحِبَّ من يُحِبُّه﴾

[مشكوة المصابيح ج ۲/ باب مناقب اهل بيت النبى صلى الله عليه وسلم ص ۵۹۰/ ۵۹۱]

ژباړه : له حضرت براء بن عازب رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مې وليد چې حسن ابن علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يې په اوږه اخسيتی ؤ او ويل يې اې خدايه ! زه ورسره محبت لرم ته ورسره محبت وکړې په بل روايت کې وايي : ته دهغوخلکوسره محبت وکړې څوک چې دحسن رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سره محبت کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايې چې زما له اهل سره محبت دايمان برخه ده، څوک چې زما داهل سره محبت لري دادايمان برخه ده اوڅوک چې عداوت ورسره لري دادکفر نه يوه برخه ده.

نو نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايې چې زه دخپلوانو په باب کې دې تاسې نه محبت غواړم چې تاسې زما دکورنۍ سره محبت کوی ،زما له نسب سره محبت کوي.

داهل له دوهم تفسير نه څوک مراد دي ؟

داهل دوهم تفسير داده چې اهل نه اولياء مراد دي .دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له اولاد حسبي نه علماء رباني ،علماء عاملين چې په شريعت باندې مستقيم وي دغوته علماء رباني هم ويل کېږي ،دغوته اولياءکرام هم ويل کېږي . نوزه ددغوپه باب کې له تاسې نه محبت غواړم چې ددغو سره محبت کوي.

ځکه چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايې چې څوک دعلماء سره محبت کوي دازما سره محبت ده اوڅوک چې زما سره محبت کوي دا له الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ سره محبت ده اوڅوک چې له الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ سره محبت کوي دهغو لپاره جنت واجب دی اوڅوک چې دعلماء کرامو سره دښمني کوي ،دعلماء کراموڅخه نفرت کوي دا زما سره دښمني ده اوڅوک چې زما سره دښمني کوي دا دالله تعالى سره دښمني ده اوڅوک چې دالله تعالى سره دښمني لري دهغوی لپاره جهنم واجب دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی اومتعال خدای جَلَّجَلَالُهُ فرمايي :﴿ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلْأَمْرِ مِنكُمْ ﴾ [سورة النساء آيت ۵۹]

اول به دالله تعالی خبره مني اوبيا به د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خبره مني اوبيا داولوالامر خبره مني. مفسرين داقول مختاره کوي چې له اولی الامر څخه دهر وخت علماء ربانيين ،حقيقي علماء کرام مراد دي ؛نوددغو اطاعت به کوي ځکه چې عالم څه راته وايي له خپل ځان څخه يې نه وايي،دقوميت په لحاظ يې نه راته وايي بلکې په دې لحاظ يې راته وايي چې درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نائب ده ، دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خليفه ده دهغه وارث دی ،دهغه دين ماته رارسوي.

اوس دلته علماء کرام ليکي چې ترهغه پورې انسان کامل مؤمن نشي کيدلای ترڅوچې له الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ سره ،له هرڅه نه دده محبت زيات شوی نه وي.

دوه قسمه احاديث راغلي دي په يوه حديث کې راغلي چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي : ﴿لاَ يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ، حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴾

[رواه البخاری ومسلم فی کتاب الایمان ج:۱ص:۷/رقم الحدیث:۱۵]

ژباړه : يوکس ترهغه پورې کامل مؤمن نه شي کيدلای ترڅو چې زه ده ته له خپل مور اوپلار، اولاد اونوروټولوخلکوڅخه ،زيات محبوب شوی نه يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوپه بل حديث کې راغلي چې : ﴿: أَنْ يَكُونَ اللهَ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا، ﴾ [رواه البخاری فی کتاب الایمان ج: ۱ ص: ۷]

يعنې مؤمن ترهغه پورې کامل مؤمن نه شي کيدلای ترڅوچې ده ته له خپل ځان څخه خدای اورسول زيات محبوب شوي نه يې نو له خپل ځان څخه ،له اولاد څخه ،له مور اوپلار څخه بلکې له ټولو مخلوقاتوڅخه له الله تعالی اورسول الله ﷺ سره زياته مينه ولري ، يعنې دځان به نه مني دالله تعالی ﷻ به مني،داولاد به نه مني دالله تعالی به مني،دموراوپلاربه نه مني دالله تعالی ﷻ به مني.

خو لکن مفسرين کرام ليکي چې دحضرت نبي کريم ﷺ سره به کامل محبت هلته پيداکيږي چې دده له وارث سره يې کامل محبت پيداشي، ترڅو چې دده له جانشين سره يې کامل محبت نه وي پيداشوی نودنبي کريم ﷺ يې محبت نه پيداکيږي همدارنګه له حضرت نبي کريم ﷺ سره کامل محبت ترهغه نه پيداکيږي نرڅو چې له الله تعالی سره يې کامل محبت نه وي پيداشوي .

دالار ده يوبل ته مورِ نبي کريم ﷺ نه ليدلی،نه مودهغه معجزې ليدلې،نه مو دهغه دوحې دنزول حالات ليدلي ؛خوداچې دحضرت نبي کريم ﷺ عظمت ،دهغه لويي ،دهغه لوی مقام چې ترالله تعالی نه را لاندې په مخلوقاتو کې بل د داسې لويې مرتبې خاوند څوک نشته ، دامورِ ته چاراپيژندلی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

علماء کرامو راپيژندلی ،نواول به دغه خپل استاذ ،خپل مرشد چې تاته ددين ښوونه کوي ، ته دهغه په نقش قدم باندې روانيږې، خپل خواهشات به پريږدې ،دده په نقش قدم به روانيږي داوسيله ده نود نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره علاقه،تعلق اولار پيداشوه ځکه عالم خودنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لار درته ښيي

حضرت امام غزالي رحمه الله په احياء العلوم کې ليکلي چې ماته يووخت کې داسې سوچ پيداشو چې هرشي لره يوحقيقت شته دغه حقيقت دشي چې سړي ته معلوم شي بيا تغير اوتبدل په هغه شي کې نه راځي مثلا دامثه ده له سمنتو اوخښتوڅخه جوړه شوې ده ،ددغې خپل حقيقت ده . داپنکی ده ددغه هم خپل حقيقت ده په دغوشيانو که هرڅومره هواوې راشي ،بارانونه پرې او وريږي نوپه تيږه نه بدليږي.

نوامام غزالي رحمه الله وايي چې علم هم يوحقيقت لري ،دعلم حقيقت مې چې وکتلو نوهغه کامل اوپوخ يقين ته ويل کېږي ،چې داسې يقين دې پيداشي چې دهغه په خلاف کې هرڅومره خبرې درته وشي دې تاپه يقين کې هيڅ تردد اوشک نه پيداکېږي ،تردې پورې چې خوارق درته وښيي چې په هوا والوت اوتاته ووايي چې دا پنکی نه دی ، نودتاپه يقين کې بايد بدلون رانه شي.

خوامام غزالي [قدس الله]سره وايي چې ماهرڅومره کتابونه وکتل زما په علم کې دغومره مقام نه و،ځکه ډېر وخت يوسړی ښه ملاوي داملاخپل پنځه يالس کتابونه کتلی وي ،مطالعه يې کړې وي اوپه خپله مطالعه يې اعتماد اويقين راشي لکن چې ترڅانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه بل ملا اوعالم ووينې اودلائل ورته ووايې نوبيرته يې په خپله خبره کې شک پيداشي ،ځکه چې دعلم حقيقت ته نه وي رسيدلی ، نوځکه دبل دليل يې واوريده نوپه خپله خبره کې تردد ورته پيداشو.

علم ډېر مشکل کار دی ،ځکه چې يوه مسئله به وي، خلک همدغه مسئله له يوملا څخه وپوښتي وکړي نوهغه ملا يوخبره ورته ووايې اوچې کله دهمدې مسئلې له بل ملانه پوښتنه وکړي نوهغه بل څه ورته ووايې ؛ځکه چې يوعالم په دې مسئله کې يونظر لري اوپه خپل کتاب کې يې ليکلي وي اوبل عالم بل نظر لري اوپه کتاب کې ليکلي وي ،مسئله يوملاهم له خپل ځان څخه نه کوي ،کتاب ګوري بيا مسئله بيانوي ؛ نواوس به په مفتی به قول پسې ګرځي نومشکل کار شو.

نوامام غزالي [قدس الله سره] ووايې ماچې خپل علم ته وکتل داسې حقيقت ته نه ؤرسيدلی،نوکوشش مې شروع کړ چې داخپل علم داسې يقيني شي چې هرڅومره خوارق اودلائل ورته ښکاره شي شک اوتردد نشي پکې راتلای.

صرف ،نحو اوداسې نور مروج علوم مې ټول مطالعه کړل ؛خوداسې يقين مې پکې پيدانکړ ؛نواخير مې داولياء کرامو کتابونه مطالعه کړل ،ددوی په کتابونوکې يوڅه تسکين راته پيداشو ؛خوپه يواځې کتلوسره خوداحقيقت نه شي ترلاسه کيدلای نودحقيقي علماء کرامو،اولياء عظامو سره مې تعلق

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیداکړ چې ترڅو هغه حقیقت چې په دوی کې موجود ده ،په ماکې هم پیداشي

دهغه وخت داولیاء کرامو سلسلې داسې نه وي لکه دا نن سبا بې چې مورِ ګورو ، اصلي پیران ډېر کم دي ، دا خانقاوې هم داسې نه وي لکه دانن سبا چې دي ،دهغه وخت خانقاوې داسې وي لکه دادنن سبا مدرسې چې طالبان درس پکې وایي ،هلته به مریدان په کې اوسیدل اوذکر،اذکار اووظائف به یې پکې کول؛ټول دفقراومسکنت په حالت کې و،جامې به یې پیوند-پیوندوي ،خوراکونه به یې ډېرکم و،یعنې دملنګي ژوندو،مقصد داچې ددنیا له هرشي نه تیروو.

امام غزالي [قدس الله سره] [په احیاء علوم الدین ج ۵/ ص: ۱۳/ ۱۴/ خاتمة في الاشارةالی ترجمة المصنف رضی الله عنه وسبب رجوعه الی طریقة الصوفیة رضی الله عنه] وایې چې مادغې خبرې ته نیت وکړ،نفس مې نه راسره منله ،نفس اوشیطان دافکر ته راواچوله چې نبه ملا یې،نبه کتابونه جوړوې،نبه درس کوې، ددین خدمت کوې،ته چې اوس ملنګي غوره کړې داټول خدمتونه درنه پاتې کېږي ؛ نوبیرته پیښمانه شوم چې رښتیا خوددین خدمت پاتې کېږي . شیطان هرسړي ته په خپل لباس کې ورځي چې درس ،تدریس ،تصنیف اوکتابونه درنه پاتې کېږي.

خوهلته ددې خبرې شوق و،څه وخت وروسته مې بیا قصد وکړبیا نفس داخبره زړه ته راواچوله چې دلته خوته شهرت لرې ،ددین خدمت کوې ،خلک دزته راځي دیوې مسئلې پوښتنه درنه

کوي ،که ملنګي غوره کړي ،ولاړشي چیرته په خانقاه کې واړوي یوغریب طالب شي ،غریب ملنګ شي اودرویش شي نوبیا ددین خدمت درنه پاتې کېږي اوداشهرت به دې ختم شي؛خوشیطان بیاهم خپلې هڅې اوکوششونه جاري ساتل .

دریم واړي مې بیا نیت وکړ؛نوبیا نفس دازړه ته راواچوله چې اوس دې بنه کار جوړدی،خلک دې عزت کوي،شکرانې پیداکېږي ،درس اوتدریس باندې تنخوا پیداکېږي ،خلک کومکونه درسره کوي اوچې ملنګي غوره کړي ؛نوداټول هڅه ختم شو،دعیال نفقه هم فرض ده ،لکه دانن سبا چې زمونږپه عواموکې مشهوره ده دعیال نفقه فرض ده،لس کروړه روپی لري،لمونځ هم فرض ده خولمونځ بلکل ټکی نه کوي،دعیال نفقه فرض ده !!! .

نوهمیشه داسوچ اوفکر راسره و اخیر داعصابو کمزوري راته پیداشو،دوخت حکیمانو دافیصله وکړه چې ددغه سړي اعصاب ختم دي ،ددغه علاج نه کېږي . دغې اندازې ته ورسیدم .

خووایې چې له شپږو میاشتو وروسته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مې زړه ته الهام وکړ،چې داټول هڅه دې پاته وي ؛خو یوار خپله خان اصلاح کړه ،چې علم وي اصلاح نوي ،شهرت وي اصلاح نوي؛نوداخوټول ددنیاشیان شول اخیرت خوپاتې شو!

نوکور مې پرینبود،وطن اوشاګردان ،درس اوتدریس هڅه مې پرینبودل اوشام شریف ته ولاړم ،هلته مې ددمشق په جومات کې ځان ته اعتکاف (چهله) اوخلوت خانه غوره کړه ،په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت خانه کې مې چې دکومو اولیاء کرامو سره تعلق جوړکړ اذکارمې شروع کړل،څه اسرار راته پیداشول، دحج وخت رانیزدې شوزړه مې وغوښتل چې دحرمینو شریفینو زیارت وکړم ،حج ته ولاړم اودنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په جومات کې مې خلوت غوره کړ

دی وایې چې په دې ځای کې داسې اسرار راته پیداشول چې دژبې دویلو نه دي ،دقلم دلیکلو نه دي صرف دومره به ووایم چې که ددنیا ټول هوښیاران جمعه شي ،ټول عاقلان جمعه شي ،ټول پروفیسران جمعه شي اودا ووایې چې مورږ دې داولیاء کرامو څخه دنبو اخلاقو څښتنان شو ؛نو بلکل نه شي کیدلی

اوس ولې یې نه شي پیداکولای؟ ځکه چې داولیاء کرامو اخلاق د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سینې مبارکې نه اخیستل شوي دي ،ځکه یو ولي هلته کاملیږي چې دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په سنتو روان شي ،دهغه دشریعت پابند وي اود نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په صفاتو کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ویلې دي چې ﴿ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ۝ ﴾ [سورة القلم] یعنې ته د ډیرو لویو اخلاقو چښتن یې ، نوچې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ لوی ورته ویلی نوبنده یې دصفت نه عاجز ده ،چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته ویلی دي چې ته دغټو صفاتو چښتن یې نومورږ به یې بیا څرنګه بیان وکړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دغې وجې نه علماء کرام د نبي کریم ﷺ صفات چې بیانوي نو داوایي:

لایمکن الثناء کما کان حقه

بعد از خدا بزرگ توئی قصه مختصر

یعنې دالله تعالی نه را لاندې لنډه خبره داده چې ته لوی یې.

دمعراج په شپه چې نبي کریم ﷺ لامکان طرف ته روان شو، سدرة المنتهی ته چې ورسیده حضرت جبرائل علیه السلام ورنه پاتې شو، نبي کریم ﷺ حضرت جبرائیل علیه السلام ته وایې چې راځه راپسې ،ولې دې ملګرتیا پرېښودله ؟ هغه ورته وویل چې که ددغه مقام نه یو ویښته اندازه پورته وښوریدم نو ل وجود به مې وسوځي. دالله تعالی دانوارو اوزما دوجود ترمنځ (۷۰) حجابه دي ،نور که ورنږدې شوم وبه مې سوځي.

همدارنګه اسرافیل علیه السلام چې دعرش عظیم نه راالاندې ولاړ ده ،هغه وایې چې زما اودخداوندمتعال ترمنځ (۷۰) حجابه دي ،نور که لیږ وراندې شوم وبه مې سوځي

لکن نبي کریم ﷺ پورته شو ﴿ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝ ﴾(سورةالنجم) الله ته دومره نږدې شو لکه دغیښې(دلیندې) دوه طرفه ،بلکې تردې هم ورنږدې شو.

نوچې خبره بیرته سرته بوزو نبي کریم ﷺ فرمایي چې زما له اولیاء سره محبت کوئ، ځکه ددوی اخلاق د نبي کریم ﷺ نه اخیستل شوي دي ، ددوی په محبت دالله تعالی

جَلَّ جَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په طرف چې لار خلاصه شوه (تخلق باخلاق الله) نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ په اخلاقو متصف ده . په قرانکريم کې الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته فرمايي ﴿ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴾ په مسلمانانو مهربان اورحيم دى نودده په عشق اومحبت کې دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ عشق اومحبت پيدا کېږي؛ نو (**فنا فى الشيخ**) چې اول خپل شيخ ترخپل مور اوپلار اولاد بلکې ترهرشي محبوب نه شي ترهغه ﴿ **فنا فى الرسول** ﴾ نه درته پيدا کېږي ﴿ **فنا فى الرسول** ﴾ چې نه وي پيدا ﴿ **فنا فى الله** ﴾ نه پيدا کېږي .

اصلي مطلب له اولياوو سره کامل محبت ده

اصلي مطلب زما داو چې زمونږ دکاميابي لار داده چې ددغوخلکو سره کامل محبت وکړو ،ځکه چې دوى د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اودالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ خبرې مونږ ته کوي هغه ځوک چې دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ خبرې مونږ ته کوي ددنيا محبتونه ټول په دنيا بناء دي دچاسره دخپلوي اودوستي لحاظ وي .دچاسره دورکړي اوراکړي لحاظ وي چې دافلانکى له ماسره کومک کوي ،دچاسره ديوبل څه نفسي خواهشاتو تعلق وي خودعلماء کرامو سره تعلق په دين بناء وي ځکه غټ مقام لري،ملا چاته روپۍ ياکورسي يا ددنيا عزت نه ورکوي نوچې نه يې ورکوي اوبياهم ځوک ديوحقيقي عالم سره محبت ساتې نومنشاء به يې يواځې اويواځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دینې تړاؤاورابطه وي نوچې ته دعلماؤ و سره ددین په لحاظ محبت کوې الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ بیا ډیر غیرتي ذات دی ،تردې چې په یوه حدیث شریف کې راځي چې څوک زما له اولیاء کرامو سره مخالفت کوي نو ددغه سړي سره زما دجنګ اعلان دی (بَارَزَنِیْ مُحَارِبَةً) دغه سړی دې زما جنګ ته ځان تیارکړي اوبعضې الفاظ داسې راځي چې (من عاد لی ولیاً فقد اذنته بالحرب) یعنې څوک زما له دوست سره مخالفت کوي دهغه سره زما دجنګ اعلان دی

اوپه تفسیر مظهري کې لیکلي دي چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وایي څوک چې زما له اولیاوو سره مخالفت کوي دغه کس زما جنګ ته ځان تیارکړ. تردې پورې چې په دغه حدیث شریف کې الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ وایي څوک چې زما له علماوو ،زما داولیا وو سره مخالفت کوي زه داسې وړته په غضب کېږم لکه زمری چې په غضب کېږی

اوس نو چې الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ دخپلو دوستانو په خفګان داسې خفه کېږي نودهغه په خپلوي اومحبت بیا دغسې خوشحالېږي هم .له علماوو سره چې څوک ددین په خاطر محبت کوي نودا په حقیقت کې له الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ سره محبت کول دی درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددین په خاطر محبت نوداپه حقیقت کې له الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ سره محبت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسلم شریف په شرح کې امام نووي لیکي چې په کوم مجلس کې دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ ددوستانو نوم واخیستل شي نو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په هغه مجلس کې رحمتونه نازلوي.

په بخاري شریف کې دبدرینوصحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ په هکله چې موږ یې مخکې بیان وکړچې ددوی د نومولو اخیستلو وروسته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دعا قبلوي ځکه چې دالله تعالی دوستان دې وسیله کړل دهغوی دنومونو په یادولو الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ خوشحالیږي نوچې دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ رحمت متوجې شو نوبیادمسلمانانو حاجتونه ورپوره کوي.

دقیامت په ورځ به دوی ته دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف څخه اعلان کیږي چې چاله تاسې سره محبت کړی وي که څه هم هغه په هره نوعه باندې وي نودهغو تولوشفاعت وکړئ اوجنت ته یې درسره بوزئ ، خلک به په ځان پورې حیران وي اودغو دخدای جَلَّجَلَالُهُ دوستانوته به دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه اعلان کیږي چې ای علماوو ! ای طلباوو! ای مجاهدینو! ای مخلصومسلمانانو! چې له تاسوسره چامحبت کړی وي، معاونت یې کړی وي؛ نونن دهغوسره تاسوښه وکړئ،هغوی دنیاوي ښه درسره کړي وو نن تاسوله هغوی سره په اخیرت کې ښه وکړئ له ځان سره یې جنت ته بوزئ.

نوځومره موچې وس کیږي له علماءکرامو سره تعلق جوړوئ .دهغو سره محبت کوی اودغه ته مو چې خیال نشي چې دوی په دنیاکې ددنیا په لحاظ مسکینان دي ،نوتاسې ته ځان غټ ولیدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي اودوی ته دحقارت په نظر وګوری ،ډیر داسې عوام شته چې ملا ته تنخوا ورکوي اودتنخوا احسان په ده باروي اوداسې معامله ورسره کوي لکه دمزدور سره چې اوس خو تنخوا درکوم څه خوشې خومې نه یې نیولی .تردې پورې چې داسې کلیوال هم شته چې دجومات خدمت یې په ملا باندې لازم کړی وي . مزدور یې ورنه جوړ کړی وي ،ولې خو دمیاشتې (۱۰۰۰) روپی ورکوي اوبیا ځان لوی پرې بولي، دا خوبیا ګوښې خبره ده چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دعلماء کرامو نفقه په خلکو کې تقسیم کړی ،که نه وي قسم ده که پدغه زر روپی په دې قیمتي کې هیڅ دضرورت وړشی ترلاسه کولی شي.

ددنیا هغه ادنی نوکري تاسې له (۴۰۰۰) څلورزرو نه کمه لیدلې ده ؟ علماء کرامو دسهار نه تربیګاه پورې ټول وخت درسره محصور وي خوپه پنځه سوه (۵۰۰) اودولس سوه الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دوی ته قناعت ورکړی دا دالله تعالی رحم ده چې قناعت یې ورکړ ، که دعالم هم داسې حرص وای چې ته لوډر اخلي نوزه یې ولې نه اخلم؟ ته تراکتور اخلي زه یې ولې نه اخلم؟ ته دوکان جوړوي نوزه یې ولې نه جوړوم؟ دهغه هم ستا په ډول حرص وای نودادیني حکمونه به بیاورځخه پاتې وو

خوددې قناعت برکت دی چې الله تعالی ددین ډیرکارونه دعلماءکرامو په ذریعه روان کړي دي

دکوم ملا چې کار جوړ وي هغه بیا درس اوامامت کوي ؟نه یې کوي ، ځکه مخلص خلک کم دي . هو! کم علماء به داسې وي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ خپله هم نبه ابادي ورکړي وي او ددين خدمت ته ولاړ وي.

نوخواهشات په دوی غالب نه وي ،هغه خاص دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره ددين خدمت ته ولاړ وي. ، کولای شي په بله لار کې نبه ډيره دنيا وګټې خودنيا يې مطلوب نه وي ،دين يې مطلوب وي ،په کم شي قناعت کوي ،هغه ددين کار کوي.

د وصول الی الله درې لارې

دکاميابي اودخدای جَلَّجَلَالُهُ دخوشحاله کولولارې درې دی يوه لار دطاعت ده چې په عبادت اوبندګي باندې سړی خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته نيږدې شي. الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ وايې چې ماته بنده په فرض عمل رانږدې کيږي بيا په سنتو اونفلو رانږدې کيږي تردې پورې چې زما محبت ورسره پيداشي ،کله چې زما محبت ورسره پيداشو نوزه دده سترګې شم په مالیدل کوي،زه يې لاس شم نيول رابانديې کوي،زه يې پښې شم تلل رابانديې کوي،نولنډه داچې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ يې خپل ځان وبولي

نويودعبادت او دطاعت په لاره خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ انسان غټ مقام ته رسوي ؛خومشکل ځکه ده چې دومره طاعت اوبندګي چې بالکل غفلت ورځخه ونشي ،په دې وس وخت کې څوک کولای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه لار: دمصیبتوده چې تکلیفونه وربانديې راشي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته درسیدلوداده چې په سړي باندې مصائب راشي اوبیا صبر پرې وکړي ،نوبیا په دغومصایبواوتکلیفونو باندې ګناوې ښبل کېږي ،دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ رحمت ورته متوجې کېږي اودرجې یې پورته کېږي.

دریمه لار: خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته درسیدلو چې ډېره اسانه اوبې تکلیفه ده هغه داده چې کوم څوک دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دوستي ته رسیدلي وي ،ته دهغو په زړونوکې محبوب شې دهغو له تاسره مېنه پیداشي.

اوله : طبقه په خپل طاعت اوعبادت رسیدلي.

دوهمه : په مصیبت رسیدلې، او دریم داولیاوو په محبت رسېدلي دي. اوس ته ددوی په خدمت کې لګیا شوې ،تا ددوی ملګرتیا غوره کړه ، دې تا ددوی سره تعلق پیداشو اوددوی له تاسره مېنه پیداشوه نوکله چې دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ ددوست له تاسره مېنه پیدا شوه نودالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ مېنه درسره پیداکېږي.

نودغه ډېره ښېردې اواسانه لار ده ،نه دې طاعتونه اوچهلې تیرې کړې اونه مصیبتونه اوپریشاني دربانديې راغلې ،فقط دعلماء کراموخدمت دې وکړ،ددوی زړه درنه خوشحاله شوی اودعا یې درته وکړه.

په دعا وو ډېرلوی کارکېږي،دخدای جَلَّجَلَالُهُددوست په خدمت الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ خوشحالیږي نوبس تاته یې له لنډې لارې خپله خوشحالي درکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله په یوه دعا د سړي ټول کارونه جوړشي

حکایت: زمونږ خلیفه صاحب حضرت قطب المشائخ مولوي دین محمد اخندادہ (قدس الله سره) قصه کوله. کومه ورځ چې دده دخلافت دستار بندي کیدله مونږ ته یې په پټه ځای کې داقصه وکړله، وایي چې غالبا خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ددې کار (دخلافت درجې ته رسیدل) دسبب جوړولو داکار ګرځیدلی وي چې دسلیمانخویوسپین ږیری ملاصاحب په ډیرفقراومسکنت حال کې راغی اوډیر تنګ دستی و، نوکور ته مې بوته، نوخلیفه صاحب مبارک خودکشف خاوند و، نووایې چې دستي مې نسواریې ورته راواخیستل چې نسوار وکړه، بیامې دستي چای ورته راوړ، چای یې چې وخوړ بیا مې مړی ورته راوړه اوله مړی خوړولو وروسته مې بیا چای ورته راوړ.

نوبیامې دده دحاجت پوره کولو هڅه وکړه ځرنګه چې له ما هم سره نوري روپۍ نه وي بواځې په واسکټ کې مې پنځوس روپۍ وې هغه هم په کورکې پروت ؤ. نو دکورنۍ خلک خوراباندې پوه و چې فقیر راغلی وس به بیا هرڅه ورکړي نوهغه یې له واسکټ ځخه ایستلې وي، کله مې چې واسکټ راواخیست چې ګورم روپۍ نشته پکې نویوطالب ته مې وویل چې پنځوس روپۍ راکړه بیا به یې درکړم، نوهغه پنځوس روپۍ مې ورکړې. نودغه فقیر سر سرتورکړاومخ په قبله ودریده دعایې راته وکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه واقعه غرمه پینبه شوه اوماسپښین حضرت انوارالمشائخ (قدس الله سره) اچې مشهورپه ارغندی خلیفه صاحب سره ؤحال راولیږه چې دلته راشه چې ورغلم راته ویې ویل چې بس پټکی تیارکړه تاته دخلافت پگړی درتړو.

حضرت قطب المشائخ صاحب (قدس الله سره) ډېر عابد اوپرهیز گار او دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ په طاعت اوعبادت کې یې ډېر زیات تکلیفونه تیرول ؛خوقسم ده چې په یوه دعا سره دانسان دسلهاو کلونو کار جوړیږي.

داولیاء کرامو په معمولي خدمت سره هم ډېرې غټې برخې ترلاسه کیږي

یو ولي غسل کوي خو اوبه ورخلاصي شوې ،دیومشکل سره مخامخ ده ،یومرید ته داخیال ورغی چې کیدای شي اوبه ورکمې وي ؛نویره بوکه یې دکوهي نه راویسته او ټانکی ته یې ور واچوله

کله چې دغه ولي له غسل خانې څخه راووت نوپوښتنه یې وکړه چې دا اوبه چادغه ټانکی ته را واچولي ؟ دمرید په دې فکر شو چې بې ادبې مې نه وي کړي،نو څه یې ونه ویلې اوچپ شو. ولي بیا وویل چې دا اوبه چا را واچولي مریدبیا غلی شو. دغه ولي وویل چې ډېر ښه وخت یې اوبه راورسولې زه ډېر ورنه خوشحاله یم ،بې ادبي یې نه ده کړې. دغه مرید

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته وویل چې ما در واچولې . دغه ولي ورته وویلې چې تا په یوه بوکه دومره لوړمقام ترلاسه کړچې فلانکي په دیرشوکلونو کې هم نه و ترلاسه کړی . دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ په خزانوکې څه کمی نشته .

﴿ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: ضَمَّنِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ: «اللَّهُمَّ عَلِّمْهُ الكِتَابَ» ﴾

[صحیح البخاری ج: ۱/ ص: ۱۷/ کتاب العلم رقم الحدیث ۷۵]

له حضرت ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څخه د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ،زړه په یوځلې خدمت کولو خوشحاله شو،دعا یې ورته وکړه په ټول امت کې اوس په رئیس المفسرین اوحبر الامة سره یادیږي . ځکه چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دعایې وګټله .په یوه دعا یې کار جوړ شو.

نودا علماء یا طلباء یا اولیاء اوداملنګان که څه هم خلکوته به په نظرکم ورځي دا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په نزد ډېر عزتمن دي نوددغو سره تعلق ساتئ ،ګورئ چې په سوچ کې دا درنشي چې زه خومالدار یم غټ سړی یم اودغه خو زمور په وظیفو اوچندو رالوی شوي دي . ډېر خلکوته دملا اوطالب په هکله داسوچ وي چې زه کومک ورسره کوم نودی باید زما تابع وي . ګورئ که په طبعیت کې موداخبره راغله قسم ده که کامیاب شئ .

نونبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وایې چې زه له تاسوڅخه نور اجر نه غواړم یواځې دخپل جای نیشینو ،دخپل نسب سره دتاسي محبت

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړم ،ددغو په محبت به ماته را رسيږئ اودې ما په محبت به الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ته رسيږئ ،اوکوم انسان ته چې دالله تعالی محبت پيدا شوهغه په دنياهم کاميابه ده اوپه اخيرت کې هم کاميابه دی

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دنيا له څه شي سره مشابه کوي؟

نوپه عباداتو کې هم بايد کوشش وشي نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي :﴿ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ ثَابِتِ بْنِ ثَوْبَانَ، قَالَ: سَمِعْتُ عَطَاءَ بْنَ قُرَّةَ، قَالَ: سَمِعْتُ عَبْدَ اللهِ بْنَ ضَمْرَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا هُرَيْرَةَ، يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «أَلَا إِنَّ الدُّنْيَا مَلْعُونَةٌ مَلْعُونٌ مَا فِيهَا إِلَّا ذِكْرُ اللهِ وَمَا وَالَاهُ وَعَالِمٌ أَوْ مُتَعَلِّمٌ ﴾ (رواه الترمذی ج ۲ ص ۵۸/ ابواب الزهد ، رقم الحديث: ۲۳۱۵)

﴾ يعنې دنيا ملعونه ده اوهغه څه چې په دنياکې دي په ټولو باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ لعنت دی ، مګر ملعون نه دي عالم اومتعلم اوذاکر اوڅوک چې دالله تعالی بندګي کوي.

څوک چې ددوی سره تعلق ساتي هغه ملعون ندي ، څوک چې علم حاصلوي هغه ملعون ندي ، څوک چې درس اوتدريس کوي هغه معلون ندي .نوره دنيا دلعنت شی ده .

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په لار کې يوپرسيدلی اوچينجن سيرلی وليدل نوصحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ته وايي چې داخلک له دې سيرلی څخه په تنګ شوي دي اودباندې يې راغورځولی دی ؟ صحابه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرامو رضی الله عنه ورته وویل چې هو یارسول الله ! دامردار سیرلی څه کوي حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې خدای پاک ته دنیا تردې مرداري نه هم ذلیله ده .

له دې نه څوک دامطلب وانه خلي چې دنیا ګټل ناروا دي بلکې دنیا ته خیرهم ویل شوي دي خدای پاک جل جلاله فرمایي ﴿ وَإِنَّهُۥ لِحُبِّ ٱلْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ﴾ خوپه اصل ذات کې خدای پاک جل جلاله وایې چې : وَلَوْ بَسَطَ ٱللَّهُ ٱلرِّزْقَ لِعِبَادِهِۦ لَبَغَوْا ، که چیرته موږ دنیا اورزق ورزیات کړای وی نو سرکشي به یې کړې وه

په اصل ذات کې یې طغیان پروت ده که نه دخیرکارونه هم ډیر وربانديې کېږي .دحضرت صدیق اکبر رضی الله عنه ،حضرت عمرفاروق رضی الله عنه اوحضرت عثمان غنی رضی الله عنه په دنیاکې دجنت دزیږي خبرې چې اورو دا ټول یې ددنیا په برکت حاصل کړي دي ،ددې دا مطلب نه چې دنیامه ګټئ ،دنیاګټئ خو عبادت مه پریږدئ دکومې دنیاګټلوپرمهال چې عبادت پاته شو هغه حرامه ګرځي اوچې عبادت پرې پاته نه شي دنیابنه ده،بنه خوره ،بنه چیبنه اوبنه اغونده الله تعالی جل جلاله پرې خوشحالیږي ،الله تعالی چې چاته کوم نعمت ورکړی وي بایددهغه نعمت اثر وربانديې نبکاره شي په دې الله تعالی خوشحالیږي ،چې علم یې کړی وي دایونعمت ده نو درس ،تدریس، وعظ اونصحیت پرې کوي دایې اثار دي الله تعالی جل جلاله وربانديې خوشحالیږي او راضي کېږي نوالله تعالی دنیا پیداکړي زموږاوتاسې دهوسایني له پاره ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

،داڅومره حيوانات اوکروندې چې دي داټولي يې دانسان دفائدې له پاره پيداکړي دې ، دنيا په داسې طريقه وګڼئ چې ارام اوراحت درته پيداکړي ،په دنياکې هم پرې ارام شئ اوپه اخيرت کې هم پرې ارام شئ اوپه داسې طريقه يې مه ګڼئ چې په دنياکې هم پرې ذليله وئ اوپه اخيرت کې هم پرې ذليله شی په داسې طريقه يې وګڼئ چې په دنياکې هم پرې عزتمند شئ اوپه اخيرت کې هم پرې عزتمند شئ

نودالله تعالی دې زمونږ محبت له حقيقي علماء سره پيداکړي چې دهغو په واسطه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ محبت زمونږ په برخه شي اودامحبت به هلته پيداکيږي چې په ځان کې دالله تعالی احکام اودنبي کريم صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ سنت طريقې عملي کړواوددين رنګ راباندې ښکاره شي

مسلمان بايد خپله اسلامي جامه بدله نه کړي

تاسو پام وکړئ چې سيکان سره له دې چې کافران دي مګربياهم ددوی داخپله عقيده ده چې ويښته نه پرې کوي اوپټکی وهي ،هغه دخپلې عقيدې څخه نه اوړي اوهرڅوک يې په دې پورتنيو ننبوباندې پيژني چې داسيکان دي ؛نوپه مسلمانو کې هم بايدداسلام داسې اثاراوننبې ښکاره شي چې دهغو په وجه دوی په مسلماني وپيژندل شي اوله ده سره دخلکو مينه اومحبت پيداشي چې الحمد لله چې مسلمان مې وليدل ،داسې نه چې دده

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوانګریزانوترمنځ فرق نه کېږي ،ددوی اودیومفسد ترمنځ فرق نه کېږي

یوځل مور دمدرسې داوبو دماشین جوړولو لپاره یوسپین ږیری مستري راوستی و، ؛نوپه روژه کې یې له یومولوي صاحب څخه اوبه غو ښتلې چې تری یم اوبه راکړئ.خوهغه مولوي صاحب اوبه نه وې ورکړې نویوطالب ته دې مستري ویلې و چې داڅرنګه بې کاره خلک یئ چې په چاموزړه هم نه خوږیږي؟ صله رحمي هم نه کوئ

نومسلمان هم ده او په مدرسې کې هم کارکوي خو له خدای ﷻ څخه نه ډاریږي روژه خوري

هغه ګنهګارهم ښه وي چې ګناه خوکوي خوله خدای پاک ﷻ اوله مخلوق نه حیا ورته دریږي ،ددې حیا په وجه دغه ګنهګار ته خدای پاک ﷻ دتوبې توفیق ورکوي ؛خو هغه ګنهګار چې په ګناه کې دلاوري کوي ددغه بیا خدای پاک ﷻ توبه هم نه قبلوي اوورته په غضب هم وي ،اکثره قومونه له دې وجې څخه تبا شوي دي چې په ګناه کې به یې دلاوري کوله .دلوط علیه السلام قوم دومره بې حیاشو چې په عام مجلس کې به په یوبل سپریدل اولواطت به یې کاوه،نوخدای پاک ﷻ ورته په غضب اوقهرشو داسې یې تباکړل چې جبرائیل امین علیه السلام دلوط علیه السلام ټول قوم دومره پورته کړل چې په اسمان کې یې دچرګانو اذانونه واوریدل شول اوبیا یې له پورته نه ښکته راوغوڅول اوبیا دتیږو باران پرې وکړ اوترننه پورې په هغه ځمکه باندې اثر ښکاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده اوهيخ شی نه زرغونه وي :ددي وجه داوه چې بنکاره بې ادبي يې کوله اوله خدای جَلَّجَلَالُهُ نه ډار اوحيا نه ورته دريدله.

نن هم خلک دومره دلاوره شول چې يومسلمان دبل مسلمان په مقابل کې جنګېږي اوبيا فخر هم پرې کوي ،داسې خلک هم شته چې په جومات کې جمعه ولاړه وي اودوی په قتال لګيا وي. داسې دفتنو دور دی خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دې خپل رحم اوکرم وکړي چې ددغوله ګناهونو څخه نفرت پيداشي اوداخيرت طرف ته دمسلمانانو توجه پيداشي

(۵۶) مجلس

داعتکاف بيان

الحمد لله والصلوة والسلام على سيدنا الانبياء وعلى اله واصحابه الاتقياء امابعد فاعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ وَلَا تُبَٰشِرُوهُنَّ وَأَنتُمْ عَٰكِفُونَ فِي ٱلْمَسَٰجِدِ ﴾ [سورة البقرة ۱۸۷]

ژباړه : او مه نږدي کيږئ ښځو ته (په جماع سره) حال داچې تاسې معتکفان يئ په مسجدو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتـــکاف

اعتکاف دروژې مبارکې په اخیرنی لسو ورځوکې په جومات کې داعتکاف په نیت اوسیدلو ته وایې اوداد حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت عمل دی

دهرعمل لپاره نیت ضروري دی نوداعتکاف له پاره هم نیت کول ضرور دی په پښتوکې یې نیت داسې دی: ای خداوندمتعاله! زه نیت دسنت اعتکاف لرم ته یې راته اسانه کړې اوله مانه یې قبول کړي.

اعتکاف په درې ډوله ده:

۱- **واجب**: یوځوک یې چې په خپل ځان نذر کړي هغه کار یو څه شي پوري یې معلق کړی وي او که غیر معلق وي دې ته واجب اعتکاف وایي

۲- **سنت**: سنت اعتکاف دروژې په اخري لسو شپو کې ده.

۳- **مستحب**: له پور تنیو دوه ډولوځخه پرته دی

[فتاوی عالمګري/ج ۱/ص ۲۱۱/ ۲۱۲]

داعتکاف شرطونه

۱- **نیت**: داعتکاف له پاره نیت شرط دی او که بې نیته یې اعتکاف وکړ دعلماوو په اتفاق نه دی صحیح

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- **مسجد الجماعة** : اعتکاف په هر هغه جومات کې صحیح کیږي چې په هغه کې پنځه وخته اذان او دجمعې لمونځ ترسره کیږي. افضل او غوره اعتکاف هغه دی چې په مسجد حرام (مکه مکرمه) کې ترسره شي ، بیا چې دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مسجد کې وي ، بیا چې په بیت المقدس کې وي ، بیا افضل اوغوره چې په جامع مسجد کې وي ، بیا چې دکوم جومات اهل زیات وي.

پنځه به دخپل کور په یوه ځانګړې کمره (کوټه) کې اعتکاف کوي چې کله هلته اعتکاف وکړي ددې په حق دغه ځای داسې ده لکه دنارینه له پاره هغه جومات چې پنځه وخته اذان او جمعه پکې وي. له اعتکاف څخه به نه وزي مګر دانساني ضرورت له پاره.

۳- **روژه** : یعنې روژه نیول داعتکاف له پاره یعنې روژه داعتکاف له پاره لازمي شرط دی او په ظاهرالروایة کې له امام ابو حنیفه رَحِمَهُ اللهُ او صاحبینو څخه نقل شوي چې دنفلي اعتکاف له پاره روژه شرط نه ده.

او داعتکاف دکمې مدې له پاره تقدیر (اندازه) نشته په ظاهر روایة که څوک مسجد ته داخل شول او داعتکاف نیت یې وکړ ترڅو چې راوزي داهم صحیح دی.

٤- **اسلام**: اسلام څکه شرط ده چې کافر دعبادت اهل نه دی.

٥- **عقل**: عقل هم څکه شرط دی چې لیونی دنیت اهل نه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦- **طهارة عن الجنابة والحيض والنفاس** : يعني پاکي له جنابت ، حيض او نفاس څخه داعتکاف کولو له پاره شرط دی ، ځکه جنب ، حائضه او نفاسه دمسجد له ننوتلو څخه منعه دي .

او هر څه چې بلوغ دی هيڅ شرط نه دی داعتکاف دصحت له پاره ، نو د عاقل هلک له پاره هم اعتکاف صحيح دی .

نارينتوب او حريت شرط نه دی ، بلکې بنځه غلام په اجازه دخپل مولی او ميړه اعتکاف کولای شي که بنځې لره ميړه ؤ .

[فتاوی عالمگري / ج: ۱ / ص: ۲۱۱]

داعتکاف اداب

۱- داچې خبرې به نه کوي مګر په خير باندې

۲- داچې اخري لس روژې به داعتکاف له پاره غوره کوي يعنې په اخرو شپو کې به يې کوي

۳- داچې : افضل دجوماتو به داعتکاف له پاره غوره کوي .لکه مسجد حرام او جامع مسجد

٤- داچې : دقرآن کريم تلاوت ، دحديثو درس اومطالعه اوسيرة النبي والانبياء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ او داولياوو واقعات به بيانوي او ددين امور .ليکل همدارنګه په فتح القدير کې هم دي .

[فتاوی عالمگري / ج: ۱ / ص: ۲۱۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

داعتکاف محاسن

په دې اعتکاف کې معتکف خپل ځان په تامه (پوره) معنا دالله تعالی عبادت ته تسليموي ددې له پاره چې الله تعالی ته ورنږدې شي او نفس ددنيا له شغل او محبت څخه لرې کوي . ځکه ددنيا شغل سړی دقرب الهی نه لرې کوي .

او داچې معتکف ټول وخت په لمانځه مشغول وي حقيقتاً يا حکماً ،ځکه مقصد اصلي داعتکاف له روا والي څخه داده چې انتظار دجَمعې لمونځونو ته کول دي او معتکف له هغه چا سره (چې ملائکې دي) ځان مشابه کوي چې دوی دالله تعالی نافرماني نه کوي دهغه څه چې دوی ته يې امر شوی وي هغه کار کوي او له هغه چا سره ځان مشابه کوي چې دوی شپه او ورځ دالله تعالی تسبيح وايي او نه ستړي کيږي .

او ځينې له شرائطو څخه يې روژه ده دمعتکف په حق کې او روژه دار دالله تعالی ميلمه ده . [فتاوی عالمگري ج ۱ ص ۲۱۲]

داعتکاف مفسدات

۱- **دجومات څخه وتل:** معتکف به دخپل اعتکاف له ځاي څخه نه په شپه اونه په ورځ کې وزي مگر دعذر په صورت کې او که بې عذره يو ساعت هم ووتلو اعتکاف يې فاسد دی دامام ابو حنيفه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحمه الله په قول نور دغه وتل که په قصد وي او يا په سهوه سره همدارنګه په فتاوی قاضي خان کې هم دي.

له عذرو څخه دادی چې د وړو او غټو بولو له پاره وتل دي او دجُمعې دلمانځه له پاره تلل دي. [فتاوی عالمګري/ج ۱/ص ۲۱۲]

هر څه چې خوراک او چښاک او خوب دی دابه دخپل اعتکاف په ځای کې کوي، ځکه ددغه حاجت پوره کول دلته ممکن دي وتلوته يې ضرورت نشته او دجُمعې لمانځه ته به دلمر له زوال وروسته روا نيږي، دا په هغه صورت کې چې داعتکاف جومات جامع جومات ته نږدي وي په داسې شان چې دلمر زوال ته انتظار شي خطبه او دجُمعې لمونځ نه ورنه فوت کيږي.

او که ورنه فوت کيده بيا دې دلمر زوال ته انتظار نه کوي بلکې څه وخت چې ممکنه وي ودي وزي نو جامع جومات ته دي راشي څلور رکعته دي مخکې تر دوهم اذان او دجمعې له لمانځه وکړي او له لمانځه وروسته دې په اندازه دڅلورو او يا شپږو رکعتو په حسب داختلاف دعلماوو په سنتو دجمعې کې وخت ځنډ کوي او که يوه شپه يا ورځ يې ځنډ وښت او يايې اعتکاف پورته شو فاسديږي نه خو مکروه ده

او که له جومات څخه دعذر له امله ووت چې جومات رنګيده او يا چا په زور وښت نو بل جومات ته سمدلاسه نتوت نو استحسانا يې اعتکاف نه فاسديږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او که له جومات څخه دبولو له پاره ووت او پوره وړي وداروه ، امام ابو حنيفه رَحِمَهُ اللَّهُ په مذهب يې اعتکاف فاسديږي او دصاحبينو په نزد نه فاسديږي امام سرخسي رَحِمَهُ اللَّهُ فرمايي چې ددوی قول په مسلمانانو اساني ده .

.دمريض پوښتنې ته به نه ځي.او که دجنازې له پاره ووت اعتکاف يې فاسديږي همدارنګه دجنازې لمانځه ته چې ووزي هم اعتکاف يې فاسديږي لکه په فتاوی ظهيريه کې چې راغلي دي

په فتاوی تاتارخانيه کې راغلي دي چې دنذر او التزام داعتکاف په وخت کې که داشرط کړي چې زه به دمريض پوښتنې ته څم دجنازې لمانځه ته به څم او دعلم مجلس ته به حاضريږم ، داروا دی .

۲- **جماع او دواعي يې** : يعنې کوروالي کول او دهغې اسباب اعتکاف فاسدوي ، نو په معتکف جماع او دواعي يې دواړه حرام دي ،دواعي لکه لوڅ بدنونه سره لګول مچو(بنګلول) اخښتل لاس ور وړل غيږ ورکول او جماع دفرج (اندام مخصوص) نه سوا په بل اندام کول شپه او ورځ په دې کې برابر دي ، جماع که په قصد وي او که په سهوه ، شپه وي او که ورځ اعتکاف فاسدوي ، انزال يې وشي او که ونه شي. او له جماع نه پرته په هغه صورت کې اعتکاف فاسديږي چې انزال يې وشي که انزال يې ونشي نه يې فاسدوي

که دمعتکف مني په سوچ او فکر کولو سره خارج شول يا يې احتلام وشو هم اعتکاف يې نه فاسديږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيانو که ممکنه وه په جومات کې دي غسل وکړي چې جومات ککړ نشي څه پروا نشته او که نه دباندې (بهر) دې ولاړ شي غسل دې دکړي بيرته دې جومات ته راشي . او که په جومات کې يې په لوښي کې اودس کاوه هم په دغه تفصيل سره دی .

[فتاوی عالمگري / ج: ۱ / ص: ۲۱۳]

داعتکاف محظورات

چوپه خوله ناستی: يعنې چوپه خوله ناست وي دغه يې عقيده وي چې دا عبادت او ثواب دی ، دا چوپه خوله مکروه ده . اما که دغه دقربت او ثواب عقيده يې نه وه بيا مکروه نه ده .

[فتاوی عالمگري / ج: ۱ / ص: ۲۱۳]

او له هغو خبرو څخه چوپ کېدل چې په هغو کې ګناه وي داخوله لويو عباداتو څخه دی په دې باندې ثواب ورکول کيږي ، کنځل او جنګ کول اعتکاف نه فاسد وي [فتاوی عالمگري / ج: ۱ / ص: ۲۱۳]

ځينې عوام ورونه په اعتکاف کې ناست وي ،قرانکريم يې نه وي زده ،نور اذکار يې هم نه وي زده چې هغه وکړي نوددوی داعقيده وي چې داعتکاف له ضروريانو نه داده چې سړی پټه خوله کيني،غږيدا نه کوي ،تردې پورې چې که وړه خبره وکړي نو خلک ورته وايي چې اعتکاف يې خراب کړ؛ نوورونو! په دې ځان پوه کول پکار دی چې په اعتکاف کې خبرې منع نه دي ،په اعتکاف کې له ضرورت نه پرته له جومات نه وتل منع دي ،په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جومات کې روا مجلس کولای شي ،خپل ضروریات له چاغوښتلی شي اودارنګه پټه خوله هم کیناستلی شي خودغه پټه خوله کیناستل عبادت نه دی اوکه ددې ویره وي چې داسې نه په اعتکاف کې غیبت، لهو اولعب رانه ونشي ؛نوبیا چوپه خوله کیناستل هم عبادت ده .لکه پورته بیان شول.

د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ،دصحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ دامت دنوروبزرګانو عادت داوو چې ﴿ کثیرالصمت ﴾ یعنې زیاتره به پټه خوله ناست وو ،بې له ضرورت نه به یې غږیدا نه کوله اوکه به چا بیا دکومې مسئلې پوښتنه ورڅخه وکړه نوداسې تفصیل به یې ورته کاوه لکه دریاب چې روان شي ،داسې نه چې خبرې یې نه کولې.

نوچې په اعتکاف کې کوم کس ناست وي ذکر،تلاوت اونورعبادت دې کوي یا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په مصنوعاتو اومخلوقاتوکې سوچ اوفکر کوي، چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اسمانونه ځمکې، انسانان اونور مخلوقات په څومره ښه کیفیت پیداکړي. چې دا دنقشبندیې مبارکې دمراقبو خلاصه او غورچاڼ هم دی.

نوروخلکو ته په کار داده چې دمعتکفینو اوقات ورضائع نه کړي ،دېر مجلسونه باید نه وي ځکه چې په دېر مجلس کې دکار خرابیدلو ویره وي ،یابه په غیبت لګیاکېږي،یابه په درواغو لګیاکېږي یابه په کوم بل ناروا کار لګیاکېږي.

نوپه اعتکاف کې ناسته لویه خوش قسمتي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادپر بهترین کار دی چې ډېره غږیدا نه کېږي ځکه چې سړی ډېر نه غږیږي عقل یې هم په ځای وي ،هغه سړي بیا چې خبرې کوي هم نو هوښیاري خبرې کوي

اوچې ټوله ورځ کوم کس په خبرو لګیا وي بیا یې چې څه په خوله ورشي هغه وایې. لکه یوسالک وایې:

زبان بریده بکونجی نشسته صم وبکم به ازکسی که زبانش نباشد اندر حکم

دسړي چې ژبه پرې وي اوګونګی په کونج کې ناست وي له هغه سړي نه بهتردی چې ژبه یې په خپل اختیاراوکنترول کې نه وي

﴿ عَنْ سُفْيَانَ بْنِ عَبْدِ اللهِ الثَّقَفِيِّ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ حَدِّثْنِي بِأَمْرٍ أَعْتَصِمُ بِهِ، قَالَ: قُلْ رَبِّيَ اللهُ ثُمَّ اسْتَقِمْ» ، قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ مَا أَخْوَفُ مَا تَخَافُ عَلَيَّ، فَأَخَذَ بِلِسَانِ نَفْسِهِ، ثُمَّ قَالَ: هَذَا» ﴾

[جامع الترمذی ج ۲/ ص ۶۶/ ابواب الزهد باب ماجاء فی حفظ اللسان]

ژباړه: له سفیان بن عبدالله ثقفي رضي الله عنه نه روایت دی وایي: رسول الله صلی الله علیه وسلم ته مې عرض وکړ چې اې رسول الله ! صلی الله علیه وسلم یو داسې امر راته وښایه چې زه وروباندې عمل وکړم ، راته وې ویل الله تعالی یادوه او مستقیم شه (یعنې په ټولو اوامرو راتګ وکړه له نواهیوو څخه پرهیز وکړه) بیامې ورته وویل چې ته په ما باندې له هغه ډیر ډاریږې هغه راته وښایه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپله ژبه مبارکه ونيوه بيا يې وويل دغه کنترول کړه.

يعنې که يوه خبره دې بې ځايه وکړه هم ،ولاړې غرق شوې ،که دخپل عبادت دې صفت وکړهم غرق شوې ځکه چې رياکارې اوعجب پکې راځي،که درواغ اوغيبت درځخه وشو هم لاړې تاواني شوې.

اوکه پټه خوله ناست وې دهغه پوښتنه نشته؛نوردهرې خبرې پوښتنه شته ،که داسې خبره وکړې چې مسلمان پرې ازاريږي ،دمسلمان سپکوالی پکې راغی دهغه غيبت دې وکړ ،پوچ الفاظ دې وويل ددې ټولو پوښتنه شته.

لکه سالک چې وايې:

ای زبان هم گنج بی پايان توئی ای زبان هم رنج بی درمان توئی

اې ژبې! ته نه خلاصيدونکې خزانه يې ، او اې ژبې! ته بيا لاعلاجه مرض هم يې.

يعنې داسې کارونه وربانديې کيږي که حق وربانديې بيان کړې قرآنکريم اوحديث نبوي اودمذهب کتابونه وربانديې بيان کړې دنصيحت خبرې وربانديې وکړې ځينې خبرې داسې وي چې په هغوی باندې الله جَلَّ جَلَالُهُ خوشاله کيږي چې دهغه پای بياجنت ته ننوتل دي اوځينې بياداسې خبرې دي چې دهغوی بيادواادرمل نشته.

لکه شاعرچې وايي: جراحة السنان لها التيام ولايلتام ماجرح اللسان

همدارنګه دپښتو شعر ده چې وايي:

پرهر د تورې ښه ده چې جوړيږي په مرهم
ولې بد پرهار د ژبې ده له عُمره سم سم
جوړ به شي زخمونه خو داغونه به يې وي
تير به شي وختونه خو يادونه به يې وي

دتورې اونيزې پرهرجوړيږي خودژبې پرهر نه جوړيږدونکی مرض دی دمثال په ډول لکه يوځوک چې پيغوردرکړي دهغه زخم بيانه جوړيږي لکه په يوه حديث شريف کې هم راغلي دي: ﴿اَلْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ﴾

[رواه البخاری ج: ۱/ص ۶ / فی کتاب الایمان رقم الحدیث ۱۰]

يعنې کامل مسلمان هغه ځوک دی چې خلک دده دژبې او لاس له ضرر څخه په امن وي.

نو که ليږځيرشونوپه حديث شريف کې هم لومړی دژبې يادونه شوې ده اومحدثين هم وايي چې داڅه يې ځکه مخته کړه چې دژبې ضرر اوزيان عام دی اودعموميت وجه يې داده چې که کمزوری تن وي اوکه زوروروي نوهم غيبت کولای شي اوپاتې شودلاس ضررهغه هرسړی نشي ترسره کولای دژبې غيبت ښځه هم کوي چې په بشرکې دنرپه مقابله کې ډېره کمزورې ده خوسره له هغه بياهم دژبې ضررپه ډېره ښه توګه رسولی شي اوبل دژبې ضررغائب اوحاضردواړوته رسيږي اودلاس ضررغائب ته نه رسيږي دمثال په توګه که يوسړی له تاڅخه لرې اوغائب وي نوته

(c) ketabton.com: The Digital Library

پې مړکولای نشې خودژبې ضرر که نوموړی سړی ددنیاپه هغه ابل سرکې هم وي ورته رسولای یې شې اویاداسې چې دژبې له ضرراوتاوان څخه مړي هم ندي خلاص اودلاس ضررخونشې ورته رسولای نوچې هرمجلس له ذکرالله جَلَّجَلَالُهُ څخه خالي وي اوزیات شي نوخامخا ژبه دسړي له کنترول څخه وزي دمثال په ډول که په جومات کې سره له دې چې دخدای جَلَّجَلَالُهُ دعبادت اوخوشاله کولوځای دی خوکه بې ځایه او خراب مجلسونه پکې شروع شي نوهغه دسړي هغه نیک عملونه داسې له منځه وړي لکه اورچې لانده اووچ لرګي له منځه څخه وړي اویالکه یوحیوان چې وانښه خوري نوهغه بیاوچ اولانده نه ګوري خوري یې نوله همدې وجې بایدجوماتونه دمجلسونوځایونه جوړنه کړل شي دجومات ادب بایدوشي بلکې هغه کس چې په جومات کې اعتکاف کوي هغه هم بایددجومات ډېرزیات خیال وساتي اونورخلک هم بایدداعتکاف کوونکودوخت لحاظ وساتي دهغه وختونه بایدورخراب نکړي لکه یوانسان دی هغه خپل خوبونه کوي اوخوب یې ښه پوره کړی وي اوهغه ابل چې معتکف دی هغه هم انسان دی شپه یې په عبادت دخدای تعالی کې تېره کړې وي اودسهارله خواهم دوعاګانې اودالله تعالی څخه مغفرت غواړي نوخوارکی به خامخابې خوبه شوی وي اوته ورشې له خوبه یې وباسې هغه هم انسان دی بایدویده شي اوخوب پوره کړي.

مسئله : اعتکاف سنت کفایي ده که په کلي کې یوسړی هم کیناست نودټول کلي غاړه ورباندې خلاصیږي اوکه په دغه کلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې یوسړی هم نه پکې کیناست نوټول کلی دسنټوپه پرینبودلوباندې ملامت دی تردې پورې که په کلي کې یوه ښځه هم داعتکاف له پاره ناسته وي نودټول کلي غاړه وربانديې خلاصیږي نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به پخپله اعتکاف کولوتردې چې دی مبارک له دنیاڅخه ولاړبیابه امهات المؤمنین اعتکاف کولودیادونې ورڅېره ده چې په معتکف باندې دټول کلي غاړه خلاصیږي له دې وجې ځخه یې په ټول کلي باندې احسان دی له همدې وجې خوکتابونو لیکلي دي چې دمعتکف خدمت کول په ټول کلي باندې لازم دی ځکه چې کلیوال به ټول په ثواب کې ورسره شریک وي کیدای شي په معتکفینوکې به داسې خلک هم وي چې مسافربه وي دلته به کورنه لري اوبل به دالله جَلَّ جَلَالُهُ ددې ایت مبارکه مصداق شو: وَتَعَاوَنُوا۟ عَلَى ٱلْبِرِّ وَٱلتَّقْوَىٰ ۖ وَلَا تَعَاوَنُوا۟ عَلَى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ ۚ ﴿سورة المائدة آیت ۲﴾

ژباړه: او مرسته کوئ تاسې یوتربله په نیک کار او تقوا (پرهیزګاري) کې اومه کوئ تاسې مرستې یوتر بله پر ګناه او پر عدوان (ظلم تجاوز).

نوله همدې وجې که تاسې له معتکفینوسره کومک وکړئ نوکه تاسې په کورونوکې هم ناست یاست الله جَلَّ جَلَالُهُ به تاسې ته هم داعتکاف ثواب درکوي ځکه چې دیوه مسلمان مشکل ورته حل کوې اوبیاپه ځانګړې توګه هغه مسلمان چې دیندار اوالله تعالی دوست وي داخوځه وړه خبره نده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داعتکاف کولو طریقه او موده یې

معتکف به داخرنی لسو ورځو په پیل کې جومات ته داخل شي او (۹) ورځې که میاشت دنه ویشتو ورځو وه اویا (۱۰) ورځې که میاشت د دیرشو ورځو وه تیروول لازم دي اوپه جومات کې به په دې نیت شپې او ورځې تیروي چې زه دلته دالله تعالی په کور(جومات) کې د الله تعالی دعبادت لپاره ناست یم ؛ نوددې کس ټول وخت دخداوندمتعال په عبادت کې شمارل کېږي ځکه چې مسنله داده چې هریو لمانځه ته انتظار کول په خپله عبادت دی نوددې ناسته هم دلمانځه په اراده اونیت وي نودومره ثواب به یې وي لکه چې په لمانځه مشغول وي ؛ نوداسې آدب به کوي لکه چې انسان په عین عبادت کې مشغول وي بې ځایه مجلسونو،لهو اولعب ،توکې اوټکارې به په جومات کې نه کوي ځکه چې معتکف دثواب ګټلوله پاره دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کور ته راغلی اوبیا دعبادت په نیت راغلی نوپه چوپه خوله ناسته اوبیا که سړی مرید وي دوه ثوابونه به ترلاسه کړي یوچوپه خوله کېناستل ځکه حدیث شریف دی . مَنْ صَمَتَ نَجا ، څوک چې پټه خوله شو هغه نجات پیدا کړ او بل به یې ذکر جاري وي څوک به پرې خبر هم نه وي له الله تعالی پرته ،په خوراک اوچنباک ،په تلاوت اوذکر ،په لمانځه ،ارام اوخوب ټول په عبادت کې شمارل کېږي ځکه چې دعبادت په انتظار ناست وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوهغه خلک چې معتکفینو ته ددعا اوبرکت په نیت ورځي نوهغه دې داسې نه کوي چې معتکف له عبادت نه وباسي اوروختونه یې ورضائع کړي ، بلکې دومره وخت به ورسره تیروي چې هغه له عبادت څخه په بل شي مصروف نه شي لکه یوکس چې ډیومریض پوښتنې ته ورځي نودومره وخت به ورسره تیروي چې هغه ورنه په تکلیف نه شي ځکه مسئله داده چې دمریض پوښتنې ته چې څوک ورځي نودومره وخت به ورسره تیروي لکه یومیرمن چې غوا رالوشي اوبیا لیږ دمه ورته وکړي اوبیا یې په لوشلو پیل وکړي ؛نوچې دمریض پوښتنې ته څوک ورځي په دې نیت ورځي چې دې دغه کس دمرض په وجه چې دمرض له امله ډېر پاک شوی دی کیدای شي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دده دعا قبوله کړي اودعا دې ورنه وغواړي خو دومره وخت به نه ورسره تیروي چې مریض ورنه په تکلیف شي.

نومعتکف ته هم خلک په دې نیت ورځي چې دی دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دکورمیلمه ده اودهغه کور ته په ننواتي ورغلی نوکیدای شي دده په وجه زما کارونه جوړ شي خوبې ځایه وخت به نه ورسره تیروي.

بلکې ده ته دا پکار دی چې په خپله ولاړ شي اومعتکف ته دویلو ضرورت پیښ نشي چې ولاړ شه زه اوس تلاوت کوم،یالمونځ کوم یا بل عبادت کوم.

که سړی په جومات کې په اعتکاف کې ناست وی اودخه مشهورې ضرورت پیښ شو اودکورخلک دمشورې لپاره ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلل نومشوره ورکولی شي. همدارنګه ښځه په خپله کوټه کې داعتکاف په ځای کې ناسته ده دکورپه کاروکې لور،نګور او داسې نوروته نېکه مشوره ورکولی شي. خو له هغه ځای څخه به دباندې نه راوځي.

یادوونه: دجومات برنده دجومات په حکم کې ده نومعتکف په برنده کې هم اوسېدلای شي خو په جمعه سره لمونځ کولوله پاره به له برنډې څخه نه وزي ځکه چې داعتکاف له پاره جومات شرط دی اودجمعې کولوله پاره جومات شرط ندی بلکې په بیابان کې هم کېدلی شي نومعتکف به دجمعې په وخت کې له برنډې څخه نه وزي اونورخلک کولای شي چې دباندې له برنډې څخه هم په امام پسې ودریږي اودثواب په لحاظ باندې هغه جومات چې په هغه کې دجمعې لمونځ کیږي په هغه کې اعتکاف کول ترنورو جوماتو یوپه پنځه درجې زیات ثواب لري.

تنبیه: بله مهمه مسئله داده چې دادښځو مرض چې حیض .او نفاس دی داخو ددوی په اختیار او ولکه کې نه وي کله چې دامرض ورته پیښ شي نوروژه به نه نیسي نواعتکاف هم ورباندې نشته خویوصورت بې داسې کېدلای شي چې دډاکټرانوپه واسطه دغه میاشتنی مرض بدل کړي نوچې دواستعمال کړي بیاپه هغه میاشت کې مرض نه ورته پیښیږي مفتي صاحبانودافتوی ورکړېده چې کله یوه ښځه حج ته ځي نوکولای شي چې داسې دوایي استعمال کړي چې هغې ته دحج په موکه باندې حیض پیښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشي نو داعتکاف په وخت کې هم کولای شي خو داهلته چې ديوې ښځې عادت معلوم نه وي که ديوې ښځې عادت معلوم وي چې ياپه اول اوياپه اخيردمياشتې کې دی هغه دې بيادډاکټرپه مشوره دغه دوا استعمال کړي.

د يومسلمان د مشکل حل کولو کوشش داوياوو اعتکافونو ثواب

يوځل حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنهما په اعتکاف کې ناست ؤيوتن ورته راغی اوورته وې ويل چې په ماباندې دفلاني سړي پوردی اووس وخت پوره شوی دی خوله ماسره څه نشته چې وريې کړم نوده مبارک ورته وويل چې ستاځه خيال دی زه درسره ولاړشم؟ نوهغه کس ورته وويل چې ستاخوښه ده ؟نوحضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنهما ورسره روان شو کله چې له جومات څخه ووتل نوهغه ابل تن داګومان شو چې ګواکې دده مبارک اعتکاف له ياده وتلی دی نوورته وې ويل چې ته خوپه اعتکاف کې ناست وې ؟ اعتکاف دې لکه چې له ياده وتلی دی چې له ماسره روان يې وې ؟ اعتکاف دې لکه چې له ياده وتلی دی چې له ماسره روان يې نوحضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنهما ورته وويل نه اعتکاف مې هيرشوی ندی ښه مې په يادد ی خومالله نبي کريم صلى الله عليه وسلم څخه اوريدلي دي چې څوک ديوه مسلمان دمشکل په حل کولوکې کوشش وکړي خدای پاک د اوياوو کلونو قبول شوي اعتکاف ثواب ورکوي الله تعالی خوډبرمهربانه ذات دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۷) مجلس

دانسان دکامیابي مهمې لارې په قرآن کریم، احادیث اوداولیاء الله په لار تلل دي

ددې له پاره چې زمونږ کامیابي په څه شي کې ده امام بخاري رَحِمَهُ اللهُ پخپل کتاب بخاري شریف کې چې دالله تعالی له کتاب څخه وروسته دمخلوقاتوپه کتابونوکې ترټولوبهترین کتاب دی چې دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حدیثونه یې پکې راټول کړي دي اودهرپه تکلیف یې راټول کړي دي چې شمېره یې نه زره دوه اتیا(۹۰۸۲) ته رسیږي اوهرحدیث ته به یې غُسل کولواودوه رکعته لمونځ به یې کولو اواستخاره به یې کوله چې په خوب کې به ښه یقیني ورته معلومه شوه چې داد نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حدیث دی بیابه یې په لیکلوباندې شروع کوله نوامام بخاري په دې کتاب ترټولودمخه خبره دوحیې کړېده چې خدای جَلَّ جَلَالُهُ خپل پیغمبرته وحیې څرنګه رانږلې ده نوامام بخاري صاحب داخپل کتاب دانسانانودګټې اومنفعت له پاره جوړکړی دی.

خودانسانانودګټې لارې درې شیان دي [۱]دیوه شي خیراوشرپه حواسو معلومیږي دمثال په توګه په سترګویې وینې چې په دغه شي کې مې ګټه ده اوپه غوږونویې اوري په ژبه باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وخکي په لمس (لاس لګولو) (۲) انسان دعقل په واسطې باندې پوښې ورته معلوم شي چې په دې کې خیرياشردی اوکه په ظاهري اسبابوورته معلوم شي هم نودی وايي چې ماته تجربه ده هغه کارکوي وايي چې په عقل باندې ماته ددغه شي خیراوشرمعلوم شوی دی

نودغه دواړه لارې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دانسان په وجود کې دګټې له پاره چې خیراوشروربانديې وپېژني پیداکړې دي چې يوعقل اوبل داظاهري حواس دي.

خودادواړه لاري ناکامې اوکمزوري دي ځکه يوسړی چې په سترګوباندې يوه شي ته ګوري پکې خطاکیږي علماء مثال ورکوي لکه دمثال په توګه يوسړی په موټرکې سپوردی اوموټرروان دی دسړک په څنډه کې ونې دي هغه خوپاتي کیږي نودالېدونکی داګومان کوي چې داونې روانې دي نودادسترګوخطايي شوه اوکه يه؟ نورمثالونه هم شته په عقل باندې هم ډېرخلک خطاکیږي

[۳] دکامیابي لاره چې انسان ته دخیر اوشربنه طریقه ورښيې هغه وحيې ده الله جَلَّ جَلَالُهُ دملايکوپه واسطه خپلوپیغمبرانو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ته رالیږلې ده په قرآنکریم کې چې کوم شی الله جَلَّ جَلَالُهُ ښودلی دی چې په دې کې دانسان خیراوپه دې کې د انسان شردی هغه که په زرګونوکلونه هم تېرشي بدلون نه پکې راځي اوپاتې شول زمونږحواس اوزمونږعقلونه داله خطايي سره همیشه مخ کیږي اودالله تعالی کلام ډېربې حده عظیم کلام اوبل داچې ترجمان يې پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دی نومونږته چې الله تعالی قرآنکریم رالیږلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږته چې دنبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حديثونه رارسيدلي دا ټول
زمونږدخيرله پاره جوړشوي دي نوکه مونږاوتاسې کاميابي
غواړوهغه داسې چې په دې فاني دنياکې هم خوشاله اوپه اخيرن
کې هم خوشالي اوعزت راته نصيب شي نوداعزت پرته له وحيې
څخه په بل شي کې نشته چې قرآنکريم اوحديث دي خوداخبره دې
پاتې نه وي چې مذهب هم ددغودواړوشيانوخلاصه ده کوښې شي
ندی قرآنکريم دالله جَلَّ جَلَالُهُ کلام دی مونږنه پرې پوهيږوحضرن
نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يې شافي اوکافي بيان کړی اودحديث په
مطلب باندې نه پوهيږوبياحضرت امام ابوحنيفه رَحِمَهُ اللّٰهُ بيان راته
کړی دی زمونږاوتاسې له پاره خيرپه دغه دين کې دی اوس چې
مونږفکروکړومونږ چې کوم کارونه کوودعقل اوياحواس ظاهره په
واسطه باندې نودمثال په توګه يوتيکداردی هغه تيکه نيسي
نودی سوچ اوفکر کوي چې په دې کې ګټه شته نوکله چې تيکه
سرته ورسيږي نوپه پای کې په لکونوروپۍ وګټې
دخدای جَلَّ جَلَالُهُ اودپيغمبر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دقرآنکريم اوحديثو څخه چې
کومه ګټه مونږته لاس ته راځي هغه ترابده پورې مونږته ګټه
ده څومره ګناوې چې الله تعالی مونږورڅخه منعه کړي يوهغه دټول
وخت له پاره زمونږله پاره شراوزهرقاتل دي بلکې زهرکه سړي په
هيره وڅښي اوکه يې په لوی لاس وڅښي دواړه سبب دمرګ ګرځي
دګټې اميدنه پکې پيداکيږي نومونږ ته چې رب العالمين
قرآنکريم اوحديث غوره کړي اومذهب يې راته غوره کړی نواې
علماء کرامو مونږ بايد پخپل عقل اوخپلوسترګو چې په کوم شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې خيراوشرويښو روان نشو دستر ګوليدلی شي اودعقل فيصله له قرآنکريم اوحديثو سره وګورو که دقرآنکريم اوحديث نبوي تابع وو بايد عمل پرې وکړواوکه نه نوبايددظاهر حواسواوعقل تابع نشوځکه هغسې خوپه ډپرواندامو کې ظاهراً خيرمعلوميږي خوهغه بياکله دسړي دجهنم ته دورتللوسبب شي نوپه دې هکله بايدموږله هغو خلکوڅخه پوښتنه وکړوچې هغوی ته الله تعالی په دين کې بصيرت اوپوهه ورکړې وي ترڅوزمونږدتباهي سبب ونه ګرځي خوکومه لارچې دکاميابي ده چې قرآنکريم اوحديث دپيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دي هغه مونږشاته غورځولي دي له هغې سره تعلق نلرواوپه خولوباندې لا داخبرې هم کوو چې قرآن ،حديث اودين پوه شه اوملااوطالب پوه شه دالله تعالی بندګان ځانونه بولوخودهغه په ويناباندې خبرنه يو دحضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امتيان ځانونه بولوخودهغه په حديث باندې خبرنه يو دحضرت امام صاحب دمذهب خلک ځانونه بولو دهغه مسلک نه راته معلوميږي ددې عمده وجه داده چې خپل عقل خطاکړي يو اوداسې يې خطاکړي يو چې خداى نخراسته جهنم ته به موبوزي

شيطان په عقل فيصله وکړه نوابدي ملعون شو

﴿ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٤﴾ ﴾ [سورة البقره]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : او (یاد کړه ای محمده ا) کله چې وویل موږ فرښتو ته چې سجده وکړئ آدم ته (دتحیې) پس سجده وکړه دوی (ټولو) مګر (سجده ونکړه) ابلیس منع یې راوړه (له سجدې نه) او لویې وکړه او ؤ دی (له پخوا څخه په علم دالله تعالی کې) له کافرانو څخه.

یعنې دالله تعالی له طرفه چې ملایکوته حکم وشو چې تاسې حضرت ادم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته سجده وکړئ نوټولې ملایکې چې دخدای تعالی غوره مخلوق دی سمدستې په سجده باندې پریوتلې لکن شیطان دعقل څخه کارواخیستلوهغه داسې چې زه څرنګه ده ته سجده وکړم زه له اورڅخه پیدا یم اودی له خټې څخه پیدادی خټه خوسپېره ده رڼانه کوي نوپه خپل عقل یې فیصله وکړه دالله جَلَّ جَلَالُهُ دامرخلاف یې وکړنوله نعمتونوڅخه بې برخې اودټول وخت له پاره یې لعنت په برخه شو

دکافرانوچې څومره ډلې دي دوی پخپلوعقلونواودحواس ظاهري په بناء باندې کارونه کړي دالله تعالی اودوخت دپیغمبرخبرې یې نه منلې ټول تباه شول نومونږ باید په دې پوه شو چې زمونږ سترګې زمونږ غوږونه اوزمونږ عقلونه هیڅ شی هم ندي ترڅوچې ځانونه په شریعت باندې برابرنکړوکه په شریعت باندې برابرشوبیاچې کله هسې قرآنکریم ته ګوروهم به الله جَلَّ جَلَالُهُ ثواب راکوي که څه هم دقرآنکریم په مطلب باندې پوهیږوهم نه که یوڅوک دقرآنکریم تلاوت کوي اویوبل کس هغه ته غوږنیسي نوهم خدای جَلَّ جَلَالُهُ ثواب ورکوي څکه دغه اورېدل دشریعت

(c) ketabton.com: The Digital Library

مطابق شول بلکې په هره خبره کې الله جَلَّ جَلَالُهُ ثواب درکوي که په شريعت باندې برابره وي دمثال په توګه په قدمونوباندې دعبادت ځای ته روان يې يادذکرځای ته روان يې نوپه داهرقدم باندې الله جَلَّ جَلَالُهُ تاته ثواب درکوي مطلب داچې انسان ته چې الله جَلَّ جَلَالُهُ دخپلو اندامونو ثواب ورکوي هلته دغه اندامونه دوحيې جلي اووحيې خفي چې احاديث دي چې دهغوی تابع شي اودمذهب تابع شي اوکه دوحيې جلي اوياوحيې خفي اويادمذهب تابع نشو اوغافله شواوغفلت مودې اندازې ته ورسيږي چې بيابه زمونږاولادونه له تباهي سره مخ شي دمثال په توګه لکه نن سبا چې اولادونه لمونځونه نه کوي روژې بيخي نه نيسي بلکې عبادت له سره پېژني نه اوڅه وخت وروسته خوالله اعلم چې څه حالات به راځي اياداسلام دعوه به کوي اوکه به دغه دعوه هم پريږدي

نوهلته امام بخاري صاحب لومړی دايت راوړی دی ﴿ ۞إِنَّآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ كَمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ نُوحٖ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ ﴾ [سورة النساء آيت ۱۶۳] ژباړه: بېشکه چې موږ وحي کړې ده تاته (ای محمده!) لکه چې وحيې کړې وه موږ نوح ته او (نورو) انبياؤ ته پس له ده (لکه هود، صالح، لوط، شعيب او نور).

په آيت کريمه کې د نوح عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ تخصيص

پوښتنه: دحضرت نوح عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ قوم يې ولې خاص کړ؟

ځواب: ځکه چې حضرت نوح عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ نه نيم سوه (۹۵۰) کاله په خلکوباندې شفقت وکړخلکوته يې دعزت اوکاميابي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانسانیت ددین دترقي اودادب په خپل منځ کې دوصیلې لارښوونه کوله خوقوم یې چې هغه چاته هدایت نه وُشی بې عزتي ،بې حرمتي،بې ادبي شروع کړه دخپل مهربانه پیغمبرخبریې ونه منله دوحیې په خلاف کارونه یې ترسره کړل نواللهجَلَّجَلَالُهُ داسې ورته په قهرشوچې دحضرت عبدالله ابن عباس رَضِيَاللهُعَنْهُمَا په قول پرته له اتیاوو(۸۰) تنوځخه چې له حضرت نوح عَلَيْهِالسَّلَامُ سره په کشتی کې سپاره وونورچې دزمکې په سرځومره انسانان ووالله جَلَّجَلَالُهُ ټول له تباهي سره مخ کړل یعنې غرق شول.ځکه نه نیم سوه (۹۵۰) کاله حضرت نوح عَلَيْهِالسَّلَامُ ورته دکامیابي لارښوونه کوله خودوی ونه منله په خپل عقل به یې کارونه سرته رسول دمثال په توګه خپل اندامونه به یې بې ځایه کارول په ښځواوهلکانوبه یې خوندونه اخیستل په شرابوبه یې خوندونه ا خیستل دخپل خواږه نبي خبره یې نه منله بیانواللهجَلَّجَلَالُهُ چې هم خالق هم مالک اوهم قادردی هرڅه دده په اختیارکې دي روزي رسان هغه دی مالک هغه دی اوخلک یې دعبادت له پاره پیداکړي خوشي خوبې ندي پیداکړي تاسې فکروکړئ چې یوسړی دومره بدبخته شي چې دخدای پاکجَلَّجَلَالُهُ دنماینده پیغمبر حضرت نوح عَلَيْهِالسَّلَامُ (۹۵۰) کاله په خلکوپورې زړه خوري اوخلک یې بیاهم خبره نه مني نواخیرخواللهتعالی چې زمونږ خالق،مالک اورازق دی هغه به نه په قهرکیږي ؟ نوعلماء لیکي چې دغه امت ته همداسې تنبیه اوخبرتیاده چې که تاسې هم دخپل پیغمبرخبرې ونه منئ دهغه په لاره روان نشئ اودقرآنکریم قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځان باندې عملي نه کړئ دنبوی حدیثوتابعداري په ځان ونه منئ نوستاسوبه هم همداسې انجام اوپای وي لکه دحضرت نوح علیه السلام دقوم چې تباهي اوغرقبدايې په برخه شوه.

په دنیاکې يې مونږ مثالونه وينو خوعبرت اوپندنه ترې اخلودترمذی شرحې تحفة الاحوزی یوحدیث رانقل کړی دی چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم روايي چې زماپه امت باندې به داسې وخت راشي چې شراب په نښکاره ډول څښي دمي به گډوي اوشپه په لهواولعب باندې تېره کړي سهاربه الله جل جلاله بیزوګان اویاخنزیران جوړکړي وي په دويم روايت کې داسې راغلي چې په اخیروخت کې به زماپه امت کې داسې خلک وي چې څښي به شراب خونوم به بدل ورته اخلي لکه دمثال په توګه شرابوته به دمالتې اویانوروشیانونومونه ورکوي اوشپه به پخپل لهواولعب لګیاري په دغه دنیاوي خوندونوبه شپه تېره کړي په زناعرياني فحاشي بدعمل سهاربه خدای پاک جل جلاله زلزلې وربانديې راولي اوپه ځمکه کې به يې ننباسي

دبالاکوټ په سیمه زلزله ولې راغله ؟

دمثال په ډول تاسې دپاکستان دبالاکوټ سیمې ته ورشئ په هغوی باندې زلزلې په تاریخ ۲۰۰۵، میلادي کې په داسې حال کې راغلې چې په همدغو حالاتوباندې دوی مصروف وو چې زلزلې وربانديې راغلې افسوس چې مونږدغه شیان په سترګووینوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وپه غوږونويې اورو خود ځانونو له پاره يې عبرت اوپند نه
ګرځوومونږبايدښه متوجې شو چې که زه په شريعت محمدي
باندې عمل ونه کړم خوزمابه هم همداسې حال وي لکه
دهغونوروامتونو ﴿ قُلْ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍ أَن تَقُومُواْ لِلَّهِ مَثْنَىٰ
وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُواْ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُم
بَيْنَ يَدَىْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾ ﴾ [سورة سبا]

ژباړه :ووايه (ای محمده ! منکرينو ته) بېشکه هم داخبره ده
چې پند درکوم تاسې ته په يوې خبرې سره چې ودريږئ تاسې
خاص الله تعالی ته دوه دوه او يو يو بيا ښه فکر (او غور) وکړئ
چې نشته په دغه ملګري ستاسې کې هيڅ ليونتوب نه دی دغه (
محمد) مګر ويروونکی دی تاسې ته په مخ کې دعذاب سخت.

يعنې لکه څرنګه چې خدای پاک نبي کريم ﷺ ته
وايي چې دغوخلکوته ووايه چې يو ،يويادوه،دوه ښه ګوښې شئ
اومشوره وکړئ ځکه ډېر خلک کله په يوه خبره نه سره جوړيږي
خوچې يو ،يوځانته شي اوپه خبره يې سرخلاص شي اويا له يوه ښه
هوښيارسړي سره مشوره کوي دوه په دوه ناست وي بيا دشي
خيراوشرښه ورته معلوميږي نويو،يويادوه ،دوه دځان سره کينئ
چې زماکاميابي په څه شي کې ده اوزه دځه شي په وسيله په ورځ
دقيامت له عذابه دجهنم ځخه خلاصيږم دقبرله لږمانودقبرله
مارانو داورله عذابونودپل صراط له عذابونودحشرله ګرمي نه
هغه چې پنځوس زره کاله چې په سړي اوږديږي دهغې ورځې له

عذابه به زه په څه شي خلاصيږم داهرسړی چې خپل عقل ليږ په کار واچوي دنياوي ګټې څرنګه وربانديې کوي په همدغوستر ګوپه همدغو غوږونوباندې دنياوي ګټې څرنګه ښيې سرته رسوي اوداعقل دانسان بياولې دومره بې کاره شي چې ددين کاربيانه پرې کوي داځکه چې ددين طرف ته يې متوجې کوي نه ديني کارونه پخپل عقل باندې نه کوي که نه وي عقل الله جَلَّ جَلَالُهُ انسان ته داسې يوجوهرورکړی چې که يوانسان په غرونوبيابانونوکې اوسيږي اوپيغمبر کتاب اوملايې بيخي په سترګوهم نه وي لږدلی بيابه هم دهمدغه عقل په واسطه باندې الله تعالی باندې ايمان راوړی اوپه ايمان راوړلومکلف هم دی ځکه چې سړی دافکروکړي چې دادومره اسمانونه دادومره غټه ځکمه دادومره دريابونه داخوشي ندي پيداشوي دابه خامخا يوصانع لري نودی په خپل عقل سره هم مسلمانږدلی شي که ليږنورمتوجی شودغه عقل سالم پخپله باطني رسول دی بايدداسوچ له ځانه سره وکړوچې زه به دالله جَلَّ جَلَالُهُ حضورته دخوشالي په حال کې څرنګه وړاندې کيږم په څه شي به الله جَلَّ جَلَالُهُ اودهغه خوږ پيغمبرحضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راځخه خوشاله کيږي داخوشالي له قرآنکريم اونبوي احاديثوپرته بلکې له مذهبه پرته چې ددې دواړوخلاصه ده نه پيداکيږي اولاريې مدارس جوماتونه اوعلماء دي که يې سړی زده کوي خوافسوس نن سباچې زمونږنسل ته ګورو ياخوټول بې تعليمه دي اويااله ديني تعليم څخه بې برخي پاتي شوي دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځينې جوماتونه دانګريزي تعليم له پاره کارول کېږي

يوه ورځ په يوه جومات باندې تېرېدم که ګورم چې ماسترصاحب (معلم) لګيادی اوچوکی ورته اينې ده اوهلکانوته دسکول (مکتب) سبقونه وايي افسوس دمسلمانانو په حال باندې کورپه کور سکولونه اوښه سهوليات يې هم ورته برابرکړي سره له هغه هم نه پرې مړېږي جوماتونه يې هم ونيول اودينې ښوونې ته دومره پام اوسوچ نشته اوسره له دې چې جوماتونه دقرآنکريم دنبوي حديثواودمذهبي مسائلو د تدريس ځايونه دي نوجوماتونه هم دقرانکريم ،نبوي حديثواودمذهب له چوکاټ نه ووتل نورشيان په کې تدريس کېږي

سره له دې چې انګريزي کتابونه ماشومانوته وايې نواول دسپې يادخره عکسونه ورته راوړي اوماشومان پرې پوهوي ؛نود سپو ،خرو اوغواوو عکسونه نن په جومات کې شروع شول ، دازمونږ دمسلمانانو حال دی ،په هره مدرسه کې د مکتبونو ځانګې ورسره ويل کېږي ،اوداوسنې مکتبونو حال تاسو ته ښه معلوم شو دمکتبونو خلاف نه يو ،ددې خبرې خلاف يو چې نن مسلمانانو خپل دين پرې اينبی ، له خپل دين څخه ناخبره پاته شول . شپه اوورځ يې تولې توجه دبې دينې طرف ته واوښتله،اوپه دې ښه ځان پوهول پکاردي چې ددين له لارې پرته کاميابي نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ فرمايي چې ﴿ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾ ﴾ [سورة آل عمران]

ژباړه: او هر څوک چې غواړي غير له اسلامه (چې توحيد او دالله تعالى احكامو ته انقياد دى) بل دين نو له سره به ونه منل شي له ده نه، حال دا چې وي به دى په آخرت كې له زيانكارانو (چې داسلام دپريښودلو په سبب به تل په دوزخ كې پاتې كيږي).

يعنې داسلام له لارې نه پرته كه نورې لارې څوک مختاره كړي نوخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دقبول ور نه دي.

نو لږ ددين طرف ته متوجې كېدل پكاردي، طالب هم خپله دطالبي ژوند بايدوپيژني چې زه په كوم مقصد روان يم، زما لار كومه ده، دامرتبه چې ماته خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ رابه برخه كړي دامرتبه بادشاهان پيدا كولى شي اوكه نه؟

ملاصاحب چې دملايي په ژوند كې په درس اوتدريس كې، په امامتي كې، په فقر اومسكنت كې ژوند تيروي، هغه هم بايد په دغه نعمت پوه شي چې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ده ته دعزت ژوند وركړى اوكه دبې عزتي ژوند بې وركړى؟ كوم مسلمان چې يوملا اويا طالب چې دمدرسې سره تعلق لري، هغه هم بايد په دې پوه شي چې ددې اهل الله اوطالبانو خدمت دعزت لاره ده اوكه نه؟ په دې كې خطايم اوكه نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودنعمت قدر پیژندل پکاردي ،داخرپرخلک به په قیامت کې انسانانو ته په ډېره تنګي پکار راځي : ﴿ ٱلْأَخِلَّآءُ يَوْمَئِذٍۭ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا ٱلْمُتَّقِينَ ۝٦٧ ﴾. [سورة الزخروف]

ژباړه : یاران (دوستان دکفر او معصیت) په دنیا کې په دغه ورځ (دقیامت کې) ځینې د دوی له ځینو نورو سره به دښمنان وي مګر (پاتې به وي دوستي) دمتقیانو .

یعنې دقیامت په ورځ به ټول خلک یوله بل ځخه بیزاره وي خونیک خلک د خپلو ملګرو اومتعلقینو دوستان وي اوشفاعت به یې کوي .

نودخپلو اولادونو ،میرمنو ،وروڼو اومتعلقینو ددین طرف ته متوجه کول پکار دي چې له خپل دین ځخه خبر شي . کله چې له دین سره تعلق پیداشو اوبیا لږ اخلاص هم ورسره مل شو بیا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّىٱللَّهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ وعدې دي چې داخلک کامیاب دي . اولیاء الله پیش ګویي کړې دي چې داخلک کامیاب دي ،بیا مو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ټول منزل مقصود ته چې دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ رضا دی ، رسوي ، په دې ځوک نه خلاصیږي چې ووایې چې زه خومولوي یم ولې منزل مقصود ته ونه رسیدم ،اصل مقصد دالله تعالی رضا دة کیدای شي چې دمولوي صاحب په نیت کې څه فرق وي دیوبل فقیر اوملنګ نیت صحیح وي هغه ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ خپله رضا ورپه برخه کړې وي ،ډېر مجذوبین دالله تعالی په عشق داسې حد تر رسیدلي چې هغه ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دکامیابي بشارتونه ورکړي وي ،دده په عشق کې يې خپل اولادونه ،خپله میرمن هر څه پریښي دي،کور،کلی خپل اوخپلوان ټول يې پریښي وي اودملنګي ژوند يې غوره کړی وي ځکه چې اصل مقصد ته رسیدلی وي.

(۵۸) مجلس

د کابل د حضرات کرامو د حقانیت یوه حیرانوونکې واقعه

دمولویصاحب اعظم گل رَحِمَهُ اللهُ (چې دزرمت ولسوالي اوسېدونکی دی) لخوا دسترګو لیدلی حال داسې ډول دی،نو مولویصاحب اعظم گل وایي چې: کېدای شي چې دځلوېښتو کلونودمخه وي ځکه چې په (۱۳۴۷) لمریزکال کې زه فارغ شووم له هغه څخه یوکال دمخه مونږپه نورالمدارس کې اوسېدلونودجناب حضرت صاحب دغو لخوا اتلیفون راوشوچې دکندهار له طرفه یومیلمه درروان دی چې امریکایي دی اوترجمان هم ورسره ده نوتاسې طالبان ورته رایو ځای کړئ اودخبرومو که ورکړئ دغه امریکایي چې دلته راتلودی پخپله دعیسویت په اصطلاح کې سالک صوفي ژوده ته په هغه خپله لاره کې څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشکلات راتلل دنصرانیت په کتابونو کې چې نوموړي هر څومره مطالعه کړې وه نوده دهغومشکلاتودحل له پاره څواب نشوای پیداکولای بل وخت خوب ویني یو څوک یې په خوب کې لېدلی چې هغه خلیفه صاحب عبدالقیوم دنورالمشائخ صاحب خلیفه دی چې دظاهرشاه په حکومت کې یې (۱۷) کاله بندیخانه هم تېره کړې وه نوپه دې وخت کې دی مبارک له بندیخانې څخه راخلاص شوی ؤچې په پیرمولویصاحب سرد یې شهرت درلوددا خلیفه صاحب یې په خوب کې ولیده ورته وې ویل چې ته څوک یې؟ خلیفه صاحب عبدالقیوم ورته وویل چې زه په اسلام کې دنقشبندیې طریقې پیریم له هغه ند یې پوښتنه وکړه هغه ورته وویل چې زه په نصرانیت کې یوصوفي یم نودغه امریکایي پوښتنه ترینه وکړه چې ماته داسې مشکلات په دغومقاماتوکې مخې ته راځي ددغوعلاج اوڅواب څه شی دی؟ خلیفه صاحب عبدالقیوم په خوب کې ددغو د حل لاره ورته بنودلې ده اودغه نصراني په خوب کې قانع شوی دی خوچې راویښ شو نوڅواب یې له مغزوڅخه وتلی ؤاوسوال یې پاتې دی ده فکرکړی دی چې داخوحرمین داسلام مرکزده نوداسړی به په سعودي کې وي نوفی الحال یې پاسپورټ کړی نوراغی سعودي ته نوسعودي ته چې راغلی نو سفارت ته تللی یوترجمان یې غوښتی اوویلي دي چې زه دیوه ديني عالم نه پوښتنه کوم هلته چې یوامام دجومات ته ورغلی دی چې پوښتنه یې کړې هغه ترجمان ورسره ده ، غږیږي هغه ورته وایي ته څوک یې؟ نودی ورته وایي چې زه فرنګی یم امریکایي یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دملولان دجزیرې څخه راغلی یم اوزماسره په مغزوکې داسې
سوال دی چې دنصرانیت په کتابونوکې ددغه سوال ځواب اودحل
لاره نشته ماداسې خوب لیدلی نوهغه ورته وویل چې نبه نوددغه
سړي چې ځوابونه یې درکړل څرنګه کیفیت وده ورته ویلي چې
پګړۍ یې په سروه ا دجهادله برکتونوځخه یولوی برکت داؤچې
دنړۍ خلکو افغانستان ورسره وپېژاند که نه افغانستان خوپه نړۍ
کې ډېرغریب اوورک نامی وطن ؤ] نوهغوی دافکرکړی چې
دالباس خودپاکستانیانوده پاکستان ته ولاړشه نودامریکایي
بیاویزاواخیسته اوپاکستان ته راغی یاپه اسلام اباد یاکراچۍ
کې کوزشویدی خوسفارت ته چې ورغلی ترجمان ورسره ده یوه
پاکستاني عالم ته ورغلي په یوه نبه عالم وربرابرشوی دی هغه
عالم ورته ویلي چې ددغو سوالونوځوابونه دکابل پلازمینې په
مربوطاتوکې دشوربازاردسیمې له حضرت صاحبانوپرته له بل
چاسره نشته دکابل حضرات مبارکین پنځوس کاله مخکې په
شوربازارکې اوسېدل وروسته بیاقلعه جوادته رانقل شویدي هغه
دانګریزانوپه وخت کې چې نورالمشائخ صاحب رحمه الله
جهادکړی له تل څخه تر وانه پورې په هغه وخت کې هم دی
دشوربازارپه ملاصاحب باندې مشهورؤ نوامریکایي
بیاویزاواخیسته اوافغانستان ته راغی نوچې په کابل کې کوزشو
په سفارت کې یې پوښتنه کړېده ترجمان یې ورسربیولی دی قلعه
جوادته نودامهال ماسپښین قضاوخت دی په دې وخت کې به
دحضرت صاحب داستراحت وخت ؤ نوځه وخت حضرت صاحب

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارک ځنډيدلی دی اوهغه امريکايي ته هم دسفارت له خوامعلوم
وخت ورکړشوی ؤ نوچې کله حضرت صاحب مبارک راوتلی
اوروغبړې سره کړی په دې وخت کې هغه پيرمولويصاحب
دقندهارچې ده په خوب کې لېدلی ؤنودهغه چای جوش په لاس
کې دی لنګرته ورځي اوچای رااخلي نودامريکايي سترګې
وربانديې لګېدلې دي اووې ويل چې هغه ماچې په خوب کې
لېدلی ؤهغه خوداکس دی نوهلته يې ساعت ته کتل چې
دامريکايي وخت نور (۱۵) دقيقې پاتې دي نودامريکايي وخت
پوره دی دسفارت خپل قانون وي دخارجي ميلمه په اړه باندې
خوامريکايي ولاړ مانبام چې شولونوپيرمولويصاحب له جناب
حضرت صاحب څخه اجازت واخيستلواودقندهارپه لوري
ولاړسباچې بياامريکايي راغی نوتقريباً (۸) اويا(۹) بجې دي چې
پيرمولويصاحب نشته نوامريکايي ډېرافسوس کړی چې داځه
کارراوشولو خوحضرت صاحب مبارک ډېره تسلي ورکړې ده چې
خيردی بل هېوادخوندی ويزاته هيڅ اړتيانشته کندهارته به
ولاړشې دقندهاراډې ته چې تللی نو په تېز رفتاره موټر کې سپور
شوی او پير مولويصاحب په (قادري بس) کې سپور و ، نوپه دې
وخت کې حضرت صاحب قندهارته تليفون کړی چې
پيرمولويصاحب په لاره دی، چې درورسيږي نود رئيس
محمداشرف خان ځای ته دې راشي هلته يوميلمه ورته انتظاردی
خودهغه په ځای کې يې سره ليدلي اوروغبړ يې سره کړی دی
ترجمان ورسره دی کله چې امريکايي له پيرمولويصاحب څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنې کړې دي نوپيرمولويصاحب سمدستي ځوابونه ورکړي دي نوامريکايي سمدستي کلمه وويله اوداسلام په پاک دين باندې مشرف شونوم يې عبدالله وربانديې کښښودلومخکنی نوم يې (ډوګن) و .دوه شپې اودوه ورځې له پيرمولويصاحب سره تم شولطائف يې خلاص کړل او پير مولويصاحب ددې اجازه ورته وکړه چې که ځوک په طريقت کې نوي داخلېدل نوزماله طرفه درته اجازت دی وظيفې ورکوه.

کله چې بيامدرسې ته راغی جګ سړی دی توره ږيره يې ده غږېدلواوترجمان يې ترجماني کوله نوريې په مطلب نه پوهيدلو ځکه دترجمان په خوله يې دغه توري جاري ووچې تاسې ډېربختورخلک ياست زمونږهېوادترټولوښه داستراحت اوعيش ځای دی خوله ماسره چې کومې پوښتنې پيداشوې وې دهغوی په حل کولوپسې ماډېرهېوادونه وغوښتل حل نه شوې خوستاسې داغريب اوبې وزله ځای دی چې زمادپوښتنوځوابونه پکې وشول اوزه يولوی روحاني سړی ووم خوزمادروحاني پوښتنوځوابونه دافغانستان ترحقيقي روحاني استاذانوپورې ټرلي ووبلکې تردې لوی روحانيت چې اللهجَلَّجَلَالُهُ داسلام غوندي لوی روحانيت د افغانستان دروحانيونوپه واسطه راپه برخه کړ.نومورې کس ولاړيوکال وروسته دمنهاج (گهيځ) اخبارنشرېدلوهغه امريکايي ته پيرمولويصاحب ليک وليږلوچې عبدالله ډوګن ته دې زماسلام ورسيږي اوپه ليک کې داسې توري ورته ليکلي دي چې که ته په امريکاکې داسلام شعائر اوفرائض نشې پرځای کولای نودې تاله

پاره زمامشوره داده چې ته کوم بل هېوادته هجرت وکړه هغه په ځواب کې ورته وليکل چې زماشيخ اومقتدا خليفه صاحب عبدالقيوم ته دې زماله طرفه سلام ورسيږي وروسته له سلامه تاماته ليکلي ووچې که ته په امريکاکې داسلام فرائض نشې اداء کولای نوبيابل هېوادته هجرت وکړه دلوی خدای جَلَّ جَلَالُهُ په فضل اودې تاسې حضراتودې توجه په برکت سره ماتراوسه (۷۳) کورنی په امريکاکې په اسلام مشرفې کړې دي اوله ماسره يې په طريقت کې هم بيعت کړی اوپه وظايفوکې هم بنه دي زه چې کله دصبح کاذب پرمهال تاته سلام درليږم نوزماپه زړه کې تجلې پيداشي نوزه پوه شم چې زمامرشدته زماسلام ورسېدلودامکتوب يې په انګريزي ژبه باندې ليکل شوی دلته را ورسېدلو بياجناب حضرت صاحب په فارسي اوپښتوژبه باندې ترجمه کړ اومنهاج الدين (ګهيځ) پخپله جرېده کې نشرکړاومنهاج ا لدين بيالويه تبصره وربانديې ليکلې وه دهغې تبصرې خلاصه داده چې وګورې دمعنويت برکت ته که سره له دومره کراماتومسلمانان بياهم فيوضات نه وينې نويقيناً رانده به وي ددووورځوفرنګی له فرنګيتوب څخه داسلام منوراوروښانه دين ته راواوښتلواوبيايې لطائف خلاص کړل اوبياپه تجلياتواواانواروباندې پوهيږي سره له دې چې ددغه ځای صبح کاذب(دروغژن سبا) اودهغه ځای صبح کاذب دلمړپه حساب سره ديارلس ساعته توپيرلري لکه څرنګه چې ويل کيږي ا **اګر در يمنی بامنی** ادانودانسان ترپاکوالي اوصفايي پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۹) مجلس

دجنت اوجهنم بيان

يوطرف ته ددې خبرې نه هم ويره لرو چې دتل له پاره مونږ خلکوته وعظ اونصيحت کووسره له دې چې دهغه وعظ اونصيحت کولوباوجودپه مونږ کې هم نقصانات اوتقصيرات موجوددي عملونه موکمزوري دي نوسړی وويريږي چې خدای مکړه الله جَلَّ جَلَالُهُ مونږ په دې خبروباندې ونه نيسي ځکه زياتره وخت ډېرې خبرې داسې هم وي چې نفسي خواهشات پکې پوره کيږي دمثال په توګه انسان ته داخپل ځان غټ ښکاره شي داهم دتباهي سبب ګرځي خوکه سړی بل لوري ته وګوري چې خلک په ډېرشوق اوذوق سره له ډېره لري،لري ځايونوځخه راځي نوبياسړی ددی اميدوکړي چې کېدای شي الله جَلَّ جَلَالُهُ په دې خبروله مونږ ځخه خوشاله شي چې بياداخوشالي ددواړوجهانونوکامياب ده.

دتقوا معناځه ده؟

تقوا عربي توری دی په معنادډار،پرهيزګاري اوخوف باندې راغلی کله چې يوسړی له الله جَلَّ جَلَالُهُ ځخه وډارشي نودغه انسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرومرو کمال ته رسيږي اوکله چې يوتن له الله جَلَّ جَلَالُهُ څخه وډارشونوپه ده کې پرهيزګاري پيداکيږي دمثال په توګه که يوطبيب چاته ووايي چې ستامرض ډېرخطرناک مرض دی که ته پرهيزونکړې نوکېدای شي ته له مرګ سره مخامخ شې نوهمدغه مريض چې کله وډارشي نوبيادی خامخا له هغوشيانوڅخه چې طبيب ورڅخه منعه کړی وي بيادېرځان ساتي اوکه طبيب هرڅومره ترخه دوايي ورکړي بيايې خامخاخوري اوعمل هم پرې کوي.

د د نياوي تکليف د ختموولو له پاره څومره ځان تکليفوي؟

ماته يوه نفر قصه کوله چې زمادشوګرتکليف دی نوطبيب دوه کيلومرچ راته ښودلي چې دابه په يوځل باندې خورې بيابه ستادشوګرتکليف کميږي دا تريخوالی اويانورتکليفونه چې په ځان باندې يومريض تېره وي ددې له پاره چې په ماباندې بوج رانشي.

بل مريض قصه راته کوله چې زمادشوګرتکليف ؤنوطبيب راته وويل چې دمرغوني بوتی درته ميده کړه اوپکې ودرېږه چې کله دې تريخوالی خولې ته راورسېده کېدای شي بيابه دې دشوګرتکليف کم شي دادومره تريخوالی چې يوکس تېروي اوهغه خواږه نعمتونه چې الله تعالی دانسان دفايدې له پاره پيداکړي له هغوی څخه بې برخې وي چې مرض مې زيات نشي همدارنګه يوه انسان ته شرعي حکمونه مخې ته راځي لکه دمثال په توګه لمونځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

، روژه، زکات، حج ، وصيله ، جهاد اودعلم سفرونه داټول په ظاهره ترخه دي اوبل لوري ته شراب، غلا ، زنا ، درواغ ديوانسان بې ځايه وژنه ، خيانت په مسلمان باندې توقې مسخرې کول داټول دطبيعت له پاره خوارې شيان دي خوکه يوانسان له الله جَلَّ جَلَالُهُ څخه وډارشي اودګناووپايله اونتيجه بده ورته ښکاره شي نوبياهمدغه انسان په شرعي حکمونوباندې په ډېره اسانۍ باندې عمل کوي اوهغه ترخه شيان اوتکليفونه بياپه ځان باندې په ډېره خوشالي باندې تېره وي .

دجنت بيان

که يوتن په ځان باندې دالله جَلَّ جَلَالُهُ اوامرعملي کړي اوهغه کارونه چې الله جَلَّ جَلَالُهُ منعه ورڅخه کړې له هغوی څخه ځان وساتي نوبيا الله جَلَّ جَلَالُهُ نوموړي سړي ته ډېرغوره اوبهترين ځای چې عبارت له جنت څخه دی ورپه برخه کوي اوکه يوتن په ځان باندې تکليفونه تېرنکړي اوسختۍ تېرې نکړي په کومو شيانو چې الله تعالی امرورته کړی وي هغه په ځای نکړي اوله کومو شيانو څخه يې چې منعه کړی وي په هغوی کې اخته شي بيابه يې عاقبت اوپايله جهنم وي خدای پاک دې سړی ترېنه وساتي

علماوولیکلي چې دتقوايوه ذريعه داهم ده چې يوسړی دعملونوثواب اوعذاب په ذهن کې راولي نوچې دثواب خبره يې په ذهن کې راغله نودی کوشش کوي چې ترسره يې کړي اوچې کله يې دعذاب خبره ذهن ته راغله نوبيادې کوشش ددې وکړي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان ورځخه وساتي کيدای شي دا انسان متقي اوپرهيزګاره جوړشي.

وَكَانَ عُمَرُ، يَقُولُ: «أَكْثِرُوا ذِكْرَ النَّارِ فَإِنَّ حَرَّهَا شَدِيدٌ، وَإِنَّ قَعْرَهَا بَعِيدٌ، وَإِنَّ مَقَامِعَهَا حَدِيدٌ» [جامع الترمذی ج: ۲ / ابواب صفة جهنم ص: ۸۵]

ژباړه : حضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وايي: چې تاسې ددوزخ اوردرپه يادوئ ځکه ګرمي يې سخته ده او ژور والی يې ډير دی او ګورزونه يې دو اسپنې دي.

نوبيابه تاسې نه غافله کيږئ اوددنياپه خوندونوکې دومره ځانونه مه ډوبه وې چې بياموا خيرت درځخه هېروي جنت ډېرقيمتي ځای اوالله جَلَّ جَلَالُهُ دهمدغومسلمانانوله پاره تيارکړی خوچې همدغه مسلمانان په ځانونوباندې تکليفونه تېرکړي دمثال په توګه لمونځ وکړي،روژه ونيسي ،زکات اداء کړي ،حج اداء کړي،جهادوکړي،دعلم سفرترسره کړي اوله خپلوانوسره همدردي وصيله وکړي دشپې عبادت اودورځې ذکروکړي نوددغو تکليفونو په بدله کې به الله جَلَّ جَلَالُهُ نوموړي نيک عمل کوونکي شخص ته جنت ورکوي.

په جنت کې به هم بازاروي

﴿ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ، أَنَّهُ لَقِيَ أَبَا هُرَيْرَةَ فَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ: أَسْأَلُ اللهَ أَنْ يَجْمَعَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ فِي سُوقِ الْجَنَّةِ، فَقَالَ سَعِيدٌ: أَفِيهَا سُوقٌ؟ قَالَ: نَعَمْ، أَخْبَرَنِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ إِذَا دَخَلُوهَا نَزَلُوا فِيهَا بِفَضْلِ

(c) ketabton.com: The Digital Library

أَعْمَالِهِمْ، ثُمَّ يُؤْذَنُ فِي مِقْدَارِ يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِنْ أَيَّامِ الدُّنْيَا فَيَزُورُونَ رَبَّهُمْ، وَيُبْرِزُ لَهُمْ عَرْشَهُ وَيَتَبَدَّى لَهُمْ فِي رَوْضَةٍ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ، فَتُوضَعُ لَهُمْ مَنَابِرُ مِنْ نُورٍ وَمَنَابِرُ مِنْ لُؤْلُؤٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ يَاقُوتٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ زَبَرْجَدٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ ذَهَبٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ فِضَّةٍ، وَيَجْلِسُ أَدْنَاهُمْ وَمَا فِيهِمْ مِنْ دَنِيٍّ عَلَى كُثْبَانِ الْمِسْكِ وَالْكَافُورِ، مَا يَرَوْنَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَرَاسِيِّ بِأَفْضَلَ مِنْهُمْ مَجْلِسًا» الحديث. ﴾

[جامع الترمذی ج ۲/ ابواب صفة الجنة ص: ۸۱ / رقم الحديث: ۲۵۴۹/ ۲۵۵۶]

ژباړه: له حضرت سعيدبن مسيب رَحِمَهُ اللهُ نه روايت دی وايي چې زه له حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سره يوځای شوم نو ده وويل: الله تعالی دې ما او تا دجنت په بازار کې سره يوځای کړي، حضرت سعيد ورته وايي ايا په جنت کې به هم بازار وي؟

دی ورته وايي هو! رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ما ته ويل چې جنتيان چې کله جنت ته ننوزي اود خپلو اعمالو په اندز خپلو منزلو ته ولاړ شي بيا به دوی ته ددنيا دجمعې په انداز يوه ورځ دوی ته اجازه وي دوی به خپلوانو ديدار کوي دالله تعالی عرش به دوی ته ښکاري او دوی به دجنت په باغچو کې وي، نو دوی ته به دنور منبرونه، دملغلرو منبرونه، دياقوتو منبرونه، دزمرودو منبرونه، دسرو زرو منبرونه اود سپينو زرو منبرونه، کښنودل شي.

او ادنا (کم) دجنتيانو درتبې په لحاظ (نه خسيس) به ناست وي په غونډيو دمشکو او کافرو دابه نه وايي چې دچوکيو (منبرو) خلک له دوی نه بهتر دي چې غمجن شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابوهریرة رضي الله عنه وایي رسول الله صلی الله علیه وسلم ته مې وویل: ایا الله تعالی به مور وینو ؟

رسول الله صلی الله علیه وسلم وویل: هو! آیا تاسې دلمر په لیدلو کې څه شک کوي. اود څلور لسم سپوږمۍ کې ؟ مور ورته وویل نه. نوده مبارک وویل: همدارنګه شک مه کوئ په لیدلو دالله تعالی کې. او الله تعالی به له هر سړي سره بلا واسطې مخامخ خبري کوي.

حتي یوه سړي ته به وایي اې فلانیه افلانی ورځ درته یادیږي چې داسې ، داسې دې ویل ! نو ده ته به ځینې ګناوې ورته یاد شي چې په دنیا کې یې کړې وي ، نو ورته وبه وایي اې ربّه ! هغه دې راته ښبلې نه دې ؟

الله تعالی به ورته وایي هو! درته ښبلي مې دي په هغه سبب ته دغه خای او مرتبې ته ورسیدې ، جنتیان به په دې حال وي چې یوه وریځ راشي دوی پټ کړي نو خوشبویي به وروباندې وورویږي چې ددې خوشبویي په شان یې هیڅ کله هم نه وي محسوس کړې.

نو زمور رب به ووایي: پورته شئ هغه نعمتو ته چې درته تیار شوي او هرشي ته موچې زړه کیږي ، نو رابه شو بازار ته چې په دې بازار به ملائکې راتاو وي ، داسې نعمتونه چې سترګو نه وي لیدلي ، غوږ ونونه وي اوریدلي او نه یې دچا په زړه تصور تیر شوی وي ، مور ته به هغه څه روارل کیږي چې زمور خوښ وي په دې بازار کې به خرڅول او اخیستل نه وي.

او په ذې بازار کې به جنتیان ځینې له ځینو سره مخامخ کیږي نو یو دلوړې مرتبې خاوند به دکمې مرتبې له خاوند سره مخامخ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو هغه به دده هغه ښو او ښايسته جامو په تعجب شي دوی به خبرې پای ته نه وي رسولې چې دده جامې هم دهغه په شان او تر هغه نه ښايسته شي.

داځکه ددې له پاره چې په جنت کې به څوک هم نه خپه کيږي، بيا به مور خپلو کورونو ته ولاړ شو زمور اهلونه (ښځې) به راسره مخامخ شي وبه وايي ښه راغلاست خپل اهل ته چې ته له مور نه جدا کيدې اوس له هغه نه ډير ښايسته يې، مور به ورته ووايو چې نن ورځ مور درب الجبار (الله تعالی) سره ملاقات وشو مور په دې حقدار يو چې په داسې حال دښايست کې راجع شو.

جنتيان چې له بازار څخه خپل کورته ځي نو خپل اهل به يې ورته څه وايي؟

خوهرکله چې جنتيان مجلس سره شروع کړي نود دواړو مرتبود خلکوجامې به الله تعالی ددوی په ذهنونوکې دومره ښې ورښکاره کړي چې دهغولويو مرتبودخاونداتوجاموته به يې ورپام هم نه وي ځکه جنت خودخپلګان ځای ندی چې ديوچازړه پکې خپه شي که پام وکړوهلته په جنت کې بياتول خوندونه دي که ليږتکاليف سړی په دغه نيمګړې دنياکې برداشت کړي بياچې کله جنتيان له بازارڅخه دکورونوخواته ولاړشي هلته به ددوی له پاره حوري اوهغه ددوی ښځې لاس په سلام ولاړې وي ديوه جنتي له پاره الله جَلَّ جَلَالُهُ اويا(۷۰) حوري تياري کړې چې دهرې يوې به

(c) ketabton.com: The Digital Library

اويا(۷۰) جوړه جامې په تن وي بيابه يې هم هغه دهلوکودنکه مازغه ورځخه ښکاريږي داحوري به ددوی استقبال ته ولاړې وي نوچې کله دوی سره يوځای شي دانبځې به ورته وايي چې زمونږدې قسم وي په الله تعالی باندې تاسې چې له مونږځخه جداکېدلی اوس له هغه ځخه ډېرښايسته ياست نوداخپل خاوندان به ورته وايي چې ولې به نه ښايسته کېدلوهلته خومونږداسې يوشی ليدلی چې دجنت په ټولونعمتونوباندې غوره اووچت ؤچې هغه عبارت دی له ليدلو درب العزت جَلَّجَلَالُهُ ځخه مونږته چې کوم ښايست پيداشوی دادالله تعالی دانورواوتجلياتوپه ذريعه باندې پيداشوی دی زمونږچهرې (مخونه) چې دادومره ښايسته دي دادالله تعالی دانورواوتجلياتوبرکت دی.

په جنت کې دادنا جنتي څومره ځای دی؟

﴿ عَنْ ثُوَيْرٍ، قَالَ: سَمِعْتُ ابْنَ عُمَرَ، يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ أَدْنَى أَهْلِ الجَنَّةِ مَنْزِلَةً لَمَنْ يَنْظُرُ إِلَى جِنَانِهِ وَأَزْوَاجِهِ وَنَعِيمِهِ وَخَدَمِهِ وَسُرُرِهِ مَسِيرَةَ أَلْفِ سَنَةٍ، وَأَكْرَمُهُمْ عَلَى اللهِ مَنْ يَنْظُرُ إِلَى وَجْهِهِ غَدْوَةً وَعَشِيَّةً»، ثُمَّ قَرَأَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ {وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ إِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ} ﴾ [جامع الترمذی ج۲/ص ۸۲/ابواب صفة الجنة رقم الحديث:۲۵۵۳]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: له ثُوَير رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : چې له ابن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا مې واريدل ويل يې : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي دي : چې په جنت کې الله جَلَّ جَلَالُهُ ديوه ادنی جنتي له پاره دومره حوري غلامان اودومره بنګلي دومره نعمتونه پيداکړي چې که يوسړی زرکاله مزل کوي نوهغه دده نعمتونه به نه خلاصيږي دادنی جنتي له پاره ددنيالس چنده ځای ورکوي هغه هم هغه جنتي ته چې ترټولوزيات ګنهګاروي اوپه دوزخ کې يې ډبروخت تېرکړی وي په يوه روايت کې راځي چې الله تعالی يوجهنمي له جهنم څخه راباسي نوددې حالت به ډبرخراب وي په پښو اوکناټوبه رانښويږي له تک څخه به وتلی وي اوبدن به يې تک تورلکه دسکروپه شان وي کله چې دی الله تعالی له جهنم څخه راوباسي نوالله تعالی ته به ووايي چې زه اوس چېرته ولاړشم جنت خوټول ويښل شوی دی اوخلکوځايونه پکې نيولي دي نوالله تعالی به ورته ووايي چې څه ولاړشه جنت ته دی چې کله دجنت دروازوته راشي اوجنت ته وروګوري نوجنت به ټول ډک وي نودی به بيا الله جَلَّ جَلَالُهُ ته ووايي چې جنت خوټول خلکونيولی دی نوالله تعالی به ورته ووايي چې په دنياکې ژوندډې په ياددي ؟ نوموړی انسان به ورته ووايي چې هوکې نوالله تعالی به ورته ووايي چې غواړه څه دې په کاردي لکه په دنياکې دې چې ارمانونه کول وس څه غواړې نوددې انسان دذهن مطابق چې څومره شيان وي دهغوشيانوغوښتنه به وکړي دمثال په توګه حوري اويانورنعمتونه هغومره به الله تعالی ته سوال وکړي چې دومره راکړه اونوربس نوالله تعالی به ورته ووايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څومره نعمتونه تاوغوښتل دابه هم درکړم اوددنياغوندې لس چنده ځای به نورهم درکړم دی به تعجب وکړي چې اې الله ته خوزمامالک يې زمارازق يې زماسره توقې کوې ماته په جنت کې ددنياغوندې لس چنده چيرته راکول کيږي الله جَلَّ جَلَالُهُ به ورته وايي چې درمې کړل نوله دې وروسته به په ده باندې جنتيان هغه دجنت اوبه واچوي نوددې بدن به ښه ترتازه شي اوپه جنت کې چې کله داخليږي نوخلک به ورته وايي چې داجهنمين دي عتقاء الرحمن دي يعنې الله تعالی له اور دجهنم ازادکړي دي.

په جنت کې به له يوه ځای نه بل ځای ته تلل په څه وي؟

غرض داچې دجنت دومره نعمتونه دي چې انساني اوبشري ژبه يې له بيان کولوڅخه بې وسه ده خوالله تعالی خپله وايي چې ماجنتيانوته داسې شيان تيارکړي دي چې نه سترګولیدلي اونه غوږونواوريدلي اونه دچاپه خيال اوتصورکې تېرشوي.

﴿عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَدْنَى أَهْلِ الْجَنَّةِ الَّذِي لَهُ ثَمَانُونَ أَلْفَ خَادِمٍ وَاثْنَتَانِ وَسَبْعُونَ زَوْجَةً، وَتُنْصَبُ لَهُ قُبَّةٌ مِنْ لُؤْلُؤٍ وَزَبَرْجَدٍ وَيَاقُوتٍ كَمَا بَيْنَ الْجَابِيَةِ إِلَى صَنْعَاءَ﴾

[جامع الترمذی ج:۲/ص:۸۳/رقم الحديث: ۲۵۶۲/ابواب صفة الجنة]

ژباړه: له حضرت ابو سعيد خدري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي: چې دادنی جنتي به اتيا زره خادمان وي، دوه اويا به يې حوري وي او خيمه به يې له ياقوتو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمروتو څخه جوړه وي چې لوي والی به يې دومره وي لکه دجابيې او صنعاء ترمنځ چې څومره مسافه ده . (الجابية او صنعاء په يمن کې دوه ځايونه دي)

يعنې يوه ،يوه خيمه دملغلروچې شپېته ميله به غټه وي په دايوه اوبل کونج کې چې دده حوري اوغلمان وي دخوشالي خبره خولادادە چې ددنياپه شان خپل منځې اختلافات به هم نه وي اوجنتي چې کله يوې اوبلې خيمې ته ځي اوراځي نودی به په جنت کې په اس باندې سپوروي اوهغه اس به هم دياقوتوڅخه جوړشوی وي اوهغه اس به وزرې لري چېرته چې دجنتي زړه وغواړي هلته به يې بې تکليفه رسوي خودپام ورخبره داده چې داټول نعمتونه داټولې اسانتياوي داچې ديوه نيک انسان په برخه کيږي داهلته چې دالله جَلَّ جَلَالُهُ اوامريې په ځای کړي وي اوله هغوکارونوڅخه يې ډډه کړې وي چې الله تعالی ورڅخه منعه کړی اودخوارۍ پيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په طريقوباندې يې ځان برابرکړی وي چې ددې ټولوپه ځای کېدل په تقوا سره لاس ته راوړل کيږي

دجهـــنم بيان

انسان بايدښه ځيرشي که يوه لوري ته دالله نعمتونه دي اوجنتونه يې تيارکړي دي خوبل لوري ته که انسان دالله تعالی دحکمونوپرخلاف په يوه بله لاره ناسمه باندې روان وي اودخوارۍ پيغمبرحضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طريقې نه پرځای کوي بيادالله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی دهمدسې انسانانوله پاره دجهنم کندې اودتکليف ځايونه تياکړي دي اوداکنده اويانورتکليفونه چې الله تعالی همداسې انسان ته ورکوي داسې مثال لري لکه په دې دنياکې چې ديوه انسان يواندام ليږخراب شي نوبياهغه اندام طبيب ورځخه پرېکوي اوهيڅوک يواعتراض غوندې هم نشي ورباندې کولای يعنې دادنوموړي انسان په باب باندې عدل دی

د جهنم ژورواليٰ اوداور رنګ يې

﴿عَنْ الحَسَنِ، قَالَ: قَالَ عُتْبَةُ بْنُ غَزْوَانَ - عَلَى مِنْبَرِنَا هَذَا مِنْبَرِ البَصْرَةِ - ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «إِنَّ الصَّخْرَةَ العَظِيمَةَ لَتُلْقَى مِنْ شَفِيرِ جَهَنَّمَ فَتَهْوِي فِيهَا سَبْعِينَ عَامًا وَمَا تُفْضِي إِلَى قَرَارِهَا﴾

[جامع الترمذی ج:۲/ص:۸۵ / ابواب صفة الجهنم ، رقم الحديث: ۲۵۷۵]

ژباړه : له حضرت عتبه ابن غزوان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي : چې يوه لويه تيږه (ډبره) که جهنم له غاړې لاندې ور وغورځول شي اويا (۷۰) کاله به کښته روانه وي بيخ ته به يې نه رسيږي.

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «أُوقِدَ عَلَى النَّارِ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى احْمَرَّتْ، ثُمَّ أُوقِدَ عَلَيْهَا أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى ابْيَضَّتْ، ثُمَّ أُوقِدَ عَلَيْهَا أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى اسْوَدَّتْ فَهِيَ سَوْدَاءُ مُظْلِمَةٌ» ﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[جامع الترمذی ج:۲/ص ۸۶ /ابواب صفة الجهنم ، رقم الحديث:۲۵۹۱]

ژباړه : له حضرت ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي دي چې دجهنم اور زر(۱۰۰۰)کاله بل شونوتک سور شو بيا زر (۱۰۰۰) کاله بل شونوتک سپين شو بيا زر (۱۰۰۰)کاله بل شو تک تور شو. او اوس هم په همدغه توروالي پاتې دی.

په دې جهنم کې چې يوځوک داخل شوالله تعالی دې سړې ورځخه وساتي نوداسې لوړه به وربانديې راشي چې دادې اورعذابونه اوتکليفونه به يې ټول له ذهن څخه ووزي په جهنم کې به جهنميان خوراک وغواړي نوددوی له پاره به خوراک ضريع اويازقوم ورکول کيږي

﴿عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، أَنَّ رَسُولَ اللهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَرَأَ هَذِهِ الآيَةَ: {اتَّقُوا اللهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ} [آل عمران: ۱۰۲] قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:«لَوْ أَنَّ قَطْرَةً مِنَ الزَّقُّومِ قُطِرَتْ فِي دَارِ الدُّنْيَا لَأَفْسَدَتْ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا مَعَايِشَهُمْ، فَكَيْفَ بِمَنْ يَكُونُ طَعَامَهُ؟ ﴾

[جامع الترمذی ج:۲/ص:۸۶ / ابواب صفة الجهنم ، رقم الحديث:۲۵۸۵]

ژباړه : له حضرت عبدالله ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه روايت دی وايي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دا آيت ولوست : {اتَّقُوا اللهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ} [آل عمران: ۱۰۲] ترجمه وويريږئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

له الله تعالى نه په حق د ويرې د ده ! او مه مرئ ! (يعنې مرګ دې نه راځي) مګر په دې حال چې يئ تاسې مسلمانان .

بيا رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وويل : که چيرې يو څاڅکی دزقوم دونې دغې دنياته راتويه شي نو له بدبويي څخه به ددې دنياتول خلک په عذاب شي ، نو دهغه چا به څه حال وي چې دغه ونه يې خوراک وي .

﴿ عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " يُلْقَى عَلَى أَهْلِ النَّارِ الْجُوعُ . الحديث ﴾

[جامع الترمذی ج:۲/ص:۸۶ / ابواب صفة الجهنم ، رقم الحديث: ۲۵۸۵]

ژباړه : له حضرت ابو درداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي دي چې په دوزخيانو به لوړه راشي يعنې دوزخيان به داسې وړې شي چې ددغې لوړې او د دوزخ عذاب به سره برابر وي ، فرياد اوغوښتنه به وکړي ، نو دوی ته به په ترخه ونه راتلل وشي ، چې نه يې مزي کوي او نه يې مړوي ، بيابه خوراک وغواړي ، نو خوراک به داسې ازغيداره ونه ورته راوړل شي (چې په ستوني کې به يې ونښلي) ورپه ياد به شي چې په دنياکې به مو چې څه په ستوني کې ونښتل نو اوبه به مو ورپسې چښلې ، نو اوبه به وغواړي ګرمې اوبه به ورته را وړل شي داوسپنې په چنګکو کې چې مخ ته يې پورته کړي دمخ غوښې به يې تولې تويې شي کله يې چې خيټې ته داخلې شي نوکولمې اوهرڅه به ورسره تويې شي او وبه وايي چې دجهنم متصرفی (واکداري) ملائکې را وغواړئ ، هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ورته وایي: آیا تاسي ته په دنیا کې دتاسي رسولان نه و درغلي په شکاره دلائلو او معجزو سره ؟ دوی به وایي هو! راغلي ؤ. خو موږ یې خبره نه وه منلې.

دادنی جهنمي څومره عذاب ده ؟

﴿ عَنْ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّ أَهْوَنَ أَهْلِ النَّارِ عَذَابًا يَوْمَ القِيَامَةِ رَجُلٌ فِي أَخْمَصِ قَدَمَيْهِ جَمْرَتَانِ يَغْلِي مِنْهُمَا دِمَاغُهُ» ﴾ [جامع الترمذي / ج: ۲ / ص: ۸۷ / رقم الحديث: ۶۱۲/ ۲۶۰۴]

ژباړه: له حضرت نعمان ابن بشیر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي: چې په دوزخ کې به دکم عذاب خاوند هغه څوک وي چې دپوندو په هغه کډیو ،کډیو څایونوکې به یې داورسکروتې وي ددغوسکروتوله وجې به یې په سرکې مازغه خوتیږي.

په یوه روایت کې راغلي دي چې څپلې به یې داورپښوکړې وي هغه لیږعذاب په جهنم کې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دتره ابوطالب دی چې له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره یې بې ساري نبیګړې کړې دي خوافسوس چې اسلام یې قبول نکړله دنیاځخه کافرتېرشو نودهغوښیګړوله وجې چې له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره یې کړې وې چې کافران به یې نه پرپښودل چې په نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې ظلم زوراویازیاتی یې کړی وای تردې پورې چې په-کوم کال دی مړشو اوپه همدغه کال حضرت خدیجة الکبری رَضِيَ اللهُ عَنْهَا هم وفات شوه هغه کال ته دغم کال ویل کیږي چې په نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې دومره زيات غم راغی چې دقريشو دمشرکينوله ډېروعذابونو څخه ده مبارک صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مکه مکرمه پرېښودله اودطايف په لوري روان شواودطائف مشرانو ته چې ورغی اوپناه يې ورورې هغوی خپلوتابعدارانواوکشرانوته وويل چې په ډبرويې ولې نوچې دد مبارک صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به قدم پورته کولو هغوی به په ډبروباندې ويشتلوددده مبارک صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په غوړګوباندې وينې راروانې وې اوله ډيروتکليفونو څخه په زمکه باندې پريوت اوخپلې پښې به يې پټولې دی مبارک صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي چې زه چې طائف ته راغلم زه په لاره باندې نه يم پوه شوی چې زه کوم ځای ته ورسېدم دغه دغم کال دابوطالب دوفات په کال باندې ؤ چې کافرانو زړورتياومونډله خود نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دخدمت په خاطرباندې چې رحمة للعالمين دی کافرته يې هم دومره فايده رسېږي چې دهغه عذاب په جهنم کې دنورو کافرانوڅخه ډېرکم اوليږدی بياهم دومره عذاب دی چې په څپليو کې به يې اوروي اومازغه به يې ورڅخه خوتيږي

د جهنمي وجود به څومره وي؟

اوپاتې شره داخبره چې ديوانسان ټول بدن په اورباندې سوځي دابه لاڅومره زورغواړي په جامع الترمذی کې روايت دی:

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «إِنَّ غِلَظَ جِلْدِ الكَافِرِ اثْنَتَانِ وَأَرْبَعُونَ ذِرَاعًا، وَإِنَّ ضِرْسَهُ مِثْلُ أُحُدٍ، وَإِنَّ مَجْلِسَهُ مِنْ جَهَنَّمَ كَمَا بَيْنَ مَكَّةَ وَالمَدِينَةِ﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[جامع الترمذی ج ۲/ص:۸۵ /ابواب صفة الجهنم ، رقم الحديث:۲۵۷۷]

ژباړه : له حضرت ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي چې دکافرپوستکی به څلويښت (۴۲) ګزه غټ وي او يوغاښ به يې دأحد دغره په شان لوی وي اوددہ هغه دکيناستلوځای (عورت غليظه) به درمره غټ شي چې مسافه به دومره وي لکه دمدينې منورې اومکې مکرمې ترمنځ چې څومره مسافه ده .

اوپه يوه ورځ کې به يې بدن اويازره (۷۰۰۰۰) واري سوځي اواويازره (۷۰۰۰۰) واري به بېرته راشين کيږي نوګرانوورونواکه پرهيزونکړو اوله ګناهونوځخه ځان ونه ساتوبيابه الله تعالی مونږته هم غمدغه سخت ځای په راپه برخه کړي الله تعالی مودې ورځخه وساتي نويوانسان نه مناسبه ده چې ليږسوچ وکړي خوشی انسان ندی پيداشوی دانعاماتوتصور اودحورو تصوراوله دې سره ،سره دالله جَلَّ جَلَالُهُ دجهنم دعذابونو اوتکليفونو تصوردې هم کوي.

دمثال په توګه مونږاوتاسې چې دنياوي ګټې وينوچې يوځوک يې راته کيسې وکړي چې په دوبی کې دومره ګټه ده ياپه لندن کې دومره ګټه ده ياپه امريکاکې دومره ګټه نوطياره اوکشتی خوپريږده په پښوهم هغوځايونوته ځانونه رسوويلکې ځانونه پسې وژنوپرځله موداسې اوريدلې چې لندن اويانورو هېوادونوته چې خلک په لاړې باندې مړه شول دريابونوته ولويدل حتی ښځې له محرمه پرته ځې اوپه لاره کې مړې شوې دي اونورې ناخوالې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خويې چې ليدلې هغه خولاپريږده ډيرسخت کړاؤنه اوربړونې وربانديې تيريږي اويادمثال په ډول دلته څومره سخته ګرمي ده سره له هغې هم بياډ هرخلک له سهاره تربيګاه پوري ولاړوي اوګټه کوي نوکه يوڅوک دافکروکړي چې ماته جنت اويااله هغه څخه هم ښه توښه په لاس راځي نوبياخوبايدپه نيکوعملونوکولوکې ډبرزيات کوشش وکړي که يوڅوک داسې فکروکړي چې که زه له ګناهونوڅخه ځان ونه ساتم ګناه کول خودزهروخوړل دي نوبيابه زماڅای جهنم وي اوزه به پکې سوځول کيږم خامخابه دی له ګناهونوڅخه ځان وساتي.

﴿عَنْ أَبِي رَجَاءٍ العُطَارِدِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ، يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اطَّلَعْتُ فِي الجَنَّةِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا الفُقَرَاءَ، وَاطَّلَعْتُ فِي النَّارِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا النِّسَاءَ﴾

[جامع الترمذی ج:۲/ص:۸۷ /ابواب صفة الجهنم / رقم الحديث:۲۶۰۲ / ۲۶۱۰]

ژباړه : له حضرت ابورجاء عطاردي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي چې له ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه مې واوريدل ويل يې چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي :ماچې په جنت کې ولېدل نوپه جنتيانوکې زياتره خلک فقيران ؤ اوپه جهنم کې مې چې وليدل نوډ هرخلک يې هغه ښځې وي چې ددين له کارونوڅخه ناخبره دي بل قول دادی چې په جنت کې به ډ هری خلک کمزوري وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿عَنْ مَعْبَدِ بْنِ خَالِدٍ، قَالَ: سَمِعْتُ حَارِثَةَ بْنَ وَهْبٍ الْخُزَاعِيَّ، يَقُولُ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ الْجَنَّةِ، كُلُّ ضَعِيفٍ مُتَضَعَّفٍ لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللهِ لَأَبَرَّهُ، أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ النَّارِ، كُلُّ عُتُلٍّ جَوَّاظٍ مُتَكَبِّرٍ﴾ [جامع الترمذی ج ۲ ص ۸۲ ابواب صفة الجهنم رقم الحدیث ۲۶۰۵]

ژباړه : له حضرت وهب الخزاعي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه مې اوريدلي دي ويل يې : زه تاسې ته خبر درنکړم په اهل دجنت هغه داچې جنتي به هر ضعيف او غريب وي که په خدای باندې قسم وکړي نوخدای پاک به يې په ځای کوي دغه خلک به ډېر جنت ته داخليږي.

اودجهنم داخلېدونکي به ډېرهغه څوک وي چې دهغوی نښې دادي چې بدخوی سخت ويونکی ، سخت زړی او متکبر وي هغه څوک چې ددوی زړونه سخت وي هغه څوک چې ددوی په زړونوکې کلکوالی موجودوي غليظ القلب جافی ظالم وي داخلک به ډېرپه جهنم کې موجودوي جموع اومنوع هغه خلک چې جمعه کول کوي ددنيا خوداللهجَلَّجَلَالُهُ حقوق نه پکې اداء کوي اوکبرجن خلک چې غټه يې وايي اوځان لوی ورته معلوميږي دابه په جهنم کې ډېرلېدل کيږي خودافسوس خبره داده چې هره جمعه بيانات کيږي اوهره جمعه ژړاوي وي خودخلکوپه وجودباندې اثرات نه ښکاريږي که يوه ملايوه دنيوي ګټه بيان کړې وای چې په فلاني ځای کې په يوه ساعت کې (۱۰۰۰) روپی ګټل کيږي نوقسم درته کوم چې ځانونه ښځي اولادونه به يې ټول ښه په شوق باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ښه تېزه ګرمي کې وررروان کړي ووځکه هلته دمثال په توګه (۱۰۰۰) روپۍ ګټه ورته پيداکيږي بياخپل عزت ترپښولاندې کوي خوددنيادالیږګټه ترلاسه کوي دمثال په ډول داخوکه يو ملاصاحب د(۱۰۰۰) روپو کلدارودګټې بيان ورته وکړکه فرض يې کړه يوملاصاحب داورته وايي چې په فلانکي ځای کې (۱۰۰۰) ډالره ورکوي نوبياخوبه ملاصاحب اوحاجي صاحب خپل ناموسونه اوخپل هغه تنکي ګران اولادونه چې لمريخني اوګرمي يې نه ورباندې لوريږي ټول به پښې لوڅې وررروان وي اوددغې فاني دنيادګټې خبرې په زړونوباندې اثرهم زرکوي اوکه يو ملاصاحب دجنت اوجهنم بيان کوي نومخونه په بل طرف ورڅخه واړوي اوهيڅ اثرنه ورباندې کوي اوزړونوته يې نه لويږي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دی اصلاح راولي.

د دنيايي ګټې په لحاظ د علماوو خبره هم زراورپدل کيږي

دمثال په ډول دلته دقوم خلک سره راټول شول اودیوه دود(رواج) په باره يې خبره کوله نومونږهم په دعاکې ورسره شريک شوونږ چې خلک وينوډبروخلکوپه ځان باندې عملي کړيده ځکه چې ددنياګټه يې پکې ليدلې ده اوبيان داسې کوي چې داخبره خوخليفه صاحب کړې مثلاً چې لوراويا خورته پنځه جوړه کالي مه ورکوه پنځه جوړه کالي ورکړه داخبره مني خو دنيوي ګټه يې پکې ده اوچې ورته ووايې چې ډيره پريږده داخبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيانه مني ځکه دنيوي تاوان يې ده پکې بلکې د دنياتاوان يې هم
نشته پکې خوداالله جَلَّ جَلَالُهُ دخوشاله کولوپرخلاف دشيطان
خوشاله کول يادپوه ملګري خوشحاله کول يې مقصدوي ديوه
بنده دخوشالي هڅه اوکوشش کوي دمثال په ډول دا پيره دځينوکم
عقلواوخام فکرونبخوته خوښيږي نودپيري خريونکې الله تعالى
خپه کوي اوهغه کم عقله اوخام فکره اوغيراصلاح شوې نبخه چې
کورته يې ورته راوړي هغه خوشحاله کوي عجيبه خلک دي وايي
چې خليفه صاحب ويلي دي چې په واده کې خوړه مه ورکوئ ځکه
په دې کې بې عزتي راځي اوهغه چې ډومان راولي اوياخپلې
نبخي په بازارونوکې لوڅ مخ ګرځوي هغه بې عزتي نه بولي ځکه
په خوړه ورکولوکې يې دنياوي تاوان دی روپۍ لګيږي ماپه هغه
ورځ باندې هم دې خلکوته وويل چې ماته له الله تعالى څخه
حياراځي په دې شرط به زه درځم چې جنګۍ ته به شل اوياد پرش
زره روپۍ نغدې ورکوئ ځکه دجنګۍ خوبه ليږي کارورباندې
وشي څه ناڅه حق خوبه يې راژوندی شي ځکه دانبخي بيادخسرپه
کورکې روپۍ نلري اوعلاج دمرض اوياپوبل شی ځانته نشي
اخيستلای خوداخبره بيانه منل کيږي ځکه ددوی دنيوي تاوان دی
پکې نوپه کومه خبره کې يې چې دنياوي ګټه وي هغه خبره مني
اوبياوايي چې خليفه صاحب ويلي دي مونږيې په خبره باندې عمل
کووا وهلته دالله جَلَّ جَلَالُهُ خبره نه مني دخليفه صاحب خبره مني ځکه
دنيوي ګټه پکې وينې دحضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خبره نه مني
نوکه په يوه دنياوي ګټه کې ورته تاوان وي بياوايي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخوفلانکي عالم يافلانکي خليفه صاحب ويلي دي که يې ونه منوبيابه مونږ ته تاوان ورسيږي جهنم ته به داخل شو اوهغه خبر چې په قرآنکريم اويانبوي حديثونوکې راغلې وي هغه نه مني.

دمرشددخولي خبره ده هغه وايي چې ماته يقيني دسرددردتکليف پيداشوی دی چې دومره ډېردرسونه اوبيانونه دي اخيرسړی په دې باندې وډارشي چې دازمونږخبره اثرولې نکوي چې خدای مکړه مونږبې لاري يوکه په مونږکې دخدای جَلَّجَلَالُهُ څخه ويره اوډارنشته چې سره له دومره زياتوبيانونوبياهم په خلکوکې اثرنه لېدل کيږي.

له ږيږي څخه ماسړی نيولی چې دادخواږه پيغمبرحضرت محمد صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت طريقه ده نوږيږه پريږده خوداخبره څوک نه مني ډېرمجلسونه فايده نلري علماء کرام وايي علم دمالګې په اندازه اوعمل داورپه اندازه نوعلم به هلته سړي ته فايده کوي چې عمل ورباندې وکړي اوکه يوکس علم لري اوعمل نه ورباندې کوي دهغه هم امکان شته چې جهنم ته ولويږي لکه په حديث شريف کې چې راځي چې په ورځ دقيامت به عالم،شهيد،اوسخي جهنم ته واچوي اودجهنم اوربه په دوی باندې تازه کيږي څکه چې چاعلم دخدای جَلَّجَلَالُهُ له پاره نه وي کړی اوچاشهادت دخدای جَلَّجَلَالُهُ له پاره نه وي نوش کړی اوچاسخاوت دخدای جَلَّجَلَالُهُ له پاره نه وي کړی که څه هم پنځلس ځله ځان مخته ،مخته کړي چې مادمدرسې حق پرې کړی ته به وايې چې دده له پاره يې ورکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې مسلمانانو! دادین یوازې دملاندی یوازې دخلیفه ندی یوازې دپیغمبرندی بلکې دادین دالله جَلَّ جَلَالُهُ دی له الله جَلَّ جَلَالُهُ سره چې څوک دوستي غواړي نودین به خپلوي په دین باندې سړی عزتمند کیږي هم اوبې عزته کیږي هم نوکه موپه دین پورې لاس ونیونوعزتمند کیږوبه اوکه مولـه دین څخه لاس واخیستلونوبې عزته کیږوبه جنتونه اودوزخونه ټول په دغه دین پوري ترلي دي که چادین خپل کړنوجنت به یې په برخه شي اوکه یې له دین څخه لاسونه واخیستل نوددوزخ کندوته به ورغورځول شي نومونږته دامناسبه ده چې یوتقریرواورونوپه هغه باندې باید عمل وکړو.

صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ خوعرب ووقرآنکریم به یې ویلو خولیږ، لیږ لکن عمل یې دبروربانديې کولوعلماءکرام لیکي چې حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ یوسورت بقره په دوه نیم کاله کې ویلی دی هغه داسې چې هرحکم به یې په ځان باندې عملي کولوهغه مبارک به ویلي چې ماته له الله جَلَّ جَلَالُهُ څخه حیاراځي چې قرآنکریم وایواوعمل نه پرې کوو نوخبرواوتقیرونوته بایدپه دې نیت کینوچې عمل وربانديې وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٦٠)مجلس

دانسان ستردښمن اوله هغه څخه دځان ساتني طريقه

دروژې په فضائلو کې يوه وجه داهم ښودل شوېده چې په روژه کې دادومره زيات ثوابونه چې الله جَلَّ جَلَالُهُ ايښي دي داپه دې وجه باندې چې دروژې په واسطه باندې زمونږاودالله جَلَّ جَلَالُهُ هغه ستردښمن چې عبارت له شيطان څخه دی هغه پکې مغلوبه کيږي شيطان چې دادالله جَلَّ جَلَالُهُ دانبياوواوددين دښمن دی همدغه ملعون چې کله الله تعالی له خپل دربارڅخه ورټلوچې حضرت ادم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته يې سجده ونکړه نودې رټلي شيطان په هغه ځای کې قسم کړی چې اې دټول عالم پالونکيه! زه به دې تابندګان سمې لارې ته نه پريږدم دوی ته به زه له ښې لوري له چپ لوري دمخ له لوري دشاله لوري ورځم اوله ښيې لارې څخه به يې دبې لارې لوري ته کشکوم.

خوهمداشيطان په يوه انسان باندې هلته ډېرزيات غالبه کيږي چې کله ديوه انسان خواهشات پوره اوقوت پکې وي له همدې وجې خوپه يوه روايت کې راځي چې شيطان دانسان په بدن کې داسې سرايت اوجريان کوي لکه وينه چې په بدن کې روانه وي نونبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي چې تاسې دشيطان لارې په لوړه سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنګي کړئ څومره چې يوانسان موړوي نوبياشيطان نبه تګ اوراتګ پکې کولای شي ځکه دمړوالي پرمهال رګونه ازادشي اوچې کله يوانسان وړی وي نوبيادده دتګ اوراتګ لارې تنګيږي

ددې مطلب داندی چې شيطان انسان ته ديوه حسي شي غوندې ننوزي بلکې چې کله يوانسان موړوي نودشيطان لارې ازادې اوخلاصي وي اوچې کله يوانسان وړی شي نوبياکمزوری شي نودانسان ستومانه شي نوشيطان ته موکه نه برابريږي

همداوجه ده چې اللهجَلَّجَلَالُهُ خپل پيغمبرحضرت داؤد عَلَيْهِ السَّلَامُ ته وايي ﴿ عادی نفسك فانه قام بمعاداتی ﴾ ترجمه: اې حضرت داود عَلَيْهِ السَّلَامُ له ته خپل نفس سره عداوت (دښمني) کوه ځکه چې هغه زماپه دښمني باندې ولاړ دی نفس اوشيطان دادواړه داللهجَلَّجَلَالُهُ دښمنان دي نودنفس خواري اوذلت دادشيطان ددلت اوخواري سبب ګرځي نوځومره چې نفس اوشيطان ذليل کيږي دومره الله تعالی ورباندې راضي کيږي ځکه دالله تعالی دښمن تاخفه اوذليل کړ دښمن ددښمن په لاره نه ځي دښمن د دښمن په مشوره باندې عمل نه کوي ځکه يوله بل ځخه ډاريږي

اوپه بل خای کې راځي چې شيطان دې تاسې هغه دښمن دی چې له تاسې څخه يې جامې ويستې حضرت ادم اوحضرت حوا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ په جنت کې دنورپه جامو باندې پټ وو خودشيطان دوسوسې له وجې چې دوی هغه دانه وخوړه نوهغه دنورجامې له دوی څخه لرې شوې ددوی عورتونه يوبل ته ښکاره شول اوشروع بيايې دجنت دونوپانې يې راشکولې اوپخپلوځانونوپورې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننبلولې چې عورتونه يې ورباندې پټ شي نوځکه الله تعالی وايي چې شيطان دې تاسې هغه دښمن دی چې ستاسو دمور اوپلار جامې يې ايستلې دي نودهغه ټول کوشش اوهڅه داده چې يوښکلی انسان دې تل له پاره بې پته اوبې عزته کړي.

لکه په جنت کې يې چې په حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ اوحضرت حوا رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا داوس ورسيدلوچې له دوی څخه يې جامې ويستلې هغه ظاهرعورت يې ورښکاره کړهمدغسې شيطان دانسان ټول عيبونه رالوڅوي کوشش کوي چې دغه انسان دومره ذليل کړي چې دالله جَلَّ جَلَالُهُ په نزدباندې هم وشرميږي دانبياووپه نزدباندې هم وشرميږي اودنيکوخلکوپه نزدباندې هم وشرميږي تردې پورې چې په پای کې دلعنت ورډوگړځي.

دومره يې په ګناهونوکې رسواکړي چې ټول مخلوق په ده باندې لعنت وايي ولې داانسان دومره له حده زياته بې حيايي پيل کړي دمثال په توګه که يوڅوک په يوه مجلس کې شريک وي اوکالي وباسي نودهغه مجلس ګډون کوونکي به ټول په نومورې انسان باندې لعنت وايي چې داڅومره بې شرم اوبې حياانسان دی چې په لوی مجلس کې په ښکاره باندې دشرم ځايونه لوڅ کړل همدارنګه شيطان چې کله په يوه انسان باندې ګناه کوي،نوداعين په همدغه انسان باندې جامې ايستل دي ګورې چې دې خبرې ته موپام وي که څه هم داګناه کوونکي هغه ظاهري جامې اغوستې وي خوهغه ايماني جامې هغه نوراني جامې چې دې تقوا اوپرهيزګاري جامې دي هغه ورڅخه باسې نوپه حقيقت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کواکې لوخ اولغړوي ددې دنیاشرمېدل خوپرېږده په اخیرت کې به هم نومورې انسان درسوایي په حالت کې راپورته کیږي.

نودشیطان ټول کوشش اوزیاردادی چې یوعزتمندانسان بې پته اوبې عزته کړي دادنیادازمویښت ځای دی الله تعالی دومره مهربانه دی کله په یوانسان باندې لوړه راولي په هغه کې دالله جَلَّ جَلَالُهُ مقصددانسان کمال وي بې عزته کوي یې نه ځکه دده دلوړي په واسطه باندې شیطان خپه کیږي اودی وربانديې غالبه کیږي اوکله الله جَلَّ جَلَالُهُ مړښت وربانديې راولي هغه هم ددې له پاره وي چې مورشه اووس نوښه عبادت وکړه الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ خوشاله کړه اودشیطان مقابله وربانديې وکړه په سجدوباندې سرشه غافله کېږه مه نوالله تعالی احکام ورته متوجې کړې چې دغه وکړه دغه وکړه اوچې په دې یې هم علاج ونشي بیایې الله تعالی وږي کړي چې وس په دغه لوړه باندې دشیطان مقابله وکړه.

دانسان اصلي دښمن نفس اماره دی ځکه هغه په بدیو اوبدمرغیوباندې امرورته کوي نودانفس اماره اوشیطان دواړه کوشش کوي چې انسان بې لاري کړي نوکله ،کله داسې وشي چې یوانسان خپل ځانته غره کړي په ظاهره باندې ځان صوفي ،صوفي کوي روژې نیسي اوتقواکوي ده ته داخپل ځان متقي ښکاره کیږي په واقعه کې هلته دشیطان ودنفس په جال کې لویدلی وي داسې هم نده چې یوازې روژه سړی ونیوله اووږی شو نوشیطان به نورمغلوبه کیږي کله ناکله دسړي ورپام هم نه وي شیطان دهغې لاري څخه دانسان بدن ته ننوتی وي چې سړی وربانديې پوهیږي هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه اوداشیطان داسې حرکت کوي لکه دمیږتون په شان باندې چې څوک یې څرپی نه اوري اودی خپله لاره وهي نوشیطان دانسان له پاره دتل له پاره په کمین کې ناست وي بایدانسان ډبرورته څیراوبیداره وي.

د نفس په خلاف عمل اختیارول

یوولي الله چې په ډبرفقراومسکنت یې خپل ژوندتېرولو خوبوځل خپل نفس ته متوجې شونوداخپل نفس ډبرقوي اومزی ورته ښکاره شونوداډې الله تعالی نازولی داخپل نفس ته خطاب کوي چې اې نفسه! ته خوماداسې ساتلی هم نه یې نه مې ښه خوراکونه درکړي اونه مې داسې ښه دځښلوشیان درباندې ځښلي نوبیادادومره غټ اومزی په څه شي باندې شولې نونفس یې ورته وایي چې زه په دې باندې نه مزی کیږم چې ته ماته ښه خوراکونه راکړي اوښه لباسونه راواغوندې بلکې په دې باندې زه ښه مزی کیږي چې تاته خلک وایي چې صاحب ،صاحب اوخلک درته کته اوپورته کیږي اواحترام دې کوي نوزه ښه مزی کیږم نودې ولي بیایوه داسې عمل ته پاملرنه وکړه چې دخلکوتوجه ورځخه واوړي هغه عزت اواحترام یې له منځه ولاړ نوبیاله هغه وروسته ښه خوراکونه اوښه دځښاک په شیانوباندې پیل وکړبیاچې کله خپل نفس ته متوجې شوخپل نفس یې چې ولیدچې ډبرکمزوری شوی یعنې له کاره لویدلی دی نوبیایې له نفس څخه پوښتنه وکړه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وس خودې ښه هم ساتم اوسره له هغه بیاته ولې کمزوری اوله کاره لویدلی یې اوډبرډنګرشوی یې نووایي نفس په ځواب کې راته وویل څوک چې خپل دښمن ته حال وایي دهغه به همداحال وي لکه دازماته خودنفس اولنی دښمن یې

کله انسان دلوړي په حال کې داسې وي چې ځان به ورته ښه لیدل کیږي نوپه دې ځای هلته شیطان پټ کوشش شروع کړی نوپه یوداسې کارباندې داسړی لګیاکړي چې دده به له سره ورته پام هم نه وي چې څوک یوشاباسې ورکړي اویاورته جګ اوتیټ کیږي نودی سخت ورته خوشحاله وي

دنورومخکنیواولیاء کراموواقعات چې سړی وګوري نوهغوی دتل له پاره داکوشش کړی وي چې ددوی نوم پاته نه وي اونوم یې ورک وي اوشهرت نه خوښوي زیاتره اولیاء کرام به چې په کوم ځای مشهوره شول نوپه داسې یوکاربه یې پیل وکړچې هغه شهرت به له منځه ولاړشهرت هم یوافت دی چې سړی ډېر مشهورشو نوځانته یې پام نه وي اودی په ګمراهي باندې لګیاوي لکه دحافظ شیرازي واقعه چې مونږ مخکې ذکرکړېده اوبله واقعه چې دیولوی بزرګ مونږذکرکړې چې ده ته یې دباچایوه ښایسته لورپریښوده هغه مکمله ذکرده وګوری

نودهغوی به په لوی لاس داسې عملونه کول یعنې خپل زوی کینول دځان سره اویاخپله مینځه کینول دځان سره اویاسورکه اینبودل دځان سره داخوځه ګناه نده خوددې له پاره چې دشیطان اونفس مقابله یې کوله شیطان داسې ندی چې له یوې لارې سړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورځي چې روژه موونيوله نورشيطان ولاړختم شو کله به داسې وي چې سړی به ښه دفقرپه جامه کې وخت تيروي خوهلته به شيطان وربانديې مقرروي اوکله به يوسړی دابادي په جامه کې وخت تيروي خوشيطان به وربانديې مقرروي کله به يوسړی دصوفيتوب په جامه کې وخت تيروي خوشيطان به وربانديې مسلط وي اوکله به داسې هم وي چې يوسړی به دعلم په جامه کې وخت تيروي خوشيطان به وربانديې مسلط وي اوکله به يوسړی دجهاداوسفرپه عنوان وخت تيروي خوشيطان به وربانديې مسلط وي له همديې وجې خوالله جَلَّ جَلَالُهُ وايي چې شيطان دې تاسې دښمن دی اوتاسې يې په دښمني ونيسئ ددښمن هرتکتيک اوهرفريب ته متوجې شئ ددې له پاره چې له تباهي سره مومخ نکړي

په دې طريقت اخيستلوکې هم مقصدداده چې ډېرکوشش انسان داشروع کړي چې له نفس سره مقابله وکړي ډېرکوشش انسان داشروع کړي چې له شيطان سره مقابله وکړي

صحابۀ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ د حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

د نفلي عباداتو پوښتنه کوي

صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ يوځل دحضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له بيبيانومبارکوڅخه درسول صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دعبادت په هکله پوښتنه وکړه چې هغه دشپې څه ډول عمل ترسره کوي اودورځې څه ډول عمل ترسره کوي ددوی خپل ګومان داوُچې پيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله شپه په نفلوباندې تيروي خوب به نکوي دتل له پاره به نفلي روژې نيسي ځکه خوډېره وچته مرتبه لري نودحضرت پيغمبر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دکوروالوچې دحضرت محمد صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حال ورته وويلونوددوی په ګومان کې هغه ددوی تراندازې کم ورته ښکاره شو چې زمونږخوداګومان ووچې حضرت پيغمبر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به ټوله شپه نفلونه کوي نوحضرت پيغمبر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خوټوله شپه په عبادت يعنې لمونځونو نه تېروي ټول وخت خوروژې نه نيسي نوصحابه کرام رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ خونيک خلک وو نوبيايې وروسته پخپلومنځوکې سره وويل چې زمونږاودحضرت پيغمبر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ترمنځ خوډېرتوپيردی هغه ته الله تعالى هرڅه معاف کړي مونږ بايدکوشش وکړو يوه صحابي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ وويل چې په ماباندې له دې هيسې ښځه حرامه ده زه به خپلې ښځې ته نه ورنيږدې کېږم بل صحابي مبارک وويل چې په ماباندې له دې هيسې ښه خوراکونه حرام دي زه به ترکاري اولندې ډوډۍ ونه خورم بل صحابي مبارک وويل چې زه به نوره دتل له پاره روژې نيسم مختلفې مشورې وشولې تردې پورې چې ځينوصحابه کرامو رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ دامشوره وکړه چې مونږبه خپل ځانونه خصيان کړوچې دادشهوت ماده په مونږ کې بالکل له منځه ولاړه شي په دې خبره باندې دالله جَلَّ جَلَالُهُ خوږپيغمبرخبرشو نوورغی اوورته وې ويل چې تاسې داخبرې کړې دي هغوی ورته وويل چې هو! نوحضرت محمد صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل چې والله زه ترتاسې له الله جَلَّ جَلَالُهُ څخه ډېرويريږم خوزه خوب هم کوم نفل هم کوم کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

روژې نیسم اوکله یې خورم اوزه له خپلو بیبیانوسره کوروالي هم کوم اوعفت هم کوم داشیان خو الله جَلَّ جَلَالُهُ حلال کړي دي.

یوځل له شهد وځخه حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قسم وکړچې نه به یې خورم سمدستي الله تعالی وحیې ورته رانازله کړه چې ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكَ ﴾ ترجمه: چې الله تعالی درته حلال کړي وي نوته یې ولې په ځان باندې حراموې داسې نده چې ښه جامه به نه اغوندې اوښه خوراک به نه کوې هرځه ښه کوه خوالله تعالی شکراداءکوه بلکې الله تعالی په دې باندې ډېرخوشحاله کیږي چې یوچاته الله تعالی نعمت ورکړی وي اودی یې اظهاروکړي دمثال په توګه خدای پاک ښه کالي درکړي دي بایدواغوستل شي ښه کوریې درکړی بایدپکې اوسیږي دښه خوراک توفیق یې درسروي خوره حلال اوداسې نور که سړی دشیطان له فریبونوځخه غافل نشي نوپه روژه کې هم اصلاح دنفس راځي چې مونږخپل اندامونه په سمه لارباندې وکاروو نوبیابه الله تعالی په لوړه باندې هم راته اجرراکوي بیابه الله تعالی دروژې نیولوپه واسطه باندې زمونږدښمن شیطان مغلوبه کوي اوکله چې شیطان مغلوبه شي نودغه لوی مقام دی بیاالله تعالی زمونږپه عبادتونوکې کومک،مرسته اونصرت کوي چې داسې عبادات بیا الله تعالی ته دقبول وړ هم ګرځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دتوبې ایستلوفضائل

کله چې یوانسان خپلې ګناوې رایادکړي اوداخیرت لوري ته متوجې شي اوتوبه وباسي داشوق اوذوق به څرنګه پیداکیږي اوبیاچې کله توبه وباسي نوددې توبې ایستلونوموړي انسان ته څومره ګټې رسیږي داخیرت په ورځ یوه توبه کوونکي انسان په دې دنیاالله تعالی ته ژړلي وي الله تعالی ته ولاړ وي او نارې او سوري وهي او پښیمانتیا څرګندوي اوپه اخلاص یې توبه ایستلې وي څومره ګټه ورته کوي په دنیاکې دتوبې ایستلوذریعه داده چې سړی له نیکوخلکوسره په مجلسونوکې ګډون وکړي ځکه دهرمجلس اثرپه انسان باندې پریوزي چې دهغوی اذکار او عبادات ووینې اوبیا خپل ګریوان ته سرټیټ کړي هرومرو دتوبې او نیکو اعمالو شوق او ذوق ورسره پیدا کیږي.

لکه شاعرچې وایي:

صحبت صالح ترا صالح کند ۔ صحبت طالح ترا طالح کند

نوکله چې داتوبه کوونکی انسان دالله تعالی لوري ته متوجې کیږي او دخپلو ګناهونوتصوروکړي نوله خپلوګناهونو څخه تائب شي ددې په اړه زه تاسې ته دیوڅواقعاتویادونه کوم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت حکیم ثنائی څرنګه دغوث مقام ته ورسید ؟

دوخت لوی صوفي اودغزني داولیاء کرامومشهورولي حکیم ثنایي صاحب رحمه الله چې دوخت غوث دی دادپرمخکنی شخص تیرشوی دی تردې پورې چې ځینودسلوک خاونداوداهم ویلي چې حضرت پیران پیرصاحب رحمه الله به هم دده مبارک زیارت ته راتللوشاه نقشبند رحمه الله هم دده زیارت ته راتلونوډپرمخکنی شخص دی نودې حکیم ثنایي صاحب خپله دخپل ځان دتوبې له پاره یوه وجه ذکرکړې حضرت حکیم ثنایي رحمه الله خپله شاعرؤدفارسي مثنوي لري نودی خپله کیسه کوي چې په غزني کې دلارې پرغاړه یو ملنګ ناست ؤهغه ملنګ به چای باندې کړی ؤ یوه نیم سړي ته به چای ورکولو کمه اندازه چای به یې ورکولواوهرسړي ته یې هم نه ورکولودی خاص دمقربومتصرفینو له جملې څخه ؤنوحکیم ثنایي صاحب وایي چې یوه ورځ زه اویودوه کسان په دې لاره باندې ورغلونومونږله دې ملنګ سره کیناستلو یوه ،یوه پیاله چای یې راکړ نوماته یې دچای راکولوپرمهال وویل چې واخله ویې څښه اې دیوانه(لیونیه) له همدغه ځایه چې ولاړونوپه لارې باندې فکرراسره پیداشوچې دغه ملنګ ولې ماته لیونی وویل زه خویوغوره شاعراوادیب یم بلکې ټول خلک ماته داحترام په سترګه ګوري نودې ملنګ ماته څرنګه دلیوني نسبت وکړ نوبیرته له نیمایي لارې څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروګرځېدم دې ملنګ ته راغلم اوورته کيناستم نودغه ملنګ ته مې وويل چې تاماته دليوني نسبت ولې وکړ؟ زه په څه وجه باندې ليونی يم اوسره له دې چې ټول خلک زمااحترام کوي اودعزت په سترګوراته ګوري ټول خلک زماپه علميت اديبوالي اوشاعري باندې قائل دي اوته راته ليونی وايې نودې ملنګ راته وويل چې تردغه غټ ليونتوب نوبياچېرته دی چې شپه اوورځ دبادشاهانو اوسردارانوپه صفت باندې لګيايې اوهغه لوی بادشاه چې خدای جَلَّ جَلَالُهُ دی هغه درځخه هېردی همدغه وخت چې ته يې دبادشاهانواوسردارانوپه صفت تېروې دادې دالله جَلَّ جَلَالُهُ په ذکرباندې تېرولای نودنياواخيرت به دې برابرشوی و ته ددنياعزازغواړې دبادشاهانواوسردارانوپه دربارونو ګرځې اود هغوی صفتونه کوې اوالله جَلَّ جَلَالُهُ درځخه هېرشوی دی نو حکيم ثنايي رَحِمَهُ اللهُ وايي چې دملنګ دې يوې خبرې پرماباندې دومره زيات اثر وکړچې دټول وخت له پاره مې توبه ويستله چې زه به بيا دبادشاهانواوسردارانوپه دربارونوباندې ونه ګرځم اواشعار به نور نه وايم توبه مې ويستله اوالله جَلَّ جَلَالُهُ ته مې رجوع وکړه وګوری اې مسلمانانو!دنيکوخلکواثراتوته چې بيادنيکو خلکو حبيب عجمي رَحِمَهُ اللهُ واقعه په مخکې په يوه مجلس کې ذکرشوېده په هغه کې هم دتوبې بيان شوی دی همدارنګه دعبدالقادر جيلاني رَحِمَهُ اللهُ ((پيران پيرصاحب)) دتوبې واقعه مخکې ذکرشوېده اوهمدارنګه هغه دوه صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ چې درسول

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له خبرې څخه يې سرغړونه کړې وه بيادهغه يوه دتوبې خبره مخکې ذکرشوېده . که يوانسان دنيکو خلکو واقعات هم مطالعه کړي نو الله تعالى به دتوبې نصوحې توفيق وربه خه کړي الله تعالى دې موږ اوتاسې ټولو ته دنصوحې توبې توفيق راپه برخه کړي آمين ثم آمين .

وَآخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْن .

وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ وَنُوْرِ عَرْشِهِ مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ اَجْمَعِيْن ، (آمِيْن)

تمت بالخير والتوفيق والحمدلله على ذلک والمنة . يوم الاربعاء .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library